

Ustroń 2020

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020

Opracowanie:
Urząd Miasta Ustroń
Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

Spis treści

1. Wprowadzenie i uwagi metodologiczne	6
2. Podstawa prawna	7
3. Zgodność dokumentu.....	8
3.1 Spójność dokumentu w skali makro.....	8
3.2 Opis powiązań LPR z dokumentami strategicznymi miasta	11
4. Charakterystyka miasta.....	16
4.1 Sfera społeczna	16
4.2 Strefa gospodarka	39
4.3 Sfera środowiskowa.....	42
4.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	46
4.5 Sfera techniczna.....	48
5. Analiza porównawcza jednostek statystycznych w mieście Ustroń – diagnoza oraz wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	54
5.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego.....	54
5.1.1 Wyróżnione obszary.....	54
5.1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszarów zdegradowanych	56
5.2 Sfera społeczna	57
5.3 Sfera gospodarcza.....	74
5.4 Sfera techniczna	78
5.5 Sfera środowiskowe	82
5.6 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	85
5.7 Podsumowanie analizy porównawczej	95
5.7.1 Podsumowanie analizy – sfera społeczna	96
5.7.2 Podsumowanie analizy – pozostałe sfery rozwojowe	98
5.8 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	100
5.9 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	101
6. Wyniki badań ankietowych dotyczących problemów miasta	109
7. Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji	120
7.1 Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe”	121
7.1.1 Sfera społeczna	123
7.1.2 Sfera gospodarcza.....	124
7.1.3 Sfera techniczna	125
7.1.4 Sfera środowiskowa	126
7.1.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	127
7.1.6 Potencjały i deficyty podobszaru rewitalizacji „Tereny przemysłowe”	127
7.2 Podobszar rewitalizacji „Jaszowiec”	128
7.2.1 Sfera społeczna	130
7.2.2 Sfera gospodarcza.....	131
7.2.3 Sfera techniczna	132
7.2.4 Sfera środowiskowa	133
7.2.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	133
7.2.6 Potencjały i deficyty podobszaru rewitalizacji „Jaszowiec”	134

7.3 Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja”	134
7.3.1 Sfera społeczna	136
7.3.2 Sfera gospodarcza.....	137
7.3.3 Sfera techniczna	138
7.3.4 Sfera środowiskowa	139
7.3.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	139
7.3.6 Potencjały i deficyty podobszaru rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja”	140
7.4 Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne”	141
7.4.1 Sfera społeczna	143
7.4.2 Sfera gospodarcza.....	144
7.4.3 Sfera techniczna	145
7.4.4 Sfera środowiskowa	145
7.4.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	146
7.4.6 Potencjały i deficyty podobszaru rewitalizacji „Zawodzie Dolne”	146
7.5 Podobszar rewitalizacji „Hermanice”	147
7.5.1 Sfera społeczna	149
7.5.2 Sfera gospodarcza.....	150
7.5.3 Sfera techniczna	151
7.5.4 Sfera środowiskowa	152
7.5.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	153
7.5.6 Potencjały i deficyty podobszaru rewitalizacji „Hermanice”	153
7.6. Analiza SWOT	154
8. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	158
9. Cele rewitalizacji, kierunki działań i przedsięwzięcia rewitalizacyjne	160
9.1. Cele rewitalizacji – logika interwencji i kierunki działań	160
9.2 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	162
9.2.1 Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe”	162
9.2.2 Podobszar rewitalizacji „Jaszowiec”	167
9.2.3 Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja”	170
9.2.4 Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne”	173
9.2.5 Podobszar rewitalizacji „Hermanice”	176
9.3 Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych	177
9.3.1 Pozostałe projekty (uzupełniające)	180
10. Komplementarność działań rewitalizacyjnych	184
10.1 Komplementarność przestrzenna	184
10.2 Komplementarność problemowa.....	184
10.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	185
10.4 Komplementarność międzyokresowa	185
10.5 Komplementarność źródeł finansowania.....	185
10.6 Podsumowanie komplementarności	186
11. Indykatywne ramy finansowe	192
11.1 Ramy finansowe.....	192
11.2 Potencjalne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych	195

11.2.1 Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020.....	195
11.2.2 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020.....	196
11.2.3 Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych.....	196
11.2.4 Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020	198
11.2.5 Programy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	199
12. Opis struktury zarządzania	200
13. System monitoringu i ewaluacji.....	202
13.1 System monitoringu	202
13.2 Ewaluacja i aktualizacja LPR	202
13.3 Harmonogram realizacji	203
13.4 Koszty zarządzania.....	204
13.5 Wskaźniki realizacji.....	204
14. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	206
14.1 Uspołecznienie opracowania LPR.....	206
14.2 Uspołecznienie wdrażania LPR	207
Zestawienie grafik, tabel i wykresów.....	209

1. Wprowadzenie i uwagi metodologiczne

Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 jest kontynuacją założeń i działań ujętych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Ustronia z roku 2005 oraz w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Ustroń 2009 – 2015. Tym samym przedmiotowe opracowanie jest nowym dokumentem ze względu na zmianę specyfiki traktowania rewitalizacji m.in. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Wskazane dokumenty były narzędziami określającymi kierunki działań planowanych przez władze miasta w zakresie rewitalizacji. Przedmiotowy Program ma znaczenie strategiczne i planistyczne. Podejmowane w interesie publicznym działania dotyczą skoordynowanego procesu przemian społecznych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych, technicznych i ekonomicznych, których celem jest przywrócenie funkcjonalności poszczególnych terenów oraz stworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego na wskazanych obszarach.

Zasięg oddziaływania Lokalnego Programu Rewitalizacji obejmuje pięć zdelimitowanych podobszarów rewitalizacji: Teren poprzemysłowy, Jaszowiec, rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja, Zawodzie Dolne oraz Hermanice. Obszar rewitalizacji został wyodrębniony i opisany w niniejszym opracowaniu w oparciu o wielokryterialną szczegółową diagnozę społeczną, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną, środowiskową oraz gospodarczą.

Celem nadrzędnym Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 jest: przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanego obszaru Ustronia, na którym nasilają się niepożądane zjawiska społeczne i ekonomiczne oraz ulega degradacji stan i jakość zagospodarowania tkanki miejskiej.

W wymiarze horyzontalnym Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń opiera się na zasadach partycypacji społecznej, kompleksowej diagnozy (ilościowej i jakościowej), koncentracji interwencji oraz planowaniu w oparciu o wiarygodny montaż finansowy.

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji jest wyrazem troski lokalnego samorządu o dobro miasta w szybko zmieniającym się i coraz bardziej konkurencyjnym otoczeniu poprzez działania mające na celu odnowę i rozwój terenów o niewykorzystanym potencjale.

2. Podstawa prawna

Korzystając z Art. 52. 1. Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, samorząd Miasta Ustronia skorzystał z zapisu wskazującego, że „do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady miasta, bez uchwalania Lokalnego Programu Rewitalizacji. W takim przypadku wyznaczenie w drodze uchwały obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, strefy, a także uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji nie jest dopuszczalne”.

W związku z przedstawionymi uwarunkowaniami prawnymi przedmiotowy dokument został opracowany na podstawie:

- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2016 poz. 446),
- Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z 2 sierpnia 2016 r. wydanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju,
- Dokumentu: Zasady wsparcia rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Załącznik do Uchwały nr 148/169/V/2017 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 31 stycznia 2017r.)

Zgodnie z powyżej przytoczonymi dokumentami, rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Działania rewitalizacyjne w Ustroniu będą prowadzone na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 – przygotowywanego przez samorząd. Finansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma charakter dwufunduszowy – w oparciu o środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), jak również z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Zasięg terytorialny LPR może obejmować maksymalnie 20% powierzchni miasta oraz 30% udziału ludności, a środki pozyskane na działania społeczne – „miękkie” mają mieć charakter wiodący w stosunku do inwestycji w infrastrukturę techniczną.

3. Zgodność dokumentu

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 jest dokumentem o charakterze operacyjnym, którego podstawowym założeniem jest wyznaczenie ram dla skutecznej interwencji publicznej ukierunkowanej na wyznaczone obszary kryzysowe/problemowe. Co równie ważne, w ramach wypracowanych założeń planistycznych dokonywano identyfikacji celów i metod pozwalających na zniwelowanie kluczowych deficytów obszarów problemowych, które w ramach polityki gospodarczej, społecznej i ekologicznej powinny korespondować z założeniami na poziomie lokalnym, regionalnym oraz krajowym. Zatem, należy podkreślić, iż niniejszy Program jest z jednej strony zgodny z podstawowymi dokumentami o charakterze planistycznym i programowym, z drugiej strony, tworzy płaszczyznę zgodności pomiędzy poszczególnymi dokumentami z różnych dziedzin funkcjonowania.

3.1 Spójność dokumentu w skali makro

W niniejszym podrozdziale przedstawiony został zakres zgodności przedmiotowego opracowania z dokumentami strategicznymi – europejskimi, krajowymi, regionalnymi.

Komplementarność z dokumentami na poziomie wspólnotowym, krajowym i regionalnym
Strategia Europa 2020 Cel główny: „Osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który będzie: inteligentny – dzięki bardziej efektywnym inwestycjom w edukację, badania naukowe i innowacje; zrównoważony – dzięki zdecydowanemu przesunięciu w kierunku gospodarki niskoemisyjnej; oraz sprzyjający włączeniu społecznemu, ze szczególnym naciskiem na tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczanie ubóstwa”. Dokument LPR wpisuje się bezpośrednio w następujące obszary strategiczne: – Bezrobocie wśród młodzieży, poziom zatrudnienia kobiet i osób starszych, – Środowisko dla rozwoju przedsiębiorczości, – Infrastruktura oraz środowisko dla rozwoju przedsiębiorczości.
Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 - Umowa Partnerstwa Dokument LPR wpisuje się bezpośrednio w następujące cele tematyczne Umowy Partnerstwa: – Cel tematyczny 3. Wzmacnianie Konkurencyjności MŚP, – Cel tematyczny 4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, – Cel tematyczny 5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, – Cel tematyczny 6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami, – Cel tematyczny 7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej, – Cel tematyczny 8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników, – Cel tematyczny 9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, – Cel tematyczny 10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie, – Cel tematyczny 11. Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej.
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 Spójność LPR z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 wyraża się w spójności na poziomie następujących celów:

Komplementarność z dokumentami na poziomie wspólnotowym, krajowym i regionalnym

- Cel 2 Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialnej, równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów,
- Cel 3 Poprawa dostępności terytorialnej kraju w równych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury,
- Cel 4 Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski,
- Cel 5 Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa,
- Cel 6 Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Cel główny: „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

- Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
- Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Spójność LPR z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego wyraża się 2010-2020 poprzez realizację następującego celu strategicznego:

„Celem strategicznym polityki regionalnej, określonym w KSRR, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju - wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym”. KSRR ustala trzy cele szczegółowe do 2020 roku, które wpisują się w specyfikę przedmiotowego opracowania:

- Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
- Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Proces rewitalizacji w Ustroniu zakłada zadania z zakresu gospodarki niskoemisyjnej. Wobec tego LPR jest zgodny w zakresie następujących celów szczegółowych:

- Cel szczegółowy 1: Rozwój niskoemisyjnych źródeł energii,
- Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności energetycznej,
- Cel szczegółowy 3: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami,
- Cel szczegółowy 4: Rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych,
- Cel szczegółowy 5: Zapobieganie powstawaniu oraz poprawa efektywności gospodarowania odpadami,
- Cel szczegółowy 6: Promocja nowych wzorców konsumpcji.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego ŚLĄSKIE 2020+

Dokument LPR Ustronia wpisuje się w cele rozwojowe Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego, a zwłaszcza cel strategiczny: Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność.

- Cel operacyjny: A.2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy
 - Kierunki działań: 3. Tworzenie warunków dla wykorzystywania przez gospodarkę regionu potencjału osób o ograniczonej aktywności zawodowej, w tym rozwój elastycznych form zatrudnienia, praca na odległość, usuwanie barier w podejmowaniu pracy.
- Cel operacyjny: A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały
 - Kierunki działań: 4. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze turystyki oraz usług wolnego czasu wykorzystujących atrakcje i potencjały lokalne. 5. Wsparcie i promocja rozwoju podmiotów działających w obszarze ekonomii społecznej. 6. Rozwój mechanizmów wspierających wzrost zatrudnienia i inicjatyw lokalnych w tym zakresie.

Komplementarność z dokumentami na poziomie wspólnotowym, krajowym i regionalnym

Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie.

- Cel operacyjny: B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa
 - Kierunki działań: Stworzenie systemu profilaktyki zdrowotnej, w tym działania na rzecz ograniczania chorób i uzależnień cywilizacyjnych oraz promocja zdrowego i aktywnego trybu życia, z uwzględnieniem zmian demograficznych. 4. Tworzenie warunków dla aktywnego i zdrowego stylu życia, w tym rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. 5. Promocja, modernizacja, rozwijanie i integracja systemu szlaków i infrastruktury rowerowej.
- Cel operacyjny: B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców.
 - Kierunki działań: 1. Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach nauczania odpowiadającej potrzebom rynku pracy oraz kształtującej postawę przedsiębiorcze i kreatywne. 2. Wprowadzenie działań z zakresu monitoringu i ewaluacji polityki edukacyjnej w województwie i zapotrzebowania na określone kompetencje. 3. Wzmocnienie kształcenia kluczowych umiejętności i kompetencji uczniów m.in. poprzez organizowanie tematycznych i praktycznych kursów zawodowych we współpracy z pracodawcami. 4. Wsparcie działań i rozwój infrastruktury popularyzujących naukę. 5. Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty kształcenia ustawicznego umożliwiającej stały rozwój zawodowy i utrzymanie się na rynku pracy. 6. Wdrażanie rozwiązań zwiększających dostępność do infrastruktury i podnoszących kompetencje społeczeństwa informacyjnego oraz rozwój usług elektronicznych i mobilnych. 7. Zwiększenie cyfrowych umiejętności/kompetencji administracji samorządowej, w tym umiejętności otwartej komunikacji z obywatelami z wykorzystaniem narzędzi ICT. 8. Stworzenie systemu rozwijania i odkrywania talentów mieszkańców województwa. 9. Realizacja długofalowych programów edukacji kulturalnej adresowanej do różnych grup odbiorców i zwiększających zainteresowanie uczestnictwem w kulturze. 10. Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty kultury, sportu i rekreacji oferujących możliwości rozwoju mieszkańców oraz atrakcyjnego spędzania wolnego.
- Cel operacyjny: B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców.
 - Kierunki działań: 1. Podnoszenie dostępu do usług wspierających funkcjonowanie rodziny, w tym wspieranie podmiotów oferujących takie usługi. 2. Tworzenie i wdrażanie instrumentów wspierających rodziny w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych. 3. Wdrożenie działań poprawiających warunki startu życiowego i zawodowego osób młodych. 4. Wyposażanie przestrzeni publicznych w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców oraz integrację społeczności lokalnych. 5. Rewitalizacja społeczna obszarów o niskiej aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców oraz nagromadzonych problemach społecznych. 6. Poprawa dostępności przestrzeni i obiektów publicznych dla wszystkich, w szczególności dla osób o obniżonej mobilności. 7. Rozwój publicznych i rynkowych usług wspierających funkcjonowanie osób starszych. 8. Wdrażanie instrumentów wspierających udział mieszkańców w procesach decyzyjnych na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz rozwój idei governance. 9. Wspieranie rozwiązań w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego, w tym realizacja działań w obszarze zarządzania kryzysowego. 10. Zwiększenie udziału mieszkańców w działaniach związanych z zachowaniem i eksponowaniem unikalności dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego województwa oraz jego charakterystycznych obszarów.

Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni.

- Cel operacyjny: C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska.
 - Kierunki działań: 1. Promowanie działań oraz wdrażanie technologii ograniczających antropopresję na środowisko przyrodnicze (infrastruktura ograniczająca negatywny wpływ działalności gospodarczej i komunalnej). 4. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi wykorzystywanymi do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz utrzymanie i rozwój systemów zaopatrzenia w wodę w województwie. 5. Wspieranie działań na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych oraz ochrony wód podziemnych i racjonalizacji ich wykorzystania. 6. Wspieranie wdrożenia rozwiązań ograniczających niską emisję oraz zużycie zasobów środowiska i energii w przedsiębiorstwach, gospodarstwach domowych, obiektach i przestrzeni użyteczności publicznej. 9. Wspieranie działań

Komplementarność z dokumentami na poziomie wspólnotowym, krajowym i regionalnym

zmierzających do zachowania i odtwarzania bio - i georóżnorodności. 10. Wspieranie działań na rzecz zmniejszenia uciążliwości hałasu. 11. Wsparcie rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy minimalizacji kosztów środowiskowych i krajobrazowych. 12. Wspieranie edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw prośrodowiskowych. 13. Rekultywacja terenów zdegradowanych na cele środowiskowe. 14. Rozwój trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

- Cel operacyjny: C.2. Zintegrowany rozwój ośrodków różnej rangi.
 - Kierunki działań: 6. Wzmacnianie rozwoju różnicowanych funkcji na obszarach wiejskich.
- Cel operacyjny: C.3. Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni.
 - Kierunki działań: 1. Rewitalizacja terenów i obiektów, w tym przemysłowych i zdegradowanych na tereny/obiekty o funkcjach społeczno-gospodarczych oraz zapewnienie ich dostępności. 2. Poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych, szczególnie centrów miast i centrów dzielnic oraz przestrzeni recepcyjnych. 3. Tworzenie i rewitalizacja obszarów zieleni urządzonej oraz terenów rekreacyjnych. 4. Przywracanie pozycji lub nadawanie nowych funkcji obiektom zabytkowym oraz symbolicznym w życiu społeczności lokalnych. 5. Zapewnienie praworządności gospodarowania przestrzenią poprzez skuteczną ochronę prawa własności i interesu społecznego. 6. Rewitalizacja osiedli mieszkaniowych, w tym starych dzielnic. 8. Wsparcie działań podnoszących jakość planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym, w tym działań integracyjnych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Cieszyńskiego na lata 2007-2020

Jednym z filarów rewitalizacji Ustronia jest wsparcie i aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Z tego względu LPR Ustronia koresponduje z celem głównym systemu pomocy społecznej w powiecie jakim jest przeciwdziałanie marginalizacji oraz kompleksowe rozwiązywanie problemów w obszarze pomocy społecznej. Cel strategiczny 3: Zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym;

- Stworzenie nowoczesnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych:
 - Systematyczna likwidacja barier
 - Wspieranie zatrudnienia, w tym prowadzenia własnej działalności
- Pobudzanie osób niepełnosprawnych do aktywności i samopomocy:
 - Włączenie organizacji pozarządowych we współpracę samorządów terytorialnych dla skuteczniejszego realizowania zadań.

Cel strategiczny 5: Promocja zatrudnienia i aktywizacja lokalnego rynku pracy;

- Wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących pracy w uzyskaniu zatrudnienia,
- Inicjowanie i wspieranie powstawania nowych podmiotów gospodarczych, w tym poprzez promowanie samozatrudnienia i innych form zatrudnienia,
- Podejmowanie wspólnych inicjatyw przez instytucje i podmioty w celu przeciwdziałania bezrobociu oraz marginalizacji społecznej i zawodowej.

3.2 Opis powiązań LPR z dokumentami strategicznymi miasta

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 jest wyrazem potrzeb społeczności lokalnej i samorządu Miasta Ustroń. Przedmiotowe opracowanie zostało poddane analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami lokalnymi. Zakres pogłębionej analizy celowo ograniczono do poziomu lokalnego, ponieważ proces rewitalizacji ma właśnie taki charakter. Powinien on kreować rozwój na poziomie poszczególnych jednostek samorządu lokalnego i następnie pośrednio realizować cele i założenia programów na poziomie regionalnym i ponadregionalnym. Przedstawione powiązania dokumentów lokalnych zostały ułożone według gradacji – od najistotniejszych z punktu widzenia planowania i realizowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W pierwszej kolejności

scharakteryzowano powiązania z kluczowym dokumentem miasta tj. Strategią Rozwoju Miasta Ustroń do 2020 roku.

Tabela 1 Zgodność LPR z zapisami dokumentów o charakterze planistycznym na poziomie lokalnym

Zapisy dokumentów o charakterze planistycznym	Opis zgodności
Strategia Rozwoju Miasta Ustroń do 2020 roku	
Cel strategiczny 1. Rozwój funkcji turystycznych i uzdrowiskowych Ustronia 1.1 Rozwój infrastruktury i zaplecza turystycznego 1.2 Realizacja spójnego programu promocji Ustronia Cel strategiczny 2. Budowa nowoczesnej infrastruktury publicznej służącej mieszkańcom, kuracjuszom, turystom i inwestorom 2.1 Poprawa jakości systemu dróg publicznych oraz zwiększenie dostępności i poziomu bezpieczeństwa układu komunikacyjnego 2.2 Rozwój infrastruktury kulturowej, edukacyjnej, społecznej 2.3 Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, tworzenie nowoczesnych przestrzeni zabaw i wypoczynku Cel strategiczny 3. Ochrona ustronńskiego środowiska naturalnego 3.1 Kompleksowa i efektywna gospodarka wodno-ściekowa 3.2 Poprawa jakości powietrza w Ustroniu 3.3 Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego, edukacja ekologiczna oraz zwiększenie efektywności gospodarki odpadami Cel strategiczny 4. Rozwój ustronńskiego kapitału społecznego 4.1 Zwiększenie efektywności usług publicznych oraz wykorzystanie nowych form działań pomocowych 4.2 Rozwój form i metod edukacyjnych, aktywizacja różnych grup mieszkańców.	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 został opracowany w sposób zapewniający jego powiązanie z celami strategicznymi dla miasta wskazanymi w Strategii Rozwoju Miasta Ustroń do 2020 roku. Wspólna perspektywa czasowa oraz charakter planistyczny obu dokumentów zakładają spójność rozwiązań w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Strategia wprost wskazuje na konieczność wsparcia rozwojowego terenów, które w LPR zostały wyznaczone jako obszary rewitalizacji: Jaszowiec oraz Rejon stawu kajakowego. Rewitalizacja dzielnicy Jaszowiec – przywrócenie funkcji turystycznych, wypoczynkowych i rekreacyjnych poprzez budowę małej infrastruktury, zagospodarowanie terenów zielonych, poprawę układu komunikacyjnego oraz kompleksowa rewitalizacja stawu kajakowego wraz z otoczeniem – umożliwienie wykorzystania obiektu w cyklu całorocznym, stanowią zapisy w ramach celu operacyjnego 1.1 Strategii. Zatem przewidziane w LPR zadania, mające na celu podniesienie kondycji tych terenów jednocześnie realizują wprost zapisy Strategii. Charakter turystyczny miasta wyznacza konieczność dbałości o nie na każdej płaszczyźnie, a rewitalizacja zdegradowanych terenów pozwala wzmacniać rozwój jego funkcji turystycznych i uzdrowiskowych. Wyznaczone dla poszczególnych obszarów cele strategiczne i działania wpływające na jakość przestrzeni publicznych (Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla rozwoju miasta; Ożywienie obszaru zdegradowanego poprzez wzmocnienie jego funkcji symbolicznych; Przywrócenie ładu przestrzennego obszaru sprzyjającego realizacji społecznych działań rewitalizacyjnych; Likwidacja barier architektonicznych i dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, seniorów oraz kuracjuszy; Rewaloryzacja obszaru zdegradowanego) wpisują się w cel strategiczny 2 Strategii rozwoju. LPR zakłada również działania w kontekście ochrony dóbr naturalnych Ustronia, dlatego w pełni realizuje założenia celu strategicznego 3. Strategii rozwoju, poprzez takie zapisy w ramach układu celów i działań dla poszczególnych obszarów jak: Zastosowanie odnawialnych źródeł energii na obszarze zdegradowanym; Niwelowanie zagrożeń dla bezpieczeństwa ekologicznego obszaru; Wzmocnienie i ochrona walorów środowiskowych obszaru; Wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego

	obszaru; Poprawa jakości powietrza i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach zdegradowanych; Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego). Istotą LPR jest poprawa potencjału obszarów rewitalizacji przede wszystkim w ich kontekście społecznym, dlatego realizacja działań skierowanych do społeczności, poprawa jakości ich życia, kondycji na rynku pracy i działania wpływające na ich funkcjonowanie psycho-społeczne bezpośrednio wpływają na rozwój kapitału społecznego i tym samym realizują zapisy celu strategicznego 4. Strategii rozwoju. LPR zachowuje zatem spójność z nadrzędnym dokumentem planistycznym, jakim jest Strategia Rozwoju Miasta Ustroń do roku 2020. Wyznaczone w obu dokumentach cele i działania w żaden sposób nie kolidują ze sobą, a ich realizacja zapewnia harmonijny rozwój miasta na każdej płaszczyźnie.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustroń na lata 2016-2020	
Cel strategiczny 1 Rozwijanie kompleksowego systemu wsparcia dla rodziny ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży. 1.1 Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodzin 1.2 Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększanie kompetencji zawodowych osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie 1.3 Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie 1.4 Wspieranie rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo –wychowawczych 1.5 Zapewnienie rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej wsparcia rzeczowego oraz finansowego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa 1.6 Rozwój oraz upowszechnienie dostępu do poradnictwa rodzinnego, prawnego, psychologicznego oraz specjalistów pracujących z rodziną 1.7 Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia asystenta rodziny i pracownika socjalnego Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wsparcie grup marginalizowanych 2.1 Poszerzanie współpracy na rzecz osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy szczególnie z instytucjami rynku pracy 2.2 Przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 został opracowany w sposób zapewniający jego spójność z zapisami Strategii Rozwiązywania problemów Społecznych Gminy Ustroń. Oba dokumenty opracowano z uwzględnieniem tej samej perspektywy czasowej, oba są skoncentrowane na podejmowaniu działań służących społeczności miasta dotkniętej problemami o charakterze społecznym. Dlatego planistyka obu dokumentów jest skorelowana, co zapewnia skuteczność działań. Pierwszy z celów strategicznych SRPS jest dedykowany rodzinie, rozumianej jako najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży ma korzystny wpływ na jakość życia w mieście oraz dobrostan wszystkich mieszkańców. interwencja planowana w ramach LPR również ma charakter prorodzinny bezpośrednio poprzez takie zapisy jak: Budowa systemu wsparcia dedykowanego rodzinom przeżywającym trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo–wychowawczej; Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia specjalistycznego dla rodzin ze środowisk narażonych na marginalizację społeczną. korzystnie korelujący m.in. z integracją społeczności lokalnej. Tym samym LPR realizuje wskazania celu strategicznego 1. SRPS opracowanej dla miasta Ustroń. Drugi cel strategiczny SRPS ogniskuje się wokół potrzeby aktywnego włączania społecznego osób marginalizowanych, jak również na wsparciu grup jednostek znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Przedmiot interwencji ogniskuje się

2.3 Dążenie do wyrównania szans różnych grup społecznych na rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych społecznie 2.4 Podejmowanie systematycznych działań w zakresie zapobiegania bezdomności i wczesnej interwencji 2.5 Ograniczanie zjawiska bezdomności, zapobieganie jej powstawaniu, reintegracja społeczna i zawodowa 2.6 Tworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych oraz długotrwale lub ciężko chorych 2.7 Pomoc rodzicom samotnie wychowującym dzieci w dostępie do instytucji opiekuńczo-wychowawczych 2.8 Wsparcie młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz rodziny zastępcze 2.9 Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia społecznego dla osób nadużywających alkoholu oraz uzależnionych od środków psychoaktywnych Cel strategiczny 3. Poprawa warunków życia mieszkańców w oparciu o profilaktykę zdrowotną i działania edukacyjno-wychowawcze. 3.1 Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup społecznych 3.2 Zintensyfikowanie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży 3.3 Wyposażanie dzieci i młodzieży w kompetencje psychospołeczne 3.4 Rozwijanie zainteresowań wśród dzieci i młodzieży oraz poszerzanie oferty alternatywnego spędzania czasu wolnego 3.5 Realizowanie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania dysfunkcji rodzin 3.6 Zwiększenie świadomości społecznej i poziomu wiedzy na temat wpływu substancji psychoaktywnych na życie człowieka 3.7 Rozwój różnorodnych form pomocy w środowisku lokalnym – wolontariat, grupy wsparcia i inne 3.8 Zawiązanie międzysektorowego partnerstwa ustronkich instytucji, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców na rzecz promocji zatrudnienia i zwalczania bezrobocia 3.9 Promocja przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Cieszynie.	w obrębie kwestii związanych z niwelowaniem ubóstwa oraz ograniczaniem eskalacji zjawisk o charakterze patologicznym i dysfunkcyjnym. Dokładnie taki cel, sformułowany jako nadrzędny został wyznaczony w ramach LPR: Przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych obszarów Ustronia, na których nasilają się niepożądane zjawiska społeczne i ekonomiczne oraz ulega degradacji stan i jakość zagospodarowania tkanki miejskiej. Realizacja działań wyznaczonych w ramach LPR bezpośrednio koreluje z celem 2. SRPS uwzględniającym wszelkie aspekty wykluczenia społecznego. Cel strategiczny 3. SRPS zakłada profilaktykę i działania ukierunkowane na wzrost świadomości na temat funkcjonowania zagrożeń społecznych. Ten obszar zagadnień uwzględnia LPR, jako dokument skoncentrowany na niwelowaniu społecznych zagrożeń definiowanych na poszczególnych obszarach rewitalizacji. LPR realizuje założenia celu strategicznego 3. SRPS poprzez takie zapisy jak: Współpraca z organizacjami społecznymi na rzecz ograniczania zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród mieszkańców obszaru; Aktywizacja zawodowa poprzez instrumenty ekonomii społecznej; Zastosowanie ekonomii społecznej dla aktywizacji zawodowej osób 50+; Efektywna integracja społeczno-zawodowa dla osób nieaktywnych zawodowo korzystających z pomocy OPS; Prowadzenie działań profilaktycznych – wsparcie dla osób uzależnionych od alkoholu; Stworzenie kompleksowej oferty spędzania czasu dla seniorów i niepełnosprawnych – Dzienny Dom Pobytu, Rozwijanie instrumentów wsparcia w zakresie wykorzystania ekonomii społecznej; Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia specjalistycznego dla rodzin ze środowisk narażonych na marginalizację społeczną; Działania profilaktyczno-edukacyjne zmierzające do poprawy stanu zdrowia mieszkańców obszaru zdegradowanego – efektywne przeciwdziałanie uzależnieniom; Stworzenie Miejskiego Centrum Integracji Społecznej, zapewniającego kompleksowe doradztwo psychologiczne, psychoterapeutyczne i prawne dla osób wykluczonych społecznie. Zatem układ celów strategicznych i kierunki działań wyznaczone dla poszczególnych obszarów rewitalizacji w Ustroniu sprzyja realizacji ustaleń wypracowanych w ramach SRPS. Korelacja obu dokumentów jest niezbędna dla osiągnięcia zakładanych celów, dlatego opracowanie LPR dla miasta Ustroń odbywało się w kontekście zapisów dokumentu nadrzędnego jakim jest SRPS, tak aby zachować pełną spójność w planowaniu interwencji.
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Ustronia	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Ustronia (Załącznik nr 1 do Uchwały nr XLII/449/2014 Rady Miasta Ustroń z dnia 27 marca 2014 r.) określa kierunki rozwoju przestrzennego i zasady polityki przestrzennej, a więc podstawowe reguły działania w mieście Ustroń przyjęte przez samorząd, formułowane na spotkaniach z Komisjami, przy uwzględnieniu zapotrzebowania społecznego wynikającego ze złożonych wniosków przez osoby fizyczne(mieszkańców) oraz osoby prawne (instytucje, firmy, itd. Dokument stwarza również podstawy do ustalania, w sporządzonych w następnej kolejności planach miejscowych, regulacji dotyczących przeznaczenia i szczegółowych zasad zagospodarowania poszczególnych terenów.	Przedmiotowy dokument, jakim jest Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 uwzględnia zapisy Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Miasta Ustronia i pozostaje z nim spójny w zakresie celów społecznych, przestrzennych i gospodarczych, a także związanych z ochrona środowiska, zasobów przyrodniczych oraz dziedzictwa kulturowego. Realizacja planowanych działań koresponduje z ogólnymi założeniami rozwojowymi miasta w kontekście jego zagospodarowania przestrzennego i uwzględnia funkcje, które umożliwiają zachowanie oraz powiększanie atrakcyjności uzdrowskiej i turystycznej, przy zachowaniu i polepszaniu standardów życia mieszkańców.
Plan gospodarki niskoemisyjnej Miasta Ustroń	
Cele strategiczne: I.1. Poprawa efektywności energetycznej I.2. Zwiększenie skali wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) II.1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń pochodzącej z transportu III.1. Wzrost znaczenie problematyki efektywności energetycznej w publicznych procedurach administracyjno-organizacyjnych III.2. Wzrost świadomości mieszkańców dotyczącej ich wpływu na jakość powietrza w mieście	Celem dokumentu jakim jest Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Miasta Ustronia jest przedstawienie koncepcji działań i uwarunkowań, służących redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza oraz możliwości zwiększenia skali wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE).Potrzeba jego przygotowania wynika ze świadomości władz Miasta co do znaczenia aktywności w tym obszarze. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Miasta Ustronia ma przyczynić się do osiągnięcia celów Unii Europejskiej określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020. Zaplanowana interwencja w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020, wykazuje komplementarność z zapisami Planu Gospodarki Niskoemisyjnej poprzez działania skoncentrowane na poprawie jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego bezpośredniego otoczenia uzdrowiska Ustroń, poprawie jakości powietrza i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach zdegradowanych, ochronie i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego.

Źródło: opracowanie własne

4. Charakterystyka miasta

Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi przygotowywania Lokalnych Programów Rewitalizacji, niniejsze opracowanie składa się z rozbudowanej części diagnostycznej. Celem szczegółowej analizy obszaru wsparcia jest wyodrębnienie obszarów definiowanych jako kryzysowe przede wszystkim w wymiarze społecznym, a także technicznym, środowiskowym, gospodarczym i przestrzenno-funkcjonalnym.

Pierwszym elementem diagnozy jest stworzenie tła społeczno-gospodarczego Miasta Ustroń w oparciu o dane historyczne agregowane przez Główny Urząd Statystyczny oraz odpowiednie wydziały i jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Ustronia. Charakterystyka została opracowana na podstawie danych za rok 2016. Celem rozdziału jest przedstawienie syntezy uwarunkowań istniejących w mieście, które ułatwią zrozumienie kontekstu lokalnego, istotnego dla delimitacji, wyznaczenia obszaru zdegradowanego, obszaru rewitalizacji oraz interwencji rewitalizacyjnej.

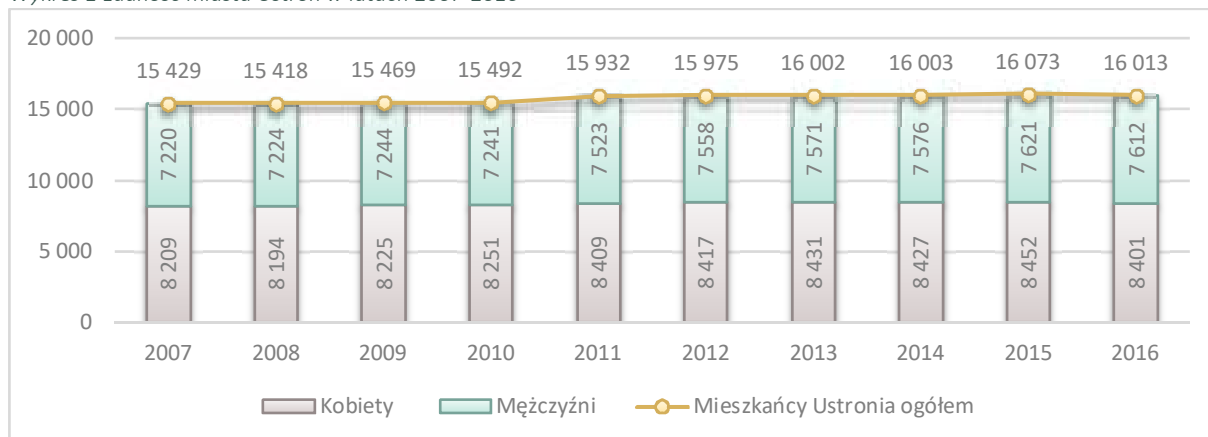
4.1 Sfera społeczna

Polityka publiczna w pierwszej kolejności prowadzona jest dla mieszkańców i dla ich komfortu życia, dlatego problemy społeczne zostały uznane za najważniejsze w procesie rewitalizacji. Sfera społeczna jest kategorią bardzo szeroką, dlatego w niniejszym rozdziale pokazano różne aspekty życia i funkcjonowania społeczności miasta Ustroń, począwszy od sytuacji demograficznej, przez zagadnienia związane z bezrobociem i pomocą społeczną, jakością i dostępnością usług publicznych, aż po zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne. Dopiero tak szeroka diagnoza pozwala na poznanie faktycznego stanu życia i problemów społecznych, z jakimi stykają się mieszkańcy miasta i pozwala w połączeniu z innymi narzędziami uzasadnić wybór obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Demografia

W roku 2016 miasto Ustroń zamieszkiwało 16 013 mieszkańców. Liczba ludności dynamicznie się zwiększa. W analizowanym okresie nastąpił wzrost o 3,8%, co świadczy o atrakcyjności Ustronia jako obszaru osiedleńczego.

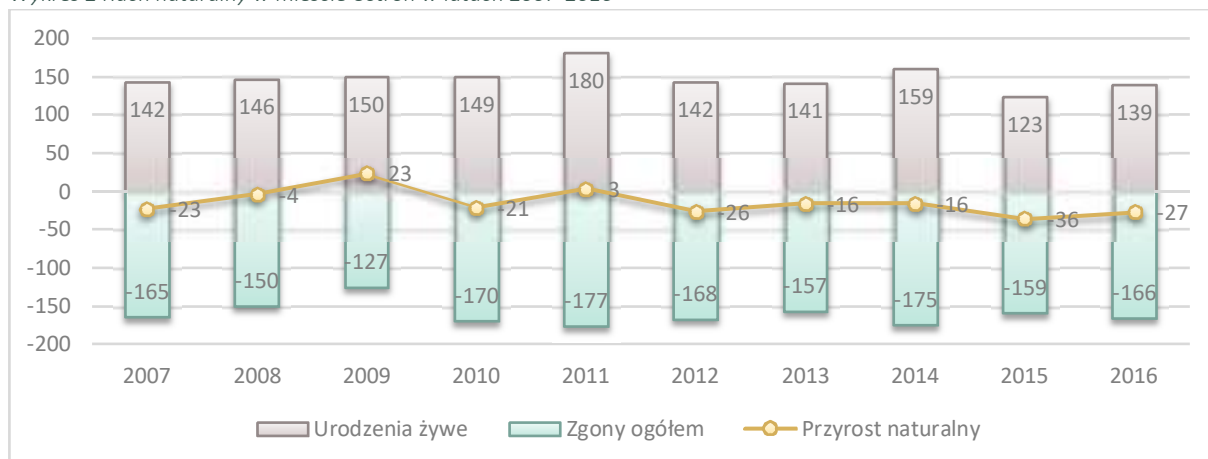
Wykres 1 Ludność miasta Ustron w latach 2007-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Przyrost naturalny odnotowany w Ustroniu w zaprezentowanym okresie miał w większości ujemny charakter i był kluczowym elementem wpływającym na proces starzenia się lokalnej społeczności (struktura piramidy wieku).

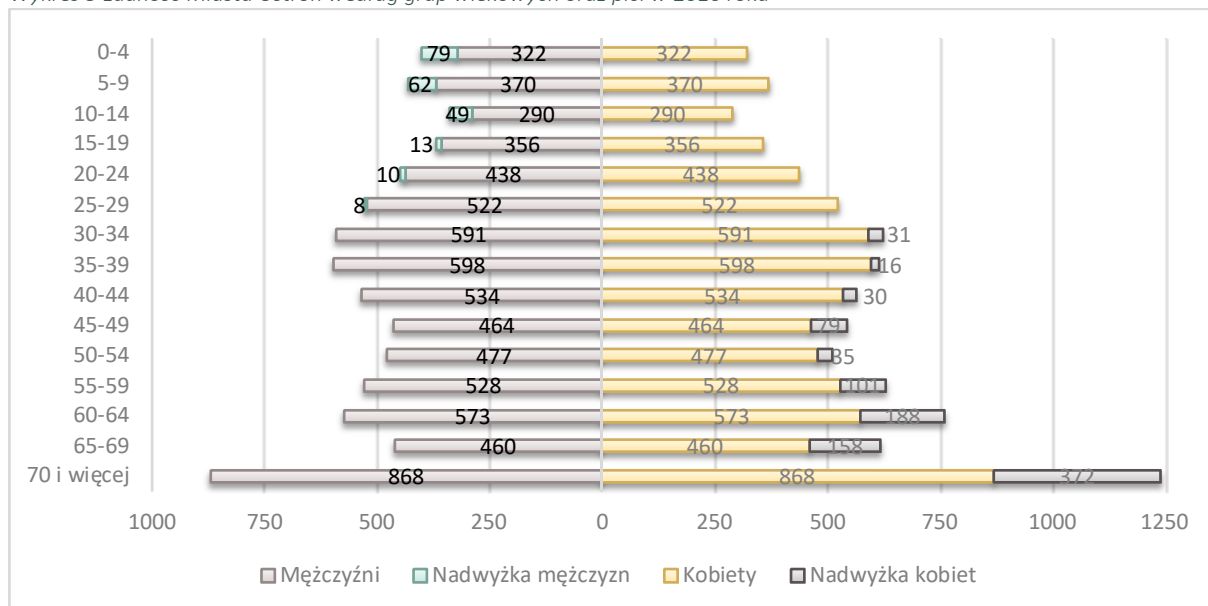
Wykres 2 Ruch naturalny w mieście Ustron w latach 2007-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Piramida wieku została zaprezentowana poniżej i wprost dowodzi o starzeniu się społeczności lokalnej. Konsekwencją wysokiej liczby osób w wieku poprodukcyjnym jest również niższa atrakcyjność i potencjał zasobów pracy.

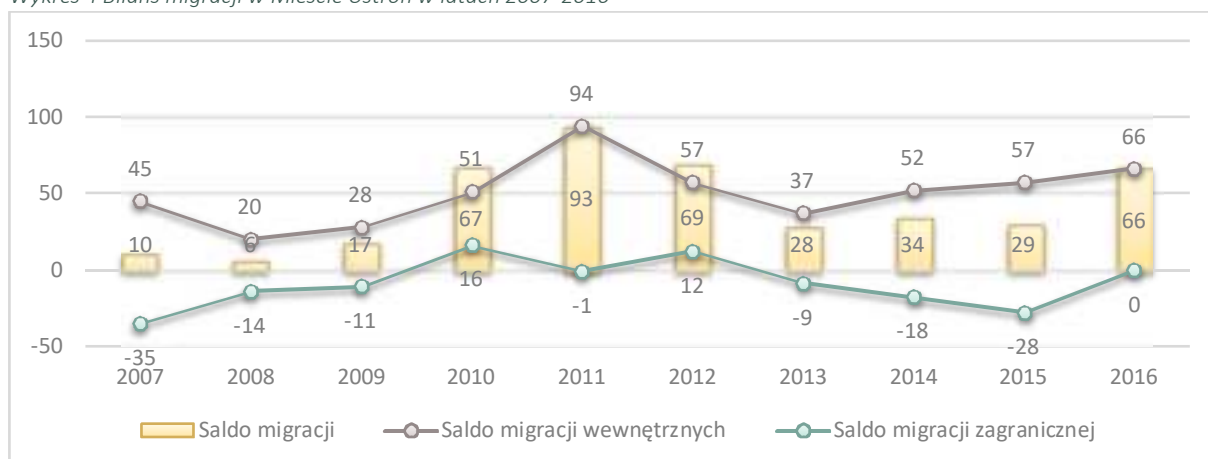
Wykres 3 Ludność Miasta Ustroń według grup wiekowych oraz płci w 2016 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Przedstawiony bilans migracji w minionej dekadzie ma charakter dodatni i wpływa na wzrost liczby mieszkańców kompensując negatywne skutki ujemnego przyrostu naturalnego.

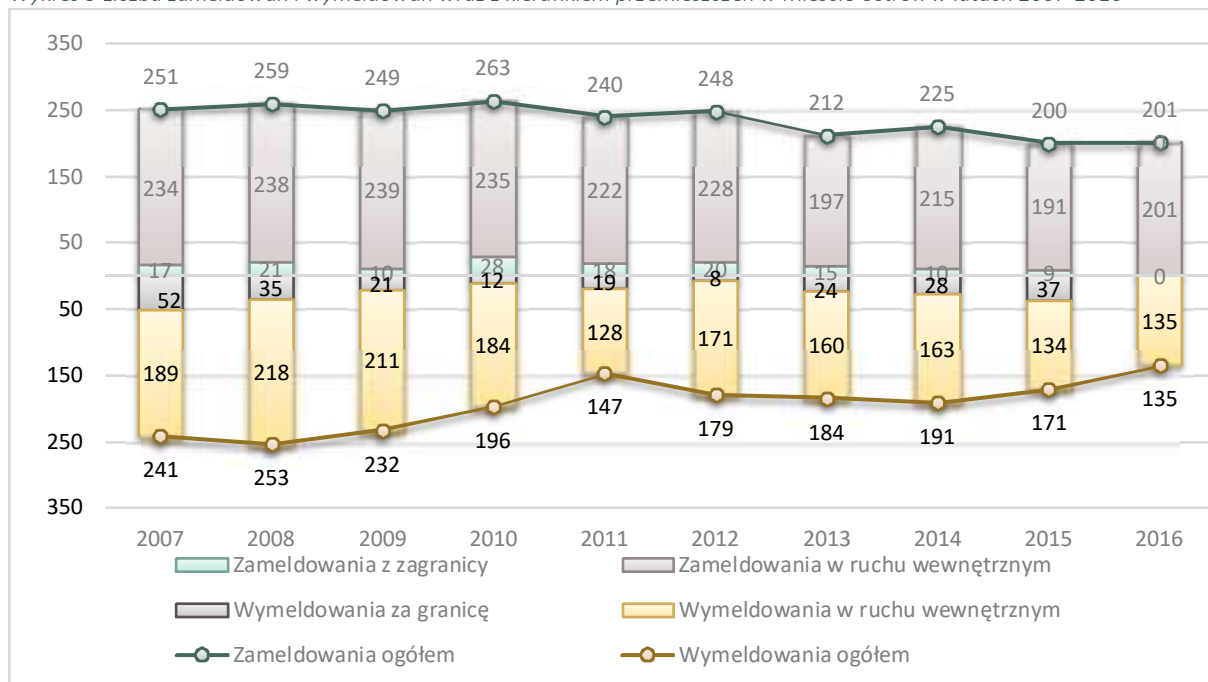
Wykres 4 Bilans migracji w Mieście Ustroń w latach 2007-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Szczegółowa analiza zameldowań i wymeldowań w Ustroniu w minionej dekadzie dowodzi wysokiej atrakcyjności osiedleńczej obszaru. Silna pozycja Ustronia jako destynacji osiedleńczej wpłynęła również korzystnie na ograniczenie zjawiska migracji zagranicznych.

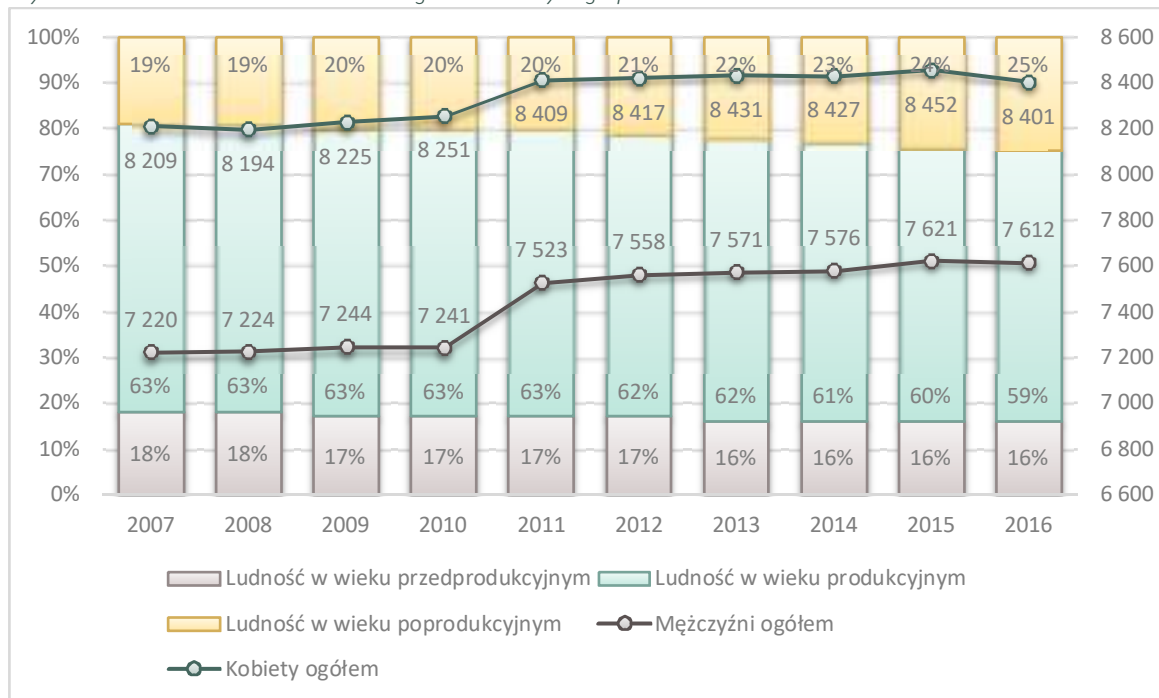
Wykres 5 Liczba zameldowań i wymeldowań wraz z kierunkiem przemieszczeń w Mieście Ustroń w latach 2007-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Struktura ludności według ekonomicznych grup wiekowych koresponduje ze zmieniającą się strukturą wieku. Relatywnie wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym świadczy o zaistnieniu zjawiska renty demograficznej – korzystnie wpływającej na dynamikę rozwoju gospodarczego. Współczynnik feminizacji w 2016 roku, określający liczbę kobiet przypadającą na 100 mężczyzn wyniósł 110 i tym samym jest wyższy od współczynnika województwa śląskiego (107) i powiatu cieszyńskiego (106).

Wykres 6 Ludność w Mieście Ustroń według ekonomicznych grup wieku w latach 2007-2016

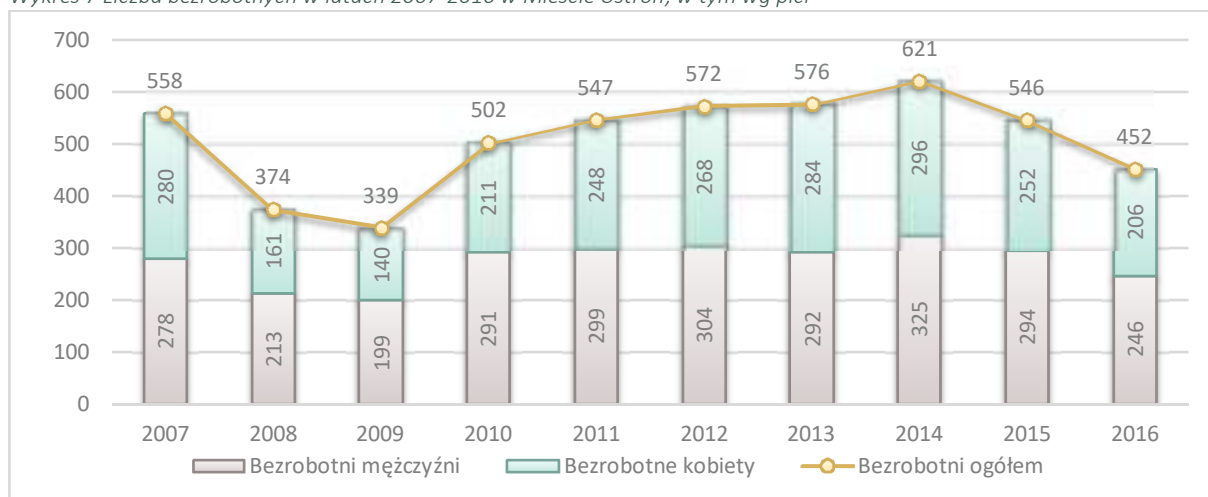

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Bezrobocie

Zjawisko bezrobocia w analizowanej dekadzie w liczbach bezwzględnych zmalało, niemniej od 2009 roku do 2014 roku dostrzega się jego wzrost, po 2014 roku zaczęło systematycznie spadać. Spośród 452 mieszkańców zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie, ponad 12% znajduje się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Jest to jedno ze źródeł degradacji tkanki miejskiej w wymiarze społecznym w określonych obszarach problemowych.

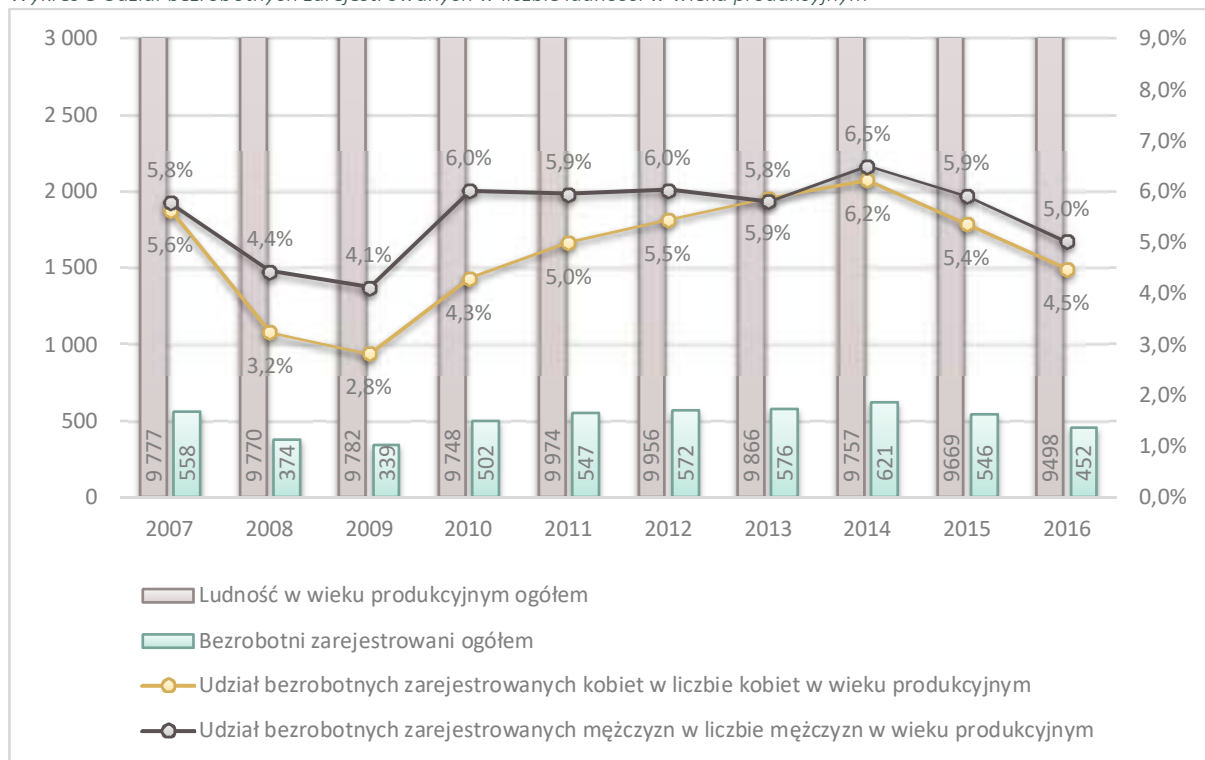
Wykres 7 Liczba bezrobotnych w latach 2007-2016 w Mieście Ustroń, w tym wg płci

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Niższy udział bezrobotnych zarejestrowanych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w porównaniu do mężczyzn (o 0,5 punktu procentowego) wynika z przywoływanego już uzdrowiskowo-rehabilitacyjnego charakteru Ustronia. Jednocześnie poziom bezrobocia od roku 2010, należy ocenić jako ustabilizowany.

Wykres 8 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Analiza liczby bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Mieście Ustroń pozwala na wyodrębnienie grup wymagających szczególnych form wsparcia. Zjawisko długotrwałego bezrobocia wzrosło o blisko 48%, a wśród osób powyżej 50 roku życia o niemal 13,5%. Grupą o równie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy są również kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka – wzrost o 35% oraz kobiety samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia – wzrost o blisko 32,5%. Omawiane kategorie są szczególnie narażone na marginalizację społeczną i ekonomiczną.

Tabela 2 Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Mieście Ustroń

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Do 25 roku życia	84	100	96	92	69
Długotrwale bezrobotne	196	229	244	273	290
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	34	36	45	44	46
Powyżej 50 roku życia	156	154	166	177	177
Bez kwalifikacji zawodowych	90	81	99	118	112
Bez doświadczenia zawodowego	97	94	108	103	86
Bez wykształcenia średniego	315	325	309	327	275
Kobiety samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	37	45	62	59	49
Kobiety, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	6	10	9	8	8
Niepełnosprawni	39	39	42	44	40
Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	472	505	508	554	466
- z tego kobiety	201	227	241	264	213

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie

Szczegółowa analiza zjawiska bezrobocia znajduje się w poniższej tabeli. W dalszej części opracowania będzie ona skonfrontowana ze wskaźnikami dedykowanymi każdemu ze zdefiniowanych obszarów zdegradowanych – udowadniając ich zdegradowanie gospodarcze i społeczne.

Tabela 3 Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy w Mieście Ustroń

Wyszczególnienie		2012	2013	2014	2015	2016
Czas pozostawania bez pracy w m-c	Do 1	48	46	63	63	52
	1-3	126	130	136	146	124
	3-6	121	119	98	117	90
	6-12	115	111	87	93	78
	12-24	84	98	96	95	92
	Powyżej 24	50	68	96	107	110
Wiek	18-24	84	100	96	92	69
	25-34	160	176	157	161	130
	35-44	100	90	102	128	116
	45-54	117	116	120	120	111
	55-59	71	73	78	87	74
	60 lat i więcej	12	17	23	33	46
Wykształcenie	Wyższe	56	60	69	81	64
	Policealne i średnie zawodowe	117	134	128	143	142
	Średnie ogólnokształcące	56	53	70	70	65
	Zasadnicze zawodowe	183	193	165	193	159
	Gimnazjalne i poniżej	132	132	144	134	116
Staż pracy ogółem	Do 1 roku	79	88	94	75	82
	1-5	106	135	113	145	111
	5-10	76	81	83	76	82
	10-20	93	91	103	109	101
	20-30	85	79	83	94	77
	30 lat i więcej	45	36	33	41	32
	Bez stażu	60	62	67	81	61
Ogółem		544	572	576	621	546

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie

Zestawienie zawodów o charakterze deficytowym wskazuje na zapotrzebowanie na osoby legitymujące się wykształceniem zawodowym i technicznym. Koresponduje to z malejącą w Ustroniu liczbą bezrobotnych posiadających wykształcenie zawodowe (spadek o 13,1%). Wskazuje to na niedostosowanie systemu szkolnictwa do potrzeb rynku pracy (problem wynika z jakości szkolnictwa ponadgimnazjalnego pozostającego poza kompetencjami ustawowymi samorządu gminnego). Liczba zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Ustroniu kształtuje się na podobnym poziomie, jak w powiecie cieszyńskim. Analiza tych danych umożliwia prowadzenie efektywnych działań szkoleniowych i aktywizacyjnych.

Tabela 64 Zestawienie zawodów deficytowych, nadwyżkowych w powiecie cieszyńskim w latach 2012-2016

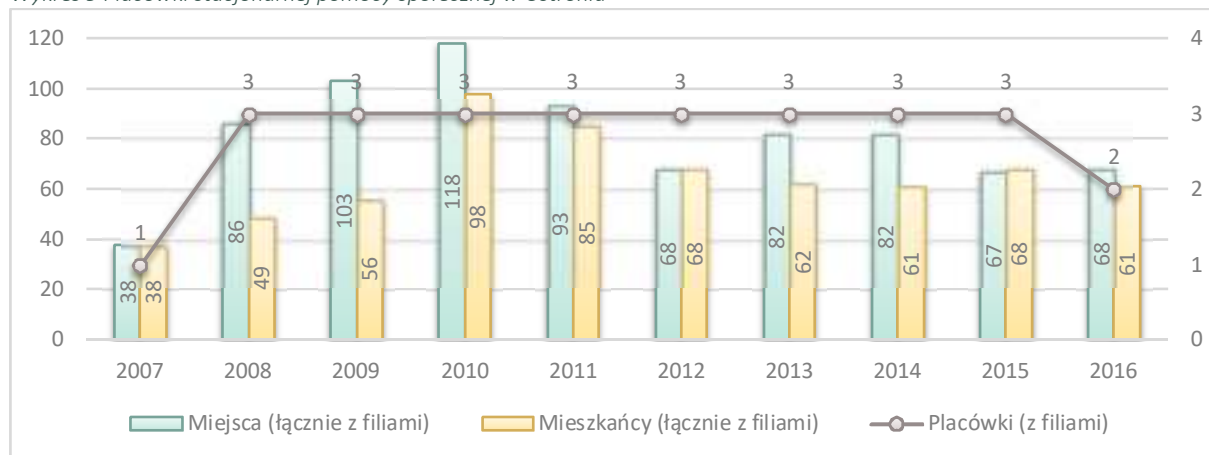
Rok	2012	2013	2014	2015	2016
Zawody nadwyżkowe					
– 1 zawód	Technik żywienia i gospodarstwa domowego (kod zawodu: 322002)	Mechanik pojazdów samochodowych (kod zawodu: 723103)	Mechanik pojazdów samochodowych (kod zawodu: 723103)	Technik ekonomista (kod zawodu: 331403)	Operator wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych (kod zawodu: 8341)
– 2 zawód	Technik mechanik (kod zawodu: 311504)	Pedagog (kod zawodu: 235107)	Cukiernik (kod zawodu: 751201)	Pedagog (kod zawodu: 235107)	Operator urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku (kod zawodu: 3521)
– 3 zawód	Pedagog (kod zawodu: 235107)	Kucharz małej gastronomii (kod zawodu: 512002)	Specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych (kod zawodu: 242222)	Technik budownictwa (kod zawodu: 311204)	Plastyk, dekorator wnętrz i pokrewni (kod zawodu: 3432)
– 4 zawód	Malarz - tapeciarski (kod zawodu: 713101)	Technik ekonomista (kod zawodu: 331403)	Pedagog (kod zawodu: 235107)	Ślusarz (kod zawodu: 722204)	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany (kod zawodu: 3259)
– 5 zawód	Elektromonter (elektryk) Zakładowy (kod zawodu: 741207)	Technik budownictwa (kod zawodu: 311204)	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych (kod zawodu: 723307)	Specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych (kod zawodu: 242222)	Technik fizjoterapii i masaży (kod zawodu: 3254)
Zawody deficytowe					
– 1 zawód	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych (kod zawodu: 814290)	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji (kod zawodu: 541307)	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia (kod zawodu: 541308)	Sortowacz surowców wtórnych (kod zawodu: 961201)	Ankieter (kod zawodu: 4227)
– 2 zawód	Spawacz metodą MAG (kod zawodu: 721204)	Opiekun w domu pomocy społecznej (kod zawodu: 341203)	Doradca klienta (kod zawodu: 524902)	Doradca klienta (kod zawodu: 524902)	Operator maszyn do produkcji wyrobów papierniczych (kod zawodu: 8143)
– 3 zawód	Funkcjonariusz służby ochrony (kod zawodu: 335601)	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia (kod zawodu: 541308)	Operator wtryskarki (kod zawodu: 814208)	Bibliotekarz (kod zawodu: 343301)	Monter linii elektrycznych (kod zawodu: 7413)
– 4 zawód	Pozostali operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór (kod zawodu: 815590)	Bibliotekarz (kod zawodu: 343301)	Ustawiacz maszyn do obróbki skrawaniem (kod zawodu: 722315)	Spawacz metodą MAG (kod zawodu: 721204)	Pracownik przy pracach przygotowawczych do druku (kod zawodu: 7321)
– 5 zawód	Operator koparko-ładowarki (kod zawodu: 811105)	Blacharz budowlany (kod zawodu: 721302)	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji (kod zawodu: 541307)	Mechanik samochodów ciężarowych (kod zawodu: 723104)	Fizjoterapeuta (kod zawodu: 2292)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie

Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

Zasoby pomocy społecznej w Ustroniu mają charakter stabilny. Biorąc jednak pod uwagę identyfikowane potrzeby należy podkreślić konieczność zwiększania (rozwijania i modernizacji) infrastruktury pomocy społecznej w mieście.

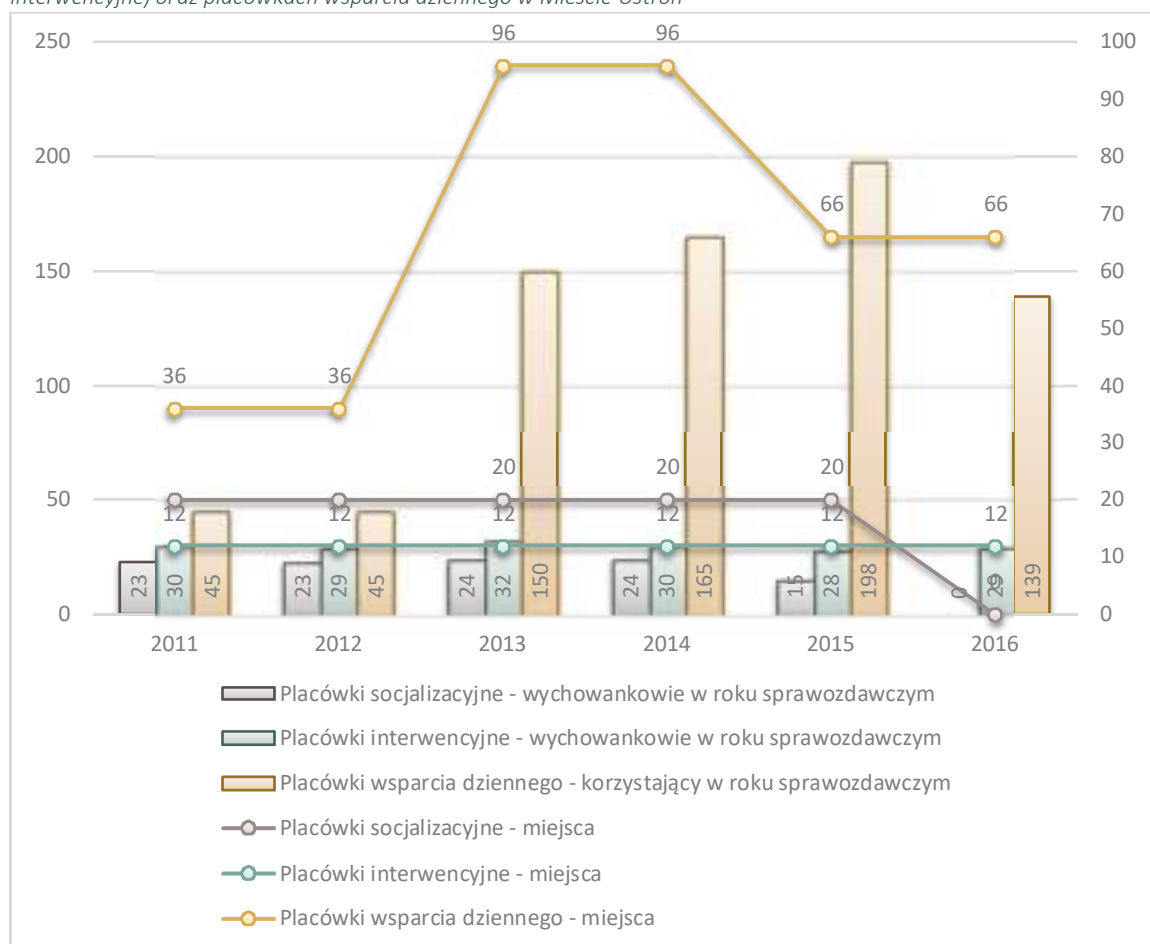
Wykres 9 Placówki stacjonarnej pomocy społecznej w Ustroniu

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (socjalizacyjne, interwencyjne) oraz placówkach wsparcia dziennego jest w dalszym ciągu niedostosowana do potrzeb zgłaszanych przez instytucje zajmujące się wsparciem rodzin w zakresie stymulowania funkcji wychowawczo-opiekuńczych oraz pomocy społecznej.

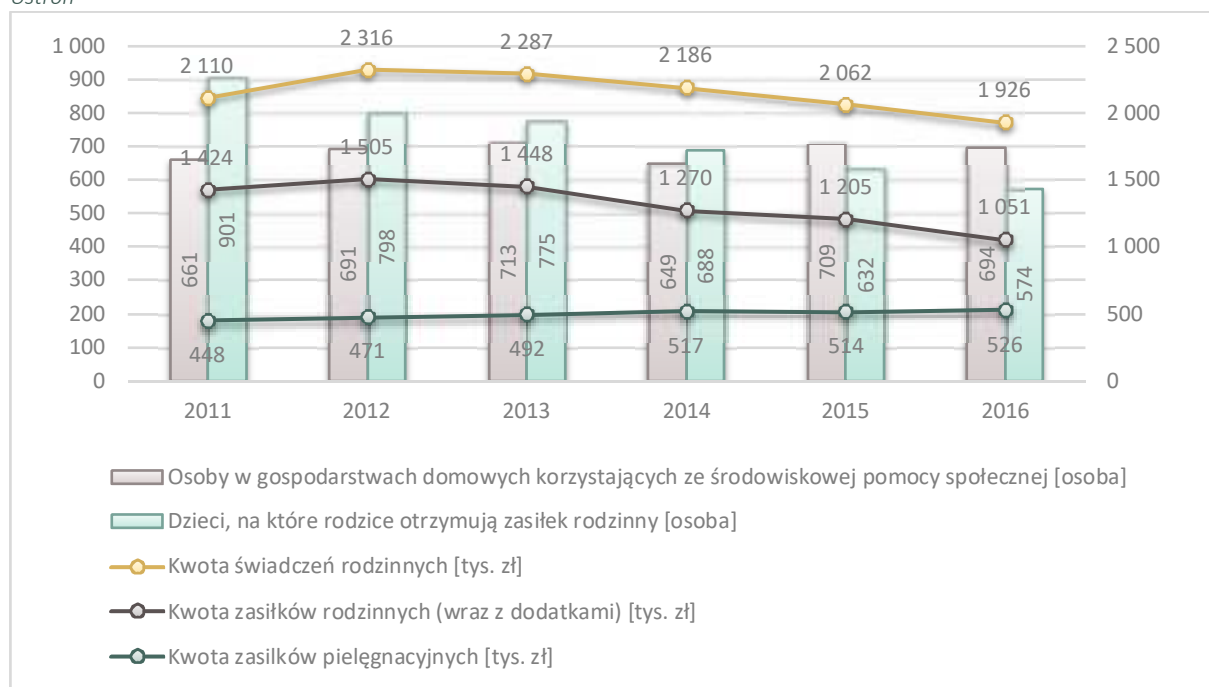
Wykres 10 Wychowankowie/korzystający oraz liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (socjalizacyjne, interwencyjne) oraz placówkach wsparcia dziennego w Mieście Ustroniu

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Liczba klientów i podopiecznych korzystających ze świadczeń realizowanych przez pomoc społeczną w Ustroniu kształtuje się na stabilnym poziomie. Wahania w tym zakresie wynikają z dynamicznych procesów demograficznych, głównie w zakresie przyrostu naturalnego. Natomiast środki przeznaczone na pomoc społeczną pozostają na ustabilizowanym poziomie – wskazuje to na kosztochłonność usług dedykowanych osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

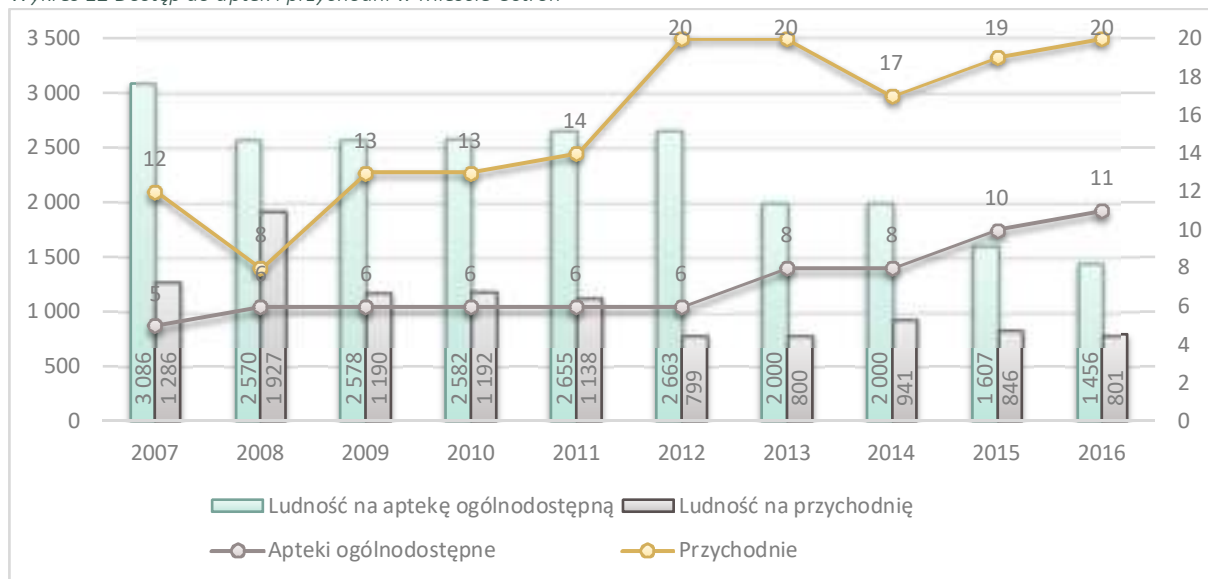
Wykres 11 Korzystający z pomocy społecznej, otrzymujący zasiłek rodzinny wraz z kwotami wypłaconych zasiłków w Mieście Ustroń

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Dostęp do usług związanych z ochroną zdrowia w Ustroniu ulega stopniowej poprawie. Wskaźniki dostępności do aptek i przychodni jest relatywnie wysoki – ma na to wpływ również uzdrowiskowy charakter miasta i duża liczba kuracjuszy i seniorów odwiedzających Ustroń.

Wykres 12 Dostęp do aptek i przychodni w Mieście Ustroń

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego oraz badaniami Pracowni Badań Społecznych w Sopocie zrealizowanymi na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na przestrzeni lat 2000-2013 nastąpił wzrost spożycia napojów alkoholowych oraz zmiana w strukturze ich konsumpcji. Wg niniejszych danych wzrost spożycia wszystkich napojów alkoholowych pomiędzy rokiem 2000 a 2012 wyniósł ponad 30%, a w przypadku napojów spirytusowych ponad 50%. Odnotowany wzrost konsumpcji wyrobów spirytusowych jest konsekwencją przede wszystkim obniżenia wysokości podatku akcyzowego od napojów spirytusowych, co z kolei spowodowało zmniejszenie spożycia alkoholu pochodzącego z nielegalnych źródeł. Rzeczywisty wzrost spożycia może więc być odmienny, co należy wziąć także pod uwagę przy poniżej podawanych danych, które uwzględniają osoby zaopatrujące się obecnie w alkohol w legalnych punktach sprzedaży, a które przed zmianą akcyzy często zakupywały go ze źródeł nielegalnych i pozostawały poza statystykami. Wg danych GUS-u średni poziom konsumpcji alkoholu w 2012 r. wyniósł 10,6 l 100% alkoholu na mieszkańca powyżej 15 roku życia. Przeciętny Polak (15+) w 2012 r. wypił 3,9 l napojów spirytusowych oraz 6,3 l piwa i 0,4 l wina gronowego w przeliczeniu na 100% alkoholu. Zmiany w poziomie spożycia napojów alkoholowych spowodowały w konsekwencji wzrost w okresie 2000 – 2012r. rejestrowanego odsetka osób pijących ryzykownie o 30%. Obecnie ocenia się, że próg nadużywania alkoholu (tj. powyżej 10 litrów czystego spirytusu rocznie w przypadku mężczyzn i 7,7 litra w przypadku kobiet) przekracza 16 % populacji, co w przypadku Ustronia daje liczbę około 2 480 mieszkańców. Znacznie wzrosła także liczba osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu (szacunkowo o 36%).

Wzrasta liczba pacjentów zakładów leczenia odwykowego, co jest wynikiem nie tylko zwiększonej konsumpcji alkoholu, ale w dużej mierze coraz lepszej oferty leczenia odwykowego oraz skutecznej edukacji społecznej w tej dziedzinie. W Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia

w Skoczowie udziela się rocznie około 70-ciu porad pacjentom z Ustronia, a z Ośrodka Leczenia Uzależnień skorzystało 10 pacjentów. Ponadto zwiększyła się liczba osób, w stosunku, do których Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wszczęła postępowania w sprawie leczenia odwykowego. Znaczna część postępowań prowadzonych przez Komisję kończyła się skierowaniem sprawy do Sądu, co jest jednoznaczne z małą liczbą osób dobrowolnie podejmujących leczenie. Osoby z nałożonym przez Sąd obowiązkiem podjęcia leczenia odwykowego bardzo często natomiast nie wywiązują się z niego, a Sąd bezskutecznie egzekwuje swoje postanowienia w tych sprawach.

W przypadku oceny używania napojów alkoholowych przez młodzież najbardziej wymiernymi danymi są wyniki przeprowadzanych od kilku lat przez Instytut Psychiatrii i Neurologii badań ESPAD. Z ostatnich badań wynika, że najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej są właśnie napoje alkoholowe. Eksperymentowanie z piciem chociaż raz w życiu zadeklarowało 85,2% gimnazjalistów z klas trzecich i 93,3 % uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Najbardziej rozpowszechnionym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo, później wódka i wino.

Próg nietrzeźwości przekroczyło kiedykolwiek w życiu 48,5 % badanych gimnazjalistów i 71,2 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Z badań wynika, że częściej w stan nietrzeźwości wprowadzają się chłopcy. Wyrównują się natomiast proporcje pomiędzy liczbą dziewcząt i chłopców spożywających alkohol. Wg opinii badanej młodzieży, poziom dostępności alkoholu jest bardzo wysoki. Raczej nie mają problemu z nabyciem alkoholu w restauracjach (pubach) lub sklepach. Alkohol traktowany jest przez nich, jako niezbędny warunek dobrej zabawy.

Przywołane powyżej badania potwierdziły także zależność pomiędzy używaniem substancji psychoaktywnych, a doświadczaniem przez młodzież różnych problemów (kłótni, sprzeczek, problemów z rodzicami, problemów w nauce, wypadków, kłopotów z policją).

Zadowolającym jest natomiast to, iż porównanie ostatnich badań z badaniami wcześniejszymi wskazuje na załamanie się trendu wzrostowego używania substancji psychoaktywnych przez młodzież (odsetki uczniów w wieku 14-16, którzy pili napoje alkoholowe kiedykolwiek w życiu: 2000r. – 90%, 2011r. – 85%).

Diagnoza Lokalnych Zagrożeń przeprowadzona w 2010 r. w Ustroniu na temat używania alkoholu przez uczniów potwierdza tendencje ogólnopolskie w tym zakresie. Ponadto trzeba zwrócić uwagę na fakt, że w znacznym stopniu inicjacja alkoholowa uczniów ma miejsce w domu w obecności rodziców, podczas różnych uroczystości. Ponadto podobnie jak w przypadku alkoholu, z używaniem narkotyków różnego rodzaju wiążą się ryzykowne zachowania będące zagrożeniem dla życia i zdrowia. W przeciwieństwie natomiast do alkoholu, uzależnienie od substancji psychoaktywnych następuje szybciej i większe jest ryzyko ich przedawkowania.

Ustroń należy do miast, w których funkcjonują praktycznie wszystkie podstawowe instytucje, w kompetencjach których znajduje się kwestia problemu alkoholowego, narkotykowego i przemocy w rodzinie.

Do instytucji tych należą w szczególności:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – organizujący przede wszystkim pomoc materialną i pracę socjalną,
- Straż Miejska, Komisariat Policji, (a także na terenie powiatu cieszyńskiego Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy) – zajmujące się ściganiem i karaniem osób dopuszczających się czynów karalnych pod wpływem alkoholu lub narkotyków,
- szkoły podstawowe – realizujące głównie programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży oraz zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i problemem przemocy,
- Placówki służby zdrowia – świadczące pomoc medyczną osobom mającym powyższe problemy i ich rodzinom,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – prowadząca postępowania w sprawie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uzależnione od alkoholu.

Poza ww. instytucjami istnieje także kilka innych, które zajmują się pomocą rodzinom z problemem alkoholowym. Jednakże niektóre z nich zaczynają rozszerzać zakres swojego działania o problem narkomanii. Są to:

- Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu i Poradnia Leczenia Uzależnień w Skoczowie – realizujące głównie programy terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu i uzależnionych krzyżowo (jednocześnie od alkoholu i narkotyków) oraz dla osób współuzależnionych,
- Śląska Fundacja „Błękitny Krzyż” w Bielsku-Białej - prowadzenie oddziału leczenia zespołów abstynencyjnych,
- Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej – udzielanie wszechstronnej pomocy osobom w stanie nietrzeźwym.

Bardzo istotny zasób instytucjonalny stanowią organizacje pozarządowe, które podejmują się realizacji szeregu działań w zakresie pomocy rodzinom pozostającym w kryzysie. Są to:

- Ustrońskie Stowarzyszenie Trzeźwości Klub Abstynenta „Rodzina”- prowadzenie klubu abstynenta, prowadzenie poradnictwa dla uzależnionych i ich rodzin, wspieranie grup samopomocowych, organizowanie działań edukacyjno-rekreacyjnych,

- Misja wśród Uzależnionych od Alkoholu „Nowa Nadzieja” – prowadzenie ciekawych dni terapeutycznych, prowadzenie spotkań klubowych, przygotowanie świątecznych paczek żywnościowych dla rodzin z problemem alkoholowym,
- Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” - udzielanie schronienia ofiarom przemocy, opieka pedagogiczna i psychologiczna, udzielanie schronienia matkom samotnie wychowującym dzieci, prowadzenie grup wsparcia, udzielanie schronienia bezdomnym,
- Fundacja Św. Antoniego - wydawanie posiłków dla ludzi w trudnej sytuacji społecznej i materialnej, zorganizowanie kolonii letniej dla dzieci z rodzin patologicznych,
- Towarzystwo Opieki Nad Niepełnosprawnymi - organizowanie turnusów rehabilitacyjno-profilaktycznego dla niepełnosprawnych,
- Klub Sportowy „Kuźnia” - prowadzenie zajęć sportowych dla żaków i trampkarzy, zorganizowanie obozu sportowego,
- Stowarzyszenie Rekreacyjno-Sportowe „Czantoria” - organizowanie aktywnego wypoczynku, poprzez wycieczki i obozy kształtujące trzeźwy styl życia,
- Międzyszkolny Klub Sportowy „Ustroń” - prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, sportowych, w szkołach ustrońskich z wykorzystaniem szkolnych programów profilaktycznych,
- Parafia Ewangelicko- Augsburgska - prowadzenie warsztatów muzycznych, koncerty, prowadzenie warsztatów plastycznych i turystycznych, zorganizowanie zajęć integracyjnych dla rodzin,
- Parafia Rzymskokatolicka - przygotowanie dzieci i młodzieży do udziału w Parafiadzie w Warszawie,
- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Rodzin „Ponad Granicami” - prowadzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży, organizowanie półkolonii w czasie wakacji, organizowanie festynów i innych imprez profilaktycznych,
- Stowarzyszenie Kulturalne „Równica” - organizowanie obozów wypoczynkowo-szkoleniowych, połączonych z realizacją programu profilaktycznego.

Tabela 4 Dane dotyczące zjawiska uzależnienia od alkoholu w Mieście Ustroń

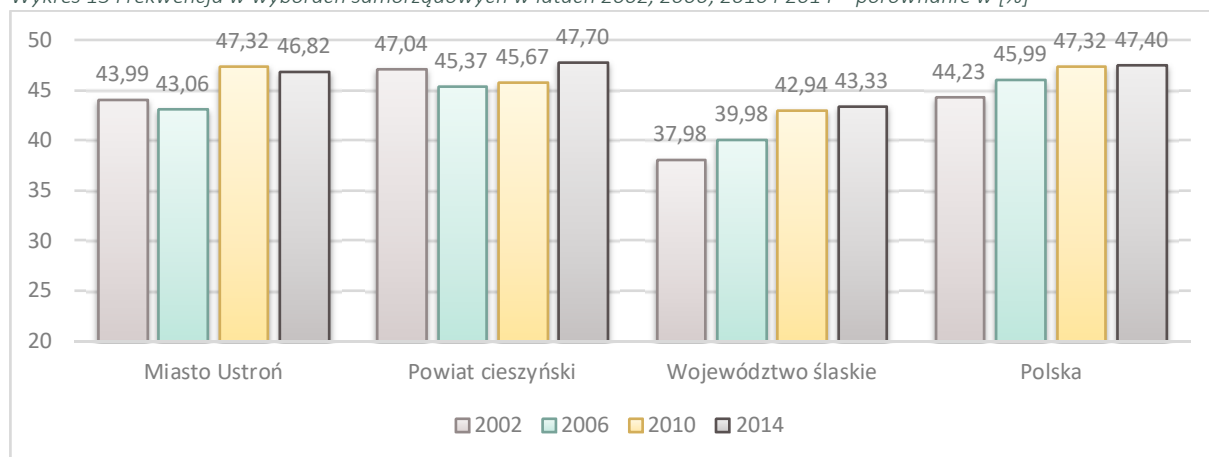
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób wezwanych na Komisję Interwencyjną Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu	16	15	16	30	23
Liczba osób przewiezionych z terenu Miasta Ustroń na Izbę Wyrzeźwień w Bielsku – Białej	89	97	90	92	78

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Ustroniu

Aktywność społeczna i bezpieczeństwo

Aktywność społeczną mieszkańców Ustronia należy ocenić jako ponadprzeciętną – szczególnie na tle frekwencji osiągananej przez całe województwo śląskie. Społeczeństwo obywatelskie to działalność w trzecim sektorze – w 2016 roku w Ustroniu odnotowano 8 fundacji oraz 52 stowarzyszenia. Zatem poziom aktywności mieszkańców jest dobrym prognostykiem w kontekście zbudowania projektów społecznych w ramach rewitalizacji.

Wykres 13 Frekwencja w wyborach samorządowych w latach 2002, 2006, 2010 i 2014 – porównanie w [%]

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Jak już wspomniano, w Ustroniu, w różnych sferach życia społecznego działa 60 organizacji pozarządowych. Najwięcej jest organizacji sportowo- turystycznych – 13, w zakresie kultury działa 11 organizacji, oświaty – 4. Dodatkowo funkcjonuje: 8 Stowarzyszeń Chrześcijańskich, 5 Fundacji, 3 organizacje kombatanckie, 4 Ochotnicze Straże Pożarne oraz 3 Koła Gospodyń Wiejskich. Wśród działających podmiotów – 8 stowarzyszeń posiada status organizacji pożytku publicznego.

Tabela 5 Stowarzyszenia działające na terenie miasta, które otrzymują dotacje z budżetu Miasta Ustronia

L.p.	Stowarzyszenia, które otrzymują dotacje z Miasta Ustronia
1	Stowarzyszenie Kulturalne „Równica”
2	Stowarzyszenie Miłośników Kultury Ludowej „Czantoria”
3	Towarzystwo Kształcenia Artystycznego
4	Stowarzyszenie Ustroniskie Dożynki
5	Stowarzyszenie Twórcze „Brzimy”
6	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Ekumeniczne
7	Towarzystwo Miłośników Ustronia
8	Stowarzyszenie Miłośników Kuźni Ustronia
9	Stowarzyszenie Miłośników Zabytkowej Motoryzacji „Rdzawe Diamenty”
10	Stowarzyszenie „Czytelnia Katolicka”
11	Towarzystwo Kontaktów Zagranicznych
12	Stowarzyszenie „AVE” w Ustroniu - co 2 lata
13	Parafia Ewangelicko- Augsburska- Ustroniski Chór Ewangelicki - co 2 lata
14	Polski Związek Emerytów i Rencistów
15	Ewangelickie Stowarzyszenie „Maria i Marta”
16	Towarzystwo Opieki Nad Niepełnosprawnymi
17	Stowarzyszenie Wspierania Edukacji Międzykulturowej
18	Uczniowski Klub Sportowy „Beskidy”,
19	Stowarzyszenie Rekreacyjno- Sportowe „Czantoria”
20	Klub Sportowy „Nierodzim”

L.p.	Stowarzyszenia, które otrzymują dotacje z Miasta Ustroń
21	Klub Sportowy „Kuźnia”
22	Klub Sportowy „Nierodzim”
23	Międzyszkolny Klub Sportowy „Ustroń”
24	Towarzystwo Rekreacyjno- Sportowe „Siła”
25	Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Ustronia
26	Fundacja Św. Antoniego
27	Ustrońskie Stowarzyszenie Trzeźwości Klub Abstynenta „Rodzina”
28	Misja wśród Uzależnionych od Alkoholu „Nowa Nadzieja”
29	Śląska Fundacja ETOH-Błękitny Krzyż w Bielsku-Białej
30	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Można Inaczej”
31	Parafia Ewangelicko- Augsburgska w Ustroniu
32	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Rodzin „Ponad Granicami”
33	Parafia Rzymsko- Katolicka w Ustroniu- Polanie

Źródło: Dane Urzędu Miasta Ustroń

Wartość udzielanych dotacji w minionym pięcioleciu kształtowała się na stabilnym poziomie, nieznacznie przekraczając 1 milion złotych. Część tych środków jest powierzana organizacjom pozarządowym w formie realizacji zadania publicznego w zakresie pomocy społecznej – ukierunkowanego na wsparcie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Tabela 6 Liczba i wartość udzielonych dotacji na rzecz organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych

Lata	Liczba udzielonych dotacji	Wartość udzielonych dotacji
2012	45	1 098 000 zł
2013	44	1 072 000 zł
2014	44	1 049 500 zł
2015	41	1 036 500 zł
2016	47	1 107 700 zł

Źródło: Dane Urzędu Miasta Ustroń

W kontekście analizy bezpieczeństwa i porządku publicznego w Mieście Ustroń wykorzystano dane Ochotniczych Straży Pożarnych. W poniższej tabeli przedstawiono zdarzenia i interwencje w mieście w latach 2012-2016.

Tabela 7 Statystyki zdarzeń/interwencji Straży Pożarnej na terenie miasta Ustronia na przestrzeni lat 2012-2016

Lata	Ogółem zdarzeń	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe
2012	663	26	621	16
2013	291	33	231	27
2014	272	40	205	27
2015	289	41	220	28
2016	271	37	208	26
Razem	1 786	177	1 485	124

Źródło: Dane Ochotniczych Straży Pożarnych z Ustronia

Blisko 20% łącznej liczby zdarzeń miało miejsce na terenach zdegradowanych, biorąc pod uwagę fakt, iż obszary kryzysowe to tylko 4,1% powierzchni Ustronia, należy uznać wskaźnik liczby zdarzeń za relatywnie wysoki.

Tabela 8 Liczba zdarzeń oraz liczba zastępów Straży Pożarnej uczestniczących w zdarzeniu – wydzielone obszary

Obszar	2012		2013		2014		2015		2016	
	Liczba zdarzeń	Liczba zastępów	Liczba zdarzeń	Liczba zastępów	Liczba zdarzeń	Liczba zastępów	Liczba zdarzeń	Liczba zastępów	Liczba zdarzeń	Liczba zastępów
Tereny potartaczne przy ul. Kościelnej	26	36	8	10	4	11	16	32	13	18
Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja	35	50	18	26	13	24	12	16	11	18
Jaszowiec	15	20	13	24	3	3	12	14	16	26
Strefa wzdłuż ul. Sportowej wraz z terenami poprzemysłowymi i terenem dworca kolejowego Ustron Zdrój	61	70	36	59	19	34	38	63	12	33
Razem	137	176	75	119	39	72	78	125	52	95

Źródło: Dane Ochotniczych Straży Pożarnych z Ustronia

W poniższej tabeli zestawiono zasoby OSP działających na terenie Ustronia. Poza kwestiami związanymi wprost z bezpieczeństwem publicznym, należy podkreślić rolę omawianych instytucji w budowaniu aktywnej społeczności lokalnej w mieście.

Tabela 9 Najważniejsze wyposażenie jednostek w specjalistyczny sprzęt (liczba i rodzaj pojazdów), potrzeby w tym zakresie

Jednostka	Najważniejsze wyposażenie jednostki w specjalistyczny sprzęt, potrzeby w tym zakresie
OSP Ustron Centrum	Średni samochód ratowniczo-gaśniczy GBA marki Mercedes 4x4 rok produkcji 2013
	Samochód lekki rozpoznania ratowniczego SLRR marki Nissan 4x4 rok produkcji 1999 (duże wyeksploatowanie techniczne)
	Samochód operacyjny SOp marki VW Passat 4x2 rok produkcji 1993
	Średni zestaw hydrauliczny do ratownictwa drogowego i technicznego
	Zestaw ratownictwa medycznego PSP R1
	Aparaty powietrzne ochrony dróg oddechowych – 4 szt.
OSP Ustron Polana	Średni samochód ratowniczo-gaśniczy GBA marki Star 4x4 rok produkcji 1989 (duże wyeksploatowanie techniczne)
	Ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy GCBA marki Jelcz 4x2 rok produkcji 1987 (duże wyeksploatowanie techniczne)
	Samochód operacyjny SOp marki Polonez 4x2 rok produkcji 1997
	Średni zestaw hydrauliczny do ratownictwa drogowego i technicznego
	Zestaw ratownictwa medycznego PSP R1
	Aparaty powietrzne ochrony dróg oddechowych – 6 szt.
OSP Ustron Nierodzim	Średni samochód ratowniczo-gaśniczy GBA marki Star 4x4 rok produkcji 1986
	Samochód lekki ratownictwa technicznego SLRt marki Ford 4x2 rok produkcji 2003
	Przyczepa ratownictwa ekologicznego
	Łódź wiosłowa płaskodenna z przyczepą do jej przewozu
	Średni zestaw hydrauliczny do ratownictwa drogowego i technicznego
	Zestaw ratownictwa medycznego PSP R1
OSP Ustron Lipowiec	Aparaty powietrzne ochrony dróg oddechowych – 4 szt.
	Średni samochód ratowniczo-gaśniczy GBA marki Star 4x4 rok produkcji 1986 (duże wyeksploatowanie techniczne)
	Samochód lekki rozpoznania ratowniczego SLRR marki Ford 4x2 rok produkcji 2008
	Przyczepa z agregatem pompowym AP-4060/GECOPOWER rok produkcji 2014
	Zestaw ratownictwa medycznego PSP R1
	Aparaty powietrzne ochrony dróg oddechowych – 4 szt.

Źródło: Dane Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Ustronia

Niebieska Karta jest dokumentem służbowym wypełnianym przez funkcjonariusza policji w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie. W Ustroniu funkcjonuje Miejski Zespół Interdyscyplinarny (MZI) ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który powołany został zarządzeniem nr 94/2011 Burmistrza Miasta Ustroń dnia 16 maja 2011 roku. Zespół liczy 10 osób. Posiedzenia MZI odbywają się średnio raz na kwartał, natomiast grupy robocze organizowane są doraźnie dla potrzeb rozwiązania konkretnej sprawy. W roku 2010 Policja sporządziła 8 Niebieskich Kart. W roku 2011 – do 15 maja Policja sporządziła 4 Niebieskie Karty. Od dnia 16 maja 2011 roku, tj. po powołaniu MZI do przewodniczącego MZI wpłynęły 3 „Niebieskie Karty – A” (NK-A) spisane przez pracowników socjalnych. W roku 2012 do przewodniczącego MZI wpłynęły 23 „Niebieskie Karty – A” (NK-A) z czego: 15-spisanych przez Policję, 7-przez pracowników socjalnych, 1- przez służbę zdrowia. W 22 przypadkach osobami doświadczającymi przemocy były osoby dorosłe (20 kobiet i 2 mężczyzn), w 1 przypadku osobą doświadczającą przemocy było dziecko. W 23 przypadkach sprawcami przemocy były osoby dorosłe w tym: 22 mężczyzn i 1 kobieta. Wypełniono: 13 formularzy „Niebieska Karta – C”, 5 formularzy „Niebieska Karta – D” zakończono procedurę „Niebieskiej Karty” w 20 przypadkach. W roku 2013 do przewodniczącego MZI wpłynęło 20 „Niebieskich Kart – A” (NK-A) z czego: 13 spisanych przez Policję, 7- przez pracowników socjalnych. Osoby doznające przemocy to 14 kobiet, 5 mężczyzn, 1 dziecko. W 20 przypadkach sprawcami przemocy były osoby dorosłe - 20 mężczyzn. W ramach toczących się postępowań odbyło się 35 spotkań grup roboczych, podczas których wypełniono: 20 formularzy „Niebieska Karta – C”, 13 formularzy „Niebieska Karta – D”. Zakończono procedurę „Niebieskiej Karty” w 15 sprawach. W roku 2014 do przewodniczącego MZI wpłynęło 11 „Niebieskich Kart – A” (NK-A) z czego: 6 spisanych przez Policję, 4 przez pracowników socjalnych, 1 przez służbę zdrowia. Osoby doznające przemocy to 10 kobiet, 1 mężczyzna. W 11 przypadkach sprawcami przemocy były osoby dorosłe - 10 mężczyzn i 1 kobieta. W ramach toczących się postępowań odbyło się 17 spotkań grup roboczych w celu spisania formularzy: „Niebieska Karta – C” - 10 razy, „Niebieska Karta – D” – 7 razy. Zakończono procedurę „Niebieskiej Karty” w 13 sprawach.

W latach 2012-2016 łączna liczba przestępstw zmalała o 35%. Kategorią, która ma co raz wyższe natężenie na terenie miasta stanowią oszustwa – ich udział wzrósł o ponad 100%.

Tabela 10 Przestępczość, w tym przestępczość nieletnich w podziale na kategorie przestępstw - Miasto Ustroń

Rok	2012		2013		2014		2015		2016	
Kategoria przestępstwa	Ogółem	Nieletni	Ogółem	Nieletni	Ogółem	Nieletni	Ogółem	Nieletni	Ogółem	Nieletni
Ogólna liczba przestępstw	214	3	240	9	261	7	211	4	139	1
Kradzież	86	0	99	1	109	0	88	0	38	0
Kradzież z włamaniem	44	0	43	0	51	0	54	0	18	0
Rozbój	3	1	6	0	4	1	4	1	0	0
Uszkodzenie ciała	4	1	10	6	7	2	4	2	3	0
Pobicie	2	0	5	1	7	0	1	0	1	0

Rok	2012		2013		2014		2015		2016	
Kategoria przestępstwa	Ogółem	Nieletni	Ogółem	Nieletni	Ogółem	Nieletni	Ogółem	Nieletni	Ogółem	Nieletni
Zniszczenie mienia	16	1	10	0	17	0	12	0	10	0
Przestępstwa narkotykowe	3	0	4	1	6	1	2	1	3	1
Oszustwo	10	0	14	0	10	2	12	0	23	0
Nietrzeźwi kierujący	46	0	44	0	42	0	33	0	41	0
Przeciwko funkcjonariuszom	0	0	5	0	8	1	1	0	2	0

Źródło: Dane Komisariatu Policji w Ustroniu

Liczba zdarzeń drogowych w Ustroniu kształtuje się na ustabilizowanym poziomie. Brak korzystnych tendencji w tym zakresie koresponduje z oczekiwaniami mieszkańców ukierunkowanymi na modernizację infrastruktury drogowej.

Tabela 11 Zdarzenia w ruchu drogowym w Mieście Ustroń

Rok wystąpienia zdarzenia	Liczba zdarzeń	Liczba wypadków	Liczba zabitych	Liczba rannych	Liczba kolizji
2012	241	24	3	27	217
2013	246	25	3	29	221
2014	252	26	4	32	226
2015	234	41	5	52	193
2016	220	27	4	30	193

Źródło: Dane Komisariatu Policji w Ustroniu

Edukacja

Istotnym elementem polityki społecznej jest edukacja, a jednostki oświatowe pełniące również rolę wychowawczą i mogące integrować społeczność lokalną są bardzo ważnymi instytucjami w kontekście podejmowanych działań rewitalizacyjnych, nawet jeżeli placówki nie są włączone do obszaru objętego rewitalizacją, zawsze będą funkcjonalnie powiązane z takim obszarem, poprzez swoich uczniów, czy ich rodziców, którzy na wyznaczonym obszarze mieszkają.

Sieć żłobków i przedszkoli w Ustroniu jest dostosowana do specyfiki miasta poprzez równomierne rozlokowanie. Każda dzielnica miasta posiada swoją, wydzieloną placówkę przedszkolną.

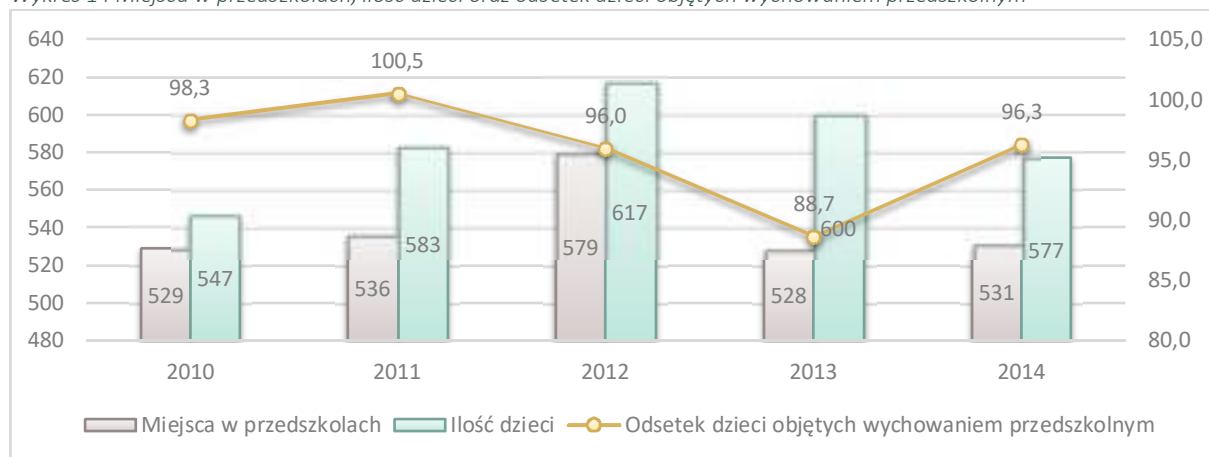
Tabela 12 Żłobki i przedszkola w Ustroniu

Żłobki i przedszkola w Ustroniu	
Żłobek Miejski	ul. Gałczyńskiego 43
Przedszkole nr 1	ul. Partyzantów 9
Przedszkole nr 2	ul. Strażacka 1
Przedszkole nr 4	ul. Wiśniowa 13
Przedszkole nr 5	ul. Lipowska 127
Przedszkole nr 6	ul. Szeroka 7
Przedszkole nr 7	ul. Gałczyńskiego 16
Przedszkole Niepubliczne "Chatka Puchatka" w Ustroniu	ul. 3 Maja 24

Źródło: Baza szkół i placówek oświatowych, Kuratorium Oświaty w Katowicach

Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym należy ocenić jako wysoki. Zilustrowane poniżej wahania wynikają z ustawowego nakazu rozpoczęcia edukacji dla 6-latków. Jednocześnie w kontekście niskiego poziomu przyrostu naturalnego należy zwiększyć dostęp do placówek zajmujących się edukacją przedszkolną.

Wykres 14 Miejsca w przedszkolach, ilość dzieci oraz odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (brak danych za lata 2015 i 2016)

Liczba uczniów w szkołach podstawowych na terenie Ustronia nieznacznie spada. Biorąc pod uwagę spadającą liczbę osób wchodzących w wiek produkcyjny można wnioskować, iż odnotowana tendencja ulegnie w najbliższych latach pogłębieniu. Analiza absolwentów szkół podstawowych cechuje się analogiczną dynamiką, jak w przypadku liczby uczniów (spadki wynoszą odpowiednio 2,2% oraz 8,1%).

Tabela 13 Uczniowie szkół podstawowych z Ustronia

Wyszczególnienie		2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Szkoła Podstawowa nr 1	Dziewczęta	102	109	118	122
	Chłopcy	129	126	118	121
Szkoła Podstawowa nr 2	Dziewczęta	174	174	166	171
	Chłopcy	196	200	190	196
Szkoła Podstawowa nr 3	Dziewczęta	48	52	53	48
	Chłopcy	33	32	33	28
Szkoła Podstawowa nr 5	Dziewczęta	52	53	45	37
	Chłopcy	46	45	39	37
Szkoła Podstawowa nr 6	Dziewczęta	71	67	80	75
	Chłopcy	90	82	86	85
Razem	Dziewczęta	447	455	462	453
	Chłopcy	494	485	466	467
Razem		941	940	928	920

Źródło: Dane pozyskane ze szkół podstawowych z Ustronia

Tabela 14 Absolwenci szkół podstawowych z Ustronia

Wyszczególnienie		2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Szkoła Podstawowa nr 1	Dziewczęta	11	14	20	20
	Chłopcy	27	20	21	19
Szkoła Podstawowa nr 2	Dziewczęta	40	25	33	29
	Chłopcy	34	30	29	28
Szkoła Podstawowa nr 3	Dziewczęta	6	6	8	11
	Chłopcy	5	6	8	5
Szkoła Podstawowa nr 5	Dziewczęta	11	10	8	7
	Chłopcy	9	10	9	5
Szkoła Podstawowa nr 6	Dziewczęta	14	8	15	19
	Chłopcy	15	8	13	15
Razem	Dziewczęta	82	63	84	86
	Chłopcy	90	74	80	72
Razem		172	137	164	158

Źródło: Dane pozyskane ze szkół podstawowych z Ustronia

W zakresie liczby uczniów oraz absolwentów szkół gimnazjalnych w Ustroniu dostrzega się oznaki kryzysu demograficznego. Spadki w omawianym okresie wyniosły odpowiednio 16,3% oraz 12,6% - co wskazuje na konsekwentne pogłębianie się zjawiska niskiej dzietności. Niski przyrost naturalny w perspektywie długookresowej może wpłynąć negatywnie na dynamikę rozwoju lokalnej gospodarki.

Tabela 15 Uczniowie szkół gimnazjalnych z Ustronia

Wyszczególnienie		2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Gimnazjum nr 1	Dziewczęta	138	147	117	101	90
	Chłopcy	144	124	131	125	128
Gimnazjum nr 2	Dziewczęta	154	143	156	140	146
	Chłopcy	138	130	128	117	116
Razem	Dziewczęta	292	290	273	241	236
	Chłopcy	282	254	259	242	244
Razem		574	544	532	483	480

Źródło: Dane pozyskane ze szkół gimnazjalnych z Ustronia

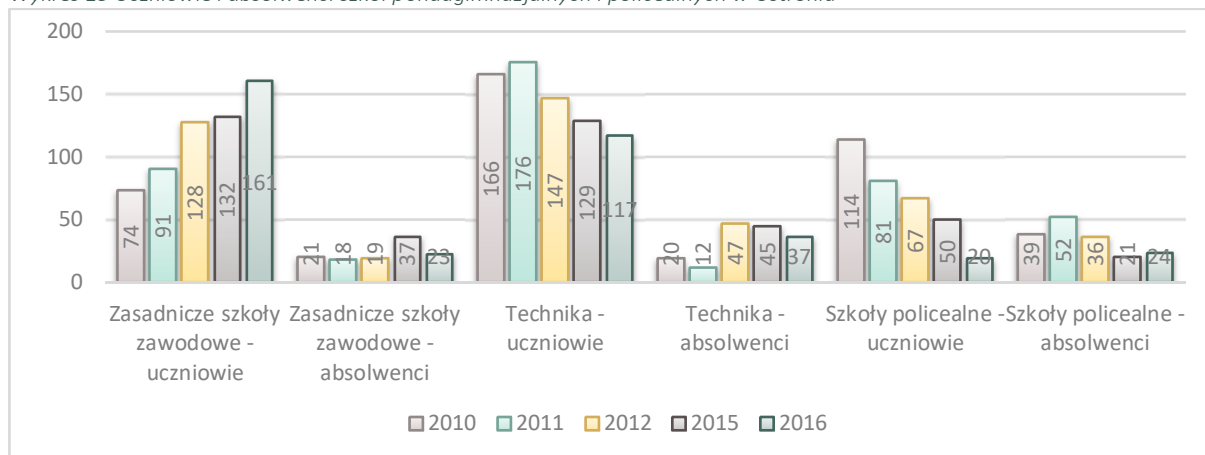
Tabela 16 Absolwenci szkół gimnazjalnych z Ustronia

Wyszczególnienie		2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Gimnazjum nr 1	Dziewczęta	39	50	47	46	22
	Chłopcy	53	41	41	40	44
Gimnazjum nr 2	Dziewczęta	46	51	57	36	61
	Chłopcy	52	41	45	38	39
Razem	Dziewczęta	85	101	104	82	83
	Chłopcy	105	82	86	78	83
Razem		190	183	190	160	166

Źródło: Dane pozyskane ze szkół gimnazjalnych z Ustronia

Na poniższym wykresie zilustrowano populację młodzieży uczęszczającą do placówek edukacyjnych na poziomie ponadgimnazjalnym. Miasto Ustroń nie ma charakteru ośrodka edukacyjnego, taką destynacją jest Cieszyń – będący miastem powiatowym. Jedyną placówką aktualnie funkcjonującą w Ustroniu na szczeblu edukacji ponadgimnazjalnej jest Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych – tracący na znaczeniu ze względu na upadek Zakładów Kuźniczych w Ustroniu.

Wykres 15 Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i policealnych w Ustroniu

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W poniższej tabeli szczegółowo zestawiono sektor szkolnictwa na poziomie ponadgimnazjalnym ulokowany w Ustroniu. Silną stroną jest funkcjonowanie Wyższej Szkoły Inżynierii Dentystycznej i Nauk Humanistycznych im. prof. Meissnera, kształcącej na poziomie studiów licencjackich i magisterskich.

Tabela 17 Szkoły ponadgimnazjalne, policealne i uczelnie wyższe w Ustroniu

Nazwa placówki edukacyjnej		Kierunki kształcenia
Szkoły ponadgimnazjalne		
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Ustroniu	Technikum	Technik mechanik (z podstawami programowania obrabiarek sterowanych numerycznie cnc) Technik informatyk Technik logistyk Technik cyfrowych procesów graficznych
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Sprzedawca Elektromechanik Mechanik pojazdów samochodowych Klasa wielozawodowej - wszystkie zawody
Zespół Szkół w Ustroniu	Niepubliczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Klasa wielozawodowa
Szkoły policealne		
Zespół Szkół w Ustroniu	Policealna Szkoła Sekretarek	Sekretarka medyczna
	Niepubliczne Medyczne Studium Zawodowe	Technik masażysta
Medyczne Studium Techniki Dentystycznej	Technik dentystyczny	Medyczne Studium Techniki Dentystycznej
Uczelnie wyższe		
Wyższa Szkoła Inżynierii Dentystycznej i Nauk Humanistycznych im. prof. Meissnera	Studia pierwszego stopnia	Inżynieria dentystyczna – inżynierskie Higiena stomatologiczna - licencjackie Ochrona środowiska - inżynierskie Turystyka i rekreacja - licencjackie Inżynier techniki dentystycznej + technik dentystyczny
	Studia drugiego stopnia	Inżynieria dentystyczna - uzupełniające magisterskie

Źródło: Baza szkół i placówek oświatowych, Kuratorium Oświaty w Katowicach, <http://www.szkoly.ustron.zdz.pl/>, <http://www.zspustron.internetdsl.pl/>, <http://www.wsid.edu.pl/>

Kultura, turystyka i sport

Dostęp do kultury w Ustroniu ma charakter powszechny i wskaźniki opisujące stopień korzystania z instytucji kultury wzrastają. Wzrosła liczba uczestników imprez o 92,5%. Niemniej oferta świadczona przez miejskie instytucje kultury w ograniczonym stopniu uwzględnia potrzeby seniorów i osób z dysfunkcjami narządów ruchu.

Tabela 18 Instytucje kultury w Mieście Ustroń

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Muzea, łącznie z oddziałami	2	2	3	3	3
Zwiedzający muzea i oddziały	10 495	11 316	11 710	12 359	12 670
Biblioteki i filie	3	3	3	3	3
Czytelnicy bibliotek w ciągu roku	4 400	4 146	4 125	4 121	3 951
Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice	1	1	1	1	1
Uczestnicy imprez organizowanych przez domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice	17 622	20 040	24 730	28 160	33 920
Koła (kluby)	12	12	12	12	-
Członkowie kół (klubów)	155	160	186	188	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Liczba całorocznych obiektów noclegowych zakwaterowania zbiorowego potwierdza jednoznacznie turystyczny profil miasta – uzasadnia potrzebę rozwijania funkcji uzdrowiskowych, jak również wskazuje na potrzebę dbałości o środowisko naturalne.

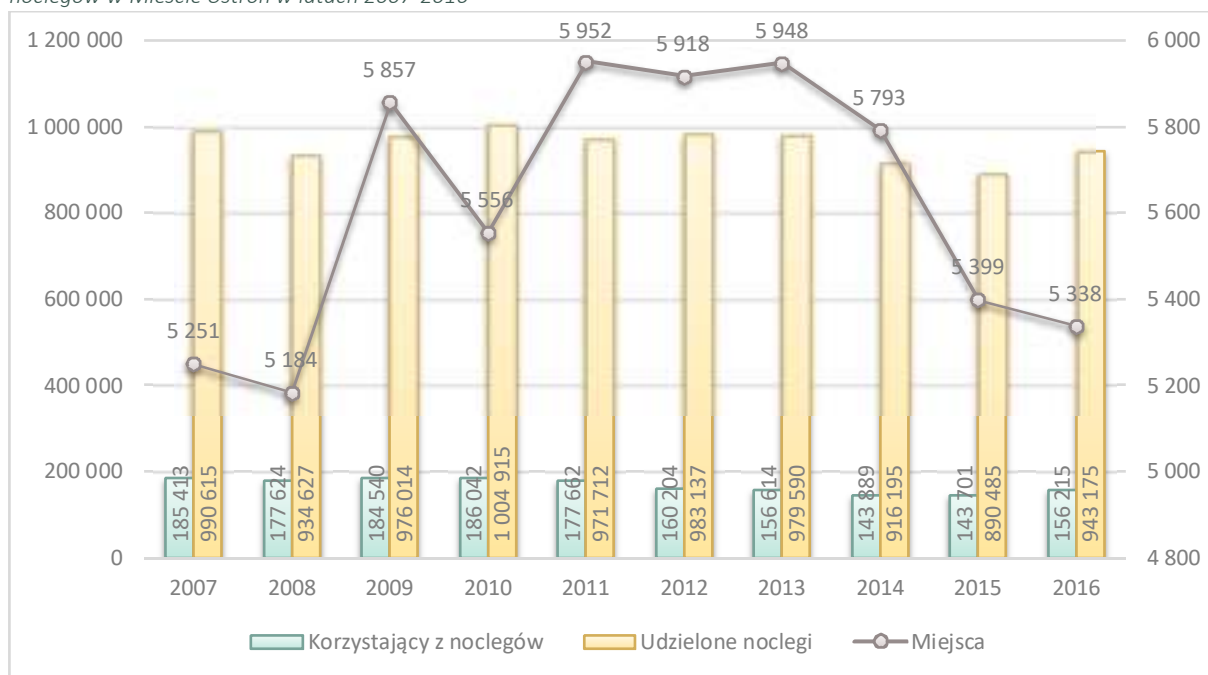
Tabela 19 Turystyczne obiekty noclegowe w Mieście Ustroń wg kategorii

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Obiekty hotelowe	10	11	13	12	20	20	17	16	15	15
Inne obiekty noclegowe - razem	31	28	30	30	31	28	39	39	37	36
• Inne obiekty zbiorowego zakwaterowania - kempingi i pola biwakowe	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
• Inne obiekty zbiorowego zakwaterowania - zespoły domków turystycznych	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
• Inne obiekty noclegowe - pozostałe	31	28	30	30	30	26	37	37	35	34

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Poniższe dane nawiązują do zagadnień związanych z ruchem turystycznym. Zmienna dotycząca liczby korzystających z noclegów podlega wahaniom, niemniej w ostatnich latach należy mówić o stabilnej sytuacji w tym zakresie.

Wykres 16 Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych, liczba korzystających oraz liczba udzielonych noclegów w Mieście Ustroń w latach 2007-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

łączna długość tras rowerowych w Mieście Ustroń wynosi 22 km. W poniższej tabeli zaprezentowano znakowane trasy przebiegające przez obszar.

Tabela 20 Oznakowane trasy rowerowe przebiegające przez Ustroń

Trasa	Przebieg
Trasa czerwona Euroregionalna	Jasnowice – Chałupki. Na terenie Ustronia 12, 2 km od granicy z Wisłą do granicy ze Skoczowem. Przebiega wałem rzeki Wisły. Częściowo pokrywa się z przebiegiem trasy Kraków – Morawy – Wiedeń Greenway, Wiślanej Trasy Rowerowej oraz Eurovello R 4).
Trasa niebieska	Ustroń – Jaworze. Na terenie Ustronia 6,7 km (częściowo pokrywa się z przebiegiem trasy Kraków – Morawy – Wiedeń Greenway).
Trasa zielona	Świerklany Górne - Ustroń, na terenie Ustronia o długości 3,1 km

Źródło: Dane Urzędu Miasta Ustroń

4.2 Strefa gospodarka

Analizując liczbę podmiotów gospodarczych uwzględniając osoby przez nie zatrudniane, należy stwierdzić, iż sytuacja gospodarcza w Ustroniu ma charakter stabilny. W latach 2007-2016 odnotowany został wzrost o 10,8% udziału podmiotów zatrudniających poniżej 9 osób.

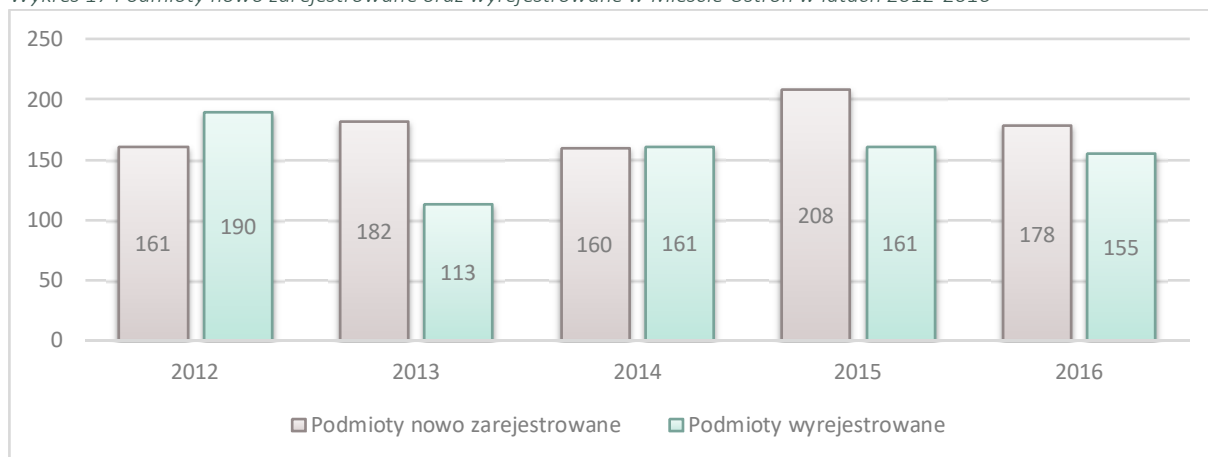
Tabela 21 Podmioty wg klas wielkości w Mieście Ustroń

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0 - 9	2 093	2 059	2 043	2 066	2 196	2 169	2 233	2 235	2295	2319
10 - 49	102	108	121	118	121	119	120	121	118	120
50 - 249	20	20	19	19	18	20	20	20	21	20
250 - 999	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4
1000 i więcej	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
Razem	2 219	2 191	2 187	2 207	2 340	2 313	2 378	2 381	3491	2464

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Dynamika powstawania nowych firm oraz liczba wyrejestrowań podmiotów gospodarczych w Ustroniu w omawianym okresie wzajemnie się bilansuje. Brak przewagi nowopowstających przedsiębiorstw może wynikać z ograniczonej chłonności lokalnego rynku, jak również z niedostatecznego poziomu przedsiębiorczości mieszkańców.

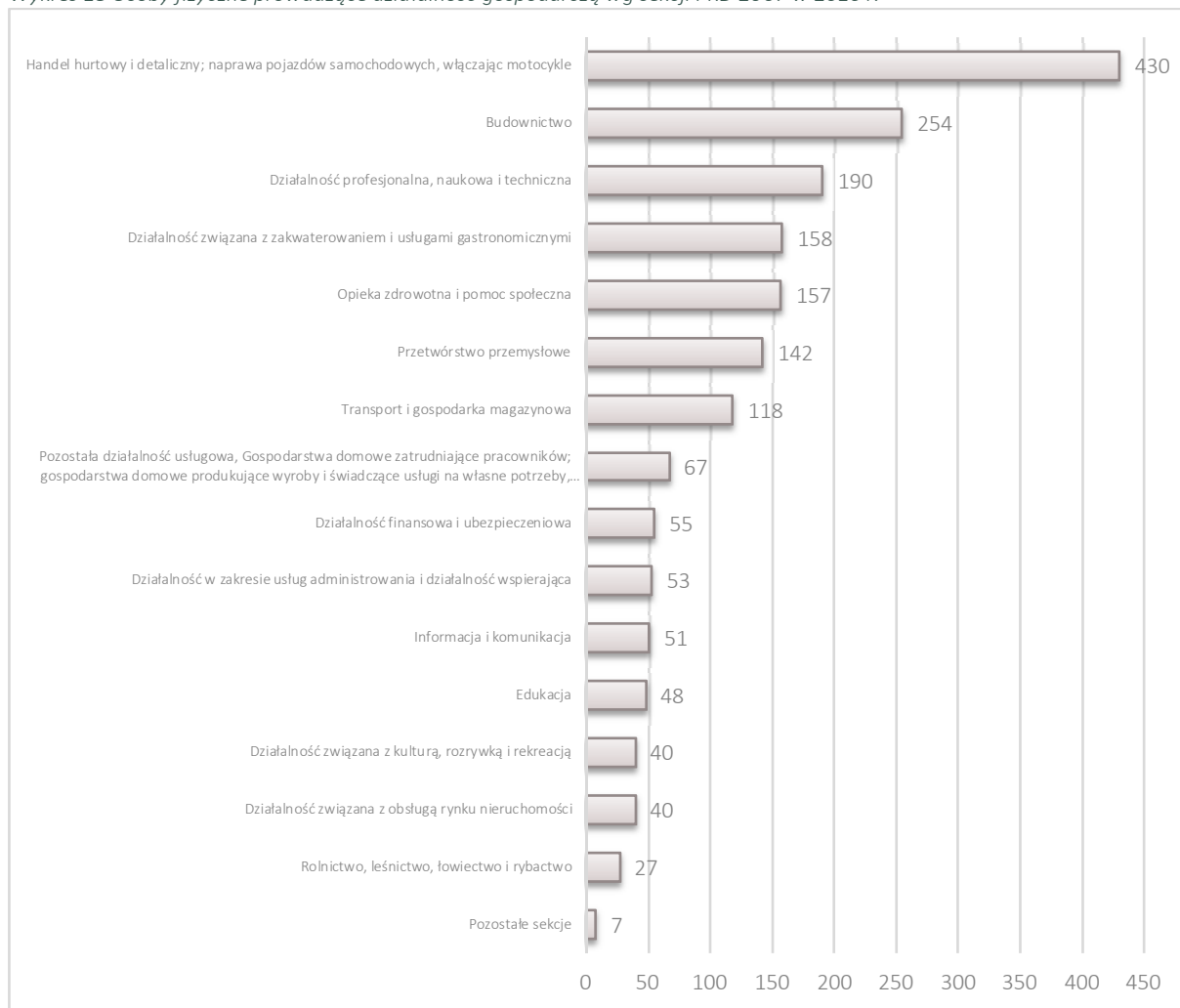
Wykres 17 Podmioty nowo zarejestrowane oraz wyrejestrowane w Mieście Ustroń w latach 2012-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Zestawienie liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Ustroniu umożliwia zdefiniowanie profilu gospodarczego miasta. Wiodącą rolę posiada działalność bezpośrednio związana z handlem hurtowym i detalicznym oraz budownictwem, co ma charakter standardowy. O specyfice Ustronia natomiast świadczy relatywnie wysoki poziom podmiotów zajmujących się działalnością profesjonalną, naukową i techniczną, co potwierdza silną pozycję Ustronia jako ośrodka miejskiego w obrębie powiatu cieszyńskiego. Działalność związana z usługami gastronomicznymi i zakwaterowaniem wynika z uzdrowskiego charakteru miasta, determinującego turystyczny profil miasta.

Wykres 18 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 w 2016 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wskaźniki gospodarcze w Ustroniu kształtują się na stabilnym poziomie. Jedynie dynamika nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON może świadczyć o potrzebie tworzenia instrumentów wsparcia dla mieszkańców w tym zakresie. W analizowanym okresie liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności wzrosła o 10 podmiotów.

Tabela 22 Wskaźniki gospodarcze

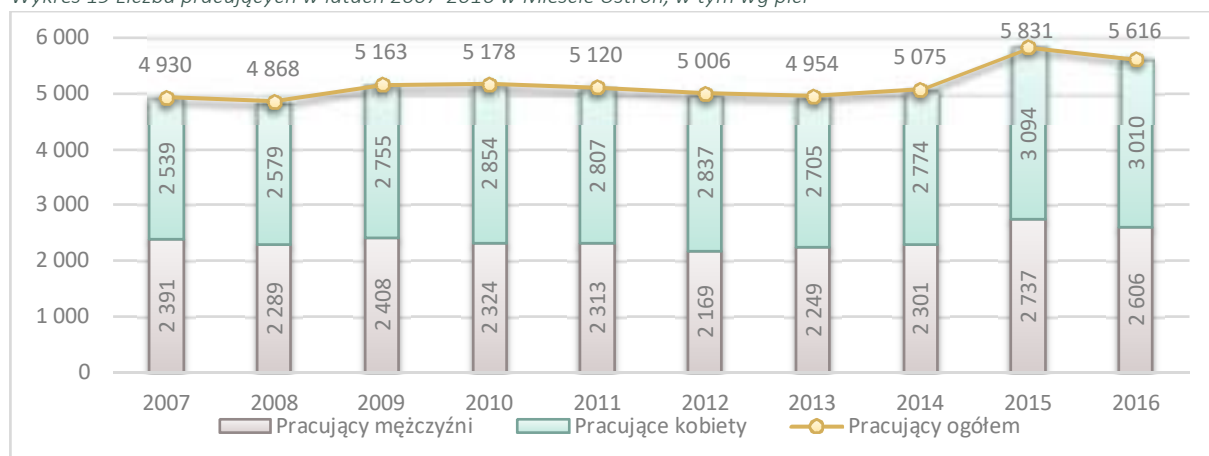
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1 448	1 486	1 488	1517	1539
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	101	114	100	130	111
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	119	71	101	101	96
Podmioty wpisane do rejestru na 1 000 ludności	145	149	149	152	154
Podmioty na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	232	241	244	252	259
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności	112	114	113	114	115
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	18	19	19	19	19
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców	4	4	4	4	4

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	35	36	37	40	42
Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	0	1	2	2	2
Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	162	184	164	215	187

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Liczba pracujących w latach 2007-2016 w Mieście Ustroń wzrosła o 13,9%. Świadczy to o stabilności lokalnej gospodarki. Dodatkowo warto podkreślić skuteczną rewitalizację gospodarczą terenów po dawnych Zakładach Kuźniczych w Ustroniu, znajdujących się pomiędzy dwoma obszarami, gdzie zidentyfikowano zjawiska kryzysowe w wymiarze społecznym oraz technicznym (tereny potartaczne przy ul. Kościelnej oraz teren stawów przy ul. Sportowej). W kontekście analizy liczby pracujących elementem wyróżniającym Ustroń jest wysoka liczba pracujących kobiet – w 2016 roku stanowiły 53,6% łącznej liczby zatrudnionych w mieście. Omawiane zjawisko jest wynikiem funkcjonowania licznych obiektów zakwaterowania zbiorowego oraz ośrodków rehabilitacyjnych tradycyjnie zatrudniających w większości kobiety.

Wykres 19 Liczba pracujących w latach 2007-2016 w Mieście Ustroń, w tym wg płci

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

4.3 Sfera środowiskowa

Miasto Ustroń leży w południowej części województwa śląskiego. Obszar charakteryzuje się dużym urozmaicheniem rzeźby terenu. Centrum Ustronia położone jest na wysokości ok. 360 m npm, a poszczególne przysiółki osiągają wysokości ok. 500 m npm. Ustroń zlokalizowany jest w dolinie rzeki Wisły, otoczonej grzbiecami gór: –od wschodu - łańcuchem gór Żarnowiec (688 m npm.), Lipowski Groń (743 m npm), Równica (884 m npm), Beskidek (700 m npm), –od zachodu – Czantoria Mała (866 m npm), Czantoria Wielka (995 m npm). Masyw Czantorii stanowi granicę zlewni Odry i Wisły, zaś wschodni łańcuch górski – granicę zlewni rzek Wisły i Brennicy. Miasto zajmują powierzchnię 5 892 ha i zamieszkuje je ok. 15 588 osób.

Miasto Ustroń, ze względu na swoje górskie położenie posiada duży potencjał przyrodniczy. Formami ochrony przyrody spośród wymienionych w art. 6. ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 627):

1. Rezerwat przyrody „Czantoria” o powierzchni 97,71 ha ustanowiony został zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 listopada 1996 r. (M. P. Nr 75, poz. 676). Ochroną objęto północno-zachodni fragment zbocza Wielkiej Czantorii. Rezerwat obejmuje oddziały leśne 52a, b, c, d; 55a, b, c, d, f, Aa, Ab, Ac, oraz Ad Nadleśnictwa Ustroń – Leśnictwa Czantoria. Rezerwat utworzony został dla ochrony naturalnych zbiorowisk leśnych regla dolnego.
2. Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego, o powierzchni 38 620 ha, utworzony został rozporządzeniem Wojewody Bielskiego nr 10/98 z dnia 16 czerwca 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Bielskiego z 1998 r., Nr 9, poz. 110), w celu zachowania, popularyzacji i upowszechniania wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Beskidu Śląskiego, w warunkach zrównoważonego rozwoju. Zadaniem parku jest z jednej strony ochrona przyrody, ochrona krajobrazu przyrodniczego i kulturowego, a jednocześnie udostępnienie tych walorów społeczeństwu i umożliwienie pełnienia przez parki również funkcji edukacyjnej, turystycznej i rekreacyjnej. Wokół Parku utworzono strefę ochronną – otulinę, o powierzchni 22 285 ha, Celem utworzenia otuliny jest zachowanie harmonijnego krajobrazu oraz zabezpieczenie Parku przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.
3. Obszar NATURA 2000 Beskid Śląski (PLH 240005), jest obszarem wyznaczonym na podstawie dyrektywy siedliskowej - Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE L 206/7 z 22 lipca 1992 r., z późn. zm.). Obszar ten został oficjalnie ustanowiony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r., w której zawarto zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na alpejski region biogeograficzny (Dz. Urz. UE L 33 z dnia 8 lutego 2011 r.). Obszar o powierzchni 26 158,59 ha, położony jest w masywie Beskidu Śląskiego, z niewielkimi fragmentami w obrębie Pogórza Śląskiego i w Kotliny Żywieckiej. W granicach miasta Ustroń, przedmiotowy obszar Natura 2000 obejmuje masyw Małej i Wielkiej Czantorii, a także pasmo Lipowskiego Gronia i północne stoki Równicy. Większość powierzchni rozpatrywanego obszaru naturalnego zawiera się w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego, jak również Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Beskidu Śląskiego”. Tereny wchodzące w skład obszaru Natura 2000 w ok. 80% należą do Skarbu Państwa (głównie w zarządzie LP), pozostałą część stanowią

tereny prywatne, gminne i wspólnot gruntowych. Zgodnie z opracowanym Standardowym Formularzem Danych dla obszaru Natura 2000 „Beskid Śląski”, najbardziej intensywny wpływ powodowany działalnością człowieka wywiera narciarstwo oraz turystyka piesza, rowerowa i zmotoryzowana, które w zależności od formy, miejsca i czasu w jakim następują, mogą oddziaływać negatywnie, bądź pozostawać neutralne. Nieco mniejszą intensywność negatywnego oddziaływania obserwuje w aspekcie postępującej, rozproszonej zabudowy, ruchu pojazdów zmotoryzowanych, zanieczyszczeń pyłowo-gazowych powietrza, polowań oraz niewłaściwej regulacji koryt rzecznych. Pozytywny wpływ działalności człowieka w obrębie przedmiotowego obszaru Natura 2000 przejawia się ekstensywnym wypasem i koszeniem łąk, jak również działaniami o charakterze przyrodniczo- edukacyjnym. Do głównych zagrożeń przedmiotowego obszaru zaliczona się zanieczyszczenie powietrza (w tym transgraniczne z terenów Republiki Czeskiej) oraz zbyt intensywny rozwój turystyki i zabudowy rekreacyjnej.

4. Pomniki przyrody, które na terenie miasta Ustroń mają charakter pojedynczych tworów przyrody żywej, mających wartość naukową, kulturową, historyczno-pamiątkową i krajobrazową oraz odznaczających się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów (8 pomników przyrody).

Istotne znaczenie w kontekście zagadnień środowiskowych ma fakt, że Miasto Ustroń zostało uznane za uzdrowisko Zarządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 25 lipca 1967 r. (Monitor Polski nr 45 poz. 227). Miasto posiada ustanowiony statut uzdrowiska oraz operat uzdrowiskowy, niezbędny do prowadzenia i rozwijania lecznictwa uzdrowiskowego. Zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r. poz. 651) na terenie miasta ustanowione zostały strefy uzdrowiskowe A, B i C. Strefa A obejmuje ok. 244,5 ha, strefa B ok. 597,56 ha, a strefa C ok. 5084 ha (pozostały obszar miasta w granicach administracyjnych). W granicach stref obowiązują przepisy wynikające z art. 38 i 38a cytowanej wyżej ustawy, przepisy te mają duży wpływ na proces planowania przestrzennego, wprowadzają bowiem wskaźniki powierzchni zieleni oraz zakaz budowy niektórych obiektów. W związku z powyższym wiążące są zagadnienia związane z zanieczyszczeniem powietrza i klimatem akustycznym.

Dbłość o jakość powietrza na tym terenie jest o tyle istotna, że zależy od niej możliwość dalszego utrzymywania statusu uzdrowiska. Dodatkowym zabezpieczeniem dla jakości powietrza atmosferycznego są zapisy ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r. poz. 651), która nie dopuszcza do realizacji szeregu różnego rodzaju inwestycji, które potencjalnie mogłyby

powodować negatywne oddziaływania. Na terenie miasta Ustroń brak jest zakładów, które w sposób dominujący mogłyby wpłynąć na stan aerosanitarny środowiska. Stacja monitoringu powietrza zlokalizowana została przy ul. Sanatoryjnej 1 (budynek administracyjny Przedsiębiorstwa Uzdrowskiego Ustroń S.A.) i należy do Sieci Podstawowej Państwowego Monitoringu Środowiska. Stężenie pyłu zawieszonego (PM10) w Ustroniu waha się w granicach 50% normy, natomiast zawartość ozonu O₃ (wartość średnia ośmiogodzinna) nieznacznie spadła i graniczy z dopuszczalną normą. Biorąc pod uwagę uzdrowski charakter miasta oraz brak przemysłu o wysokim stopniu uciążliwości dla otoczenia należy zintensyfikować działania na rzecz poprawy jakości środowiska naturalnego (w ramach rewitalizacji poszczególnych podobszarów).

Tabela 23 Pomiar jakości powietrza w Ustroniu, punkt pomiarowy zlokalizowany na ul. Sanatoryjnej 7

Parametr	Jednostka	Norma*	2014	2015	2016
Dwutlenek siarki (SO ₂)	µg/m ³	-	9	10	7,1
Tlenek azotu (NO)	µg/m ³	-	3	3	2
Dwutlenek azotu (NO ₂)	µg/m ³	40	14	12	13
Tlenki azotu (NO _x)	µg/m ³	-	18	16	16
Pył zawieszony (PM10)	µg/m ³	40	21	27	23
Ozon (O ₃)	µg/m ³	-	59	57	64
Ozon (O ₃) (średnie ośmiogodz.)	µg/m ³	120	157	154	120

Źródło: <http://monitoring.katowice.wios.gov.pl/>, * Norma podana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu

Wśród istniejących i potencjalnych problemów ochrony środowiska w miejscowości Ustroń, wymienić należy m. in.:

- niska emisja w okresie zimowym, indywidualne sposoby ogrzewania zabudowy mieszkaniowej,
- zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych ze źródeł komunalnych,
- zanieczyszczenia komunikacyjne, pochodzące z pojazdów spalinowych (powodując m. in. skażenia gleb i prowadząc do ich degradacji, emisję hałasu i drgań),
- niewystarczający stopień ochrony bioróżnorodności biologicznej na obszarze miasta Ustroń;
- niewystarczający stopień świadomości ekologicznej mieszkańców i aktywizacji lokalnej społeczności w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju.

4.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Układ przestrzenno-funkcjonalny Ustronia uzależniony jest od jego uwarunkowań środowiskowych i funkcji uzdrowiskowych oraz turystycznych. W poniższej tabeli wymieniono obszary tworzące strukturę przestrzenno-funkcjonalną miasta.

Tabela 24 Struktura przestrzenno-funkcjonalna miasta Ustronia

Obszary	Charakterystyka
obszary MW	wydzielające się tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o wysokości powyżej 4 kondygnacji nadziemnych wraz z towarzyszącą infrastrukturą, zlokalizowane pomiędzy terenami centrum miasta a ulicą Katowicką. Są to budynki o wysokości 11 kondygnacji, które w koncentracji osiedla „Manhattan” stanowią dominantę przestrzenną miasta. Budynki można zakwalifikować do zabudowy wysokiej, przy czym ten typ zabudowy, w kontekście ochrony krajobrazu i funkcji miasta nie powinien być kontynuowany. Zabudowa wielorodzinna występuje również w innych rejonach miasta (Centrum, Dobka, Poniwiec), lecz w tych rejonach jest to zabudowa nie przekraczająca 5 kondygnacji.
obszary MN	zespoły zabudowy jednorodzinnej wolnostojącej i szeregowej wraz z towarzyszącymi ogrodami i terenami zieleni przydomowej. Ich cechą charakterystyczną jest duża ilość zespołów mieszkaniowych zorganizowanych przestrzennie, wybudowanych według przemyślanych kompozycji, co pozytywnie wpływa na wizerunek miasta. Z drugiej strony zauważalny jest trend wydzielania ogrodzeniami przestrzeni niektórych zespołów mieszkaniowych, co nie jest korzystne dla kształtowania ciągłej tkanki mieszkaniowej miasta i przestrzeni publicznych. Obszary te można zaliczyć do zabudowy mieszkaniowej niskiej, która powinna być kontynuowana w realizacji potrzeb mieszkaniowych miasta. Nowe zespoły zabudowy jednorodzinnej, w celu przeciwdziałania rozpraszaniu się zabudowy na tereny otwarte miasta, generalnie mogą być lokalizowane w paśmie terenów pomiędzy drogą Nr 941 (ul. Katowicka) a obszarem doliny rzeki Wisły, na północ od ulicy Cieszyńskiej. Rozwój zabudowy jednorodzinnej w pozostałych rejonach miasta powinien być ograniczony do wypełnienia i uzupełnienia już istniejącej struktury osadniczej bez zajmowania nowych powierzchni nie będących w zasięgu dogodnej obsługi w infrastrukturę techniczną.
obszary MP	zespoły domów wczasowych i pensjonatów wraz z towarzyszącą infrastrukturą, usytuowane są w rejonach miasta atrakcyjnych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Taki kierunek rozwoju miasta z uwagi na już występujące zespoły tego typu, oraz w związku z lokalizacją w mieście obszaru UZ – „lecznictwa uzdrowiskowego” generalnie powinien być rozwijany w obszarach po wschodniej stronie rzeki Wisły. Do obszarów MP włączone zostały również tereny występującej zabudowy rezydencjonalnej, jako zabudowy dużych domów mieszkalnych na dużych działkach zagospodarowanych jako parki.
obszary ML	zespoły i grupy zabudowy letniskowej zlokalizowane w kilku rejonach miasta: w rejonie Lipowiec przy ul. Bernadka, w rejonie ulicy Nadbrzeżnej i Polańskiej, w dolinie Wisły i w rejonie ulicy Furmańskiej w Dobce. Wydaje się, że ten kierunek zagospodarowania miasta nie jest zgodny z podstawowymi funkcjami miasta jako ośrodka uzdrowiskowo-sanatoryjnego. Dalszy rozwój zabudowy letniskowej powodowałby ingerencję w środowisko przyrodnicze i krajobraz miasta, czyli w te wartości, które powinny służyć stałym mieszkańcom Ustronia, turystom oraz kuracjom i przebywającym w pensjonatach i całorocznych domach wczasowych.
obszar CM	obszar centrum miasta z obiektami użyteczności publicznej i przestrzeni publicznej. Obszar centrum miasta określony został w następujący sposób i w następujących granicach: - środek obszaru stanowi Rynek ze zlokalizowanym w tym miejscu ratuszem, - główną osią układu centrum jest ulica 3 Maja licząc około 400 m na północ od Rynku i około 750 m na południe od Rynku, - głównymi osiami poprzecznymi centrum są ulice Grażyńskiego, Brody i Partyzantów. Szerokość terenów centrum wzdłuż ulic Grażyńskiego i Brody od Rynku wynosi po 400 m w każdą stronę. Oceniając stan zagospodarowania przestrzennego obszaru centrum miasta można wskazać następujące cechy i możliwości rozwoju tego obszaru: - jest to obszar bardzo atrakcyjny w związku z występowaniem szeregu obiektów użyteczności publicznej służących obsłudze mieszkańców miasta i przyjezdnych, - funkcja usługowa centrum uzupełniana jest funkcją mieszkaniową oraz elementami zieleni miejskiej, co powoduje, że centrum nie „zamiera” z chwilą zamknięcia obiektów usługowych oraz że w samym centrum oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie można znaleźć enklawy zieleni służące wypoczynkowi. Przez cały obszar centrum miasta przepływa potok Jelenica, co wpływa na uatrakcyjnienie przestrzeni i możliwość kształtowania pasażu pieszego. Analizując stan zabudowy obszaru centrum oraz jego otoczenie należy zakładać, że rozwój tej funkcji miasta polegał będzie głównie na zagęszczeniu, uzupełnieniu, modernizacji i rewitalizacji istniejącej zabudowy, oraz zwiększeniu funkcji usługowych w powierzchni istniejącej zabudowy i terenów. Należy rozważyć również możliwość powiększenia obszaru centrum miasta na niezabudowane tereny po zachodniej i północnej stronie obecnego obszaru w nawiązaniu do planowanej drogi zbiorczej odcinającej ulicę 3 Maja. Istotnym elementem rozwoju centrum miasta będzie również uzyskanie miejsc realizacji parkingów zbiorowych, w tym parkingów podziemnych oraz nadziemnych budowanych wraz z obiektami usługowymi lub jako obiekty samodzielne.
obszary UD	obszary zespołów i obiektów usługowych w jednostkach osadniczych zostały określone na zasadzie przeważającej funkcji usługowej występującej w danej jednostce osadniczej. Są to obiekty i tereny służące obsłudze mieszkańców tych jednostek lub stanowiące ich urbanistyczne centrum.
obszary AG	obszary AG – obszary aktywności gospodarczych tworzone są przez te tereny miasta na których występuje przemieszczenie różnych działalności usługowych, wytwórczych, produkcyjnych i obsługi. Są to tereny, które w przeważającej części usytuowane są na obrzeżu głównych arterii drogowych miasta, tj. ul. Skoczowskiej i ul. Katowickiej. Tego typu działalności prowadzone są również na terenach przemysłowych „Kuźnia – Ustroń” oraz w

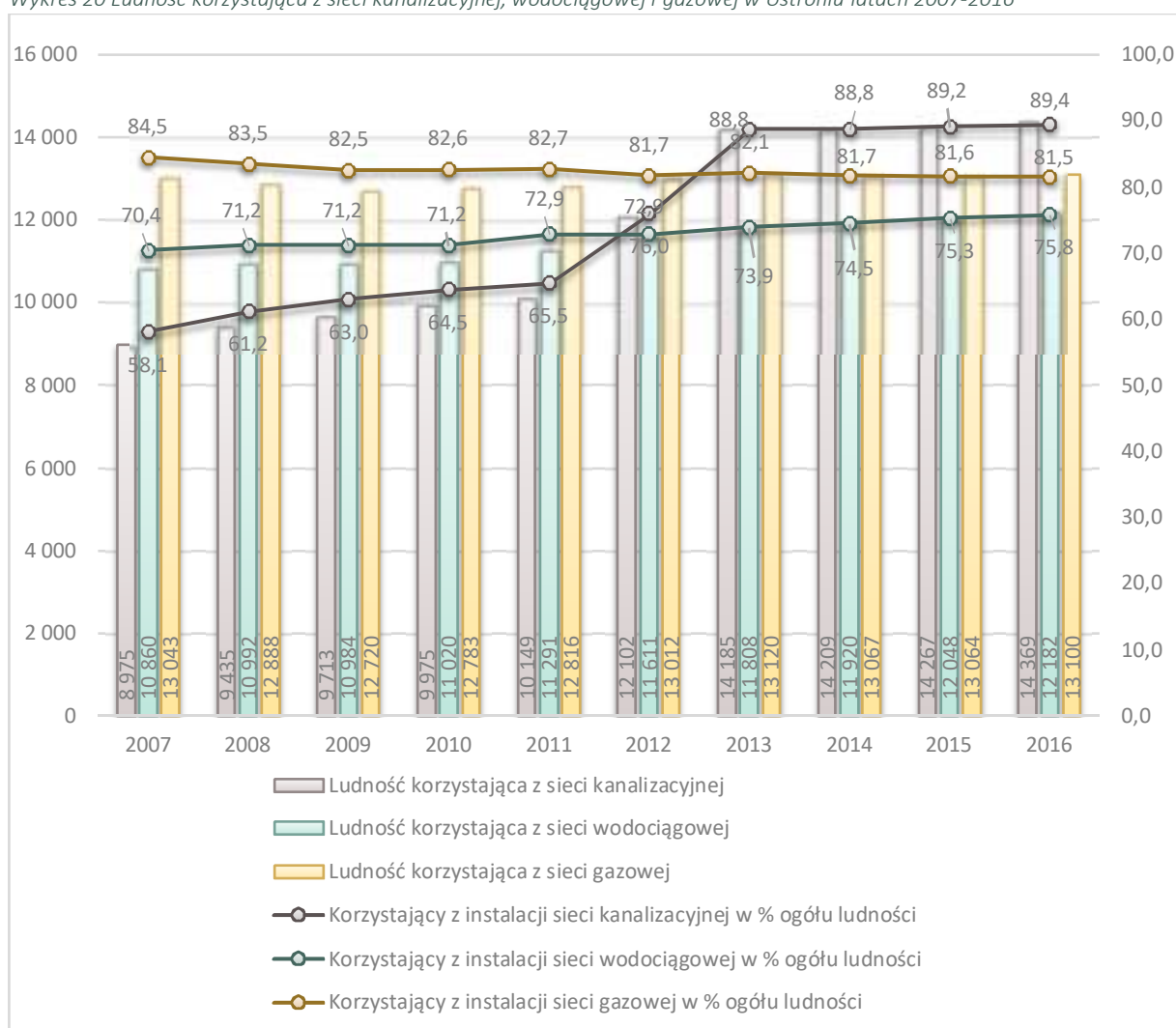
	otoczeniu dworca kolejowego „Ustroń”, w rejonie ulicy Jelenica istnieją zakłady związane z produkcją wody mineralnej „Ustronianka” i „Czantoria”.
obszary US	obszary sportowo-rekreacyjne i usług turystyki określają podstawową bazę sportowo-rekreacyjną i turystyczną miasta, która jest poza funkcją uzdrowiskowo-leczniczą wiodącą ofertą miasta dla przyjezdnych i turystów. Między innymi są to tereny: na stoku Czantorii, w rejonie szczytu Równicy, w Ustroniu – Nierodzimiu na bazie istniejących stawów, tereny rekreacji przywodnej w dolinie Wisły, górskie szlaki turystyczne i szlaki spacerowe.
obszary UZ	obszar leczenia uzdrowiskowego, objęty strefą „A” ochrony uzdrowiskowej zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o leczeniu uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych. Jest to obszar, który decyduje o funkcji Ustronia jako miejscowości uzdrowiskowej (posiadającej status uzdrowiska), jedynej na obszarze Beskidów. Obszar obejmuje powierzchnię 244,5 ha w jednostkach strukturalnych Zawodzie Dolne i Zawodzie Górne, osią obszaru jest ulica Sanatoryjna, obszar od północy ograniczony jest ulicą Szpitalną. Tereny zieleni zajmują 212,6 ha, co stanowi 86,9 % obszaru UZ.
obszar ZM	obszar zieleni miejskiej obejmujący tereny, które są parkami, cmentarzami i ogrodami działkowymi, przy czym rejestracja tych elementów zagospodarowania przestrzennego dotyczy znaczących powierzchni, które są istotne w strukturze funkcjonalno-przestrzennej całego miasta.
obszary R1	obszary rolne z rozproszoną zabudową, które z uwagi na stan ich zabudowania nie stanowią już rolniczej przestrzeni produkcyjnej, a z drugiej strony niska intensywność zabudowy terenów nie kwalifikuje ich do stanowienia funkcji mieszkaniowej czy usługowej. W skali miasta są to znaczące obszary, obejmujące powierzchnię około 610 ha, czyli około 10 % całej powierzchni miasta. Występowanie tak znacznej powierzchni na której istnieje zabudowa rozproszona jest efektem „rozlewania” się układu osadniczego co jest zjawiskiem niepokojącym w skali całego kraju wpływającym na brak ładu przestrzennego.
obszary R2	obszary rolne bez zabudowy, to obszary, które wraz z obszarami R4 – dużych gospodarstw rolnych stanowią rolniczą przestrzeń produkcyjną miasta. Przestrzeń ta ma dla miasta również znaczenie przyrodniczo-krajobrazowe, gdyż oprócz lasów, zadrzewień i wód powierzchniowych decyduje o bioklimacie miasta oraz odbiorze jego krajobrazu. Są to zatem obszary, które w rozwoju miasta powinny być chronione przed zabudową, szczególnie w tych obszarach, które w modelu funkcjonalno-przestrzennym miasta nie będą położone na kierunkach jego rozwoju.
obszary R3	obszary siedlisk dużych gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 10 ha. Obszary te w rozwoju miasta powinny być chronione, jako ważne elementy krajobrazu oraz lokalnego rynku produkcji żywności.
obszary R4	obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, dużych gospodarstw rolnych, to nieruchomości, które wchodzi w skład gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 10 ha. Są to obszary, które podobnie jak obszary R3 powinny być chronione przed zabudową jako ważny element systemu funkcjonalno-przestrzennego miasta.
obszary ZL	obszar lasów i zadrzewień poza obszarem strefy „A” ochrony uzdrowiskowej, to kompleksy, enklawy, grupy i ciągi zadrzewień, które stanowią podstawowy zasób bioklimatyczny miasta wymagający ochrony. W planowaniu rozwoju miasta należy wskazać możliwości wzmocnienia tego środowiska poprzez wyznaczenia terenów do zalesień na kierunkach powiązań systemu istniejącego.
obszary WW	obszar rzeki Wisły w granicach wałów przeciwpowodziowych, który wymaga zgodnie z prawem wyłączenia z możliwości wszelkiej zabudowy, a zagospodarowanie terenów musi uwzględniać zagrożenia powodziowe obejmujące całość powierzchni tych terenów
obszary WD	obszar doliny rzeki Wisły jako podstawowy element kompozycji urbanistycznej miasta oraz najsilniejszy liniowy element środowiska przyrodniczego miasta o znaczeniu bioklimatycznym, wymaga wyłączenia z możliwości dalszej zabudowy. Uzasadnione to jest właśnie przeciwdziałaniem zakłóceniu funkcji tego obszaru jako regionalnego korytarza ekologicznego, odbiornika wód powierzchniowych oraz osi spływu mas powietrza, co decyduje o klimacie miasta. Obszar może być wykorzystywany dla celów rekreacyjnych, lecz bez wprowadzania zabudowy i tworzenia barier przestrzennych.
obszary WP	obszar dolin potoków i cieków wodnych, jako układ lokalnych korytarzy ekologicznych wymaga wyłączenia z możliwości zabudowy kubaturowej oraz pozostawienia terenów w naturalnym ukształtowaniu.
obszary IT	obszary miejskiej infrastruktury technicznej obejmują tereny, które aktualnie spełniają funkcję głównych obiektów i urządzeń zapewniających funkcjonowanie miasta (miejska oczyszczalnia ścieków).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Przestrzennego Miasta Ustroń.

4.5 Sfera techniczna

Odsetek korzystających z sieci wodociągowej w Ustroniu jest niższy zarówno od wskaźnika uzyskiwanego przez powiat cieszyński (o 0,9%), jak również województwo śląskie (18,3%). W zakresie poziomu skanalizowania wartości osiągnięte przez Ustron w 2016 roku kształtują się na poziomie 89,4% i przewyższają wartości powiatowe – o 29,9 punkty procentowe oraz wojewódzkie – o 13,6 punkty procentowe. Odsetek korzystających z sieci gazowej maleje w analizowanym okresie co jest wynikiem wysokich cen tego surowca na rynku. Jednocześnie wskaźnik gazyfikacji, prezentuje się korzystnie na tle powiatu cieszyńskiego i województwa śląskiego – jest wyższy odpowiednio o 7 punktów procentowych i 13,6 punktów procentowych.

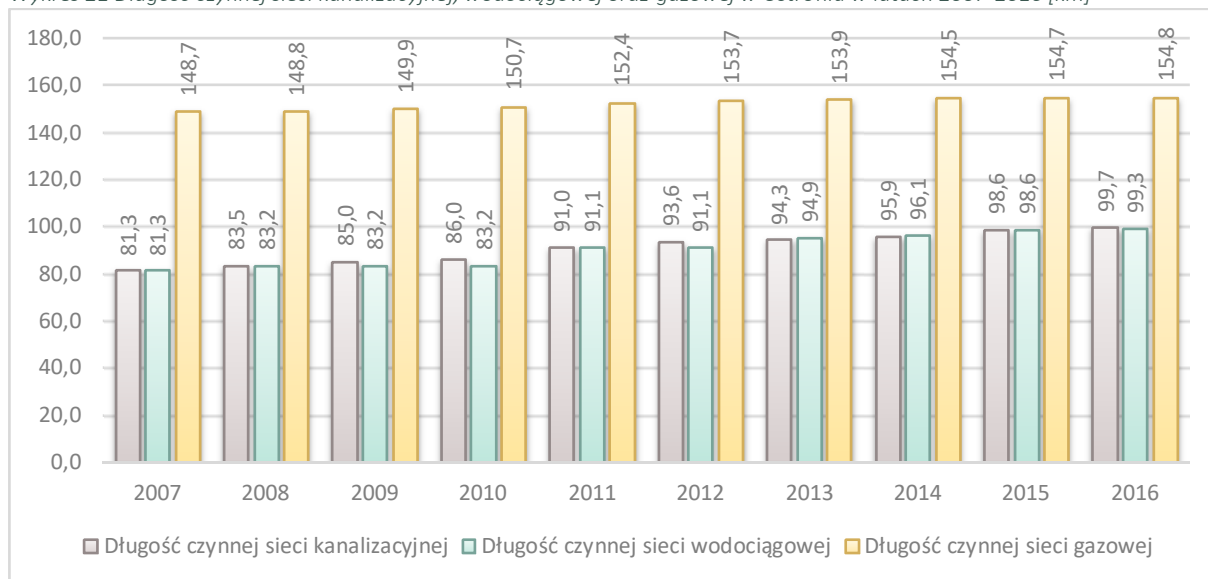
Wykres 20 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej w Ustroniu latach 2007-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Długość czynnych sieci infrastruktury kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej konsekwentnie wzrasta i jest wynikiem systematycznej rozbudowy, która jest warunkowana ograniczonymi środkami finansowymi miasta oraz górskim ukształtowaniem terenu.

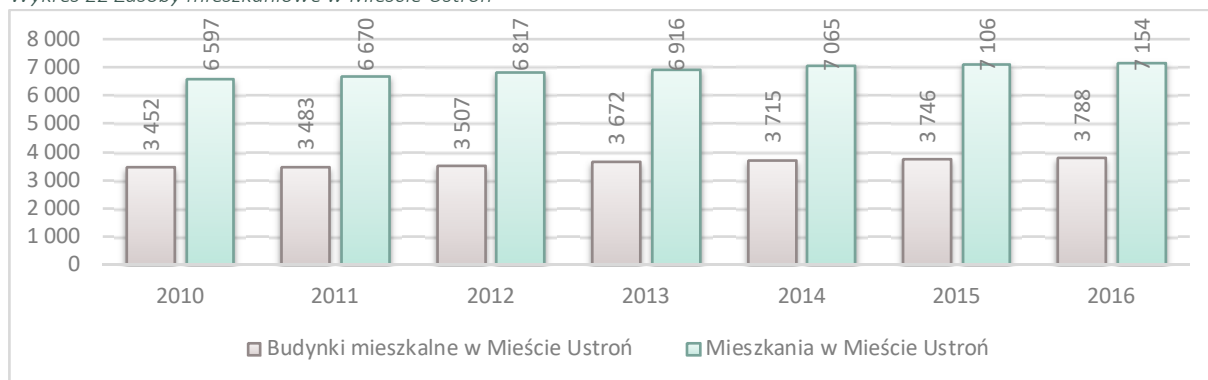
Wykres 21 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej, wodociągowej oraz gazowej w Ustroniu w latach 2007-2016 [km]

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Zasoby mieszkaniowe w Ustroniu wzrastają, niemniej ich liczba zarówno w zakresie samych budynków, jak również mieszkań jest niewystarczająca. Głównie w zakresie zasobu komunalnego, zostały zidentyfikowane deficyty, artykułowane głównie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu.

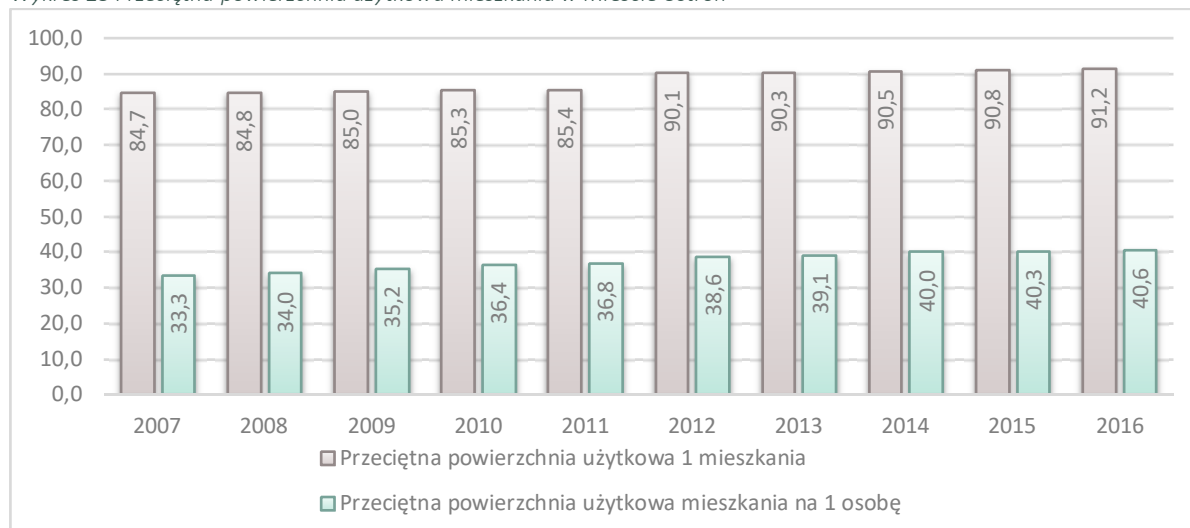
Wykres 22 Zasoby mieszkaniowe w Mieście Ustron

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w przeliczeniu na 1 osobę wzrasta, co świadczy o poprawiającej się jakości życia w mieście.

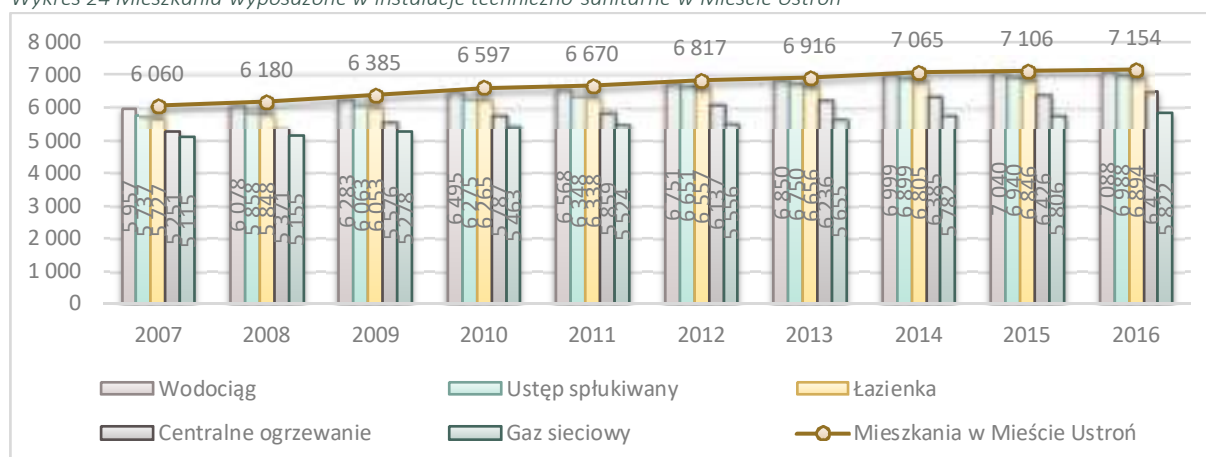
Wykres 23 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w Mieście Ustroniu

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Dostęp do instalacji techniczno-sanitarnych w Ustroniu konsekwentnie wzrasta, niemniej wartości wskaźników zaprezentowanych na poniższym wykresie są znacząco niższe w mieszkaniach stanowiących zasób komunalny.

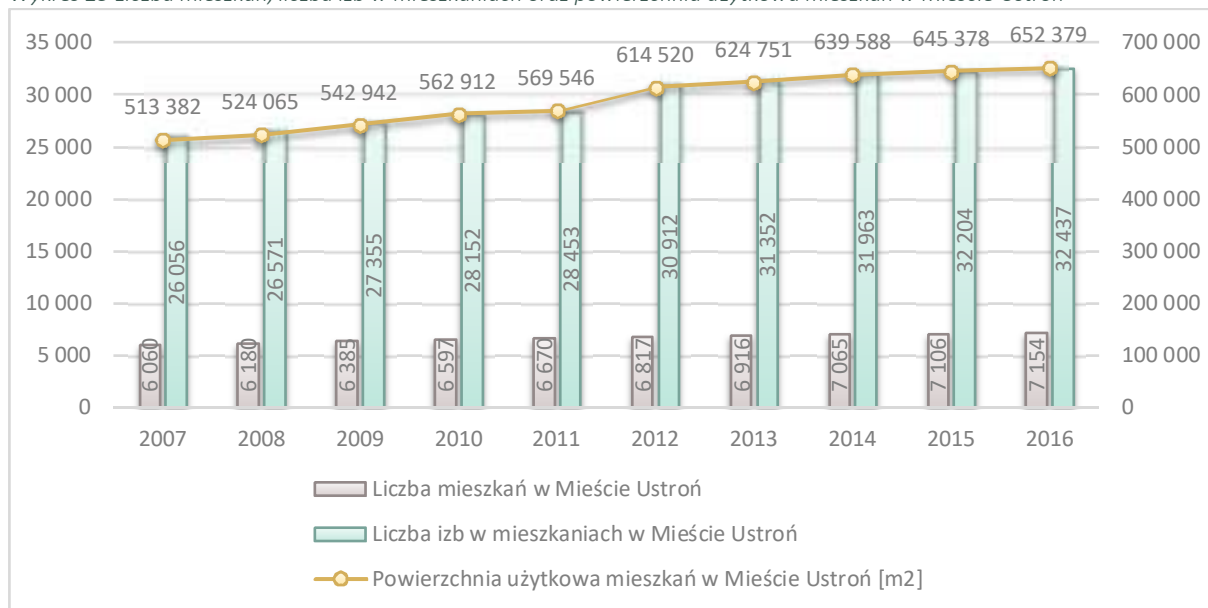
Wykres 24 Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne w Mieście Ustroniu

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W latach 2007-2016 liczba mieszkań w Ustroniu wzrosła o 18%, natomiast ich powierzchnia użytkowa zwiększyła się prawie o 22%. Wskazuje to na relatywnie wysoki poziom atrakcyjności osiedleńczej miasta oraz na jego systematyczną rozbudowę.

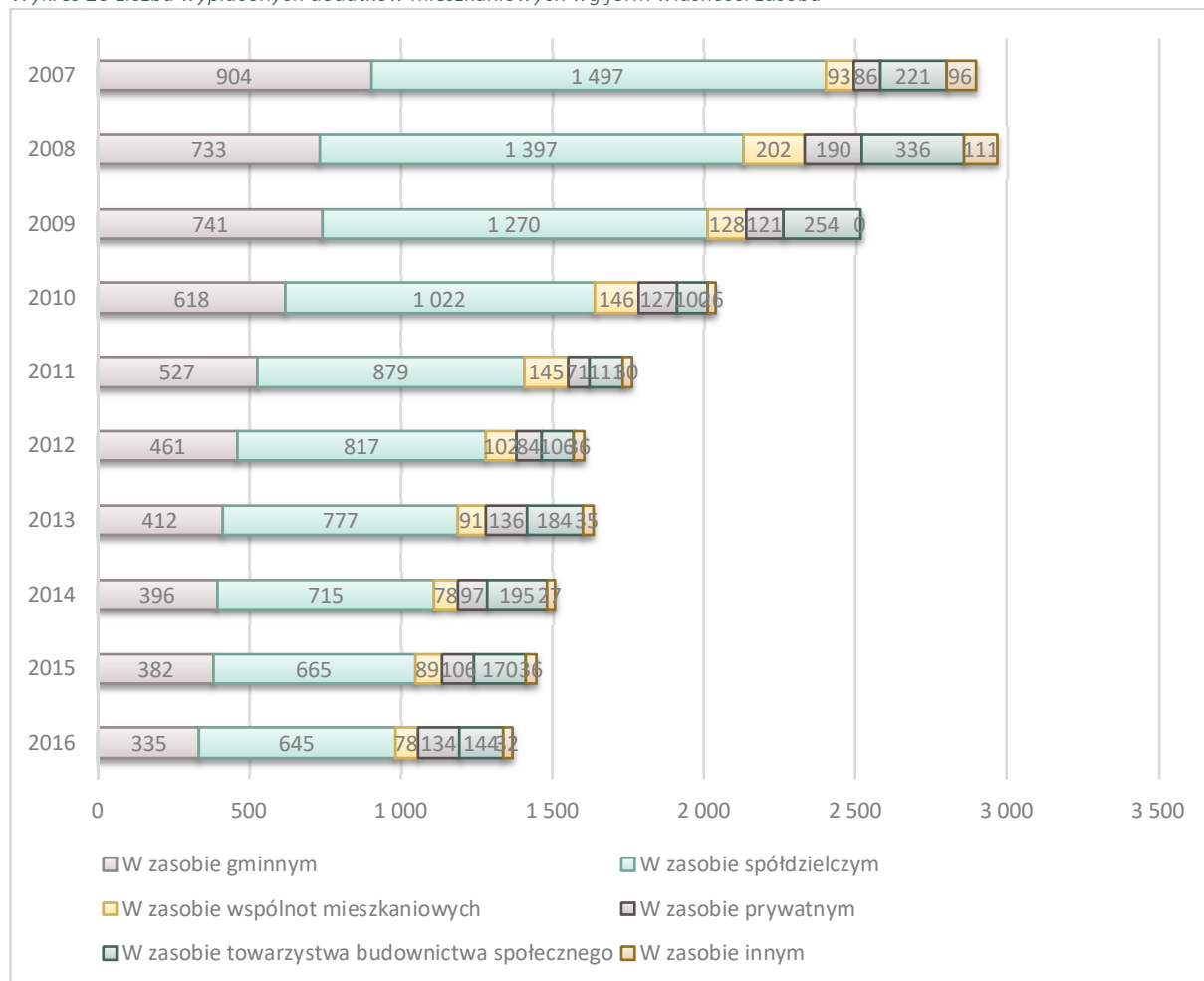
Wykres 25 Liczba mieszkań, liczba izb w mieszkaniach oraz powierzchnia użytkowa mieszkań w Mieście Ustroniu

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Liczba wypłacanych dodatków mieszkaniowych, niezależnie od prawnej formy własności zasobów w minionej dekadzie systematycznie malała (w latach 2007-2016 spadek wyniósł ok. 53%). Zaobserwowany stan rzeczy jest wynikiem zamrożenia progu kwotowego w ustawie o dodatkach mieszkaniowych. Malejąca liczba świadczeń realizowanych przez miasto nie odzwierciedla potrzeb identyfikowanych podczas prac nad wyznaczeniem obszarów kryzysowych w Ustroniu.

Wykres 26 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych wg form własności zasobu

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela 25 Lokale socjalne w Mieście Ustroniu

Lp.	Lokalizacja lokali socjalnych	Ilość lokali	Powierzchnia użytkowa w m ²
1	ul. Daszyńskiego 52	18	643,25
2	ul. Konopnickiej 20	4	87,40
3	ul. Konopnickiej 38	19	418,41
4	ul. Kuźnicza 5	17	292,81
5	ul. 3 Maja 16	24	810,18
6	ul. Wantuły 47	3	74,62
Razem		85	2 326,67

Źródło: Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Ustroń na lata 2014 – 2020 (Załącznik do Uchwały Nr XLVI/500/2014 Rady Miasta Ustroń z dnia 26 czerwca 2014 r.)

Miasto Ustroń wynajmuje 3 lokale socjalne w budynku SM „Zacisze” w Ustroniu.

Tabela 26 Lokale komunalne w Mieście Ustroniu

Lp.	Lokalizacja lokali komunalnych	Ilość lokali	Powierzchnia użytkowa w m ²
1	ul. Chabrów 12	18	708,70
2	ul. Cieszyńska V	18	812,19
3	ul. Cieszyńska VII	20	972,27
4	ul. Daszyńskiego 54	9	605,02
5	ul. Graniczna 25	4	157,60

6	ul. Łączna 58	2	167,24
7	ul. Lipowska 127	2	131,08
8	ul. 9 Listopada 13	5	188,90
9	ul. 3 Maja 68	1	46,13
10	ul. Papiernia 4	5	203,81
11	ul. Szkolna 1	3	124,50
12	ul. Szpitalna 33	2	138,06
Razem		89	4 255,50

Źródło: Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Ustroń na lata 2014 – 2020 (Załącznik do Uchwały Nr XLVI/500/2014 Rady Miasta Ustroń z dnia 26 czerwca 2014 r.)

5. Analiza porównawcza jednostek statystycznych w mieście Ustroń – diagnoza oraz wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

5.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

5.1.1 Wyróżnione obszary

Analizę stanu kryzysowego w Ustroniu oparto o metodę porównawczą ujmującą miasto w podziale na jednostki statystyczne – osiedla. Na sieć osadniczą miasta Ustroń składa się 9 osiedli. Wyróżnione jednostki statystyczne mają charakter historyczny i są strukturą identyfikowaną przez mieszkańców stanowiąc naturalny podział miasta zbieżny z rejonizacją czy też obwodami wyborczymi. W poniższej tabeli przedstawiono nazwy jednostek terytorialnych wraz z przypisaną liczbą ludności i szczegółowym zasięgiem terytorialnym.

Tabela 27 Liczba ludności jednostek statystycznych – osiedli miasta Ustronia

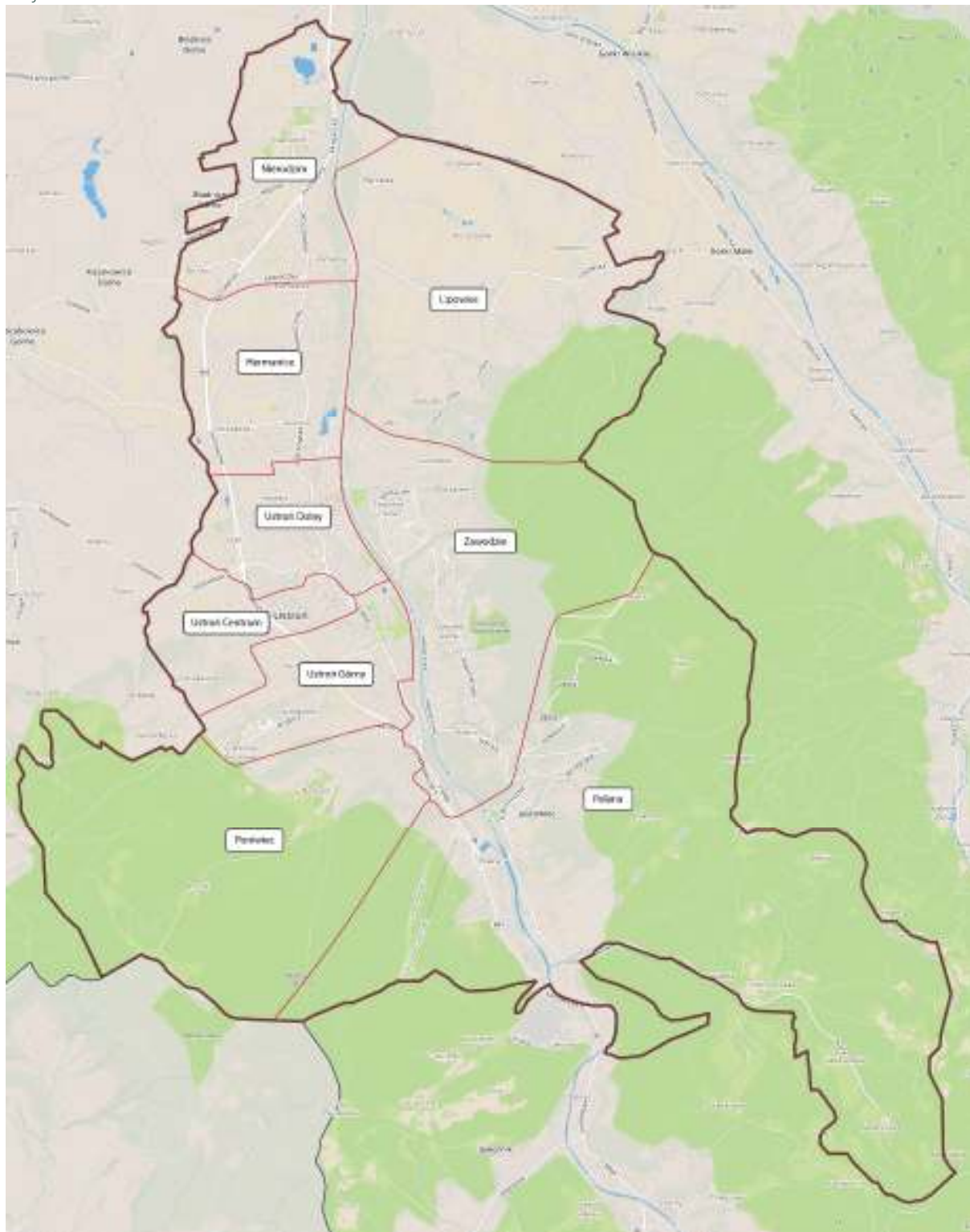
L.p.	Nazwa osiedla	Liczba ludności	Zasięg terytorialny osiedla – ulice
1.	Polana	1 435	Baranowa, Beskidek, Chabrow, Furmańska., Grzybowa, Jastrzębia, Jaworowa, Jodłowa, Orłowa, Palenica, Polańska, Papiernia, Pod Grapą, Równica, Stroma, Sucha, Ślepa, Świerkowa, Turystyczna, Wczasowa, Wiślańska, Wysznia, Złocieni, Żarnowiec, 3 Maja (od nr 118 po stronie prawej i od nr 77 po stronie lewej).
2.	Poniwiec	955	Akaczowa, Bukowa, Brzozowa, Bażantów, Cisowa, Dębowa, Drozdów(od nr 7 po stronie lewej i od nr 18 po stronie prawej), Grabowa, Głogowa, Jesionowa, Kasztanowa, Kalinowa, Klonowa, Katowicka II nr 78, Limbowa, Lipowa (od nr 11 po stronie lewej i od nr 12 po stronie prawej), Słowików, Topolowa, Wiązowa.
3.	Ustroń Centrum	2 458	Andrzeja Brody, Cieszyńska (od nr 7 po stronie lewej za wyjątkiem nr 31,33,35), M. Konopnickiej, Ks. Ludwika Kojzara, Katowicka II od nr 8 do nr 24, Os. Centrum, Os. Manhattan, Pasieczna, Piękna, Jana Wantuły, Widokowa.
4.	Ustroń Górny	1 619	Asnyka, Drozdów (do nr 5a po stronie lewej i do nr 8a po stronie prawej), K.I. Gałczyńskiego, Grażyny, Dr Michała Grażyńskiego po stronie prawej (za wyjątkiem nr 12), Hutnicza, Jelenica, Kasprowicza, Kochanowskiego, Kluczyków, Lipowa (do nr 9 po stronie lewej i do nr 8a po stronie prawej), 9 Listopada, 3 Maja (do nr 116 po stronie prawej i do nr 71 po stronie lewej), Mickiewicza, Miedziana, Myśliwska, Olchowa, Pana Tadeusza, Parkowa, Partyzantów, Pod Skarpą, Reja, Rynek, M. Skłodowskiej, Skowronków, Słoneczna, Spacerowa, Srebrna, Staffa, Wierzbowa, Tuwima, Zielona, Żłota,
5.	Ustroń Dolny	2 496	Bema, Jana Błaszczyka, Cieszyńska (V, VI, VII, 31,33,35 i od nr 22 po stronie prawej), Os. Cieszyńskie, Jana Cholewy, Ignacego Daszyńskiego, Długa (do nr 33 po stronie lewej i do nr 34 po stronie prawej), Dworcowa, Dąbrowskiego, Fabryczna, dr Michała Grażyńskiego po stronie lewej (za wyjątkiem nr 27, 31), Kaczeńców, Katowicka (do nr 46), Komunalna, Kościelna, Kuźnicza (do nr 5), Krzywa, Pawła Lipowczana, Obrzeżna, Ogrodowa, Polna, Plac Ks. Karola Kotschego, Spółdzielcza, Pawła Stalmacha,

L.p.	Nazwa osiedla	Liczba ludności	Zasięg terytorialny osiedla – ulice
			Stawowa, Sportowa, Strażacka, Sikorskiego, Tartaczna, Traugutta, Wybickiego, Wiosenna.
6.	Hermanice	2 630	Agrestowa, Beskidzka, Brzoskwiniowa, Czereśniowa, Choinkowa, Dominikańska, Długa (od nr 37 po stronie lewej i od nr 40 po stronie prawej), Folwarczna, Jabłoniowa, Jasna, Jaśminowa, Katowicka (od nr 100 do nr 178 po stronie prawej i od nr 101 do nr 201 po stronie lewej), Kwiatowa, Laskowa, Malinowa, Miła, Nad Bładnicą, Osiedlowa, Owocowa, Orzechowa, Porzeczkowa, Różana, Sosnowa, Siewna, Jana Sztwiertni, Skoczowska (do nr 101 po stronie lewej i do nr 100F po stronie prawej), Pawła Stellera, Uroczna, Wodna, Wspólna, Wiśniowa.
7.	Lipowiec	1 619	Bernadka, Działkowa, Górecka, Górna, Kamieniec od nr 9, Kręta, Krzywaniec, Leśna od nr 10, Lipowski Groń, Lipowska (od nr 22 po stronie prawej i od nr 23 po stronie lewej), Mokra, Nowociny, Przetnica, Podgórska, Spokojna, Szkolna, Wesoła, Wałowa.
8.	Nierodzim	1 595	Boczna, Bładnicka, Cicha, Chałupnicza, Czarny Las, Dobra, Gospodarska, Graniczna, Harbutowicka, Katowicka (od nr 200 po stronie prawej i od nr 203 po stronie lewej), Józefa Kreta, Krótka, Lipowska (do nr 16 po stronie prawej i do nr 21 po stronie lewej), Łączna, Potokowa, Skoczowska (od nr 107 po stronie lewej i od nr 110 po stronie prawej), Szeroka, Wąska, Wiejska, Wiklinowa, Zabytkowa, Zagajnik, Żwirowa,
9.	Zawodzie	1 206	Armii Krajowej, Belwederska, Gościradowiec, dr Michała Grażyńskiego nr 12, 27, 31, Kamieniec od nr 1 do nr 8, Kuźnicza od nr 6, Lecznicza, Liściasta, Leśna od nr 1 do nr 7, Nadrzeczna, Okólna, Radosna, Sanatoryjna, Skalica, Solidarności, Szpitalna, Wojska Polskiego, Uzdrowska, Uboczna, Zdrojowa, Źródłana.
	Łączna liczba mieszkańców	16 013	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń

Poniższa grafika prezentuje zasięg terytorialny wyróżnionych osiedli na terenie miasta Ustroń.

Grafika 1 Osiedla w mieście Ustroń

Źródło: opracowanie własne

5.1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszarów zdegradowanych

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji analizowanych obszarów konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które je w sposób istotny statystycznie różnicują. Ze względu na charakter miasta i występujące w nim zjawiska społeczne i demograficzne, jak również środowiskowe,

przestrzenne i techniczne konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu umożliwiającego analizę na każdym ze wskazanych w ustawie o rewitalizacji poziomie. Skorzystano z 19 wskaźników, spośród których 8 ma charakter społeczny – odnoszący się bezpośrednio do tej sfery. Przeprowadzone prace umożliwiły wypracowanie zbioru zmiennych zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 28 Mierniki delimitacji z podziałem na sfery analizy

Kategoria	Zmienna
Sfera społeczna	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców
	Liczba zdarzeń w ruchu drogowym na 100 mieszkańców
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców
	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców - kapitał społeczny
	Indeks starości
	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 mieszkańców
	Frekwencja w wyborach
Sfera gospodarcza	Aktywność gospodarcza
	Kondycja lokalnych przedsiębiorstw
Sfera techniczna	Poziom degradacji technicznej
	Potrzeby w zakresie termomodernizacji
Sfera środowiskowa	Jakość powietrza
	Poziom hałasu
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność żłobków i przedszkoli
	Dostępność obiektów użyteczności publicznej
	Jakość przestrzeni publicznej
	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru
	Poziom komunikacji

Źródło: opracowanie własne

5.2 Sfera społeczna

Wśród kryteriów odnoszących się do szczegółowej analizy w zakresie spraw / problemów społecznych opracowano 8 wskaźników. W ramach tego etapu delimitacji, polegającego na wyodrębnieniu obszarów o szczególnym nasileniu problemów społecznych, posłużono się analizą wskaźnikową, która w sposób syntetyczny pokazywała stan i zaawansowanie występowania problemów społecznych w poszczególnych jednostkach badawczych (osiedlach) wyodrębnionych do przeprowadzenia delimitacji. Przyjęta metoda polegała na podawaniu danych za każdym razem w przeliczeniu poziomu

występowania danego zjawiska w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki (osiedla). Po wcześniejszej analizie szeregu czynników, które oddają sytuację społeczną wybrano następujące mierzalne wskaźniki należące do następujących grup: rynek pracy, ubóstwo, bezpieczeństwo publiczne, demografia oraz kapitał ludzki i społeczny.

Taki dobór czynników pozwolił na obiektywny dobór i selekcję obszarów, na których ogniskują się problemy społeczne. W tym celu posłużono się danymi liczbowymi, którymi dysponują instytucje publiczne operujące na terenie miasta Ustroń. Jest to Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu, Komisariat Policji w Ustroniu oraz Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie.

W zakresie występujących problemów społecznych, jedną z ważniejszych diagnoz aktualnej sytuacji miasta możemy znaleźć w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ustroń na lata 2016-2020. Dostarcza ona bardzo istotnych informacji w zakresie przyczyn i skutków występujących problemów w sferze społecznej na terenie miasta. Były to w większości osoby pełniące różne funkcje społeczne, w obszarze pomocy społecznej, edukacji, bezpieczeństwa publicznego, kultury, zdrowia, sportu, przedstawiciele władz samorządowych i organizacji pozarządowych oraz mieszkańców.

Pierwszą zmienną społeczną poddaną analizie jest bezrobocie. Zjawisko bezrobocia to poza zagadnieniami bezpieczeństwa i ubóstwa podstawowy mierzalny miernik poziomu degradacji społecznej danego obszaru. Na koniec 2016 roku na terenie miasta Ustroń 452 osoby posiadało status osoby bezrobotnej lub bezrobotnego, a wskaźnik liczby bezrobotnych na 100 mieszkańców kształtuje się na poziomie 2,82%. Najwyższy współczynnik bezrobocia odnotowano na osiedlach Polana, Hermanice, Zawodzie oraz Ustroń Górny i Ustroń Dolny. Dla wskazanych terenów wartości wskaźnika były wyższe, niekorzystne w stosunku do średniej dla całego miasta. Ten stan rzeczy wynika z przemysłowego charakteru części osiedli (Ustroń Dolny i Górny) oraz rolniczego mieszanego takich jak Polana czy Hermanice.

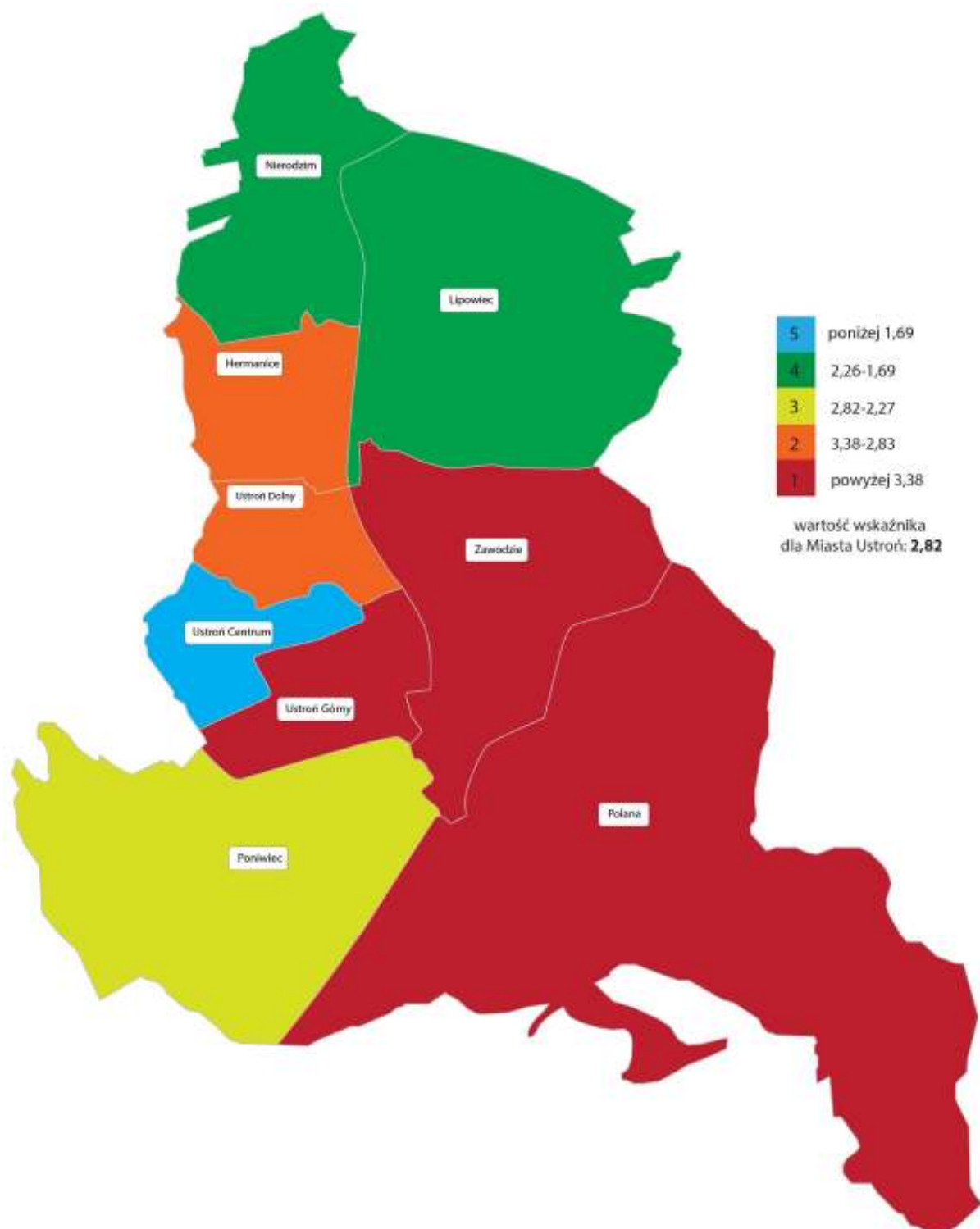
Tabela 29 Poziom bezrobocia w Ustroniu w podziale na osiedla

Jednostka – osiedle	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców
Polana	54	3,76
Poniwiec	25	2,62
Ustroń Centrum	40	1,63
Ustroń Górny	67	4,14
Ustroń Dolny	72	2,88
Hermanice	85	3,23
Lipowiec	30	1,85
Nierodzim	29	1,82
Zawodzie	50	4,15
Miasto Ustroń	452	2,82

Źródło: opracowanie własne, dane PUP, 2016 r.

Na poniższej grafice zilustrowano natężenie zjawiska dla poszczególnych ustrońskich osiedli. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika.

Grafika 2 Poziom bezrobocie w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

Wysoki stopień problemów w sferze społecznej danego obszaru jest jednym z podstawowych czynników wskazujących na konieczność działań rewitalizacyjnych. Za bezpieczeństwo na terenie w Ustroniu odpowiada Komisariat Miejski Policji w Ustroniu, podlegający pod Komendę Powiatową Policji w Cieszynie. Bardzo istotnym elementem problemowym identyfikowanym w mieście w sferze społecznej jest przestępczość, która w większości wynika ze złej sytuacji materialnej rodzin i negatywnych wzorców rodzinnych. W roku 2016 odnotował 139 przestępstw na terenie miasta. Największa liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców została dokonana w obrębie osiedla Ustroń Górny - 26 (wskaźnik 1,61).

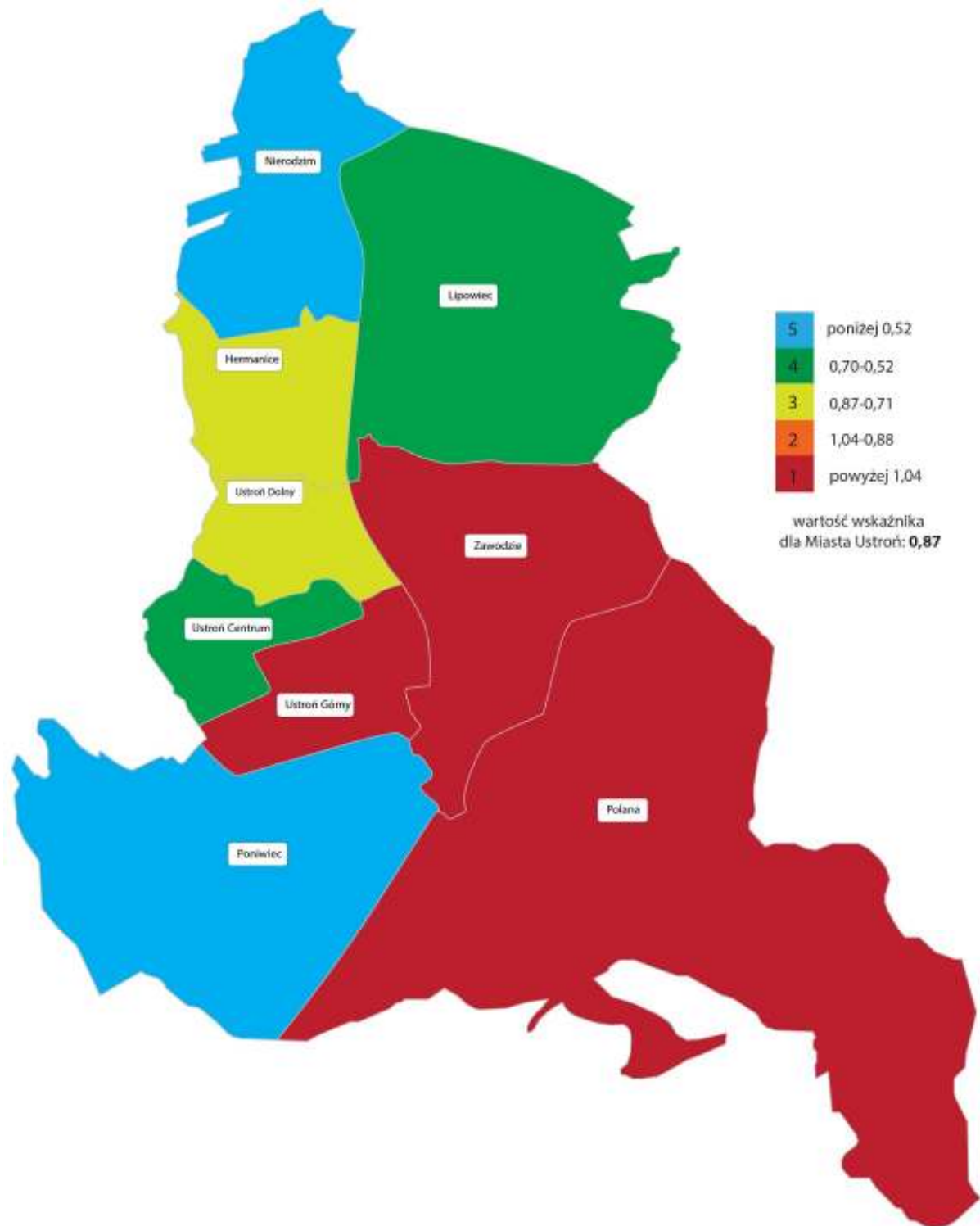
Tabela 30 Poziom bezpieczeństwa w Ustroniu w podziale na osiedla

Jednostka – osiedle	Liczba przestępstw	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców
Polana	18	1,25
Poniwiec	4	0,42
Ustroń Centrum	17	0,69
Ustroń Górny	26	1,61
Ustroń Dolny	20	0,80
Hermanice	19	0,72
Lipowiec	10	0,62
Nierodzim	8	0,50
Zawodzie	17	1,41
Miasto Ustroń	139	0,87

Źródło: opracowanie własne, dane KMP Policji, 2016 r.

Na poniższej grafice zilustrowano natężenie zjawiska dla poszczególnych ustrońskich osiedli. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika.

Grafika 3 Poziom bezpieczeństwa w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

W 2016 roku na terenie Ustronia odnotowano 220 zdarzeń w ruchu drogowym. Dominują one na terenach przez, które odbywa się głównie ruch tranzytowy związany z obsługą turystyczną. Liczba zdarzeń w ruchu drogowym na 100 mieszkańców najwyższa jest w centrum – osiedle Ustroń Górny (2,22). W dalszej kolejności należy wskazać Hermanice (1,67), Ustroń Dolny (1,40) oraz Zawodzie (1,41). Ten stan rzeczy wynika z natężenia ruchu pojazdów, przepustowości dróg oraz zagęszczenia bazy turystycznej, szczególnie na terenie osiedla Zawodzie.

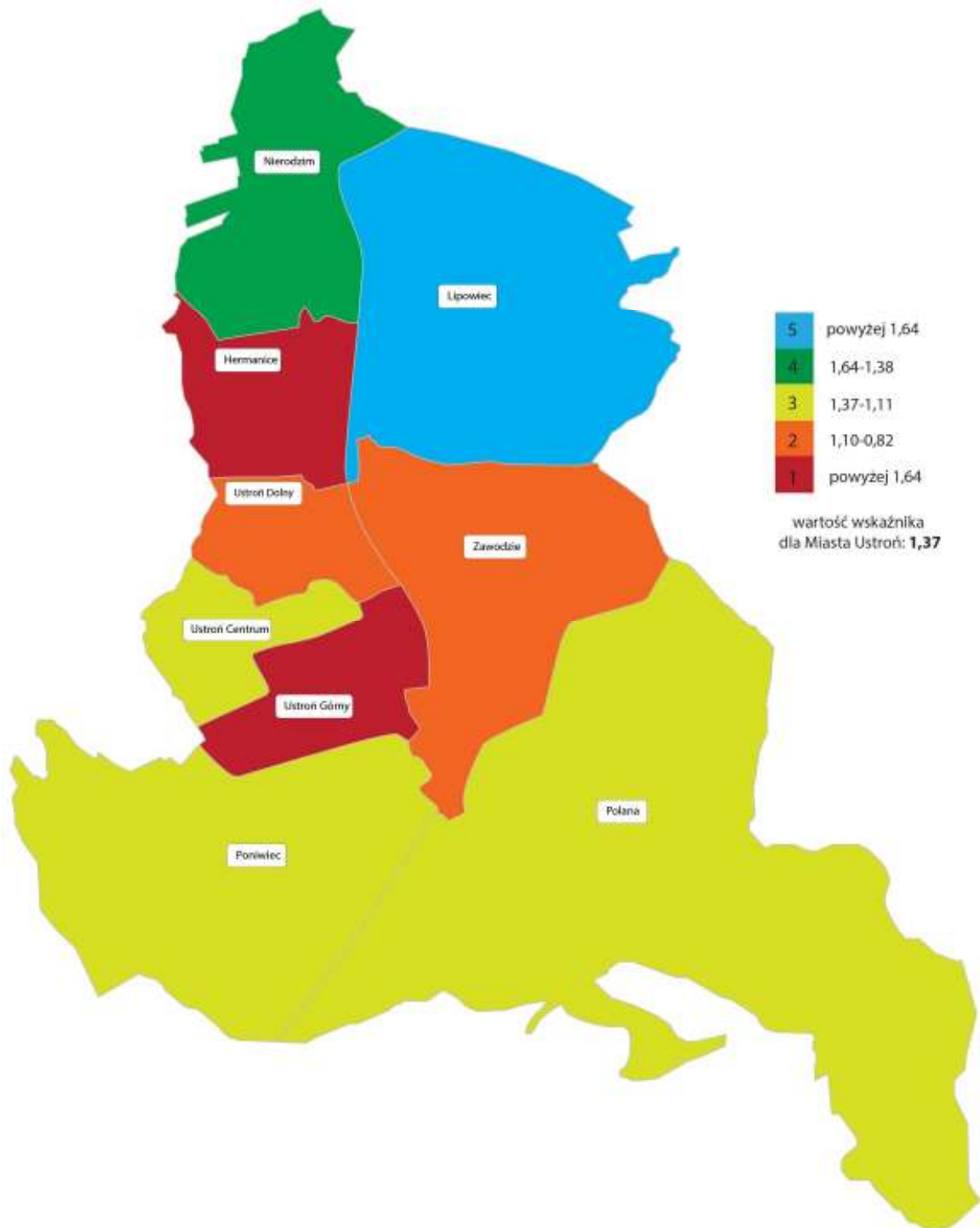
Tabela 31 Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym w Ustroniu w podziale na osiedla

Jednostka – osiedle	Liczba zdarzeń w ruchu drogowym	Liczba zdarzeń w ruchu drogowym na 100 mieszkańców
Polana	18	1,25
Poniwiec	12	1,26
Ustroń Centrum	30	1,22
Ustroń Górny	36	2,22
Ustroń Dolny	35	1,40
Hermanice	44	1,67
Lipowiec	13	0,80
Nierodzim	15	0,94
Zawodzie	17	1,41
Miasto Ustroń	220	1,37

Źródło: opracowanie własne, dane KMP Policji, 2016 r.

Na poniższej grafice zilustrowano natężenie zjawiska dla poszczególnych ustrońskich osiedli. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika.

Grafika 4 Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej są realizowane w mieście przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu. W 2015 roku w Ustroniu ze środowiskowej pomocy społecznej skorzystało łącznie 694 osoby. Obrazując sytuację w odniesieniu do całego miasta, to średnio nieco ponad 6 osób na 100 w mieście korzystało z pomocy finansowej w ramach pomocy społecznej. Najwyższy poziom ubóstwa odnotowano na terenie następujących osiedli: Polana, Ustroń Górny, Ustroń Dolny oraz Hermanice.

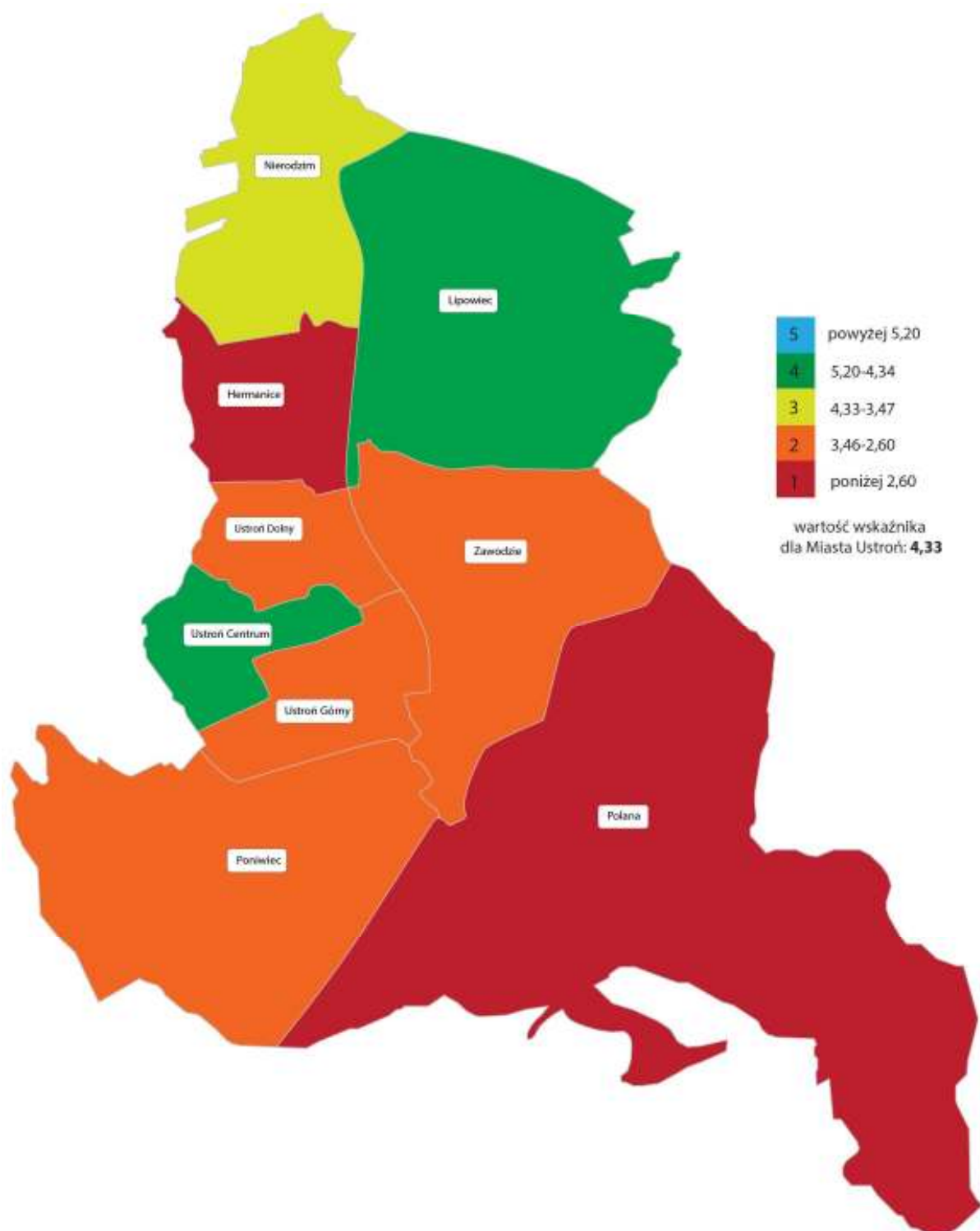
Tabela 32 Ubóstwo w Ustroniu w podziale na osiedla

Jednostka – osiedle	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców
Polana	79	5,51
Poniwiec	43	4,50
Ustroń Centrum	76	3,09
Ustroń Górny	82	5,06
Ustroń Dolny	118	4,73
Hermanice	119	4,52
Lipowiec	54	3,34
Nierodzim	64	4,01
Zawodzie	59	4,89
Miasto Ustroń	694	4,33

Źródło: opracowanie własne, dane MOPS Ustroń, 2016 r.

Na poniższej grafice zilustrowano natężenie zjawiska dla poszczególnych ustrońskich osiedli. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika.

Grafika 5 Poziom ubóstwa w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

Kolejną zmienną z punktu widzenia oceny sfery społecznej jest kapitał społeczny. Jako wskaźnik opisujący ten obszar wykorzystano liczbę funkcjonujących organizacji pozarządowych. Na koniec 2016 r. zidentyfikowano 68 tego typu podmiotów. Największa liczba zarejestrowanych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego jest zlokalizowana w centralnych osiedlach co można uznać za naturalne z punktu rozwijania się sieci osadniczej (Ustroń Górny, Ustroń Centrum, Ustroń Dolny). Najmniejsza liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców dotyczy Lipowca (0,19), Poniwca (0,21) i Zwodzia (0,25).

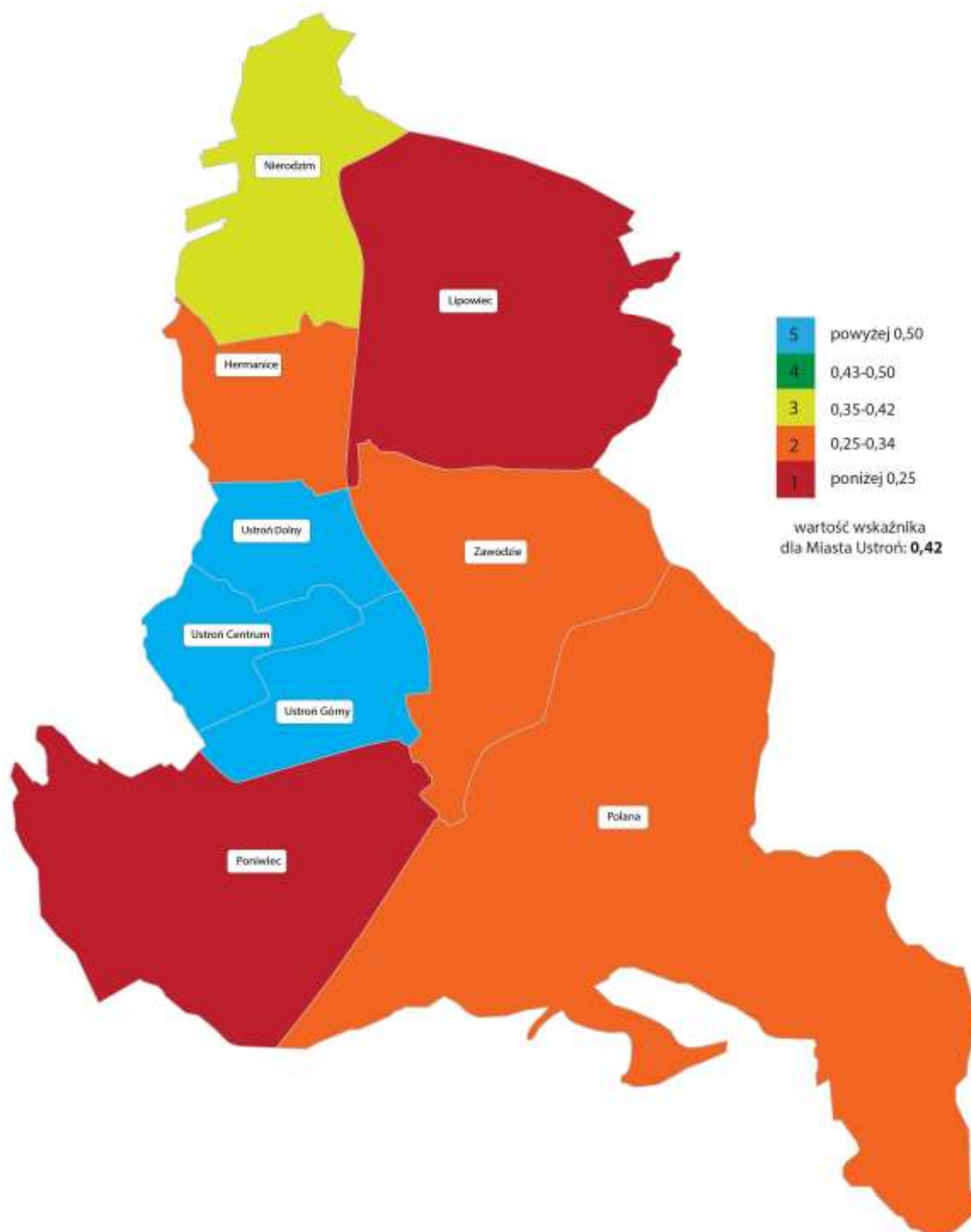
Tabela 33 Poziom kapitału społecznego w Ustroniu w podziale na osiedla

Jednostka – osiedle	Liczba organizacji pozarządowych - kapitał społeczny	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców - kapitał społeczny
Polana	4	0,28
Poniwiec	2	0,21
Ustroń Centrum	15	0,61
Ustroń Górny	14	0,86
Ustroń Dolny	13	0,52
Hermanice	8	0,3
Lipowiec	3	0,19
Nierodzim	6	0,38
Zawodzie	3	0,25
Miasto Ustroń	68	0,42

Źródło: opracowanie własne, dane 2016 r.

Na poniższej grafice zilustrowano natężenie zjawiska dla poszczególnych ustrońskich osiedli. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika.

Grafika 6 Poziom kapitału społecznego w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

Poziom uzależnienia od alkoholu w Ustroniu w podziale na osiedla ilustruje problematykę związaną z problemem uzależnień czy też potrzebą profilaktyki w tym zakresie. Łączna osób uzależnionych od alkoholu w mieście wynosi 23. Zatem natężenie problemu nie jest bardzo wysokie. W przeliczeniu na 100 mieszkańców poszczególnego osiedla najwyższą wartość osiągnął Ustroń Dolny – wskaźnik na poziomie 0,24.

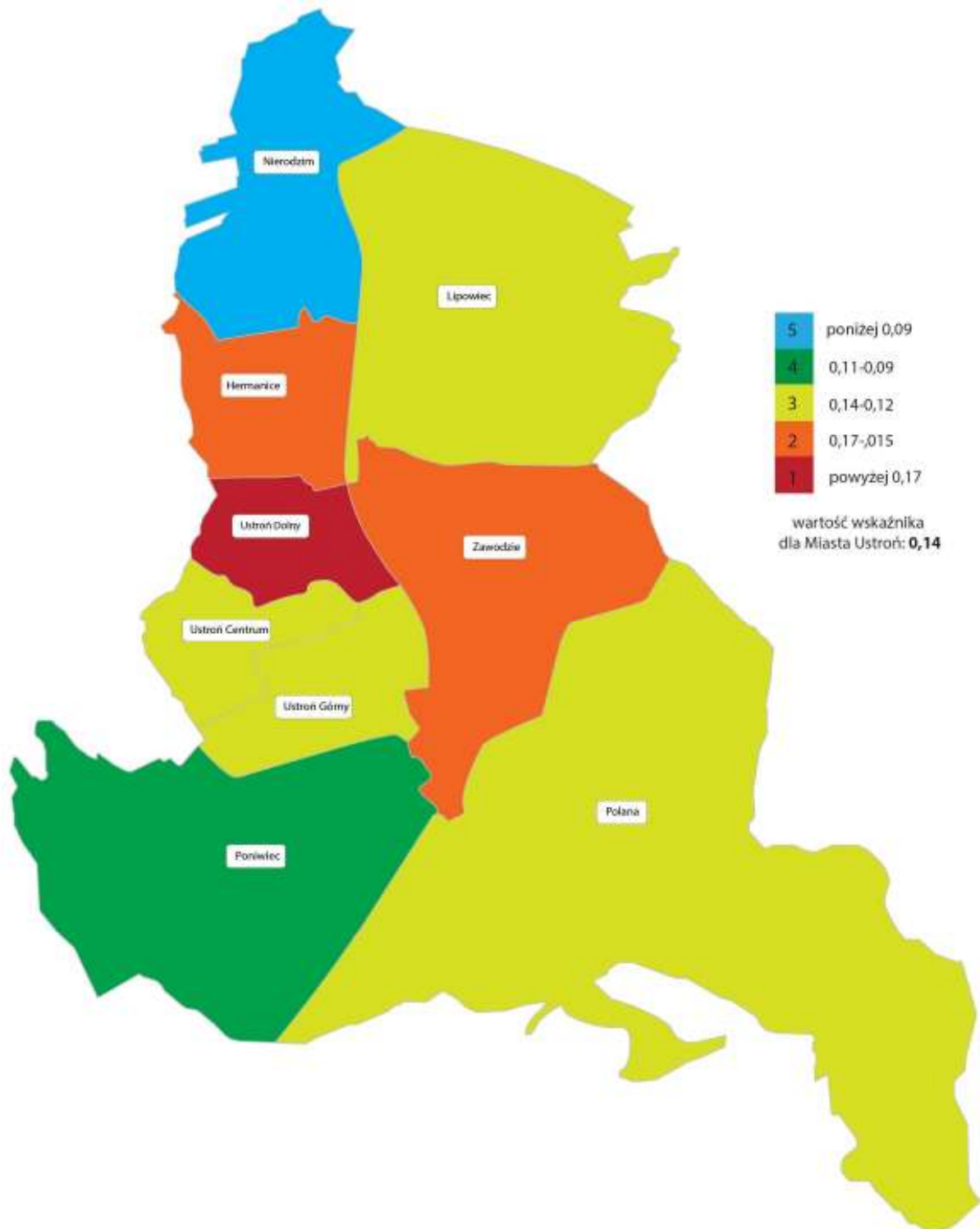
Tabela 34 Poziom uzależnienia od alkoholu w Ustroniu w podziale na osiedla

Jednostka – osiedle	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 mieszkańców
Polana	2	0,14
Poniwiec	1	0,10
Ustroń Centrum	3	0,12
Ustroń Górny	2	0,12
Ustroń Dolny	6	0,24
Hermanice	4	0,15
Lipowiec	2	0,12
Nierodzim	1	0,06
Zawodzie	2	0,17
Miasto Ustroń	23	0,14

Źródło: opracowanie własne, dane 2016 r.

Na poniższej grafice zilustrowano natężenie zjawiska dla poszczególnych ustrońskich osiedli. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika.

Grafika 7 Poziom uzależnienia od alkoholu w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

Kapitał ludzki stanowi jeden z podstawowych elementów rozwoju społecznego. W jego skład wchodzi ogół predyspozycji, wiedzy, umiejętności oraz kompetencji, które umożliwiają ich spożytkowanie w konkretnych zadaniach. Jednym z czynników, który opisuje zasoby kapitału ludzkiego jest sytuacja demograficzna. W przedmiotowym dokumencie posłużono się miernikiem bazującym na ilościowych relacjach pomiędzy grupami wieku tzw. indeksem starości, obliczanym jako liczba osób w wieku poprodukcyjnym na sto osób w wieku przedprodukcyjnym. Im wartość tego wskaźnika jest wyższa, tym społeczeństwo jest starsze, gdyż więcej ludności starszej przypada na określoną populację ludzi młodych. Wartość średnia indeksu starości dla całego miasta Ustroń wyniosła 110,03. Świadczy to o relatywnie wysokim poziomie zaawansowania procesu starzenia się ludności miasta. Obszarami o najmniej korzystnej sytuacji są: Ustroń Górny – 142,55, Polana – 139,06 i Zawodzie – 136,63. W przypadku tych obszarów indeks starości ma najwyższą wartość, co tym samym przekłada się na słaby poziom kapitału ludzkiego. Obszarami o największym potencjale społecznym są te, które wykazują najniższą wartość indeksu starości, należą do nich obszary: Poniwiec – 56,02 i Hermanice – 97,9.

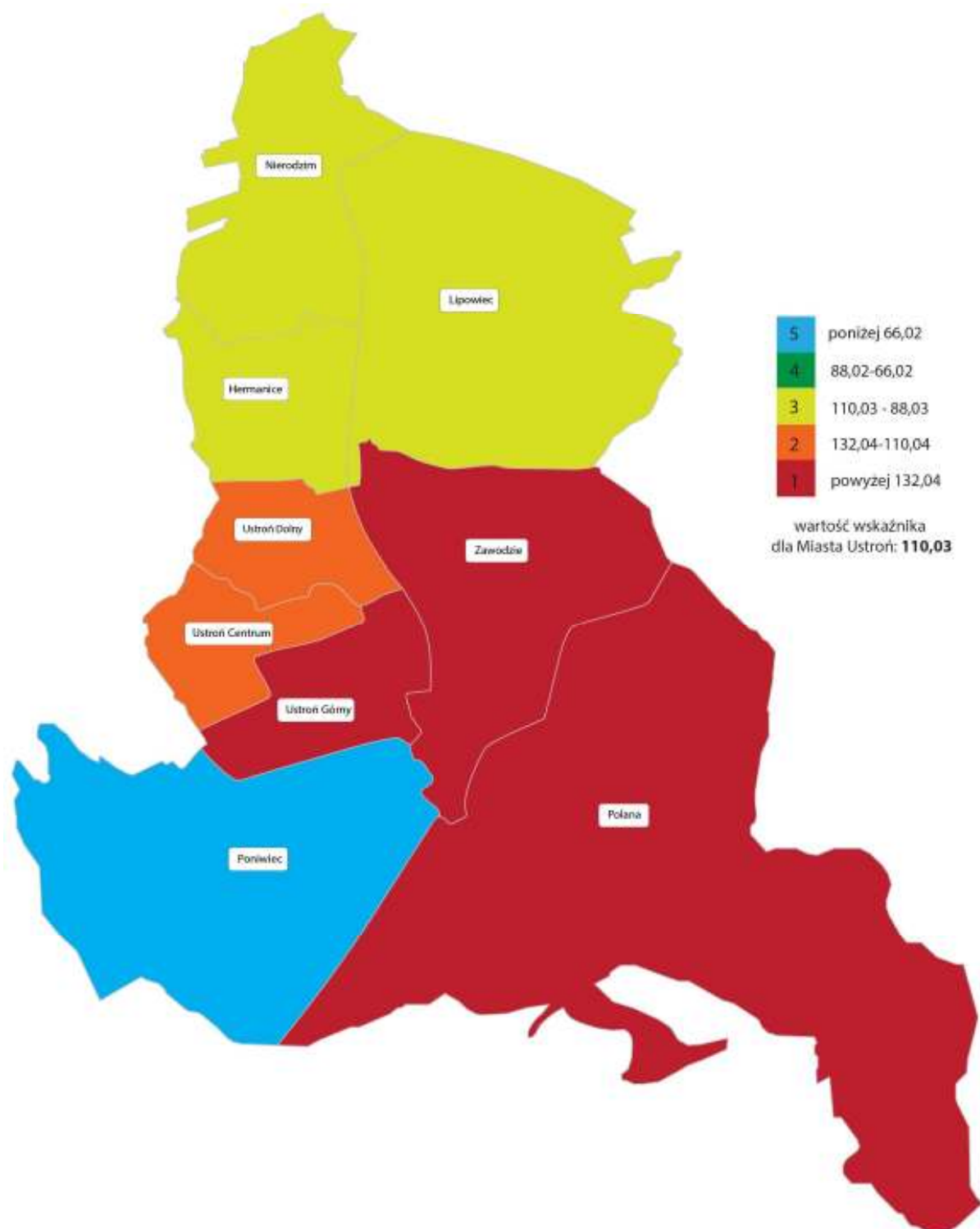
Tabela 35 Indeks starości w Ustroniu w podziale na osiedla

Jednostka – osiedle	Indeks starości
Polana	139,06
Poniwiec	56,02
Ustroń Centrum	111,29
Ustroń Górny	142,55
Ustroń Dolny	110,87
Hermanice	97,9
Lipowiec	102,95
Nierodzim	102,8
Zawodzie	136,63
Miasto Ustroń	110,03

Źródło: opracowanie własne, dane UM Ustroń, 2016 r.

Na poniższej grafice zilustrowano natężenie zjawiska dla poszczególnych ustrońskich osiedli. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika.

Grafika 8 Indeks starości w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

Ostatnim kryterium poddanym analizie w ramach sfery społecznej jest poziom aktywności obywatelskiej. Jako jej miernik przyjęto frekwencję wyborczą zarejestrowaną podczas ostatnich wyborów samorządowych (2014 r.). Zgodnie z danymi PKW za rok 2014 frekwencja w mieście kształtowała się na poziomie 46,78%. Najwyższą odnotowano na terenie Lipowca - 50,79%, natomiast najniższą na osiedlu Zawodzie – 44,33%.

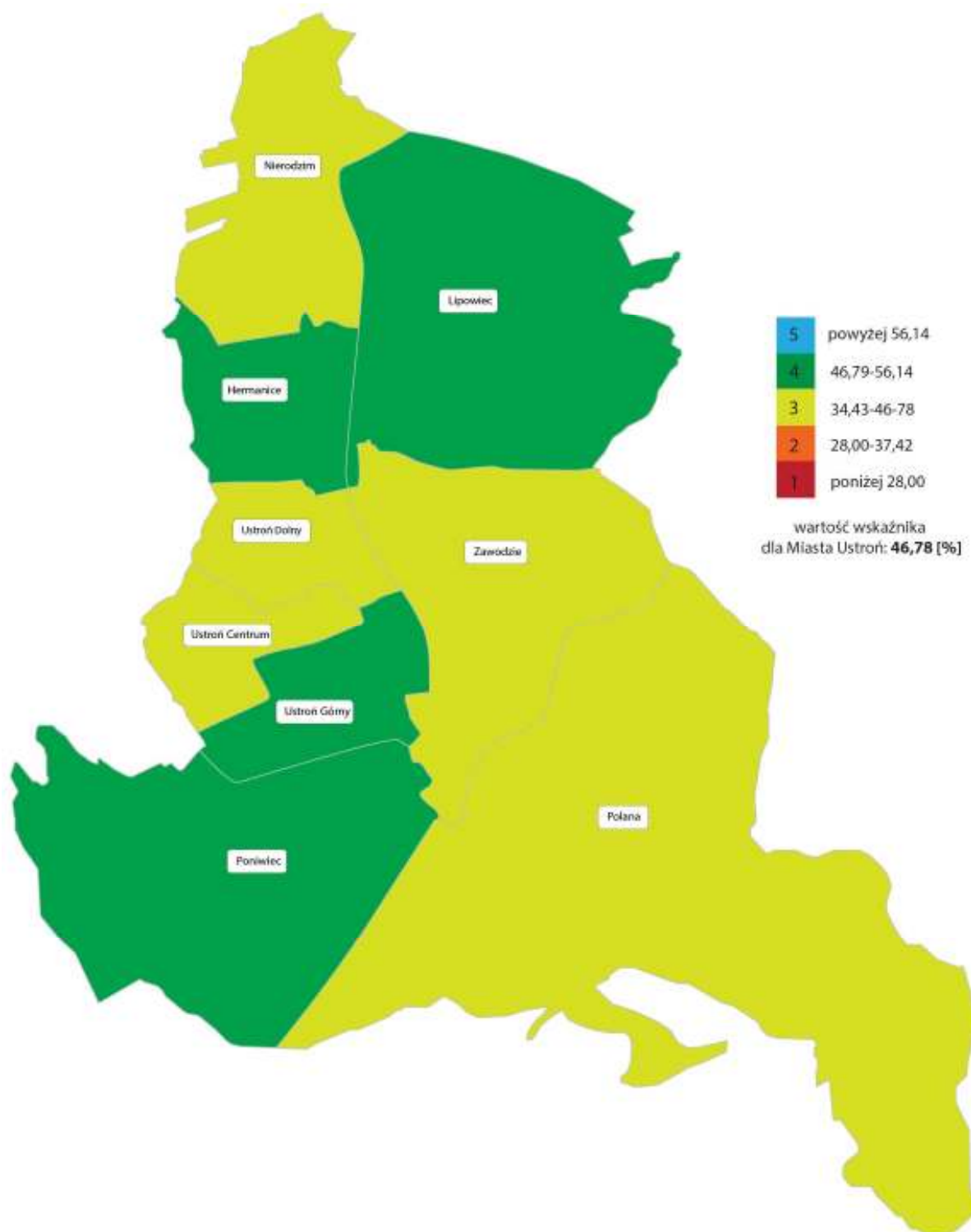
Tabela 36 Poziom aktywności obywatelskiej w Ustroniu w podziale na osiedla

Jednostka – osiedle	Frekwencja w wyborach
Polana	46,08%
Poniwiec	47,43%
Ustroń Centrum	44,96%
Ustroń Górny	48,46%
Ustroń Dolny	44,92%
Hermanice	47,88%
Lipowiec	50,79%
Nierodzim	46,35%
Zawodzie	44,33%
Miasto Ustroń	46,78%

Źródło: opracowanie własne, dane PKW, 2014 r.

Na poniższej grafice zilustrowano natężenie zjawiska dla poszczególnych ustrońskich osiedli. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika.

Grafika 9 Frekwencja wyborcza w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

5.3 Sfera gospodarcza

W ramach sfery gospodarczej poddano analizie dwa wskaźniki. Pierwszy z nich przedstawia poziom przedsiębiorczości, aktywność gospodarczą populacji zamieszkującej dane osiedle w mieście. Wartość ta została każdorazowo zaprezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców, a średnia dla całego miasta kształtowała się na poziomie 16,12. Drugi wskaźnik ilustruje kondycję lokalnych przedsiębiorstw poprzez obliczenie ilorazu liczby wyrejestrowywanych działalności gospodarczych w stosunku do nowo rejestrowanych. Wartość przeciętna dla całego miasta kształtuje się na poziomie 1,15.

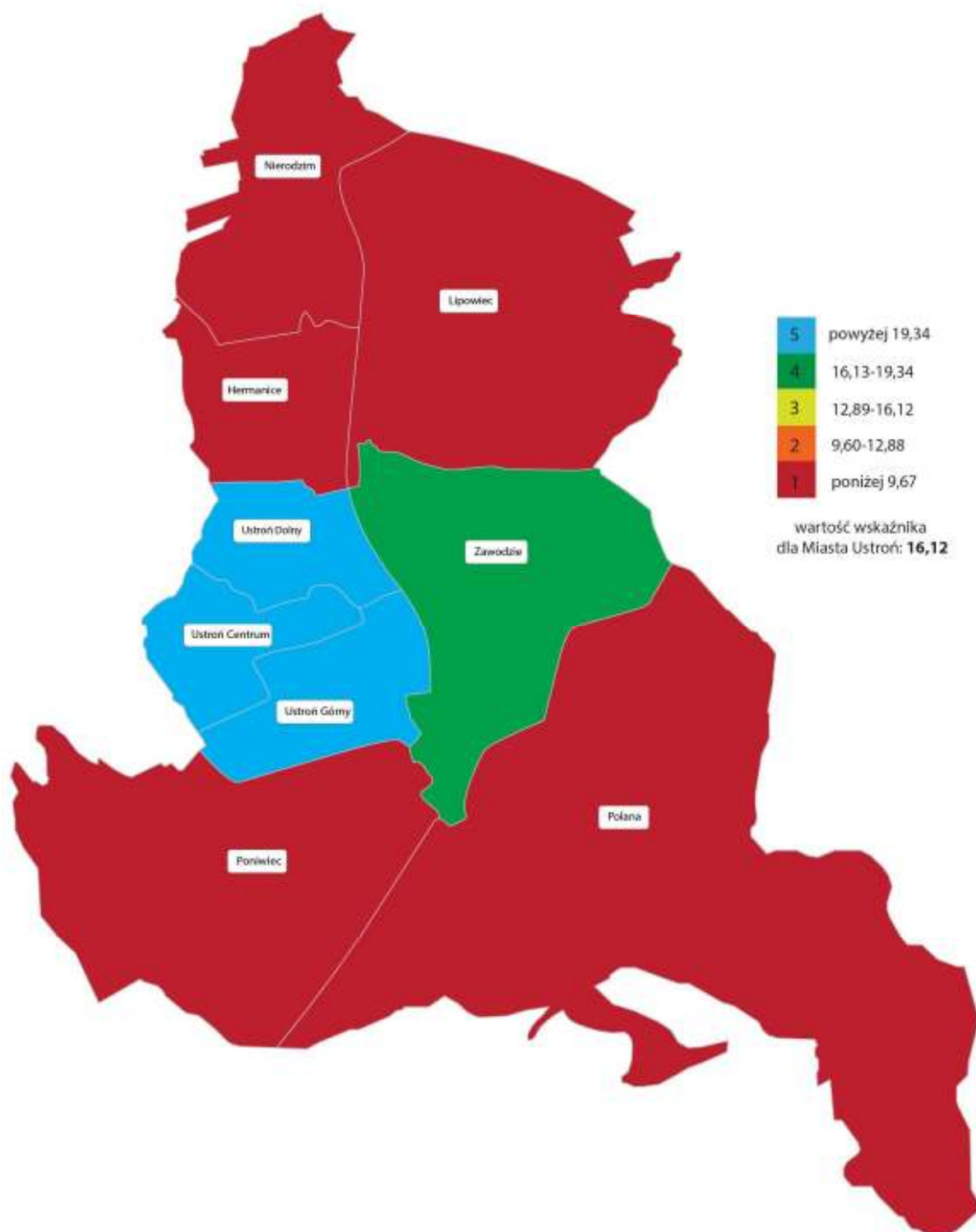
Tabela 37 Wskaźniki opisujące sferę gospodarczą w Ustroniu w podziale na osiedla

Jednostka – osiedle	Aktywność gospodarcza	Kondycja lokalnych przedsiębiorstw
Polana	6,57	2,00
Poniwiec	7,31	2,33
Ustroń Centrum	30,47	1,03
Ustroń Górny	31,97	1,16
Ustroń Dolny	23,92	0,95
Hermanice	5,14	0,92
Lipowiec	5,33	2,00
Nierodzim	6,34	2,67
Zawodzie	18,51	0,92
Miasto Ustroń	16,12	1,15

Źródło: opracowanie własne

Na poniższej grafice zilustrowano natężenie zjawiska dla poszczególnych ustrońskich osiedli. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika. Najwyższy poziom przedsiębiorczości identyfikuje się w centrum miasta na osiedlach: Ustroń Górny (31,97), Ustroń Centrum (30,47) oraz Ustroń Dolny (23,92), które w najwyższym stopniu pełnią funkcje usługowe stanowiąc tym samym tereny o relatywnie wysokiej atrakcyjności gospodarczej. Wartość powyżej średniej osiągnęło jedynie Zawodzie będące częścią miasta o uzdrowiskowym i sanatoryjnym charakterze.

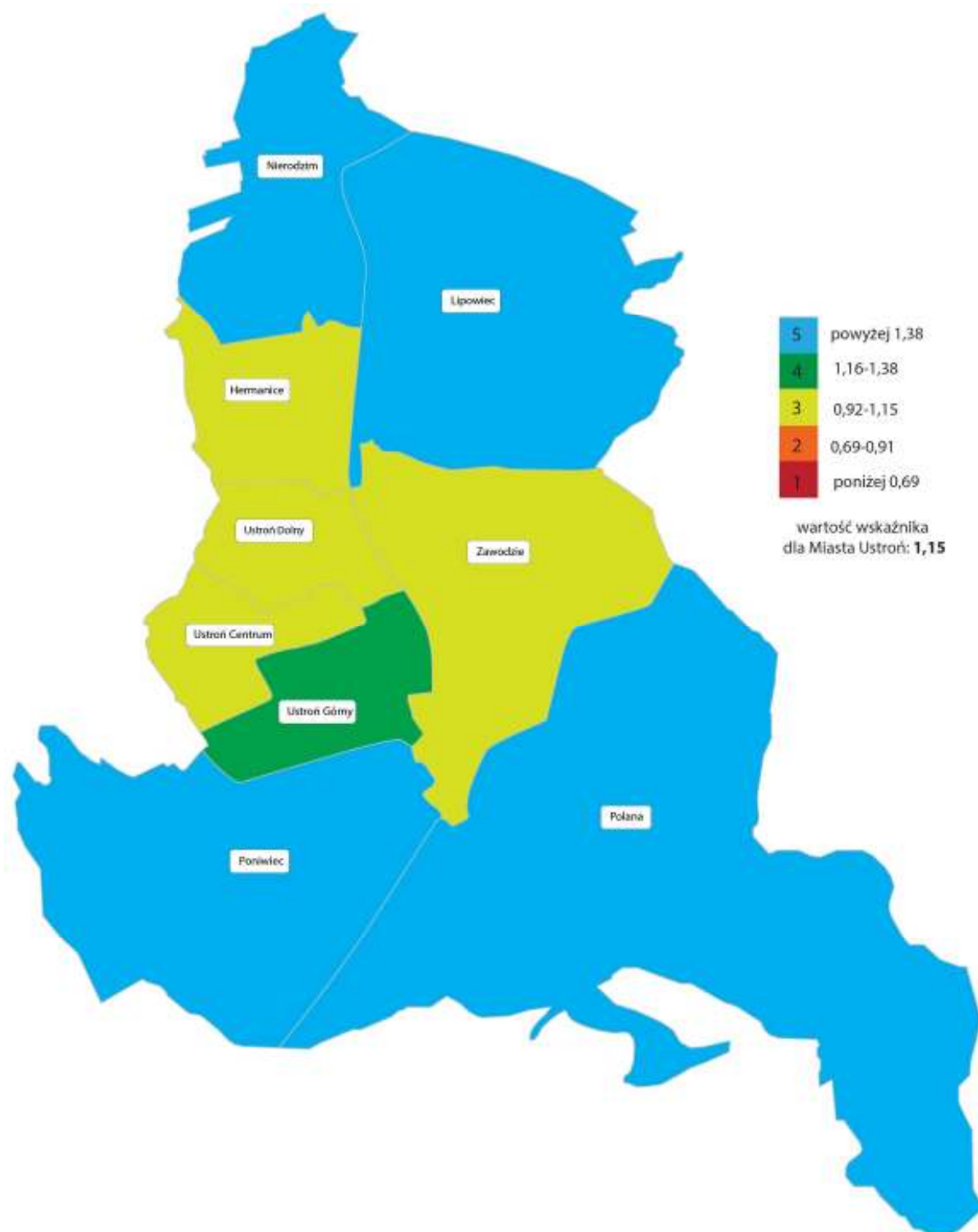
Grafika 10 Poziom przedsiębiorczości w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

Drugi wskaźnik gospodarczy – kondycja lokalnych przedsiębiorstw prezentuje stosunek nowo powstających podmiotów gospodarczych do wyrejestrowywanych. Im niższa wartość wskaźnika tym potencjał do prowadzenia działalności gospodarczej na danym terenie niższy. Zatem z jednej strony wskaźnik przedstawia atrakcyjność gospodarczą danego terenu, z drugiej natomiast wskazuje na potencjał wzrostu i dynamikę rozwoju gospodarczego. Wskaźnik w wymiarze przestrzennym różnicuje poszczególne osiedla miasta. Najkorzystniejsza sytuacja została odnotowana na terenach peryferyjnych, takich jak Nierodzim, Lipowiec, Polana czy Poniwiec, które nie są tak nasyconymi rynkami z punktu widzenia usługowego. Na poniższej grafice zilustrowano natężenie zjawiska dla poszczególnych ustrońskich osiedli.

Grafika 11 Kondycja lokalnych przedsiębiorstw w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

5.4 Sfera techniczna

Sfera techniczna została poddana analizie przy pomocy dwóch wskaźników o jakościowym charakterze. Zgodnie z obraną metodologią 7 osób (ekspertów posiadających wiedzę na temat stanu infrastruktury technicznej w mieście) oceniło wartość parametrów poziomu degradacji technicznej oraz identyfikowanych potrzeb w zakresie termomodernizacji. W tabeli przedstawiono średnią ważoną ocen, które przypisano poszczególnym jednostkom (kategoryzację wraz z przyjętą skalą znajduje się w dalszej części opracowania, gdzie analizie poddaje się poszczególne zmienne zaprezentowane w wymiarze przestrzennym na kartogramach). Średni poziom degradacji technicznej osiedli w Ustroniu wynosi 2,59.

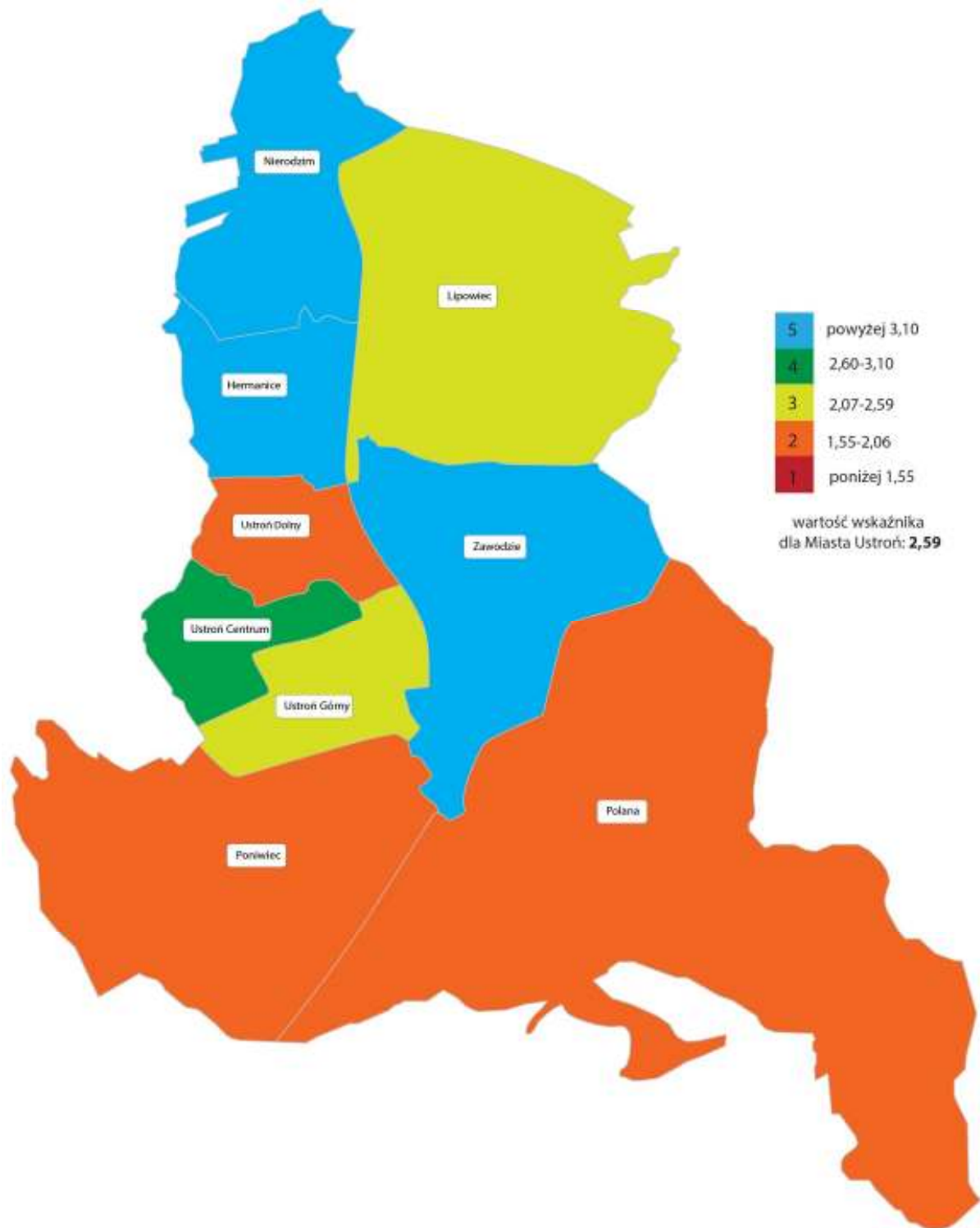
Tabela 38 Ocena poziomu degradacji technicznej

	bardzo wysoki poziom	wysoki poziom	umiarkowany poziom	niski poziom	bardzo niski poziom	średnia ważona
Polana	3	2	1	1	-	2,00
Poniwiec	2	3	2	-	-	2,00
Ustroń Centrum	1	2	2	-	2	3,00
Ustroń Górny	2	1	3	1	-	2,43
Ustroń Dolny	3	3	1	-	-	1,71
Hermanice	1	2	1	1	2	3,14
Lipowiec	2	2	1	2	-	2,43
Nierodzim	1	1	2	2	1	3,14
Zawodzie	-	2	2	1	2	3,43
Miasto Ustroń						2,59

Źródło: opracowanie własne

Na poniższej grafice zilustrowano natężenie poziomu degradacji technicznej dla poszczególnych ustronńskich osiedli. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych na poniższej grafice przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika. Najwyższy poziom kryzysu związanego z degradacją techniczną odnotowano na terenie Ustronia Dolnego (1,71) stanowiącego teren pokolejowy i zarazem przemysłowy. W dalszej kolejności negatywnie oceniono Polanę oraz Poniwiec. Wartość powyżej średniej osiągnęło Nierodzim, Hermanice, Zawodzie oraz Ustroń Górny.

Grafika 12 Poziom degradacji technicznej w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

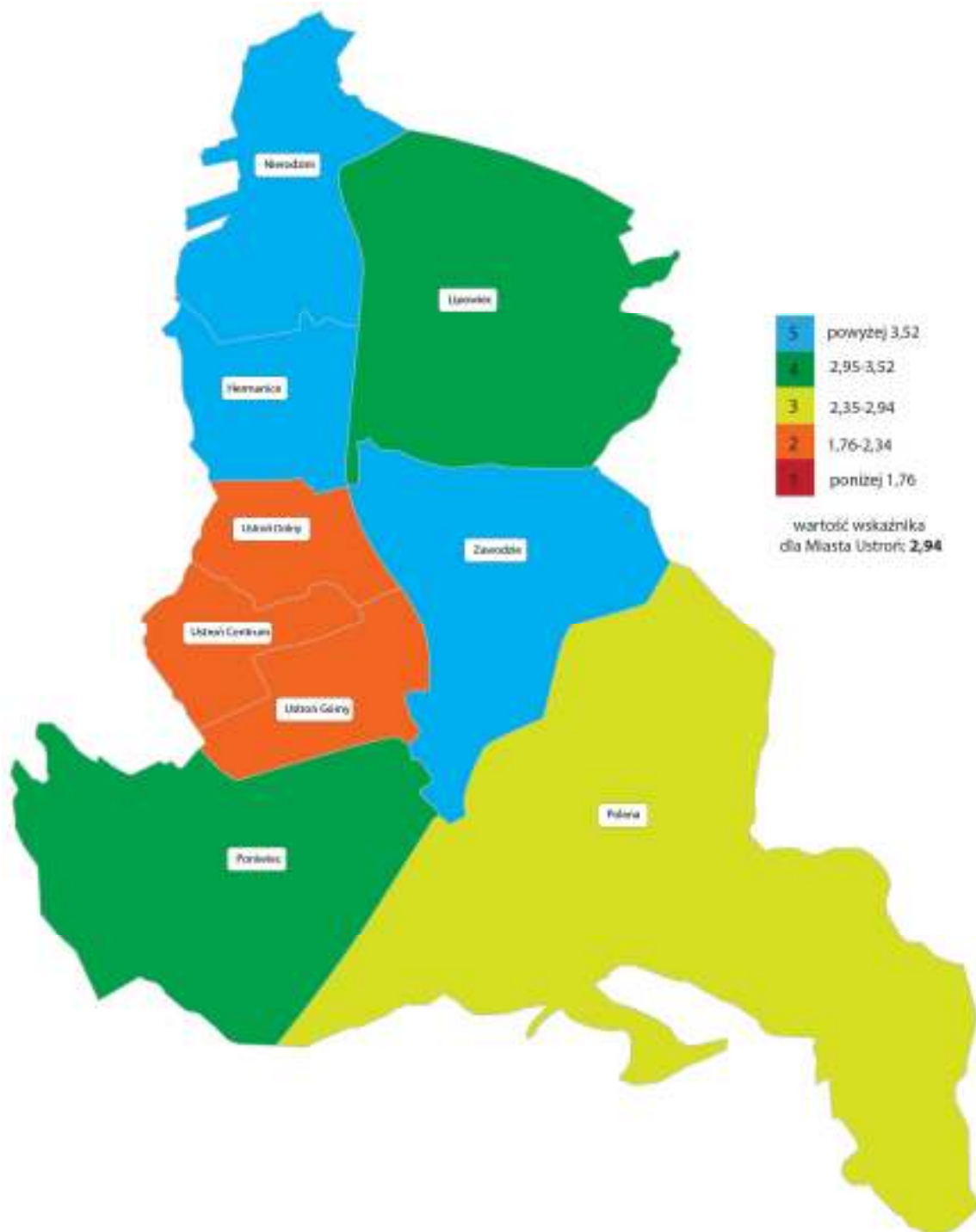
Drugi wskaźnik w sferze technicznej wskazuje na potrzeby w zakresie termomodernizacji są one najwyższe w centrum miasta, na osiedlach Ustroń Dolny, Ustroń Centrum oraz Ustroń Górny. Ten stan rzeczy wynika z nagromadzenia wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Z kolei relatywnie korzystne wskaźniki są domeną osiedli z dominującą zabudową jednorodzinną o peryferyjnym w stosunku do centrum charakterze. Wartość wskaźnika dla miasta wyniosła 2,94.

Tabela 39 Ocena potrzeb w zakresie termomodernizacji

	bardzo duże potrzeby	duże potrzeby	umiarkowane potrzeby	małe potrzeby	bardzo małe potrzeby	średnia ważona
Polana	1	1	3	2	-	2,86
Poniwiec	1	2	1	2	1	3,00
Ustroń Centrum	3	1	2	1	-	2,14
Ustroń Górny	2	2	3	-	-	2,14
Ustroń Dolny	3	2	2	-	-	1,86
Hermanice	-	1	1	3	2	3,86
Lipowiec	-	2	3	1	1	3,14
Nierodzim	-	1	2	3	1	3,57
Zawodzie	-	-	3	2	2	3,86
Miasto Ustroń						2,94

Źródło: opracowanie własne

Grafika 13 Potrzeby w zakresie termomodernizacji w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

5.5 Sfera środowiskowe

Analogicznie jak w przypadku sfery technicznej sferę środowiskową opisują dwa wskaźniki o jakościowym charakterze. Zgodnie z obraną metodologią 7 osób oceniło wartość jakości powietrza oraz poziomu hałasu. W poniższej tabeli przedstawiono średnią ważoną ocen, które przypisano poszczególnym jednostkom. Średni poziom jakości powietrza w Ustroniu wynosi 3,02.

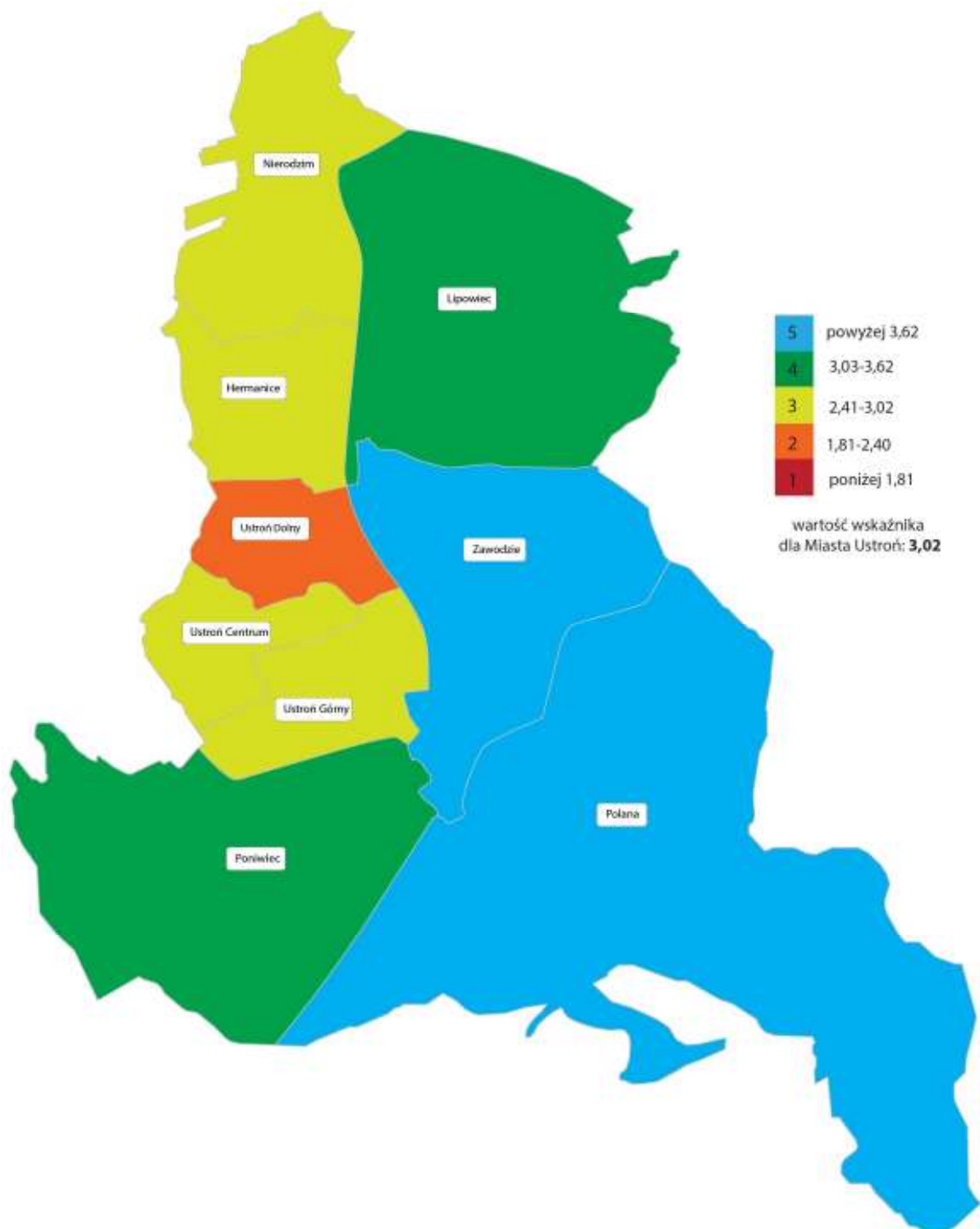
Tabela 40 Ocena jakości powietrza

	bardzo wysokie natężenie hałasu	wysokie natężenie hałasu	przeciętne natężenie hałasu	niskie natężenie hałasu	bardzo niskie natężenie hałasu	średnia ważona
Polana	0	1	2	2	2	3,71
Poniwiec	1	0	2	2	2	3,57
Ustroń Centrum	2	1	3	0	1	2,57
Ustroń Górny	1	2	2	0	2	3,00
Ustroń Dolny	3	2	1	1	0	2,00
Hermanice	2	1	3	1	0	2,43
Lipowiec	1	1	2	1	2	3,29
Nierodzim	2	2	1	2	0	2,43
Zawodzie	0	0	2	2	3	4,14
Miasto Ustroń						3,02

Źródło: opracowanie własne

Na poniższej grafice zilustrowano natężenie zjawiska dla poszczególnych ustrońskich osiedli. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika. Najgorszą sytuację odnotowano na terenie osiedla Ustroń Dolny (2,00), natomiast najkorzystniejszą na Zawodziu (4,14) oraz Polanie (3,71).

Grafika 14 Jakość powietrza w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

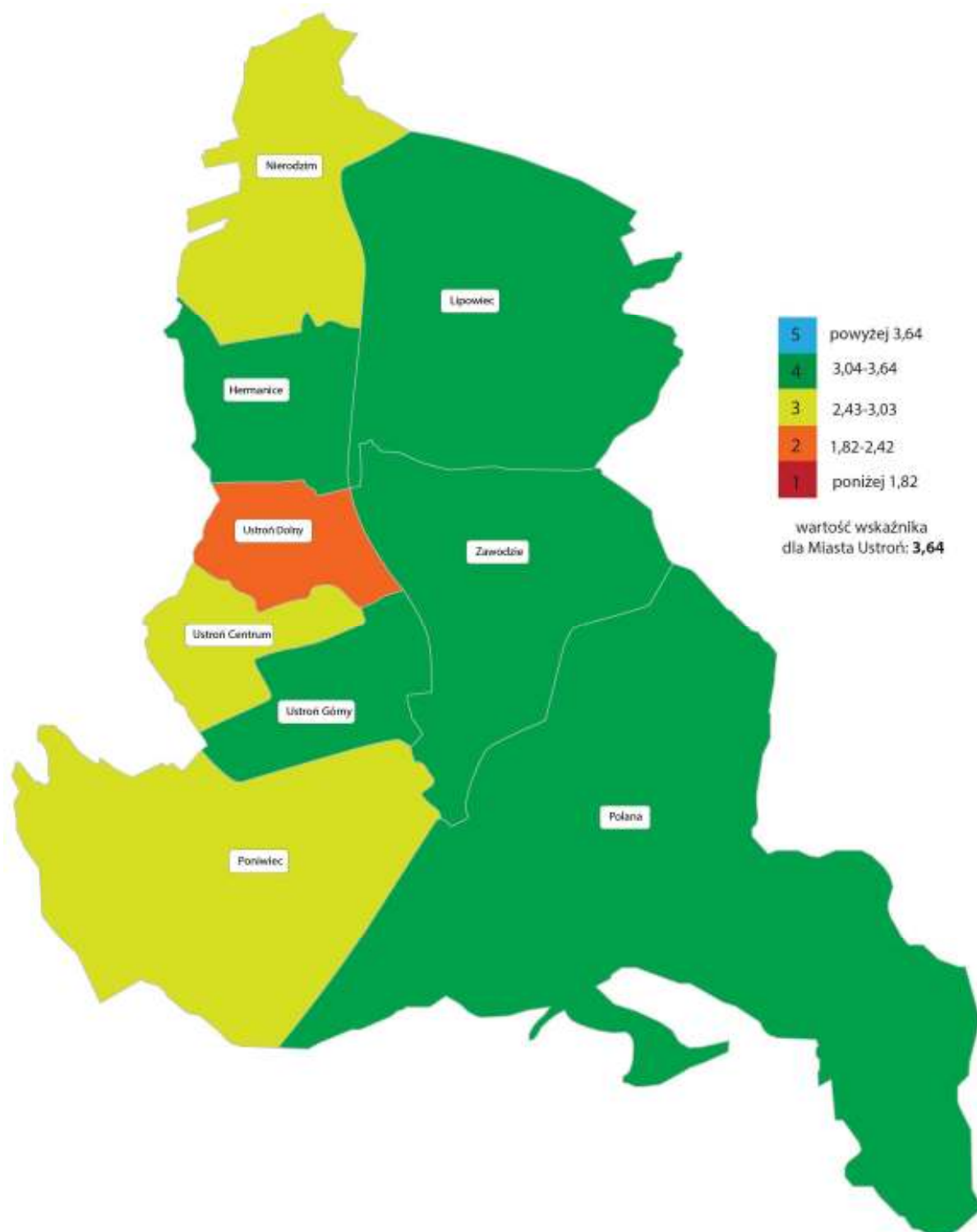
Poniżej zaprezentowano natężenie hałasu dla poszczególnych ustrońskich osiedli. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika. Najgorszą sytuację odnotowano na terenie osiedla Ustroń Dolny (2,29). Przeciętna wartość poziomu hałasu dla miasta kształtuje się na poziomie 3,03.

Tabela 41 Ocena poziomu hałasu

	bardzo wysokie natężenie hałasu	wysokie natężenie hałasu	przeciętne natężenie hałasu	niskie natężenie hałasu	bardzo niskie natężenie hałasu	średnia ważona
Polana	1	1	1	3	1	3,29
Poniwiec	1	2	2	-	2	3,00
Ustroń Centrum	2	1	3	1	-	2,43
Ustroń Górny	1	1	2	2	1	3,14
Ustroń Dolny	3	1	1	2	-	2,29
Hermanice	1	1	2	1	2	3,29
Lipowiec	1	-	2	3	1	3,43
Nierodzim	1	2	2	1	1	2,86
Zawodzie	-	1	2	3	1	3,57
Miasto Ustroń						3,03

Źródło: opracowanie własne

Grafika 15 Poziom hałasu w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

5.6 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna to ostatnia z poddanych omówieniu sfer istotnych z punktu widzenia diagnozy miasta oraz delimitacji obszaru zdegradowanego i następnie obszaru rewitalizacji. W ramach

analizy porównawczej jednostek statystycznych w mieście wybrano pięć wskaźników, takich jak: dostępność żłobków i przedszkoli, dostępność obiektów użyteczności publicznej, jakość przestrzeni publicznej, poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru oraz poziom komunikacji. W tabelach przedstawiono wartości dla poszczególnych osiedli oraz średnią wartość wskaźników dla miasta.

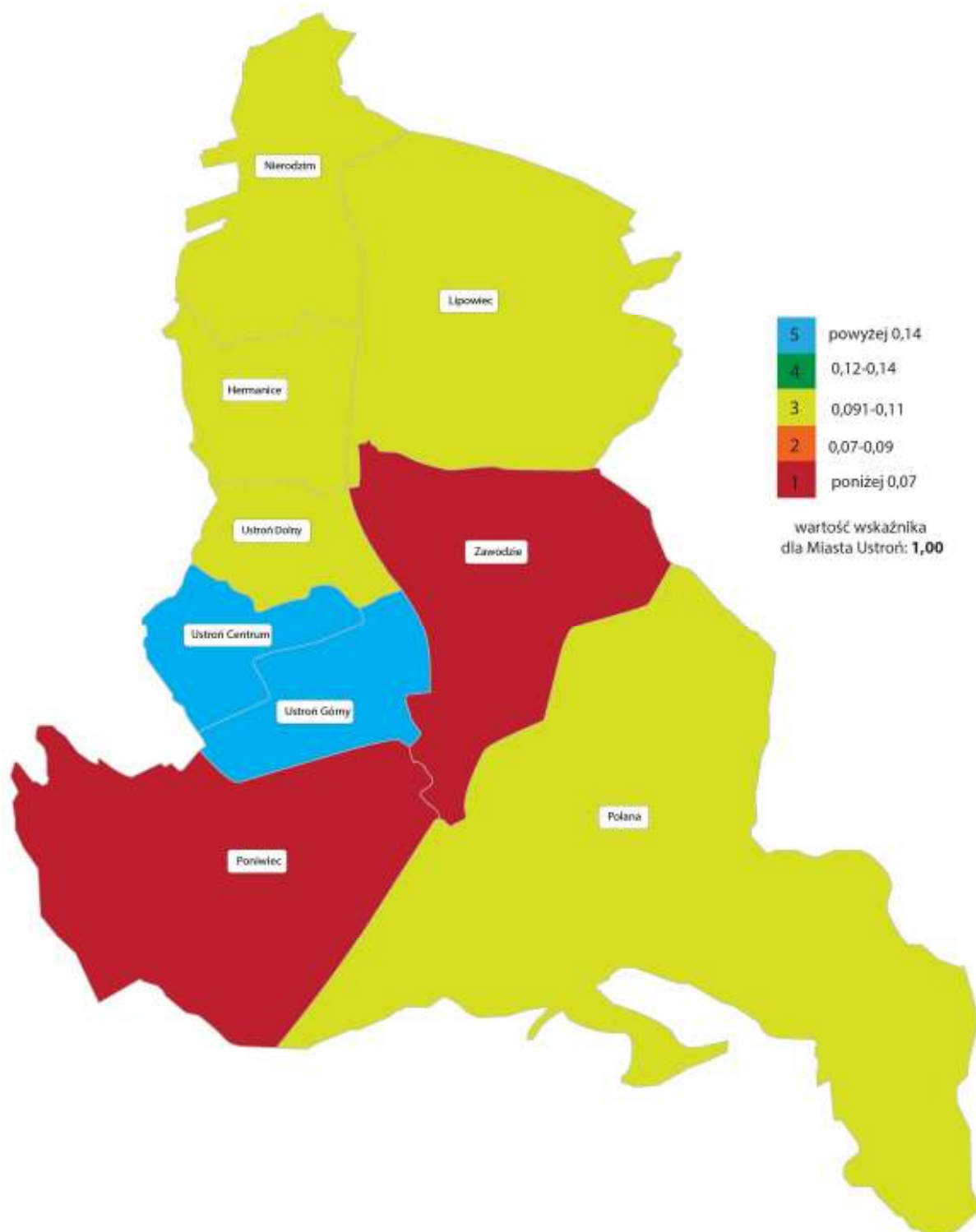
Tabela 42 Dostępność żłobków i przedszkoli w Ustroniu w podziale na osiedla

Jednostka – osiedle	Żłobki i przedszkola	Dostępność żłobków i przedszkoli
Polana	1	0,11
Poniwiec	-	0,00
Ustroń Centrum	2	0,22
Ustroń Górny	2	0,22
Ustroń Dolny	1	0,11
Hermanice	1	0,11
Lipowiec	1	0,11
Nierodzim	1	0,11
Zawodzie	-	0,00
Miasto Ustroń	9	1,00

Źródło: opracowanie własne

Na poniższej grafice zilustrowano dostępność żłobków i przedszkoli w Ustroniu dla poszczególnych ustronńskich osiedli. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika. Najgorszą sytuację odnotowano na terenie osiedla Zawodzie oraz Poniwiec, gdzie nie odnotowano żłobków ani przedszkoli. Natomiast najkorzystniej pod tym kątem wygląda sytuacja na terenie osiedla Ustroń Centrum i Ustroń Górny.

Grafika 16 Dostępność żłobków i przedszkoli w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

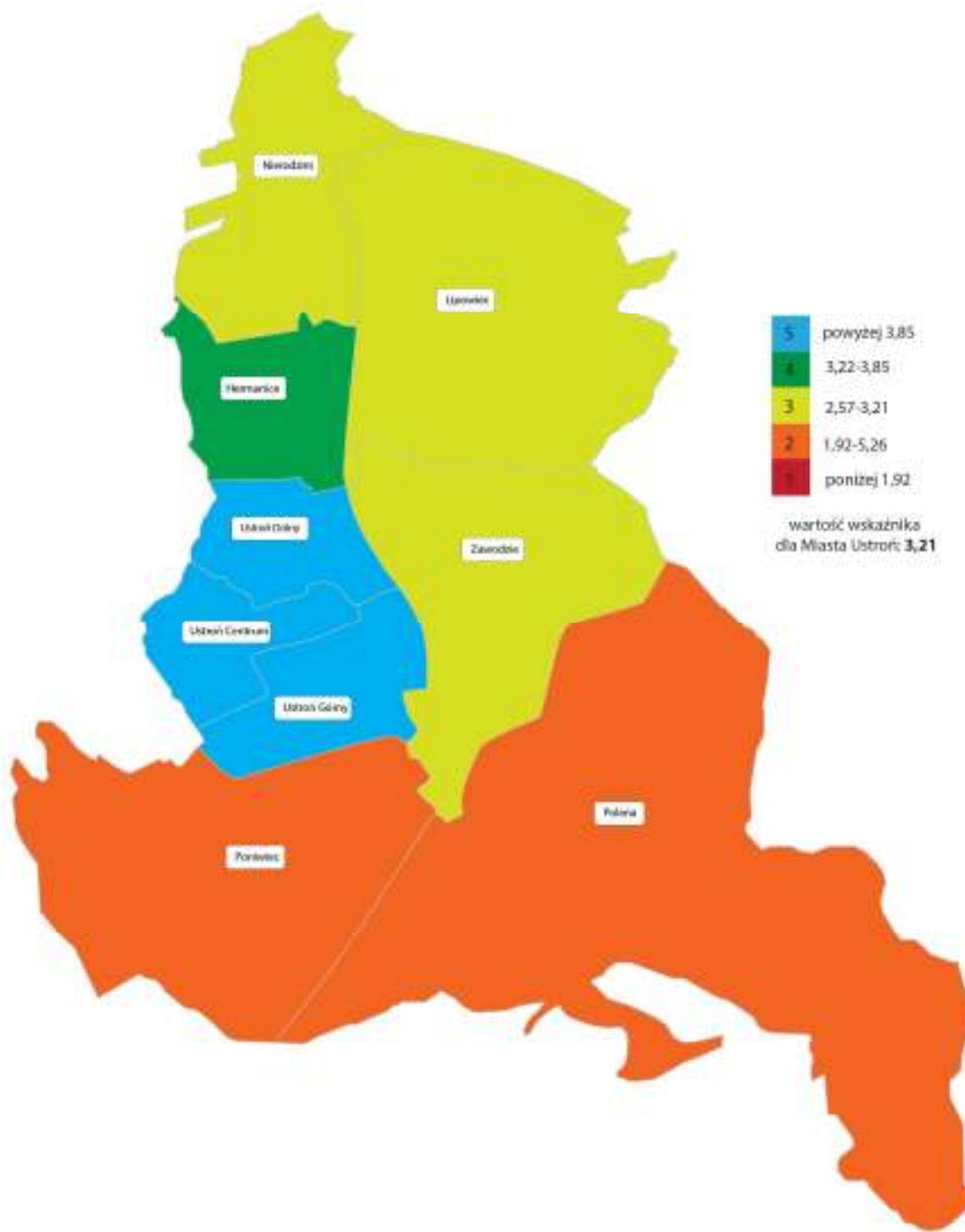
Poniżej zaprezentowano dostępność obiektów użyteczności publicznej w Ustroniu w podziale na osiedla. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika. Najgorszą sytuację odnotowano na terenie osiedla Polana i Poniwiec, natomiast najkorzystniejszą w grupie osiedli zlokalizowanych centralnie – Ustroń Dolny, Ustroń Centrum oraz Ustroń Górny. Wartość wskaźnika dla miasta wyniosła 3,21.

Tabela 43 Ocena dostępności do obiektów użyteczności publicznej

	bardzo niska dostępność	niska dostępność	umiarkowana dostępność	wysoka dostępność	bardzo wysoka dostępność	średnia ważona
Polana	3	2	1	1	-	2,00
Poniwiec	2	2	3	-	-	2,14
Ustroń Centrum	-	-	1	2	4	4,43
Ustroń Górny	-	-	1	4	2	4,14
Ustroń Dolny	-	-	2	2	3	4,14
Hermanice	-	1	3	2	1	3,43
Lipowiec	-	1	4	2	-	3,14
Nierodzim	1	2	3	1	-	2,57
Zawodzie	1	1	3	2	-	2,86
Miasto Ustroń						3,21

Źródło: opracowanie własne

Grafika 17 Dostępność obiektów użyteczności publicznej w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

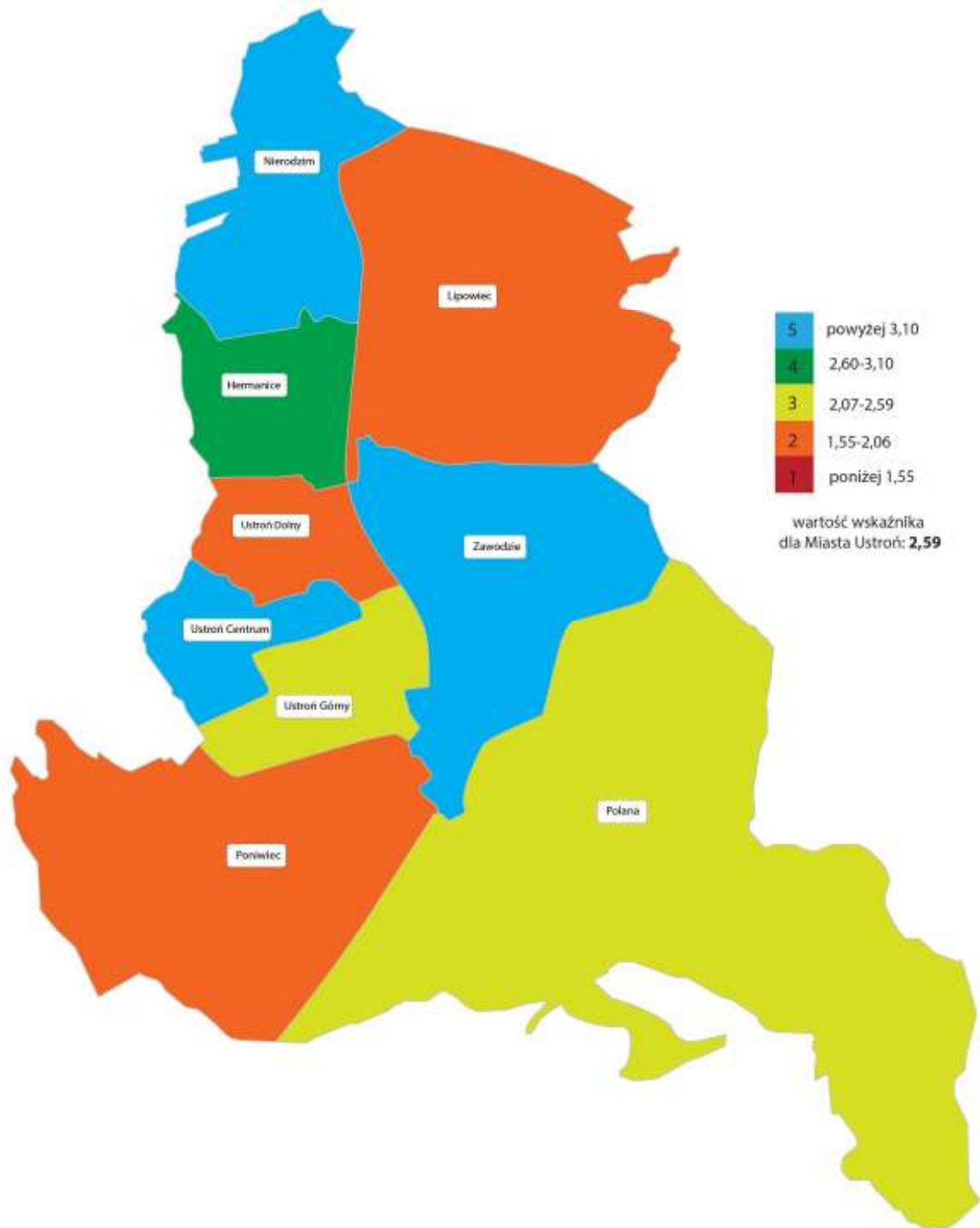
Trzecia ze zmiennych w ramach sfery przestrzenno-funkcjonalnej to jakość przestrzeni publicznej. Średnia wartość wskaźnika dla Ustronia kształtuje się na poziomie 2,59. Wartości niższe od średniej uzyskał Lipowiec oraz Ustroń Dolny. Z drugiej strony relatywnie najkorzystniejsze wskaźniki odnotowano w Nierodzimiu, Hermanicach, Zawodzie i Ustroniu Centrum.

Tabela 44 Ocena jakości przestrzeni publicznej

	bardzo niska jakość	niska jakość	umiarkowana jakość	wysoka jakość	bardzo wysoka jakość	średnia ważona
Polana	2	3	1	1	-	2,14
Poniwiec	3	2	2	-	-	1,86
Ustroń Centrum	-	1	2	2	2	3,71
Ustroń Górny	2	2	2	1	-	2,29
Ustroń Dolny	3	2	2	-	-	1,86
Hermanice	1	1	3	2	-	2,86
Lipowiec	3	2	2	-	-	1,86
Nierodzim	1	1	2	2	1	3,14
Zawodzie	-	1	2	3	1	3,57
Miasto Ustroń						2,59

Źródło: opracowanie własne

Grafika 18 Jakość przestrzeni publicznej w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

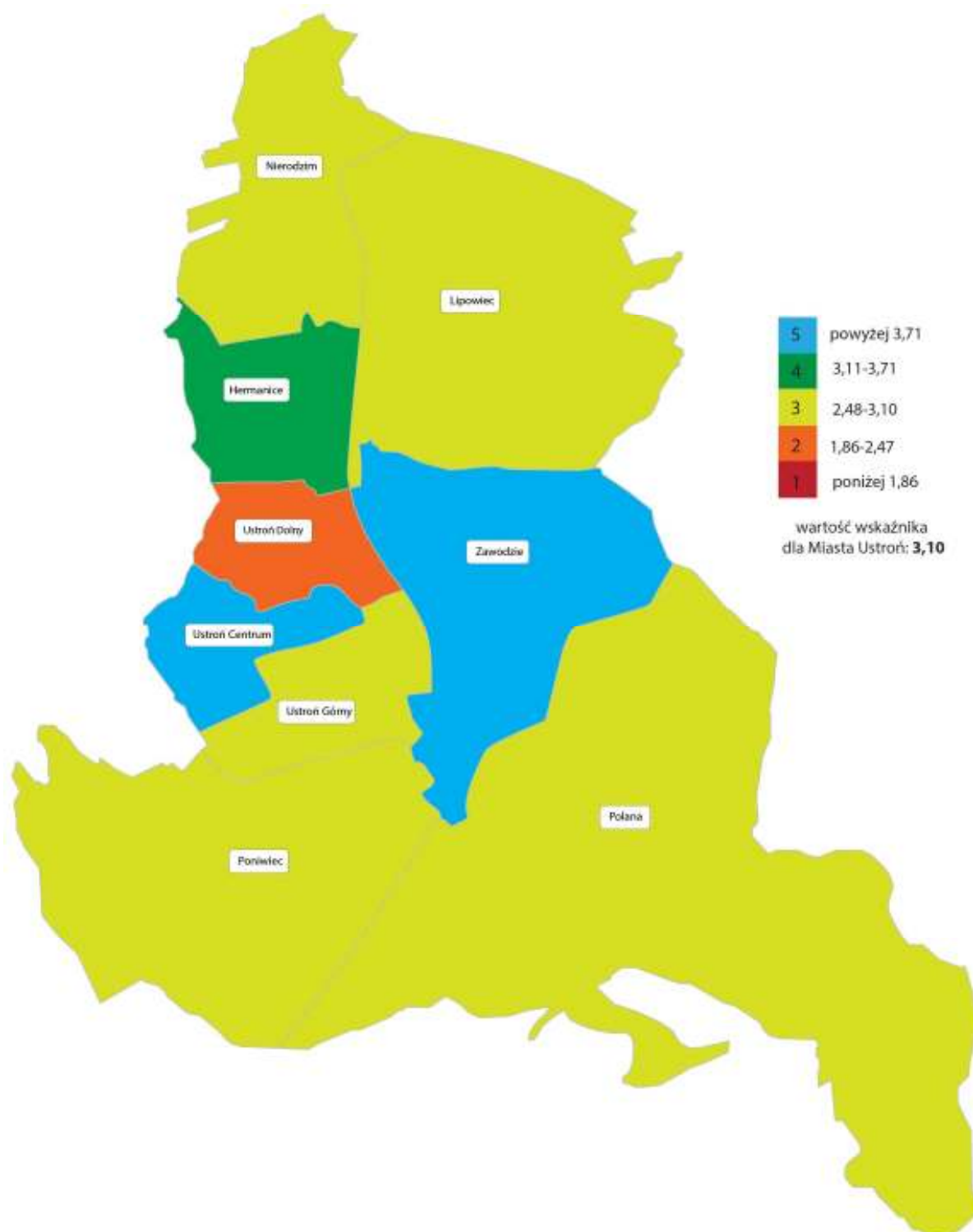
Poniżej zaprezentowano natężenie problemu w zakresie poziomu dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji poszczególnych osiedli w Ustroniu. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie przyjętych i przedstawionych przedziałów, które umożliwiają prezentację skali zmienności analizowanego wskaźnika. Najkorzystniej wskaźnik plasował się w przypadku Zawodzia (4,00) oraz Ustronia Centrum (4,18). Warto również zwrócić uwagę na słabość Ustronia Dolnego w zakresie dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji osiedla. Ten stan rzeczy wynika z przemysłowego charakteru tej części miasta.

Tabela 45 Ocena poziomu dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru

	bardzo niski poziom	niski poziom	umiarkowany poziom	wysoki poziom	bardzo wysoki poziom	średnia ważona
Polana	1	1	3	2	-	2,86
Poniwiec	1	2	2	1	1	2,86
Ustroń Centrum	-	-	2	2	3	4,14
Ustroń Górny	-	2	3	2	-	3,00
Ustroń Dolny	2	3	1	1	-	2,14
Hermanice		2	3	1	1	3,14
Lipowiec	1	1	3	2	-	2,86
Nierodzim	1	2	2	1	1	2,86
Zawodzie	-	-	2	3	2	4,00
Miasto Ustroń						3,10

Źródło: opracowanie własne

Grafika 19 Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

Ostatni analizowany wskaźnik opisuje poziom dostępności komunikacyjnej w Ustroniu w podziale na osiedla. Jest on najwyższy w częściach centralnych, przez, które przebiegają linie komunikacyjne o charakterze ponadlokalnym i regionalnym. Zatem poziom dostępności komunikacyjnej definiowany

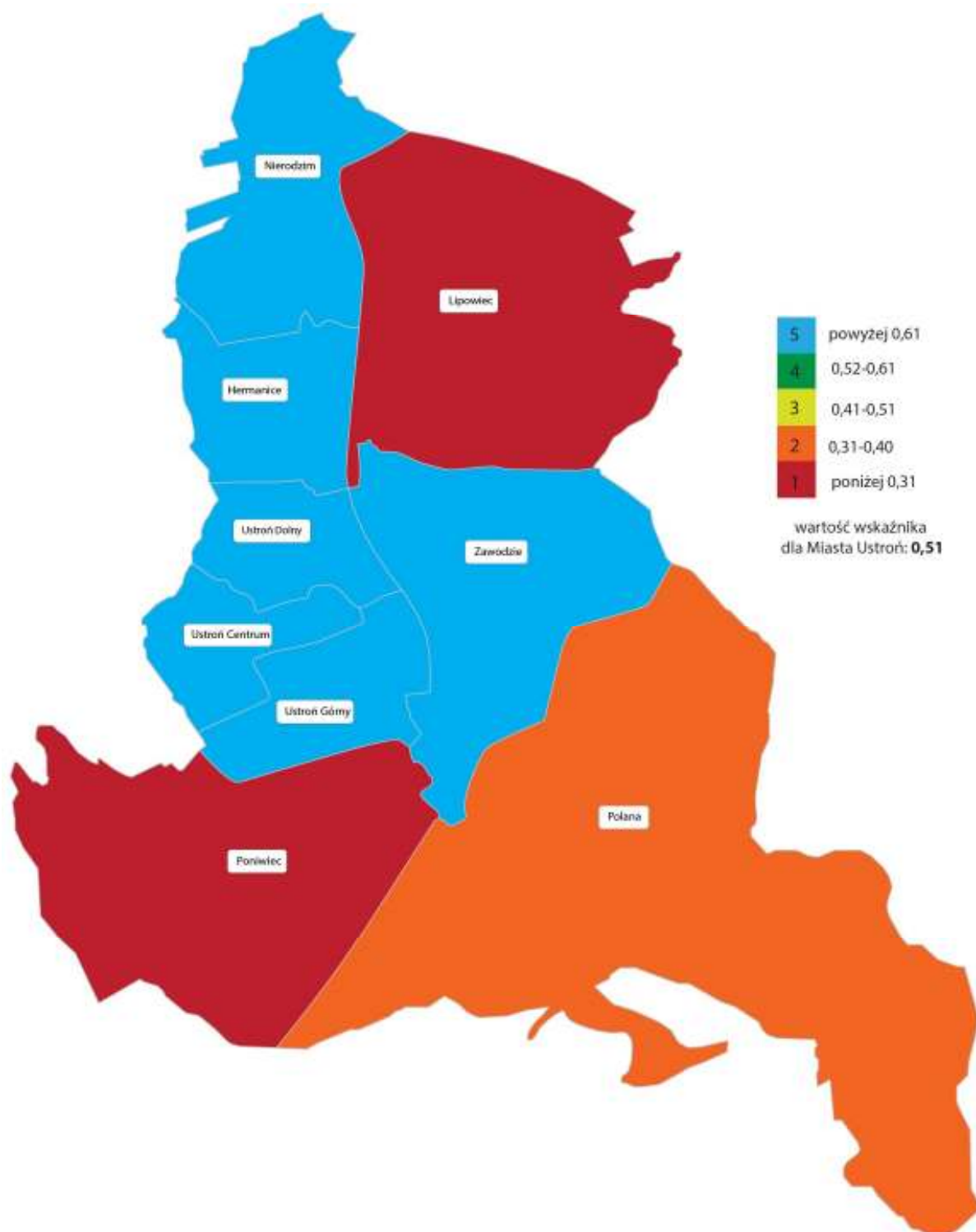
w kontekście możliwości korzystania z transportu publicznego wrasta wraz z bliskością szlaków tranzytowych i głównych dróg m.in. DW 941. Najniższy poziom dostępności komunikacyjnej odnotowano w odniesieniu do osiedli Lipowiec (0,11) oraz Poniwiec (0,11).

Tabela 46 Poziom komunikacji

Jednostka – osiedle	Liczba przystanków autobusowych	Poziom komunikacji
Polana	7	0,38
Poniwiec	1	0,11
Ustroń Centrum	2	1,06
Ustroń Górny	2	0,81
Ustroń Dolny	4	3,42
Hermanice	2	1,07
Lipowiec	1	0,11
Nierodzim	5	1,05
Zawodzie	4	0,70
Miasto Ustroń	28	0,51

Źródło: opracowanie własne

Grafika 20 Poziom komunikacji w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej

Źródło: opracowanie własne

5.7 Podsumowanie analizy porównawczej

Powyżej zaprezentowane zmienne zostały podsumowane w formie zbiorczych tabel obrazujących poziom natężenia negatywnych zjawisk w mieście Ustron. Każdą analizowaną zmienną skategoryzowano

według gradacji punktowej (1 – bardzo wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 2 – wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 3 – przeciętne natężenie zjawiska kryzysowego, 4 – niskie natężenie zjawiska kryzysowego, 5 – bardzo niskie natężenie zjawiska kryzysowego). Skala punktowa odpowiada skali prezentowanej we wcześniejszych rozdziałach, gdzie przedział oznaczony kolorem czerwonym odpowiada przedziałowi obejmującemu wartości najmniej korzystne z punktu widzenia rozwoju miasta. (na skali punktowej to wartość 1 czyli bardzo wysokie natężenie zjawiska kryzysowego) i analogicznie kolor niebieski odpowiada wartości 5 – bardzo niskie natężenie zjawiska kryzysowego (wartości pomiędzy zgodnie ze wskazaną regułą). Przyjęta forma prezentacji danych umożliwia ich łatwe porównanie i analizę bazującą na wartościach znormalizowanych.

W związku z powyższym, obliczono średnią dla każdej z wyróżnionych jednostek statystycznych, a uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru zdegradowanego, która w wypadku czynników społecznych była odniesiona do wartości referencyjnej (średniej wartości dla miasta), a w przypadku sfer pozaspołecznych analizowano z osobna wskaźnik syntetyczny dla każdej ze sfer z osobna, co umożliwiło jednoznaczną identyfikację przynajmniej jednej sfery kryzysowej dla obszarów objętych kryzysem społecznym

5.7.1 Podsumowanie analizy – sfera społeczna

Załączona poniżej tabela obrazuje natężenie negatywnych zjawisk i ich punktową ocenę w ramach sfery społecznej. W związku z obowiązującą definicją rewitalizacji wskazaną w ustawie, podczas analizy skupiono się łącznie na dziewięciu wskaźnikach obrazujących zjawiska związane z pomocą społeczną, sytuacją na rynku pracy (bezrobocie), naruszeniami prawa, jakością edukacji, udziałowi w kulturze i wyznaczenie granicy, w którym natężenie ma znamiona kryzysu społecznego, przyjęto wartość średnią syntetycznego wskaźnika obliczonego dla całego miasta (wartość średnia wszystkich wyłonionych jednostek analizy). W związku z powyższym obszary, które charakteryzuje gorsze wartości wskaźnika syntetycznego uznano za obciążone kryzysem społecznym. Analiza wskaźnikowa dowiodła, że najwyższe natężenie negatywnych zjawisk społecznych występuje w jednostkach: Zawodzie (1,75), Polana (1,88), Ustroń Górny (2,25), Hermanice (2,38), Ustroń Dolny (2,50). Dla wymienionych osiedli syntetyczny wskaźnik degradacji społecznej jest poniżej średniej referencyjnej dla miasta.

Tabela 47 Podsumowanie analizy osiedli miasta Ustroń – sfera społeczna

Osiedle	Liczba ludności (UM)	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Liczba zdarzeń w ruchu drogowym na 100 mieszkańców	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców - kapitał społeczny	Indeks starości	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 mieszkańców	Frekwencja w wyborach	Syntetyczny wskaźnik degradacji społecznej
Polana	1 435	1	1	3	1	2	1	3	3	1,88
Poniwiec	955	3	5	3	2	1	5	4	4	3,38
Ustroń Centrum	2 458	5	4	3	4	5	2	3	3	3,63
Ustroń Górny	1 619	1	1	1	2	5	1	3	4	2,25
Ustroń Dolny	2 496	2	3	2	2	5	2	1	3	2,50
Hermanice	2 630	2	3	1	2	2	3	2	4	2,38
Lipowiec	1 619	4	4	5	4	1	3	3	4	3,50
Nierodzim	1 595	4	5	4	3	3	3	5	3	3,75
Zawodzie	1 206	1	1	2	2	2	1	2	3	1,75
Miasto Ustroń	16 013	2,82	0,87	1,37	4,33	0,42	110,03	0,14	46,78%	2,78

Źródło: opracowanie własne

5.7.2 Podsumowanie analizy – pozostałe sfery rozwojowe

Dodatkowo analiza sfery technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej i środowiskowej potwierdziła, iż część jednostek wyróżnia negatywne natężenie poddanych weryfikacji zmiennych. Poziom poszczególnych zmiennych jest zróżnicowany. Analiza ich pokazuje, iż połączenie kryzysu społecznego i kryzysu w sferach pozostałych (jednostki, w których poszczególne obszary uzyskują wartości najmniej korzystne), ma szczególne ogniska zjawisk kryzysowych w obszarach jednostek: Polana, Ustroń Górny, Ustroń Dolny, Hermanice, Zawodzie.

do roku 2020

Ustroń – pozostałe sfery i syntetyczny wskaźnik degradacji

	Środowiskowa		Przestrzenno-funkcjonalna					Techniczna	
	Jakość powietrza	Poziom hałasu	Dostępność żłobków i przedszkoli	Dostępność obiektów użyteczności publicznej	Jakość przestrzeni publicznej	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	Poziom komunikacji	Poziom degradacji technicznej	Potrzeby w zakresie termomodernizacji
	5	4	3	2	3	3	2	2	3
	4	3	1	2	2	3	1	2	4
	3	3	5	5	5	5	5	4	2
	3	4	5	5	3	3	5	3	2
	2	2	3	5	2	2	5	2	2
	3	4	3	4	4	4	5	5	5
	4	4	3	3	2	3	1	3	4
	3	3	3	3	5	3	5	5	5
	5	4	1	3	5	5	5	5	5
	3,02	3,03	1,00	3,21	2,59	3,10	0,51	2,59	2,94

5.8 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z Art. 9. 1. Ustawy o rewitalizacji obszar miasta znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Z powyższych analiz wynika, że w mieście Ustroń 5 osiedli cechuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych oraz obecność negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z pozostałych sfer, tj. gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej lub środowiskowej. Poziom poszczególnych zmiennych jest zróżnicowany. Analiza ich pokazuje, iż kryzys społeczny w połączeniu z kryzysem w pozostałych sferach (jednostki, w których poszczególne obszary uzyskują wartości najmniej korzystne), koncentruje się na Osiedlach: Polana (kryzys w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej), Ustroń Górny (kryzys w sferze technicznej), Ustroń Dolny (kryzys w sferze środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej), Hermanice (kryzys w sferze gospodarczej) i Zawodzie (kryzys w sferze przestrzenno-funkcjonalnej). Poniżej zestawiono jednostki spełniające kryteria i stanowią one obszar zdegradowany w mieście Ustroń.

Tabela 49 Liczba ludności oraz powierzchnia obszaru zdegradowanego

Nazwa osiedla	Liczba ludności [os.]	Udział ludności [%]	Powierzchnia [km ²]	Udział powierzchni [%]
Polana	1 435	8,96%	20,45	34,64%
Ustroń Górny	1 619	10,11%	2,46	4,17%
Ustroń Dolny	2 496	15,59%	1,17	1,98%

Hermanice	2 630	16,42%	1,87	3,17%
Zawodzie	1 206	7,53%	5,7	9,66%
Łącznie osiedla zdegradowane	9 386	58,61%	31,65	53,62%

Źródło: opracowanie własne

5.9 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Wyznaczony obszar zdegradowany obejmował 53,62% powierzchni miasta oraz był zamieszkiwany przez 58,61% mieszkańców. Tym samym wskaźniki obligatoryjne przekraczały wartości maksymalne wskazywane w wytycznych. W związku z powyższym przeprowadzono badania ilościowe (badanie ankietowe zaprezentowane w rozdziale 6. Wyniki badań ankietowych dotyczących problemów miasta), jakościowe oraz analizę potencjałów na podstawie, której zawężono zasięgi terytorialne poszczególnych podobszarów zdegradowanych. Ogólna powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 375,6 ha, co stanowi 6,36% całej powierzchni miasta. Natomiast ogólna liczba ludności zamieszkującej go to 1 398 osób, co stanowi 8,73% liczby ludności miasta Ustroń.

W związku z powyższymi analizami obszar rewitalizacji tworzą podobszary:

- Tereny przemysłowe,
- Jaszowiec,
- Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja,
- Zawodzie Dolne,
- Podobszar rewitalizacji Hermanice.

Tabela 50 Obszar rewitalizacji

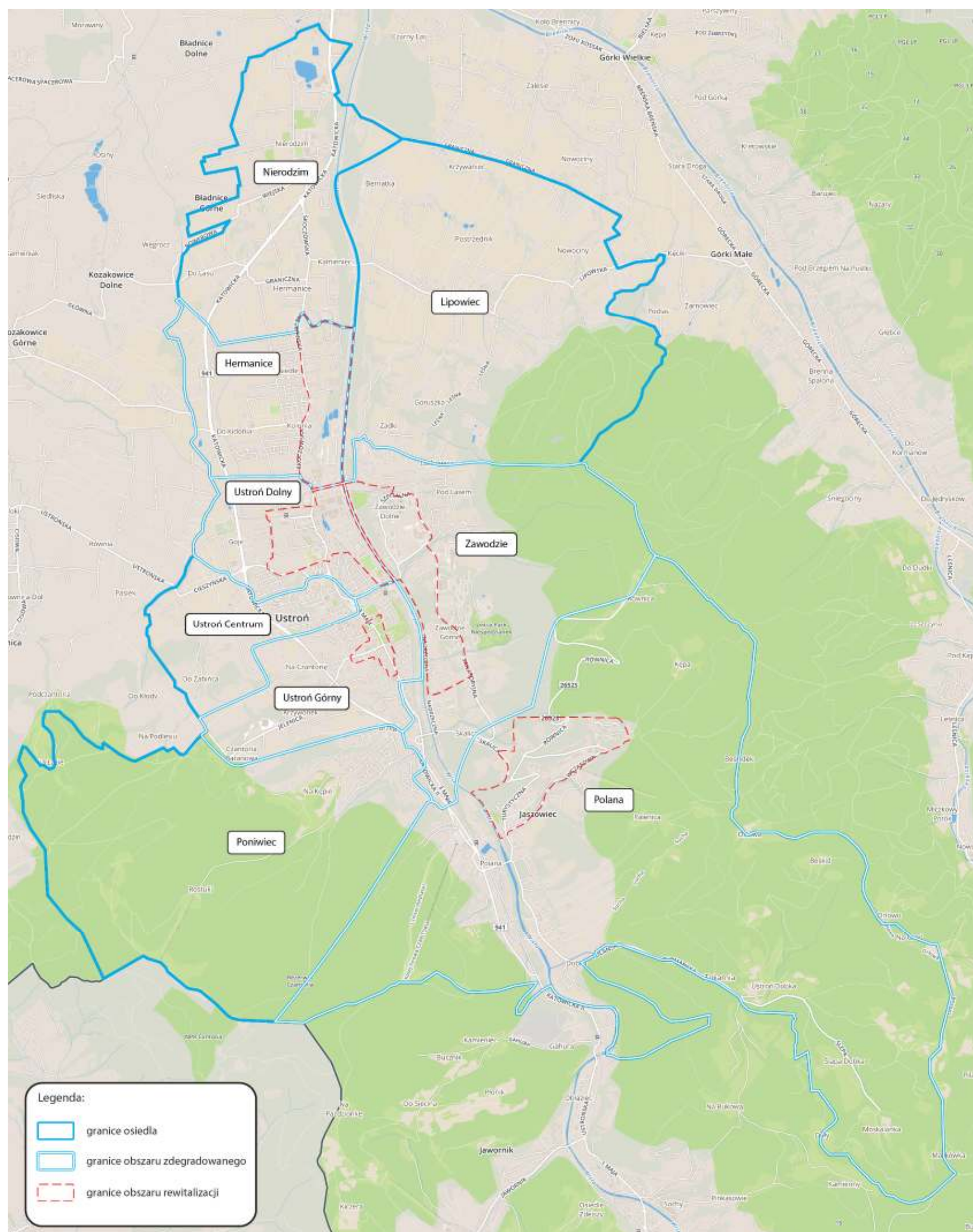
Podobszar rewitalizacji	Cześć osiedla	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni %	Ludność [os]	Udział ludności %
Tereny przemysłowe	Ustroń Dolny	71	1,20%	423	2,64%
Jaszowiec	Polana	95,2	1,61%	115	0,72%
Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja	Ustroń Górny	15	0,25%	187	1,17%
Zawodzie Dolne	Zwodzie	111	1,88%	318	1,99%
Podobszar rewitalizacji Hermanice	Hermanice	83,4	1,41%	355	2,22%
Łącznie obszar rewitalizacji:		375,6	6,36%	1398	8,73%

Źródło: opracowanie własne

Zasięg terytorialny obszaru rewitalizacji może obejmować maksymalnie 20% powierzchni miasta i maksymalnie 30% jego mieszkańców. W związku ze spełnieniem obligatoryjnych warunków oraz wyników obiektywnej wielokryterialnej diagnozy społeczno-gospodarczej rekomenduje się pięć wyznaczonych podobszarów (Tereny przemysłowe, Jaszowiec, Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja, Zawodzie Dolne, Hermanice) do przeprowadzenia analizy pogłębionej na etapie tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020. Na poniższej grafice

przedstawiono zasięgi terytorialne i granice wyznaczonych podobszarów rewitalizacji na schematycznej mapie poglądowej.

Grafika 21 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na tle granic administracyjnych i jednostek pomocniczych (osiedli) Miasta Ustroń

Źródło: opracowanie własne

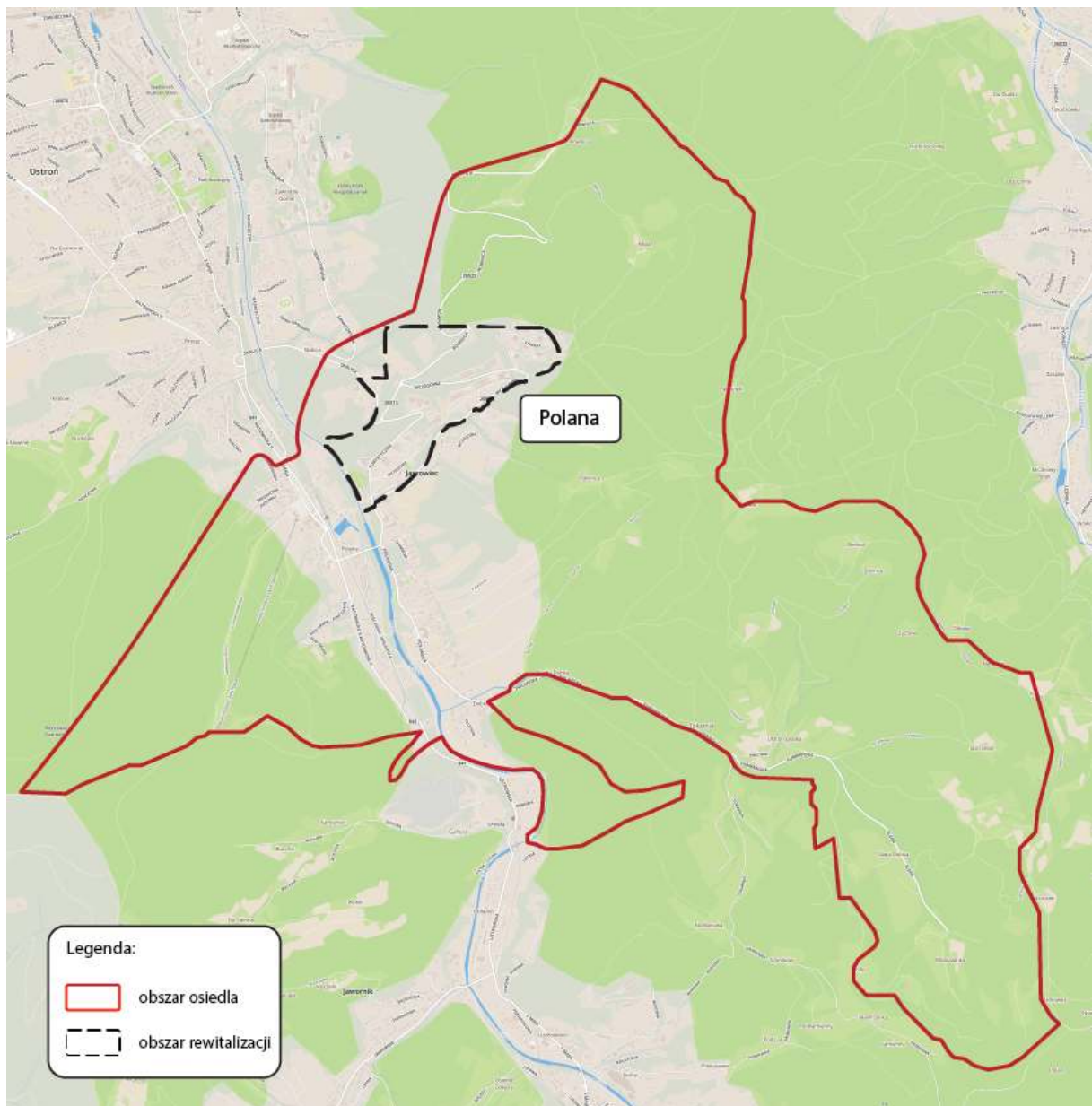
Na kolejnych grafikach prezentuje się granice poszczególnych podobszarów zdegradowanych oraz zawierających się w ich granicach podobszarów rewitalizacji.

Grafika 22 Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe” na tle granic osiedla Ustroń Dolny

Źródło: opracowanie własne

Grafika 23 Podobszar rewitalizacji „Jaszowiec” na tle granic osiedla Polana

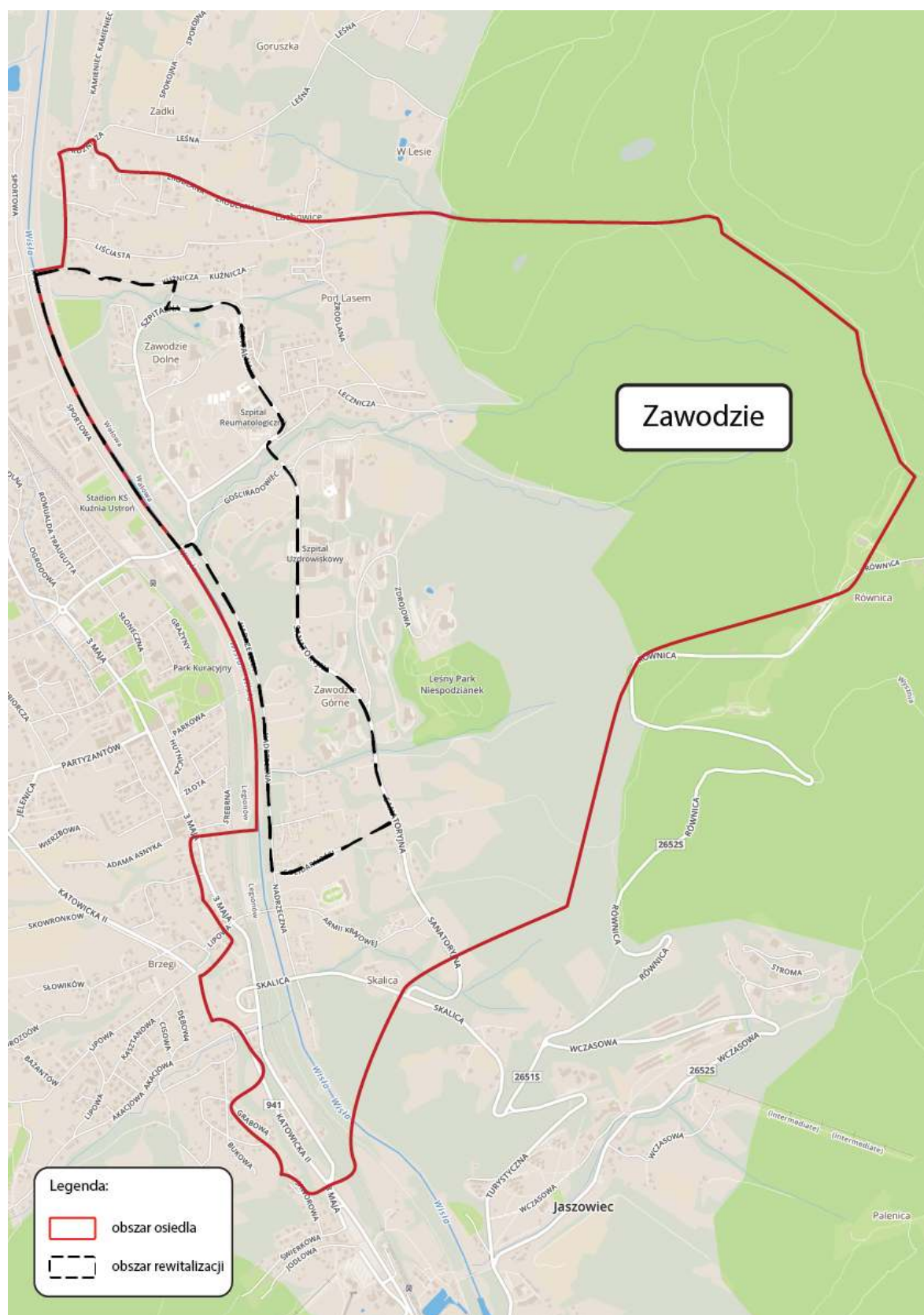
Źródło: opracowanie własne

Grafika 24 Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja” na tle granic osiedla Ustroń Górny

Źródło: opracowanie własne

Grafika 25 Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne” na tle granic osiedla Zawodzie

Źródło: opracowanie własne

Grafika 26 Podobszar rewitalizacji „Hermanice” na tle granic osiedla Hermanice

Źródło: opracowanie własne

6. Wyniki badań ankietowych dotyczących problemów miasta

Trzecim krokiem w zakresie prowadzonej diagnozy społeczno-gospodarczej były badania ankietowe o charakterze ilościowym realizowane poprzez szeroką dystrybucję kwestionariusza ankiety rewitalizacyjnej dedykowanej mieszkańcom Miasta Ustronia. Uwarunkowania ankietyzacji:

- Proces ankietyzacji był realizowany w dniach od 2 do 16 marca 2016 r. Łącznie uzyskano 291 wypełnionych formularzy, z czego 144 zostały wypełnione w formie papierowej, a 147 spłynęło drogą elektroniczną. Kwestionariusz ankiety rewitalizacyjnej był szeroko dystrybuowany przy wykorzystaniu narzędzi elektronicznych (ankieta on line) oraz metod tradycyjnych (rozpowszechnienie poprzez szkoły gimnazjalne umożliwiło równomierne dotarcie do rodzin zamieszkujących całe terytorium Miasta Ustronia). Dodatkowo formularz był dostępny Biurze Podawczym UM i w jednostkach organizacyjnych Urzędu Miasta Ustronia.
- Ankietyzacja była prowadzona na początkowym etapie prac nad niniejszym LPR, w związku z tym faktem w ankiecie zaproponowane 5 obszarów definiowanych jako wymagające interwencji rewitalizacyjnej. W pytaniu *Proszę wskazać, który obszar miasta Pana(i) zdaniem powinien być poddany procesowi rewitalizacji* umożliwiono w formie otwartej kafeterii wskazywanie alternatywnych lokalizacji wraz z charakterystyką.
- Po ankietyzacji nastąpiła analiza porównawcza jednostek statystycznych w mieście Ustroń – diagnoza, w której porównywano poszczególne osiedla i wyznaczono oraz wyznaczenie obszar zdegradowany. Co istotne zaproponowany obszar zdegradowany (poza niezamieszkałym terenem dworca i stacji PKP Ustroń Zdrój) pokrywał się z wskazaniami zaprezentowanymi w ankiecie oraz z sugestiami mieszkańców.
- Lokalizacja proponowanych terenów w kontekście poszczególnych osiedli zdegradowanych:
 - a. Rejon dworca kolejowego Ustroń Zdrój (obszar niezamieszkały na terenie osiedla Ustroń Centrum),
 - b. Tereny potartaczne przy ul. Kościelnej (część podobszaru zdegradowanego Ustroń Dolny),
 - c. Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja (część podobszaru zdegradowanego Ustroń Górny),
 - d. Jaszowiec (część podobszaru zdegradowanego Polana),
 - e. Teren stawów kajakowych przy ul. Sportowej (część podobszaru zdegradowanego Hermanice).
- Wyniki ankietyzacji oraz innych wykorzystanych mechanizmów partycypacyjnych były kluczowe z punktu widzenia delimitacji podobszarów rewitalizacji przewidzianych do objęcia LPR oraz analizą o charakterze pogłębionym. Tym samym ankietyzacja przeprowadzona w 2016 r. stała się jednym z kluczowych narzędzi wykorzystywanych podczas wyznaczania obszaru rewitalizacji

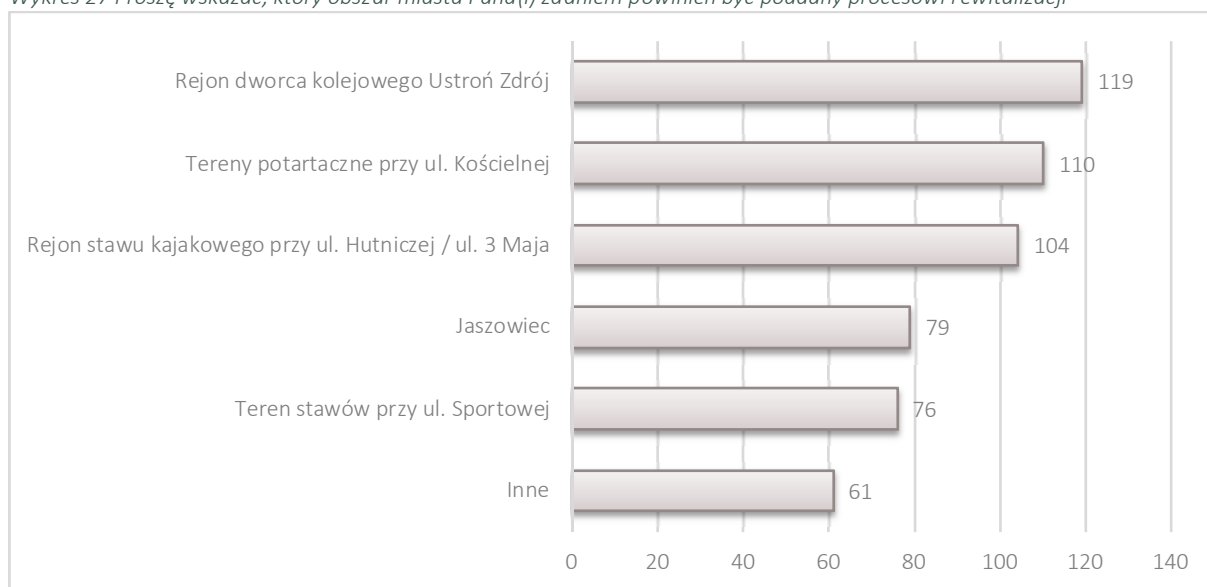
(poszczególnych podobszarów). Na jej podstawie stworzono katalog wyodrębnionych terenów, które cechuje wysoki poziom degradacji (patrz. Rozdział 5.9).

- Biorąc pod uwagę efektywność w zakresie uzyskiwania informacji zwrotnej w badaniach społecznych – uzyskane dane uprawniają do wnioskowania na temat problemów, potrzeb oraz potencjałów związanych z rewitalizacją.
- Poniższa analiza nie była przeprowadzona na grupie reprezentatywnej, niemniej uzyskane opinie, oceny i sugestie stanowią istotny materiał o charakterze pogładowym, który był wykorzystywany na etapie konsultacji społecznych opracowania i delimitacji granic obszaru rewitalizacji.

W części pierwszej analizy wyników badań ankietowych dotyczących problemów miasta prezentuje się ich zasadniczą część, odnoszącą się do terenów problemowych, cech i charakterystyki identyfikowanego kryzysu oraz rozwiązań istniejącej sytuacji. W drugiej natomiast skoncentrowane się na omówieniu zmiennych zawartych w metryczce informujących o profilu socjo-demograficznym respondentów.

Blisko 21% respondentów wskazało obszar zdegradowany spoza katalogu zaproponowanego w ankiecie rewitalizacyjnej. Pozostałe zaproponowane obszary cechowały się wysoką liczbą wskazań – ankietowani mieli możliwość wskazania dowolnej liczby obszarów. Dominujące znaczenie w opiniach mieszkańców mają tereny znajdujące się w centrum miasta, co potwierdza tezę o ugruntowanej pozycji turystyki w mieście i świadomości mieszkańców.

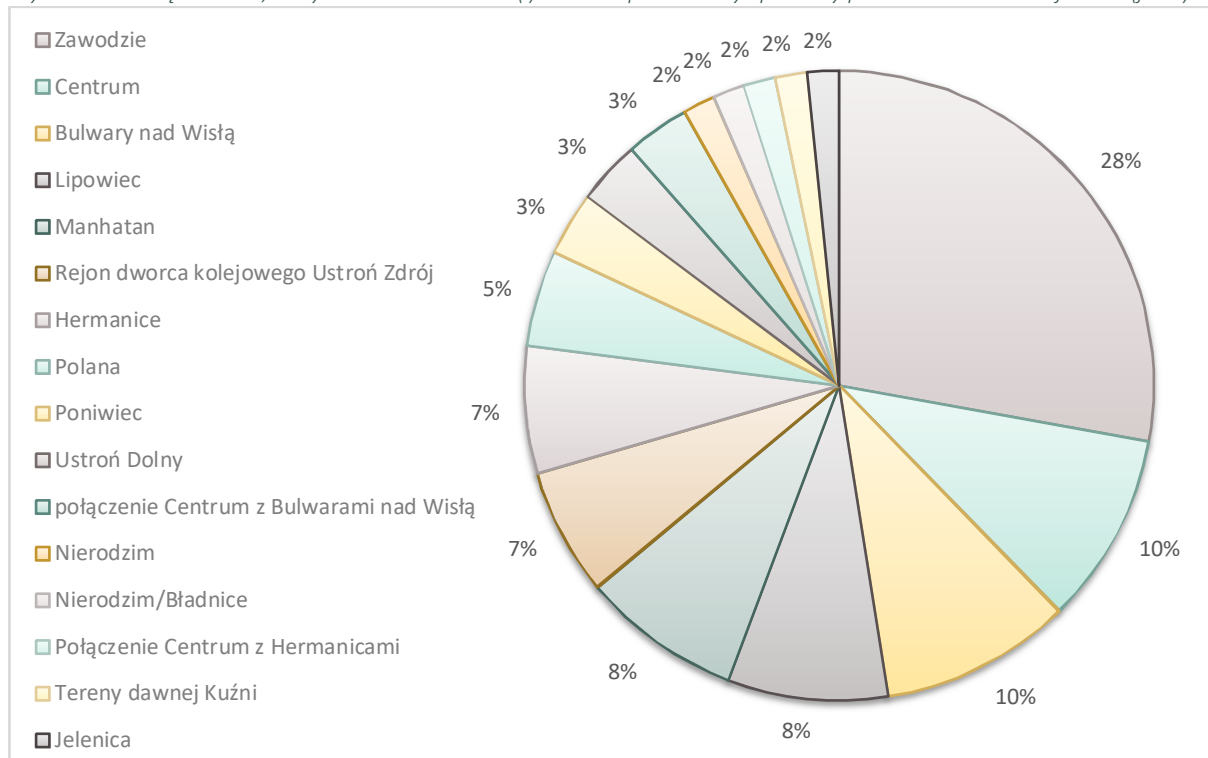
Wykres 27 Proszę wskazać, który obszar miasta Pana(i) zdaniem powinien być poddany procesowi rewitalizacji

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

Tereny zdefiniowane przez respondentów z poza zaproponowanego katalogu w ankiecie rewitalizacyjnej, to całe spektrum obszarów – przedstawione na poniższym wykresie, z dominującą pozycją Zawodzia – stanowiącego trzon i element warunkujący uzdrowiskowy charakter Ustronia.

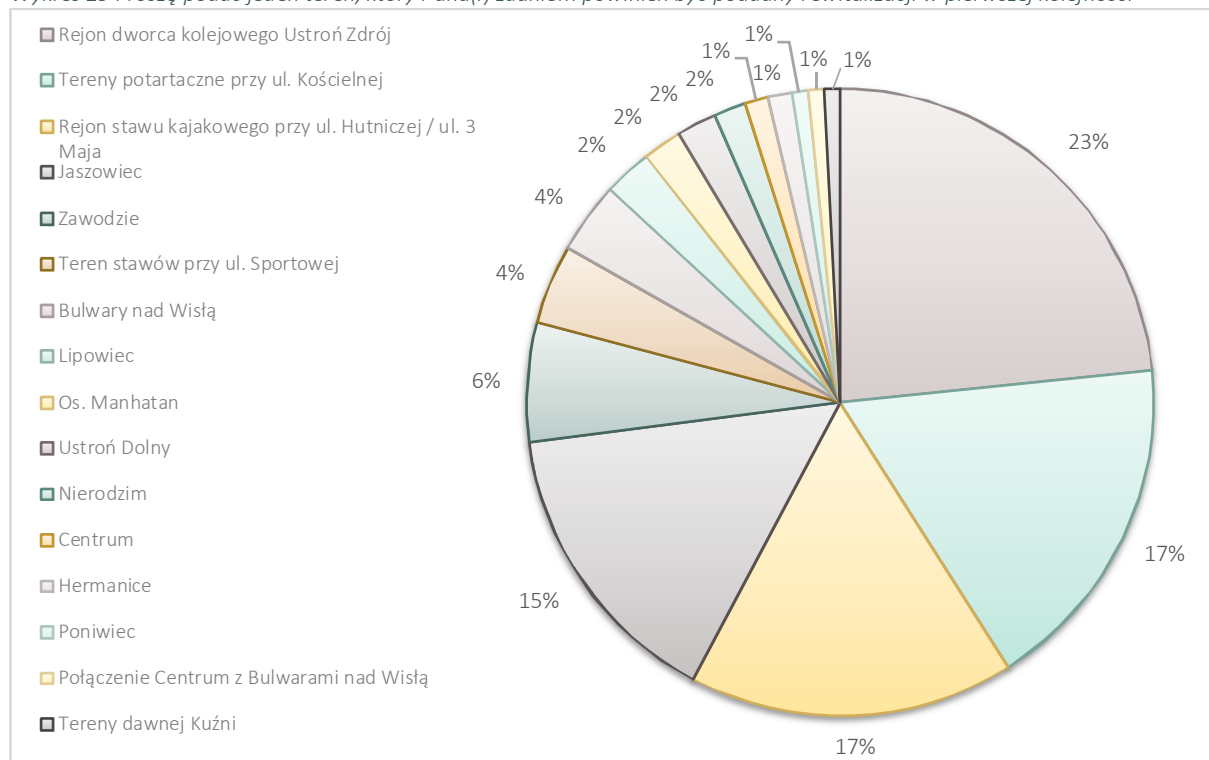
Wykres 28 Proszę wskazać, który obszar miasta Pana(i) zdaniem powinien być poddany procesowi rewitalizacji - inne (jakie)?

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

Na poniższym wykresie zaprezentowano zestawienie terenów zdegradowanych, które w opinii respondentów należy poddać rewitalizacji w pierwszej kolejności. Blisko ¼ respondentów wskazała rejon dworca kolejowego Ustroń Zdrój. Po 17% wskazań zebrał teren potartaczny oraz rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej/ul. 3 Maja. Czwartym w kolejności obszarem jest Jaszowiec. Warto podkreślić, iż na piątym miejscu znalazło się Zawodzie – dystansując teren stawów przy ul. Sportowej.

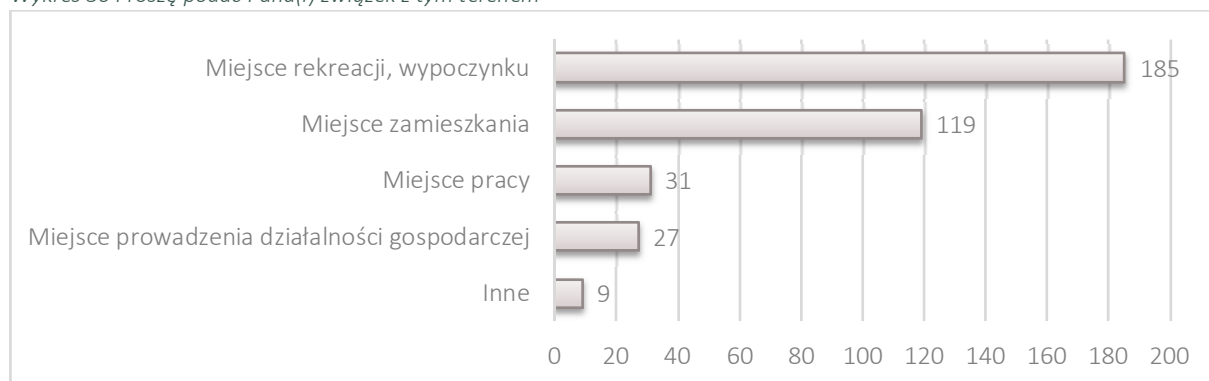
Wykres 29 Proszę podać jeden teren, który Pana(i) zdaniem powinien być poddany rewitalizacji w pierwszej kolejności

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

Związek respondentów z obszarem zdegradowanym dominują funkcje rekreacyjne danego terenu. Wskazuje to na deficyty w zakresie ogólnodostępnych stref wypoczynku oraz ich degradację wynikającą z koncentracji zjawisk patologicznych.

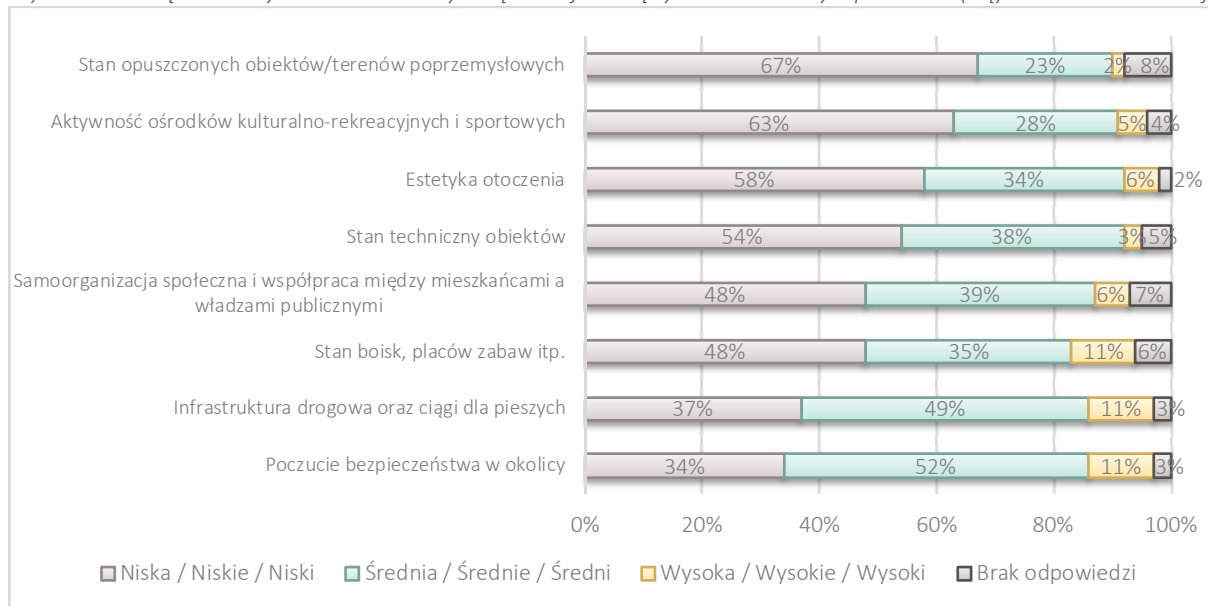
Wykres 30 Proszę podać Pana(i) związek z tym terenem

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

Respondenci poddali analizie poszczególne elementy tkanki miejskiej wybranego obszaru. Najkorzystniej został oceniony poziom bezpieczeństwa oraz jakość infrastruktury drogowej i pieszej. Wśród elementów ocenionych nisko wiodącą rolę posiada stan techniczny obiektów i obszarów przemysłowych oraz ich estetyka. Kluczowe natomiast w kontekście założeń rewitalizacyjnych jest odnotowanie niedostatecznej aktywności ośrodków kulturalno-rekreacyjnych, które wskazują na konieczność interwencji ukierunkowanej na czynnik społeczny.

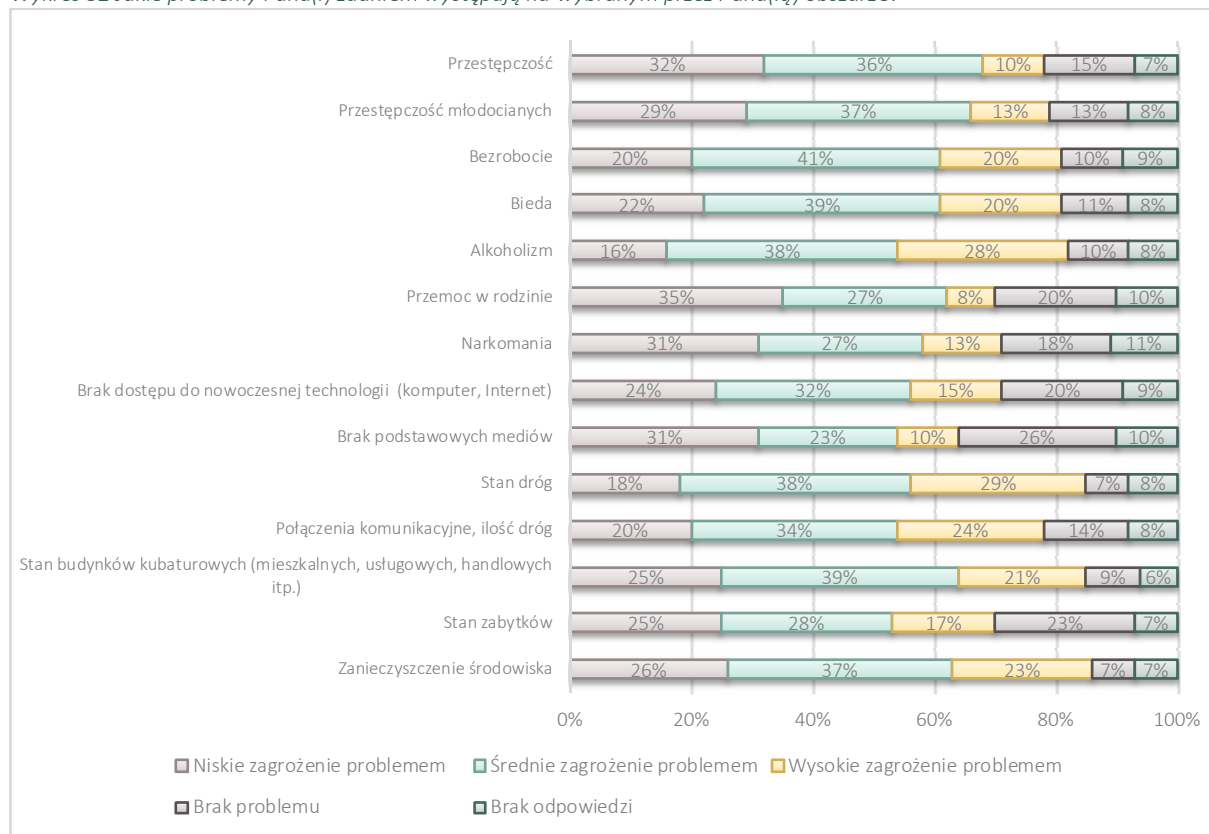
Wykres 31 Proszę ocenić wymienione elementy związane z jakością życia na wskazanym przez Pana(nią) obszarze rewitalizacji

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

Wśród problemów identyfikowanych na obszarach zdegradowanych dominującą pozycję posiadają kwestie uzależnień – alkoholizm (28% wskazań) oraz narkomania (13%). Bieda i bezrobocie są wskazywane jako czynniki o wysokim stopniu zagrożenia przez co piątego ankietowanego. Warto również podkreślić wysoką świadomość społeczności w zakresie zanieczyszczenia środowiska naturalnego – elementu warunkującego atrakcyjność turystyczną i uzdrowiskową Ustronia.

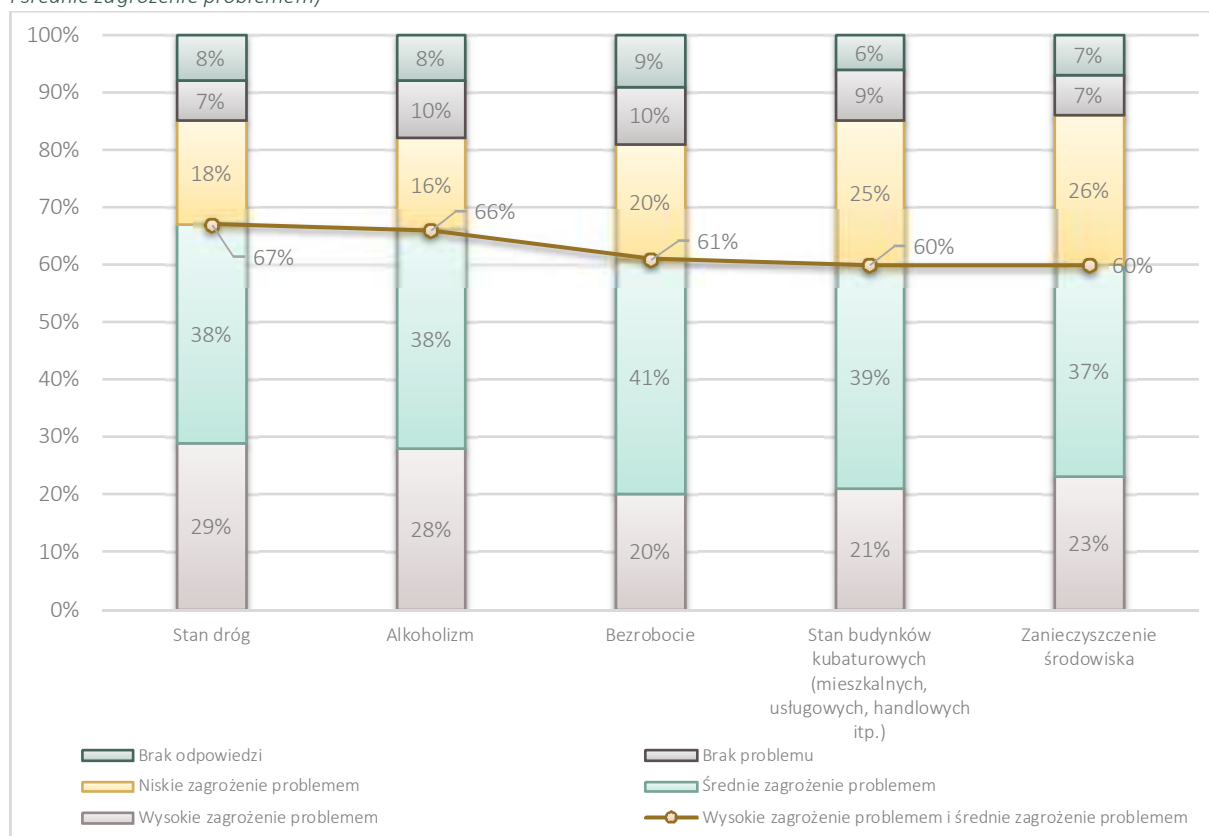
Wykres 32 Jakie problemy Pana(i) zdaniem występują na wybranym przez Pana(ią) obszarze?

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

Pięć problemów stanowiących największe zagrożeniu w opinii mieszkańców ogniskuje się na zagadnieniach głównie infrastrukturalnych (stan dróg i budynków kubaturowych), które tradycyjnie są zasadniczym elementem oczekiwań mieszkańców. Niemniej poza wymiarem przestrzennym i technicznym, mając na uwadze opinie mieszkańców należy również działać na rzecz poprawy i utrzymania stanu środowiska naturalnego. Konieczność interwencji w wymiarze społecznym – dotyczy głównie zjawiska alkoholizmu i bezrobocia dotykającego mieszkańców.

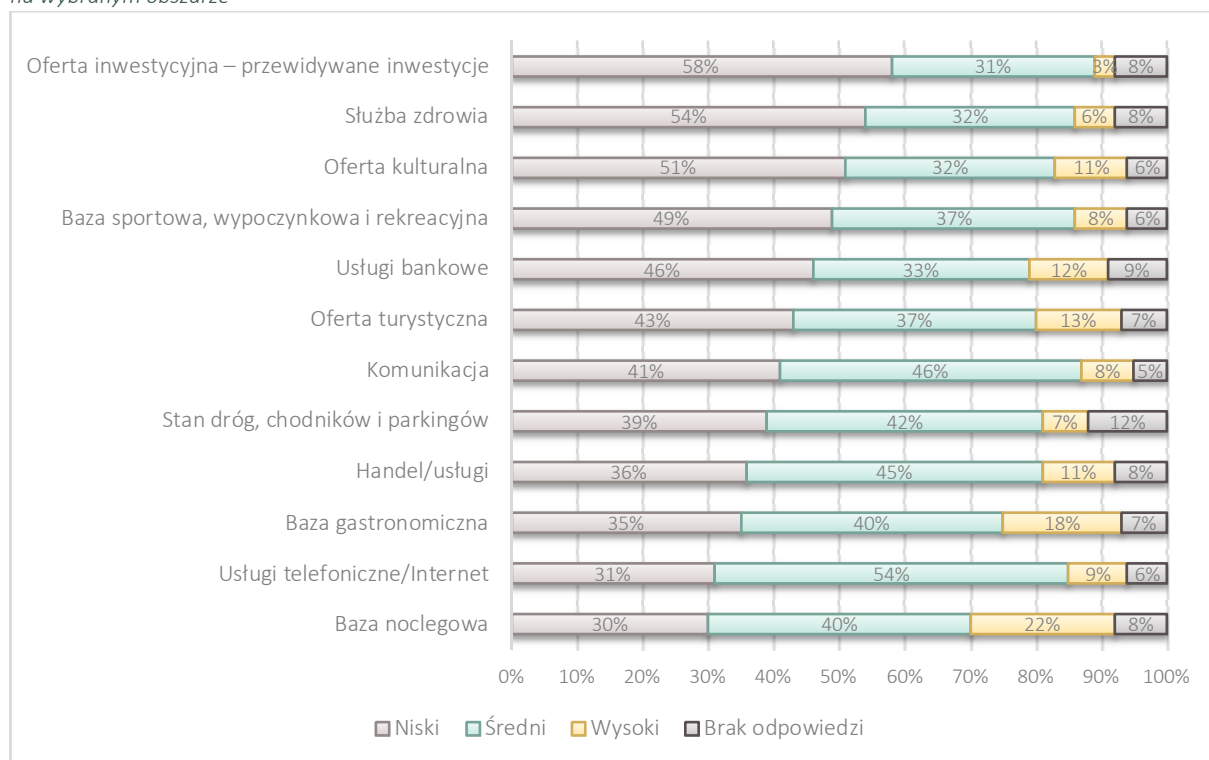
Wykres 33 Pięć problemów stanowiących największe zagrożenie w opinii mieszkańców (wysokie zagrożenie problemem i średnie zagrożenie problemem)

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

Respondenci byli proszeni o dokonanie oceny zainteresowania władz lokalnych obszarami zdegradowanymi w poszczególnych dziedzinach. Najwyższy deficyt, a zarazem główne oczekiwania mieszkańców dotyczą inwestycji – 58% ankietowanych ocenia je jako niewystarczające. W kontekście społecznego wymiaru rewitalizacji należy zwrócić uwagę na potrzeby związane z ochroną zdrowia – dotyczącą również osób starszych i niepełnosprawnych.

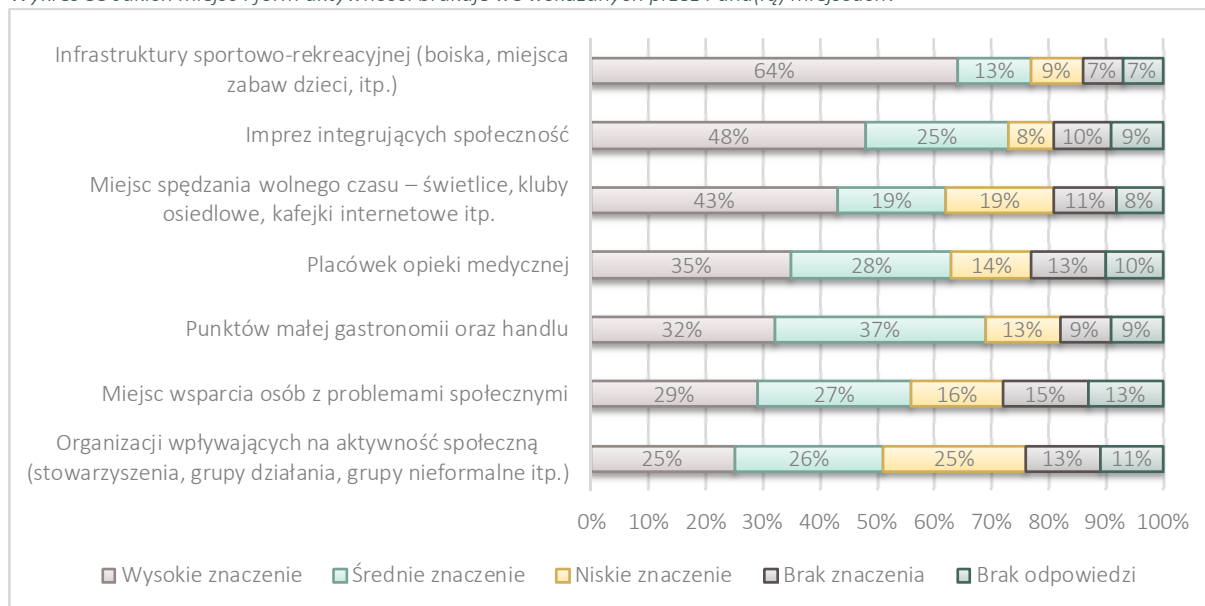
Wykres 34 Jak ocenił(a) by Pan(i) poziom zainteresowania władz oraz innych instytucji wskazanymi poniżej dziedzinami na wybranym obszarze

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

Na poniższym wykresie zilustrowano odczuwane przez mieszkańców deficyty w poszczególnych formach aktywności na terenach zdegradowanych/obszarach kryzysowych. Główny nacisk mieszkańców skupia się na strefach wypoczynku, których stan wymaga rewitalizacji poprzez wzmocnienie funkcji rekreacyjnej. Jako korzystny należy odnotować fakt, iż tylko ¼ respondentów dostrzega niedostateczną aktywność i liczebność organizacji pomocowych, które w wymiarze społecznym będą wdrażać projekty rewitalizacyjne. Dodatkowo wskazany fakt potwierdza relatywnie wysoki poziom rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Ustroniu.

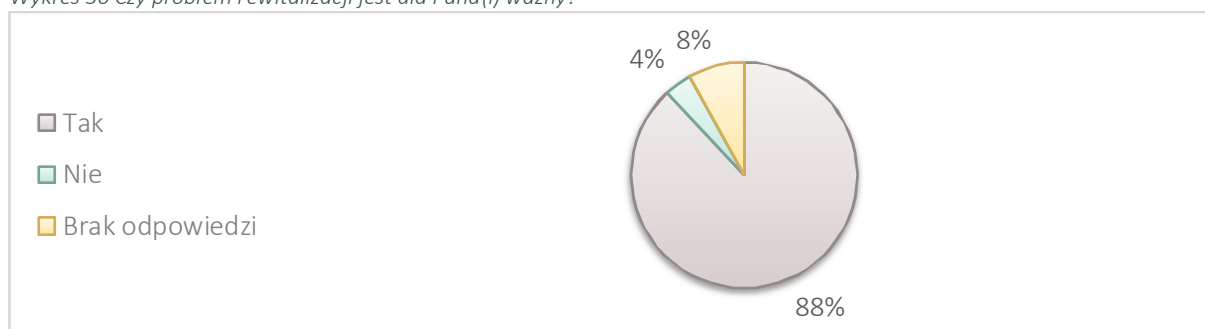
Wykres 35 Jakich miejsc i form aktywności brakuje we wskazanych przez Pana(ią) miejscach?

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

Ankieta rewitalizacyjna była zwieńczona pytaniem o zasadność wdrażania projektów rewitalizacyjnych w Ustroniu. 88% mieszkańców deklaruje potrzebę rozwiązywania problemów identyfikowanych w mieście poprzez narzędzie jakim jest skoordynowany proces rewitalizacji. Kluczowe jest również zbudowanie wśród mieszkańców świadomości o konieczności realizacji zadań w zakresie rewitalizacji społecznej. Jednocześnie wysoki odsetek mieszkańców odpowiadających pozytywnie na poniższe pytanie stanowi swoistą legitymację dla władz Miasta Ustronia oraz interesariuszy zewnętrznych w zakresie wdrażania *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020*.

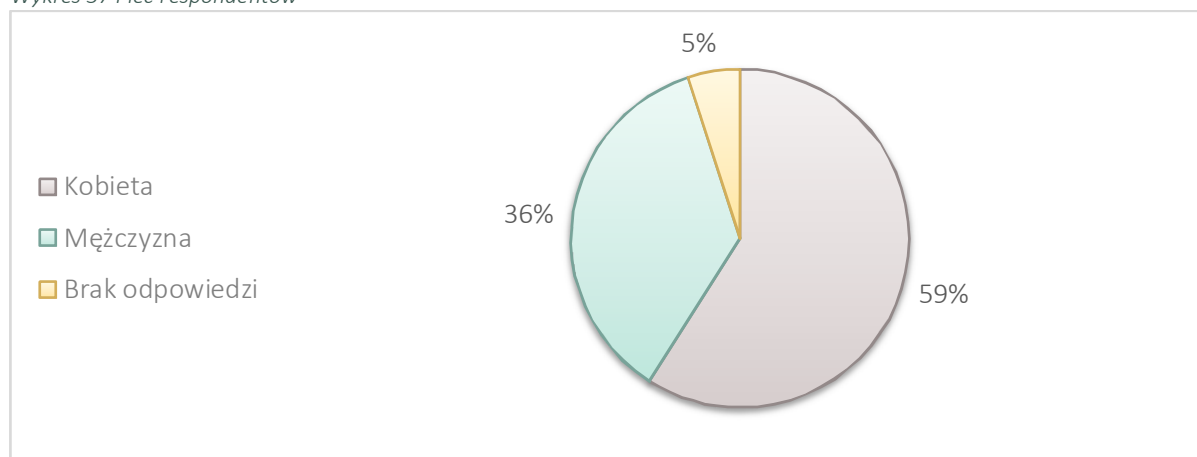
Wykres 36 Czy problem rewitalizacji jest dla Pana(i) ważny?

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

Wśród respondentów przeważały kobiety, które przeważają w populacji mieszkańców Ustronia, jak również cechują się wyższą aktywnością społeczną i obywatelską.

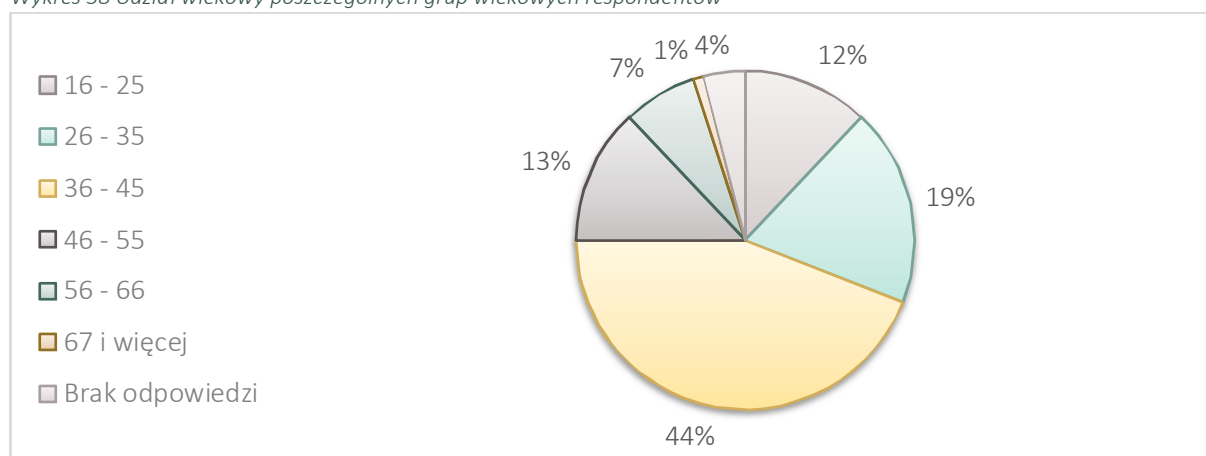
Wykres 37 Płeć respondentów

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

Dominującą grupę wiekową wśród respondentów stanowią osoby od 36 do 45 lat. Wynika to z przeprowadzenia dystrybucji poprzez placówki oświatowe i za pośrednictwem dzieci uczęszczających do szkół. Wysoki poziom reprezentatywności rodzin z dziećmi jest istotnym elementem ze względu na częste korzystanie przez tę grupę z przestrzeni publicznej i ich specyficzne potrzeby.

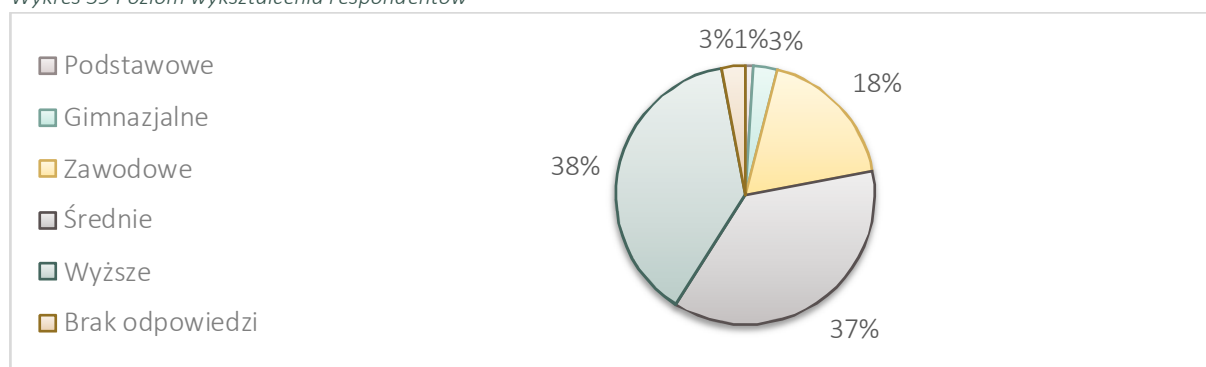
Wykres 38 Udział wiekowy poszczególnych grup wiekowych respondentów

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

Dominującą grupę wśród ankietowanych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym oraz średnim.

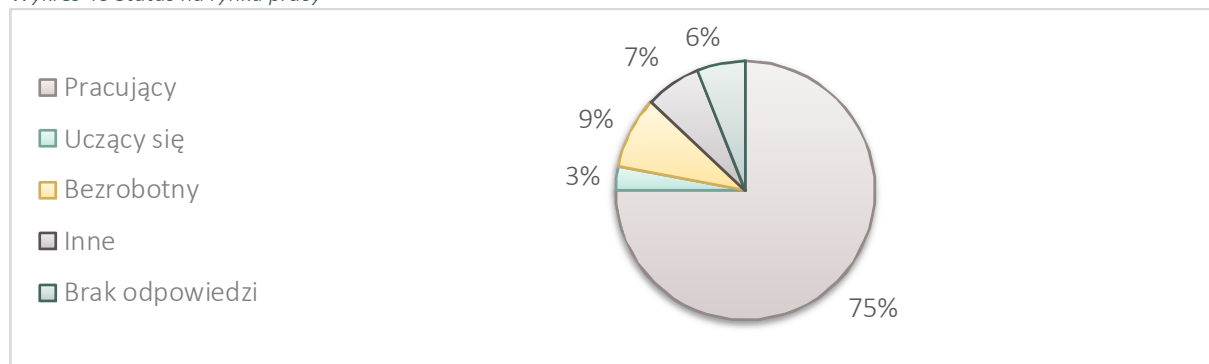
Wykres 39 Poziom wykształcenia respondentów

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

¾ respondentów to osoby pracujące. Warto zwrócić uwagę, na fakt, iż udział osób bezrobotnych w badaniu koresponduje ze zidentyfikowaną liczbą osób bezrobotnych w Ustroniu.

Wykres 40 Status na rynku pracy

Źródło: Wyniki badań ankietowych, n=291

7. Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji

W toku przeprowadzonych prac analitycznych, wyłoniono 5 podobszarów rewitalizacji na terenie miasta Ustroń, które ze względu na szczególną koncentrację problemów społecznych, technicznych, środowiskowych oraz gospodarczych uznane zostały za obszary zdegradowane i wskazane jako obszary, na których powinien przebiegać proces rewitalizacji.

Obszary te łącznie zajmują powierzchnię 375,6 ha, który stanowi około 6,36% całkowitej powierzchni miasta Ustroń. Łączna liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji to 1 398 mieszkańców, czyli około 8,73% ogółu mieszkańców miasta. Wobec powyższego obszary te nie przekraczają limitów powierzchni miasta (20%) oraz liczby mieszkańców (30%). Spełniają zatem formalny wymóg określony w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Analiza pogłębiona podobszarów rewitalizacji skupia się na problemowym podejściu do pozyskanych danych przede wszystkim z punktu widzenia źródeł identyfikowanych deficytów i ich skutków dla odnotowywanego na analizowanym terenie kryzysu.

Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji odnosi się wyłącznie bezpośrednio do granic zdelimitowanych terenów: Tereny poprzemysłowe, Jaszowiec, Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja, Zawodzie Dolne oraz Hermanice. Tym samym przedmiotem analizy jest wyłącznie obszar rewitalizacji. W kolejnych podrozdziałach przeprowadzono wielokryterialną analizę pogłębioną z podziałem na poszczególne sfery. Zatem analiza pogłębiona odnosi się wyłącznie do wyznaczonych granic obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji został wyznaczony w ramach konsultacji z mieszkańcami miasta, liderami lokalnymi, interesariuszami zewnętrznymi (organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami) oraz władzami Miasta Ustronia.

7.1 Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe”

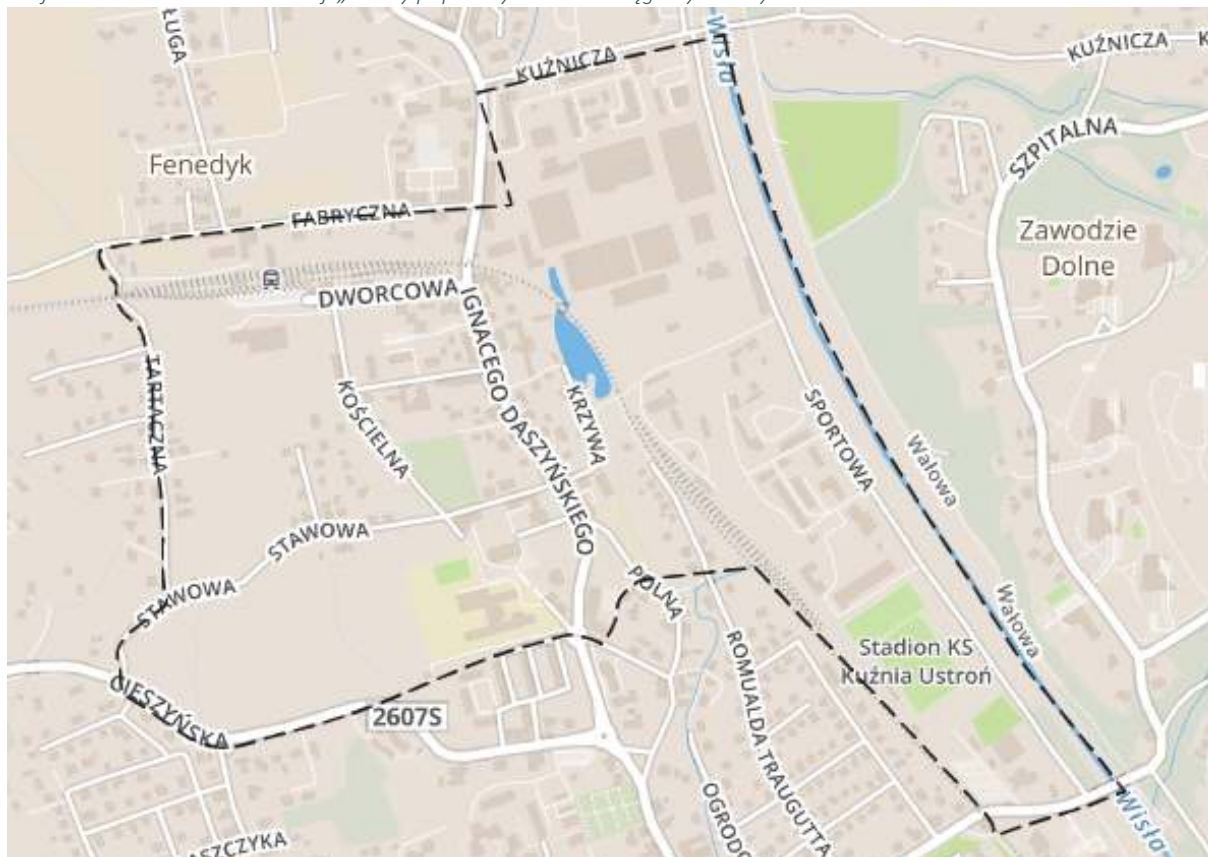
Teren potartaczny to zwarty obszar o charakterystyce przemysłowej. W przeszłości tworzył spójną strefę przemysłową wraz ze zlikwidowanymi Zakładami Kuźniczymi w Ustroniu. Od lat 90. XX wieku obszar stopniowo przekształcał się w silnie zurbanizowaną strefę zamieszkania z dominującym budownictwem jednorodzinny. Na terenie znajdują się również dwa wielokondygnacyjne bloki mieszkalne. Centralnym punktem zdelimitowanej przestrzeni jest obszar przemysłowy po byłym tartaku, pozostający własnością Miasta. Aktualnie na jego terenie funkcjonuje Fundacja św. Antoniego świadcząca pomoc osobom wykluczonym oraz pozostającym w niekorzystnej sytuacji materialnej. Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze jest ograniczona – na terenie potartaczny funkcjonuje firma Schuller Eh'klar Polska Sp. z o.o. W bezpośrednim otoczeniu strefy przemysłowej znajdują się zdegradowane obszary zielone i pokolejowe (zaśmiecone, nieestetyczne i zaniedbane), w tym bocznicą kolejową, której rejon przyciąga środowiska o charakterze patologicznym. Swoją funkcję bocznicą pełniła do 2002 roku, kiedy to tartak został postawiony w stan upadłości. Marginalizacja i dewastacja zabytkowego dworca kolejowego (budynek wybudowany w 1888 roku w klasycznym stylu austriackim) była m.in. skutkiem budowy przystanku osobowego Ustroń Zdrój i upadkiem pobliskich Zakładów Kuźniczych. Aktualnie ze stacji korzysta niewielka liczba pasażerów, co jest wypadkową procesów degradacji tkanki miejskiej i społecznej obszaru. W wymiarze społecznym obserwowane jest ogniskowanie się zjawisk wymagających interwencji publicznej – zinstytucjonalizowanych form pomocy społecznej, co wpływa na spadek jakości życia okolicznych mieszkańców (spadająca wartość nieruchomości i działek). Jednocześnie, petryfikacja zastanej sytuacji kryzysowej wpłynie na tworzenie się enklaw o dużym nasyceniu zjawisk uzależnień wśród środowisk narażonych na zmarginalizowanie. Interesariusze zewnętrzni artykułują konieczność uporządkowania i usystematyzowania polityki pomocowej dla osób funkcjonujących w bezpośrednim otoczeniu obszaru zdegradowanego. W wymiarze przestrzennym – biorąc pod uwagę bliskość centrum miasta i dobre skomunikowanie obszaru (działająca stacja kolejowa)– teren posiada adekwatny potencjał do nadania mu funkcji rekreacyjnej przy jednoczesnym – efektywnym rozwiązaniu istniejących problemów społecznych. Ponadto w obrębie obszaru zdegradowanego znajduje się duży nieużytek, niezagospodarowana łąka w bezpośrednim sąsiedztwie Szkoły Podstawowej nr 2 im. J. Michejdy oraz Zespołu Szkół Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Ustroniu. Wskazany obszar zielony znajduje się pomiędzy ulicami Cieszyńską oraz Stawową. Z punktu widzenia rozwoju miasta obszar ma strategiczne znaczenie ze względu na bliskość ścisłego centrum Ustronia oraz fakt, że na omawianym obszarze rewitalizacji znajdują się grunty umożliwiające prowadzenie działań inwestycyjnych (w pozostałych częściach poziom zagospodarowania, jak również urbanizacji przestrzeni publicznej jest bardzo widoczny).

Określenie granic obszaru rewitalizacji

Obszar potartaczny przy ul. Kościelnej wyznaczają następujące granice tworzone przez szlaki komunikacyjne:

- od północy – ul. Fabryczna,
- od południa – ul. Cieszyńska,
- od wschodu – ul. Ignacego Daszyńskiego,
- od zachodu – ul. Tartaczna.

Grafika 27 Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe” – zasięg terytorialny

Źródło: opracowanie własne

Cele i uzasadnienie rewitalizacji

Zdiagnozowany stan tkanki miejskiej na terenie potartaczny wskazuje na konieczność podjęcia kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Głównie w zakresie dostosowywania obszaru do potrzeb mieszkańców, funkcjonujących organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorstw. Skuteczne przeobrażenie jest możliwe jedynie w ramach równoczesnego wsparcia osób funkcjonujących na terenie zdegradowanym: zameldowani mieszkańcy, jak również klienci organizacji pomocowej oraz korzystający z opuszczonych przestrzeni przemysłowych i zielonych. Potrzeba realizacji skoordynowanej polityki w wymiarze społecznym została potwierdzona w ankiecie rewitalizacyjnej. Wśród respondentów deklarujących zamieszkiwanie obszaru potartaczny – wysokie i ponadprzeciętne zagrożenie

zjawiskiem alkoholizmu deklaruje 83% ankietowanych, natomiast zagadnienia związane z przestępczością i bezrobociem wskazuje po 68% badanych. Tereny potartaczne przy ul. Kościelnej cechują się nasilającymi zjawiskami o charakterze patologicznym, co w połączeniu ze zdegradowaną przestrzenią publiczną jest bezpośrednią przesłanką przemawiającą za kompleksową rewitalizacją.

7.1.1 Sfera społeczna

Podobszar rewitalizacji „Tereny poprzemysłowe” zamieszkiwany jest przez 390 osób, co stanowi 2,4% ogółu mieszkańców Ustronia. Liczba ludności tego terenu od kilku lat utrzymuje się na stałym poziomie, co potwierdza tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 42 Liczba mieszkańców podobszaru Tereny poprzemysłowe

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Tereny poprzemysłowe	389	389	389	391	390
Miasto Ustroń	15 975	16002	16 003	16 073	16 013

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Ustroniu

Podobszar Tereny poprzemysłowe charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem bezrobocia rejestrowanego, który wynosi 4,87. Równie wysoka jest wartość wskaźnika osób bezrobotnych długotrwale - 2,56. Przyczyn długotrwałego bezrobocia w większości przypadków upatrywać należy w braku lub nieodpowiednich kwalifikacjach, braku miejsc pracy w miejscu zamieszkania. Coraz częściej barierą staje się także niska mobilność, brak lub niska motywacja, czy też problemy natury rodzinnej. W wielu przypadkach wszystkie te przyczyny nakładają się na siebie i wzajemnie przenikają. Zebrane informacje jednoznacznie przedstawiają gorszą sytuację bezrobocia na terenie podobszaru rewitalizacji w stosunku do całego miasta.

Tabela 51 Poziom bezrobocia

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców					
Tereny poprzemysłowe	4,88	5,14	5,14	5,63	4,87
Miasto Ustroń	3,58	3,60	3,88	3,40	2,82
Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców					
Tereny poprzemysłowe	1,80	2,06	2,31	2,56	2,56
Miasto Ustroń	1,2	1,4	1,5	1,7	1,8

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie oraz Miasta Ustroń

Ze statystyk Komisarzatu Policji w Ustroniu wynika, że ogólna liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru wynosi 2,82 zdarzenia. Liczba przestępstw na tym terenie systematycznie spada, o czym świadczy wartość wskaźników w latach poprzedzających rok 2016. Jednak w odniesieniu do wartości wskaźnika dla miasta (0,87), wartość wskaźnika podobszaru uznać można za kryzysową i wymagającą interwencji. Dodać należy, że z rozmów przeprowadzonych wśród mieszkańców wynika

iż, poczucie bezpieczeństwa jest na niższym poziomie niż ma to miejsce w statystykach. Źródeł takiego stanu rzeczy upatrywać należy przede wszystkim w znacznej liczbie drobnych naruszeń prawa (wybryki chuligańskie, niszczenie mienia itp.), które nie są zgłaszane na Policję i tym samym nie znajdują się w prowadzonych statystykach.

Tabela 52 Poziom przestępczości

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba przestępstw na 100 mieszkańców					
Tereny poprzemysłowe	6,17	4,11	8,74	5,37	2,82
Miasto Ustroń	1,34	1,50	1,63	1,31	0,87

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Ustroniu oraz Miasta Ustroń

Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu, liczba klientów tej instytucji w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru sięga 6,67 osoby. Stanowi to niewiele wyższą wartość w stosunku do całego miasta. Wśród przyczyn kwalifikujących się do korzystania z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na podobszarze rewitalizacji najczęściej wymienia się takie jak: bezrobocie, długotrwała choroba, nadużywanie alkoholu, bezdomność oraz przemoc w rodzinie.

Tabela 53 Poziom ubóstwa i wykluczenia

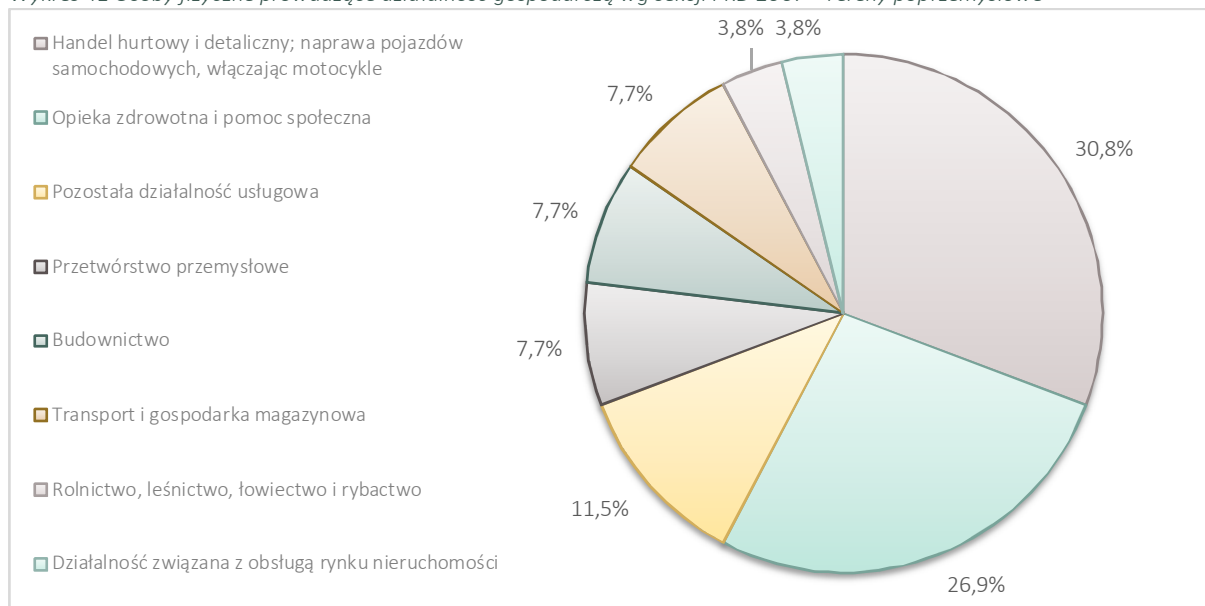
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Osoby korzystające z pomocy społecznej na 100 mieszkańców					
Tereny poprzemysłowe	7,97	8,48	12,85	7,16	6,67
Miasto Ustroń	7,07	6,56	7,47	6,29	6,37

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu oraz Miasta Ustroń

7.1.2 Sfera gospodarcza

Poniższy wykres umożliwia przedstawienie profilu gospodarczego podobszaru rewitalizacji i wskazanie branż o charakterze specyficznym. Wyznaczony podobszar rewitalizacji z terenu o specyfice przemysłowej (pozostałością po tej branży są osoby fizyczne zajmujące się usługami transportowymi i gospodarką magazynową) przeobraził się w strefę usługową – w dużej mierze wyspecjalizowaną w przetwórstwie przemysłowym, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej oraz pozostałych działalnościach o charakterze usługowym.

Wykres 41 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 - Tereny przemysłowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CEIDG

Podobszar Tereny przemysłowe, oprócz funkcji mieszkalnych, pełni funkcje gospodarcze o charakterze usługowym. Wskaźnik aktywności gospodarczej na tym terenie wyniósł 10,0, jest niższy od wskaźnika dla miasta Ustronia (14,87). Wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na podobszarze Tereny przemysłowe zdecydowana większość to niewielkie firmy w formie jednoosobowej działalności gospodarczej. Występuje tutaj duże skupisko przedsiębiorstw pełniących głównie usługi z zakresu: produkcja metali, wyrobów elektronicznych, urządzeń elektrycznych, wyrobów z drewna, czy produktów spożywczych.

Tabela 54 Wskaźnik aktywności gospodarczej

Wyszczególnienie	2016
Zarejestrowana działalność gospodarcza na 100 mieszkańców	
Tereny przemysłowe	10,00
Miasto Ustroń	16,12

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Miasta Ustronia

7.1.3 Sfera techniczna

Wyznaczony do rewitalizacji podobszar obejmuje teren o specyfice przemysłowej zajmujący ok. 71 ha. Teren wytypowany do objęcia procesem rewitalizacji charakteryzuje się luźną gęstością zabudowy mieszkaniowej, w której dominują domy jednorodzinne. 13 budynków powstało przed 1945 rokiem, następnie w latach 1946-1989 wybudowano aż 38 budynków. Po roku 1989 wybudowano 18 budynków. Z danych wynika zatem, iż większość - 73,40% budynków wybudowano przed rokiem 1989. Dla porównania udział ten w skali miasta wynosi 65,17%.

Tabela 55 Liczba budynków wg kategorii: wybudowanych przed 1945 r., wybudowanych przed 1989 r., budynki od 1989 r.

Wyszczególnienie	Liczba budynków wybudowanych przed 1945 r.	Liczba budynków wybudowanych przed 1989 r.	Liczba budynków wybudowanych od 1989 r.
Tereny przemysłowe	13	38	18
Miasto Ustroń	661	1902	1370

Źródło: Dane Miasta Ustroń

Charakter zabudowy i jej wiek powoduje występowanie szeregu czynników negatywnych związanych z ich niskim wyposażeniem, w szczególności dotyczy to wykorzystywanych źródeł ciepła oraz występowania budynków, których pokrycia dachowe lub inne elementy są wykonane z azbestu. Ważną kwestią wydaje się również analiza źródeł ciepła wykorzystywanych w budynkach. Znaczna część budynków znajdujących się na podobszarze Tereny przemysłowe wyposażona jest w piece węglowe starszej generacji. Należy zauważyć, że obszar wyróżnia niska jakość infrastruktury towarzyszącej, co potwierdzone zostało w badaniu jakościowym zaprezentowanym w analizie porównawczej miasta (podrozdział 5.4) - najwyższy poziom kryzysu związanego z degradacją techniczną odnotowano na terenie Ustronia Dolnego. Na podobszarze Tereny przemysłowe występują znaczne deficyty małej architektury, miejsc wypoczynku, rekreacji, czy placów zabaw. O ile stan samych budynków ulega systematycznej poprawie, o tyle konieczne są działania mające na celu poprawę przestrzeni publicznej, z której korzystać będą mogli wszyscy mieszkańcy, a zwłaszcza dzieci i młodzież z tego terenu.

7.1.4 Sfera środowiskowa

Sfera środowiskowa odgrywa ważną rolę w życiu wszystkich mieszkańców ustrońskich osiedli, w tym oczywiście również tych zamieszkujących wyznaczony podobszar rewitalizacji – „Tereny przemysłowe”. W diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dokonano analizy dwóch zmiennych: jakości powietrza oraz poziomu hałasu. W ramach analizy pogłębionej zostaną przywołane dane na temat tych zmiennych wraz z komentarzem wskazującym na źródła i skutki tego stanu rzeczy. Jednocześnie należy założyć, że w wymiarze ilościowym zjawiska środowiskowe identyfikowane w danej jednostce statystycznej – osiedlu, są tożsame z sytuacją odnotowaną na wyodrębnionym i zawężonym terytorialnie podobszarze rewitalizacji. Głównie ze względu na brak empirycznych narzędzi pozwalający na zilustrowanie zmienności zjawisk środowiskowych.

Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe” cechuje się gorszą od przeciętnej oceną jakości powietrza, średnia ważona na poziomie 2,00 (przeciętna dla całego miasta kształtuje się na poziomie 3,02). Równocześnie jako negatywny należy ocenić poziom hałasu oscylujący na poziomie 2,29, w porównaniu do średniej miejskiej wynoszącej 3,03.

Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe” jest narażony na istotny hałas związany z ruchem kolejowym i przecinającą obszar kluczową oś komunikacyjną dla całego miasta (ul. Ignacego Daszyńskiego). Dodatkowo teren z jednej strony podlega deindustrializacji (powstają nowe strefy zabudowy m.in. kosztem terenów zielonych i innych zakładów przemysłowych – takich jak tartak), z drugiej natomiast teren po dawnych Zakładach Kuźniczych został zagospodarowany przez nowopowstałe zakłady pracy oraz inwestorów zewnętrznych. Można zatem stwierdzić, że presja na środowisko naturalne jest relatywnie wysoka, a ważnym aspektem jest tworzenie i rozwijanie stref zieleni miejskiej.

7.1.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna została poddana analizie na etapie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Natężenie stanu kryzysowego zostało ocenione dzięki czterem wskaźnikom, takim jak: dostępność żłobków i przedszkoli, dostępność obiektów użyteczności publicznej, jakość przestrzeni publicznej, poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru oraz poziom komunikacji. Część z nich w relewantny sposób wpływa na stan kryzysowy na podobszarze rewitalizacji „Tereny przemysłowe”.

Na podobszarze rewitalizacji „Tereny przemysłowe” zidentyfikowano kryzys w zakresie jakości przestrzeni publicznej oraz poziomu dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru. Oba deficyty wprost odnoszą się do rozwijania funkcji mieszkaniowych na omawianym terenie oraz konieczności dostosowania podobszaru do koegzystencji terenów przemysłowych i mieszkaniowych. Tym samym z punktu widzenia przemian społeczno-gospodarczych teren potartaczny staje się strefą mieszkaniową, natomiast teren pokuźniczy strefą aktywności gospodarczej. Z punktu widzenia wyposażenia podobszaru rewitalizacji w infrastrukturę społeczną oraz dostępność do usług społecznych sytuacja nie znamionuje kryzysu.

7.1.6 Potencjały i deficyty podobszaru rewitalizacji „Tereny przemysłowe”

Wśród potencjałów podobszaru rewitalizacji „Tereny przemysłowe” należy wskazać na kluczowe elementy z punktu widzenia planowanej rewitalizacji:

- „Tereny przemysłowe” są położone w bezpośredniej bliskości ścisłego centrum, zatem mamy do czynienia z rentą lokalizacyjną, równocześnie zdelimitowany teren jest relatywnie dobrze skomunikowany (przystanki autobusowe, przystanek kolejowy, przebieg głównej osi komunikacyjnej miasta – ul. Ignacego Daszyńskiego),
- Na omawianym podobszarze rewitalizacji funkcjonują istotne instytucje posiadające zasoby umożliwiające wsparcie procesu rewitalizacji na tym terenie oraz w całym mieście, takie jak

Miejski Dom Kultury "Prażakówka", Szkoła Podstawowa nr 2 w Ustroniu czy też Parafia Ewangelicko-Augsburska w Ustroniu,

- Potencjałem terenu jest duży odsetek mieszkańców silnie zakorzenionych i ukształtowanych w swoim aktualnym miejscu zamieszkania, tym samym atutem podobszaru jest kapitał społeczny i istniejące społeczeństwo obywatelskie, w tym m.in. działająca w obszarze pomocy społecznej Fundacja Św. Antoniego w Ustroniu,
- „Tereny przemysłowe” cechują się wzrastającą atrakcyjnością osiedleńczą oraz dynamicznym rozwojem funkcji mieszkaniowych co wzmaga konieczność dostosowania terenu do istniejących i stale zmieniających się uwarunkowań urbanistycznych i związanych z zagospodarowaniem przestrzennym,
- Unikalnym zasobem podobszaru jest dziedzictwo postindustrialne i elementy zabudowy wskazujące na przemysłowy charakter tej części miasta (spuścizna dawnych Zakładów Kuźniczych). Należy również wskazać na zabytkowy budynek dworca kolejowego, który jest wpisany do rejestru zabytków prowadzonym przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach.

7.2 Podobszar rewitalizacji „Jaszowiec”

Jaszowiec to integralna część Ustronia – stanowiąca strefę rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców oraz turystów. Po tym jak w 1967 roku miasto otrzymało status uzdrowiska – zdecydowano o stworzeniu ośrodków wypoczynkowych wraz z infrastrukturą turystyczną i okołoturystyczną w dolinie Jaszowca. W zakresie relacji centrum-peryferie – Jaszowiec stanowi część miasta narażoną na marginalizację ze względu na lokalizację na obrzeżach Ustronia. W bezpośrednim sąsiedztwie Jaszowca znajduje się Fundacja Dobrego Pasterza w Ustroniu Polanie, która zajmuje się pomocą bezdomnym. Bliskość aktywnie działającej instytucji pomocowej wpływa na koncentrację ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej mogącej potencjalnie skutkować nasileniem zjawisk społecznie niepożądanych. Poza bazą hotelowo-gastronomiczną w warstwie technicznej pochodzącą głównie z lat 60. XX wieku – elementem dominującym są tereny zielone: trasy i ścieżki spacerowe. Ze względu na niedostateczny poziom doinwestowania infrastruktury okołoturystycznej dostrzega się jej konsekwentną dekapitalizację. W zakresie zidentyfikowanych problemów społecznych dostrzega się zjawisko powszechnego spożywania alkoholu w przestrzeni publicznej, co negatywnie wpływa na poziom bezpieczeństwa i estetykę otoczenia, jak również ogranicza atrakcyjność turystyczną obszaru. W kontekście rewitalizacji Jaszowca istotny jest konsensus społeczny mieszkańców Ustronia, którzy zgadzają się co do konieczności przywrócenia jakości przestrzeni obszaru w wymiarze gospodarczym, społecznym i technicznym.

Określenie granic obszaru rewitalizacji

Teren Jaszowca wyznaczają granice tworzone przez następujące przez szlaki komunikacyjne i bariery o charakterze naturalnym:

- od północy – tereny zielone / zbocze góry Równicy,
- od południa – rzeka Wisła,
- od wschodu – ul. Turystyczna,
- od zachodu – ul. Wczasowa.

Grafika 28 Podobszar rewitalizacji „Jaszowiec” – zasięg terytorialny

Źródło: opracowanie własne

Cele i uzasadnienie rewitalizacji

Zasadniczym celem rewitalizacji Jaszowca jest nadanie mu nowoczesnych funkcji rekreacyjnych, wypoczynkowych i turystycznych tj. powrót do statusu i wizerunku, jaki dzielnica posiadała jeszcze na początku lat 90. XX wieku. Mieszkańcy jako kluczowe zagrożenie infrastrukturalne wskazują niską jakość dróg – 75%. Zagrożenia społeczne to głównie alkoholizm – 75% oraz bieda 64%. Kompleksowość rewitalizacji Jaszowca będzie dodatkowo warunkowana podjęciem działań na rzecz zachowania bioróżnorodności i ograniczenia wysokiej emisji. 68% respondentów deklaruje wysoki i ponadprzeciętny poziom zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem środowiska.

7.2.1 Sfera społeczna

Podobszar Jaszowiec zamieszkiwany jest przez 87 osób, co stanowi 0,54% ogółu mieszkańców miasta. Liczba ludności od 2013 roku utrzymuje się na stałym poziomie. Poniższa tabela przedstawia dane związane z liczbą ludności w poszczególnych latach.

Tabela 42 Liczba mieszkańców obszarów

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Jaszowiec	86	87	87	87	87
Miasto Ustroń	15 975	16002	16 003	16 073	16 013

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Ustroniu

Natężenie zjawiska bezrobocia na podobszarze Jaszowiec jest wyższe, niż na terenie miasta Ustronia, co wskazuje na dużą skalę tego problemu. Potwierdza to liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru wynosząca 6,90. Szczególnie dotkliwą formą zjawiska bezrobocia jest liczba bezrobotnych długotrwale. Wartość tego wskaźnika dla podobszaru Jaszowiec wyniosła 3,45, co znacząco przewyższa wartość wskaźnika dla całego miasta (1,8). Problem długotrwałego bezrobocia dotyczy w szczególności osób o niskich kwalifikacjach, którym dostosowanie się do nowych okoliczności sprawia wiele trudności. Bez odpowiednich kompetencji zawodowych osoby te nie mają szans na zatrudnienie i stawienie czoła wysokiej konkurencji na rynku pracy.

Tabela 56 Poziom bezrobocia

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców					
Jaszowiec	6,94	6,93	6,93	8,05	6,90
Miasto Ustroń	3,58	3,60	3,88	3,40	2,82
Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców					
Jaszowiec	2,31	3,46	3,46	3,45	3,45
Miasto Ustroń	1,2	1,4	1,5	1,7	1,8

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie oraz Miasta Ustronia

Analiza porównawcza danych na podobszarze Jaszowiec wykazała bardzo wysokie przekroczenia wartości wskaźnika związanego z odnotowanymi zgłoszeniami przestępstw i wykroczeń w stosunku do tych samych danych przedstawionych dla całego miasta. Ogólna liczba rejestrowanych przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru jest o ponad dziesięciokrotnie wyższa w porównaniu do całego miasta. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców tego terenu można stwierdzić, iż jest to sytuacja wskazująca na duże skupisko zachowań patologicznych oraz przestępczości.

Tabela 57 Poziom przestępczości

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba przestępstw na 100 mieszkańców					
Jaszowiec	3,47	17,32	3,46	11,49	9,20
Miasto Ustroń	1,34	1,50	1,63	1,31	0,87

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Ustroniu oraz Miasta Ustroń

Dominującym problemem podobszaru rewitalizacji jest także liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych na 100 mieszkańców (10,34), która znacznie przewyższa liczbę osób korzystających ze świadczeń przyznawanych na terenie całego miasta (6,37). Skala wsparcia MOPS udzielanego dla mieszkańców tego terenu wynika przede wszystkim z dużego skupiska patologii (przemoc, alkoholizm), wysokiej przestępczości oraz wskaźnika bezrobocia. Potwierdza to przeprowadzona analiza danych uzyskanych dla podobszaru rewitalizacji.

Tabela 58 Poziom ubóstwa i wykluczenia

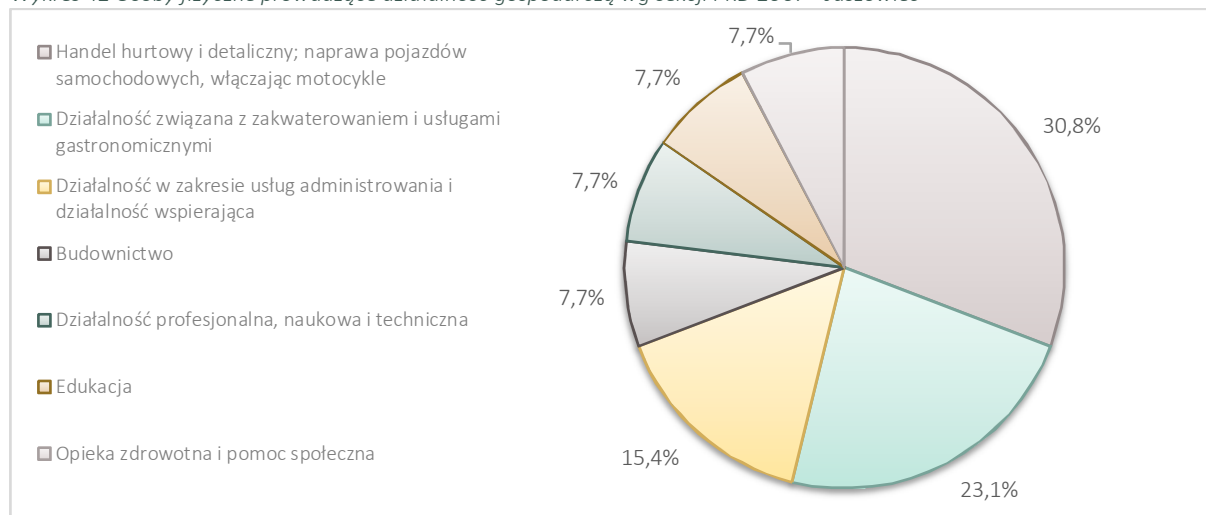
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Osoby korzystające z pomocy społecznej na 100 mieszkańców					
Jaszowiec	18,50	10,39	16,16	12,64	10,34
Miasto Ustroń	7,07	6,56	7,47	6,29	6,37

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu oraz Miasta Ustroń

7.2.2 Sfera gospodarcza

Profil gospodarczy Jaszowca analizowany pod kątem sekcji PKD 2007 świadczy o turystycznym charakterze podobszaru rewitalizacji. Większość firm zarejestrowanych na tym terenie zajmuje się działalnością związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi oraz handlem hurtowym i detalicznym, czy naprawą samochodów.

Wykres 42 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 - Jaszowiec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CEIDG

Na podobszarze Jaszowca wskaźnik aktywności gospodarczej jest relatywnie wysoki, a jego wartość wynosi 34,48.

Tabela 59 Wskaźnik aktywności gospodarczej

Wyszczególnienie	2016
Zarejestrowana działalność gospodarcza na 100 mieszkańców	
Jaszowiec	34,48
Miasto Ustroń	16,12

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Miasta Ustroń

7.2.3 Sfera techniczna

Podobszar Jaszowiec ze względu na specyficzne ukształtowanie terenu charakteryzuje się rozproszoną zabudową. Dominującą formą zabudowy są domy jednorodzinne oraz liczne domy wypoczynkowe powstałe przed 1989 rokiem. Oprócz funkcji mieszkaniowej teren ten pełni funkcję usługową za sprawą dobrze rozwiniętej bazy noclegowej. Udział budynków wybudowanych przed rokiem 1989 wynosi 82,5% i jest większy niż w przypadku całego miasta - 65,17%, co świadczy o postępującej degradacji technicznej podobszaru. Charakterystyczne dla tego miejsca ośrodki wypoczynkowe, ze względu na upływ czasu, zużycie techniczne i funkcjonalne, obecnie wymagają modernizacji. Na podobszarze wyraźnie brakuje także elementów małej architektury, zagospodarowanej zieleni, czy poprawy układu komunikacyjnego.

Tabela 60 Liczba budynków wg kategorii: wybudowanych przed 1945 r., wybudowanych przed 1989 r., budynki od 1989 r.

Wyszczególnienie	Liczba budynków wybudowanych przed 1945 r.	Liczba budynków wybudowanych przed 1989 r.	Liczba budynków wybudowanych od 1989 r.
Jaszowiec	8	44	11
Miasto Ustroń	661	1902	1370

Źródło: Dane Miasta Ustroń

7.2.4 Sfera środowiskowa

Sfera środowiskowa odgrywa ważną rolę w życiu wszystkich mieszkańców ustrońskich osiedli, w tym oczywiście również tych zamieszkujących wyznaczony podobszar rewitalizacji – „Jaszowiec”. W diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dokonano analizy dwóch zmiennych: jakości powietrza oraz poziomu hałasu. W ramach analizy pogłębionej zostaną przywołane dane na temat tych zmiennych wraz z komentarzem wskazującym na źródła i skutki tego stanu rzeczy. Jednocześnie należy założyć, że w wymiarze ilościowym zjawiska środowiskowe identyfikowane w danej jednostce statystycznej – osiedlu, są tożsame z sytuacją odnotowaną na wyodrębnionym i zawężonym terytorialnie podobszarze rewitalizacji. Głównie ze względu na brak empirycznych narzędzi pozwalający na zilustrowanie zmienności zjawisk środowiskowych. Tym samym zasadnicze problemy osiedla Polana są tożsame z identyfikowanymi na podobszarze rewitalizacji „Jaszowiec”.

Podobszar rewitalizacji „Jaszowiec” cechuje się lepszą od przeciętnej oceną jakości powietrza, średnia ważona na poziomie 3,71 (przeciętna dla całego miasta kształtuje się na poziomie 3,02). Równocześnie jako pozytywny należy ocenić poziom hałasu oscylujący na poziomie 3,29, w porównaniu do średniej miejskiej wynoszącej 3,03.

Relatywnie korzystna sytuacja środowiskowa wprost wynika z peryferyjnego charakteru Jaszowca, specyfiki turystycznej i położeniu w sąsiedztwie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego. Jednocześnie położenie w dolinie Jaszowca i układ osiedleńczy i architektoniczny umożliwił zagospodarowania znacznej liczby nieużytków na zagospodarowane tereny zieleni, które służą turystom i mieszkańcom podobszaru. Sferę środowiskową na terenie „Jaszowca” należy ocenić relatywnie pozytywnie niemniej wymaga kontynuowania prac polegających na ekologicznym udostępnianiu zasobów atrakcyjnych przyrodniczo.

7.2.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna została poddana analizie na etapie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Natężenie stanu kryzysowego zostało ocenione dzięki czterem wskaźnikom, takim jak: dostępność żłobków i przedszkoli, dostępność obiektów użyteczności publicznej, jakość przestrzeni publicznej, poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru oraz poziom komunikacji. Niemal wszystkie z nich (poza dostępnością żłobków i przedszkoli) są niekorzystne i wpływa to na stan kryzysowy na podobszarze rewitalizacji „Jaszowiec” w ramach sfery przestrzenno-funkcjonalnej.

Wskazany kryzys wynika z peryferyjnego charakteru podobszaru rewitalizacji „Jaszowiec”, który ma utrudniony dostęp do komunikacji czy też instytucji użyteczności publicznej. Dodatkowo

zdelimitowany teren to dzielnica powstała w latach 60. minionego stulecia jako pierwsza modernistyczna dzielnica wypoczynkowa wkomponowana w dolinę Jaszowca i zbocze góry Równicy. Aktualnie około pięćdziesięciu lat po fakcie jej lokacji mamy do czynienia z przestrzenią niedostosowaną o relatywnie niskiej jakości. Dwa wskazane deficyty wpływają na ograniczenie funkcji turystycznych terenu oraz znaczne pogorszenie standardu życia przez osoby go zamieszkujące.

7.2.6 Potencjały i deficyty podobszaru rewitalizacji „Jaszowiec”

Wśród potencjałów podobszaru rewitalizacji „Jaszowiec” należy wskazać na kluczowe elementy z punktu widzenia planowanej rewitalizacji:

- Kluczowym potencjałem Jaszowca jest jego pierwotna funkcja turystyczna, w tym kontekście należy wymienić najważniejsze czynniki składające się na atrakcyjność tej przestrzeni (podobszar rewitalizacji „Jaszowiec”):
 - a. cisza, wyizolowanie będące walorem dla osób szukających wypoczynku w miejscu spokojnym;
 - b. bliskość Równicy – głównej atrakcji turystycznej Ustronia,
 - c. teren atrakcyjny przyrodniczo i krajoznawczo – strefa Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego.
- Potencjałem Jaszowca jest również jego modernistyczna architektura i unikalny układ urbanistyczny dzielnicy wzdłuż doliny potoku Jaszowca,
- Warto podkreślić dobrą kondycję lokalnych przedsiębiorstw, stabilizacja w sferze gospodarczej to szansa na przezwycięzenie problemów społecznych i przestrzenno-funkcjonalnych,

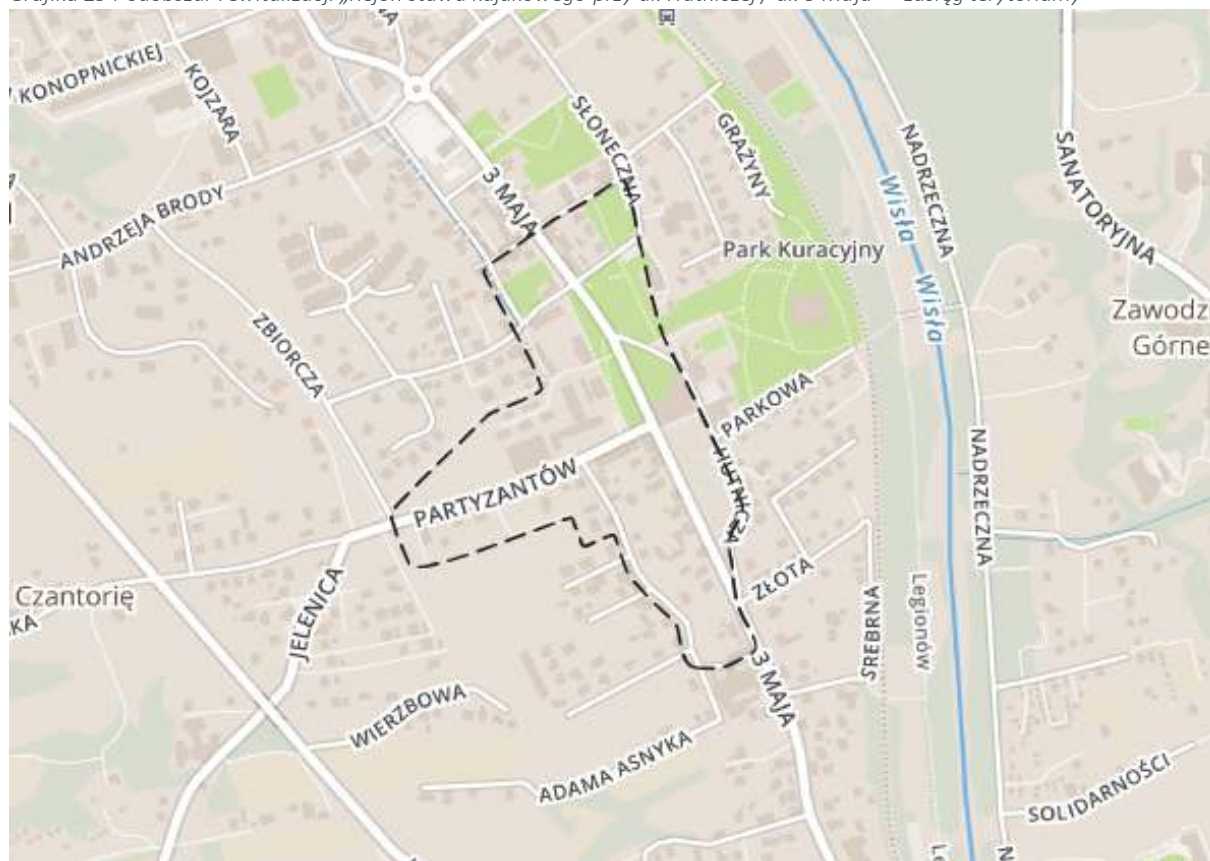
Potencjałem podobszaru są zamierzenia inwestycyjne miasta ukierunkowane na rozwijanie infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej na terenie Jaszowca, jak również już zrealizowane projekty ukierunkowane na wzmocnienie atrakcyjności turystycznej tego terenu.

7.3 Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja”

Rejon stawu kajakowego znajduje się w centrum Ustronia w niedalekiej odległości od Rynku i Ratusza w silnie zurbanizowanym otoczeniu. Osią, wzdłuż której wyznaczono obszar jest ul. 3 Maja stanowiąca główną arterię komunikacyjną Ustronia – będącą naturalnym przedłużeniem i kontynuacją ul. Ignacego Daszyńskiego. Sam obszar zdewaloryzowanego stawu kajakowego jest pozostałością po jednym z pięciu zbiorników, które od XVIII wieku powstawały dla potrzeb tutejszego przemysłu hutniczo-kuźniczego. Woda z nich napędzała ciężkie maszyny w zakładach. Staw w centrum już w 1890 roku zaczął być wykorzystywany w celach rekreacyjnych. Staw kajakowy jest obiektem zabytkowym, zajmuje powierzchnię 6 000 m². Aktualnie ze względu na dewastację staw przestał pełnić funkcję rekreacyjną

i wypoczynkową. Ze względu na położenie stawu kajakowego w bezpośrednim sąsiedztwie Parku Kuracyjnego wraz z Amfiteatrem oraz Muzeum Ustrońskiego im. Jana Jarockiego – omawiany obszar jest często uczęszczany i eksplorowany zarówno przez mieszkańców, jak również turystów. Mała architektura zlokalizowana wokół stawu przyciąga margines społeczny, tworząc obszar miejscem o negatywnym wizerunku. W wymiarze społecznym należy podkreślić, iż w obrębie obszaru zdegradowanego znajdują się dwie placówki oświatowe – Szkoła Podstawowa nr 1, Gimnazjum nr 1 im. prof. Jana Szczepańskiego oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych. Występowanie zjawisk społecznych, które są nie zgodne z zachowaniami i postawami zawartymi w obowiązujących normach ma charakter demoralizujący i stanowi potencjalnie zagrożenie dla dzieci i młodzieży korzystającej z przestrzeni publicznej w rejonie zdefiniowanym jako kryzysowy/problemowy.

Grafika 29 Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja” – zasięg terytorialny

Źródło: opracowanie własne

Cele i uzasadnienie rewitalizacji

Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja to „wizytówka miasta” – teren znajduje się blisko głównych stref wypoczynku i rekreacji w Ustroniu w bezpośrednim sąsiedztwie Rynku. Mieszkańcy zgodnie wskazują na konieczność modernizacji technicznej obiektu stawu kajakowego, który posiada duży potencjał dla wzmacniania dynamiki turystycznej. Zwiększenie jego funkcjonalności stanowiłoby również odpowiedź na artykułowane oczekiwania mieszkańców w zakresie stworzenia ogólnodostępnej

strefy wypoczynku. Zagrożenia społeczne identyfikowane przez mieszkańców terenu to głównie alkoholizm – 67% oraz bezrobocie dotyczące mieszkańców – 67%. Konieczność podjęcia działań w rejonie stawu wynika z bliskiej odległości i bezpośredniego sąsiedztwa z placówkami oświatowymi.

7.3.1 Sfera społeczna

Podobszar Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja zamieszkuje 187 osób, co stanowi 1,17% ludności całego miasta. Podobnie jak w przypadku poprzednich podobszarów, obserwuje się tutaj stałą tendencję liczby ludności, co prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 42 Liczba mieszkańców obszarów

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja	187	187	187	188	187
Miasto Ustroń	15 975	16002	16 003	16 073	16 013

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Ustroniu

Wskaźnik bezrobocia obliczony na podstawie liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru stanowi ponad trzykrotność wskaźnika odnotowanego na terenie całego miasta. Uznaje się, iż głównymi czynnikami determinującymi bezrobocie na badanym podobszarze są: nieumiejętne planowanie alternatywnej kariery zawodowej oraz mała mobilność zawodowa mieszkańców. Niekorzystnie prezentuje się także wskaźnik bezrobocia długotrwałego na wskazanym terenie. Wartość wskaźnika podobszaru (4,81) znacznie przekracza wartość wskaźnika miasta (1,8), co wpływa na pogłębiający się kryzys tego podobszaru.

Tabela 61 Poziom bezrobocia

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców					
Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja	9,10	9,62	9,62	10,64	9,09
Miasto Ustroń	3,58	3,60	3,88	3,40	2,82
Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców					
Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja	3,21	3,74	4,27	4,79	4,81
Miasto Ustroń	1,2	1,4	1,5	1,7	1,8

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie oraz Miasta Ustroń

Podobnie jak w dwóch poprzednich podobszarach ogólna liczba przestępstw na 100 mieszkańców przewyższa wartość wskaźnika zanotowaną dla terenu całego miasta. Wysokie wartości wskaźnika wskazują zatem na niski poziom bezpieczeństwa na tym terenie.

Tabela 62 Poziom przestępczości

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba przestępstw na 100 mieszkańców					
Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja	9,63	12,29	9,62	11,70	13,37
Miasto Ustroń	1,34	1,50	1,63	1,31	0,87

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Ustroniu oraz Miasta Ustroń

Z przeprowadzonych analiz wynika, że negatywnym zjawiskiem Rejonu stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja jest wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej – wartość wskaźnika wyniosła 26,20. Analizując dane zawarte w tabeli nr 64 można wywnioskować, że na podobszarze rewitalizacji nasilone są problemy społeczne w stosunku do terenu całego miasta. Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż wśród przyczyn kwalifikujących do korzystania z pomocy na podobszarze rewitalizacji najczęściej wymienia się takie, jak nadużywanie alkoholu, bezrobocie oraz przemoc w rodzinie i długotrwałą chorobę.

Tabela 63 Poziom ubóstwa i wykluczenia

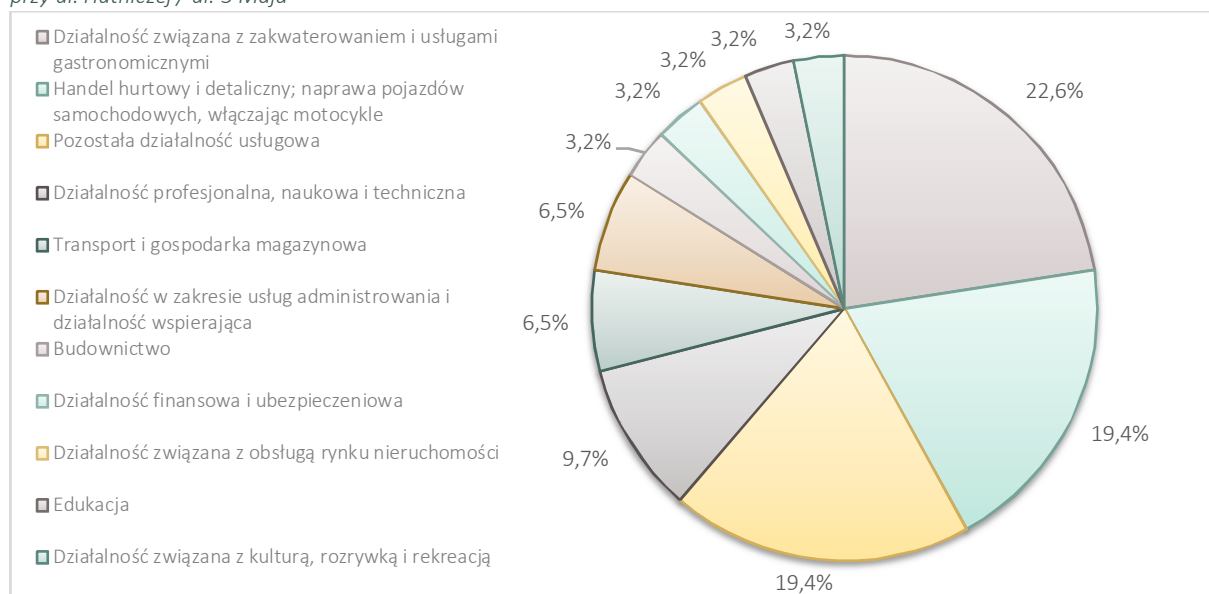
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Osoby korzystające z pomocy społecznej na 100 mieszkańców					
Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja	32,11	27,78	35,26	29,26	26,20
Miasto Ustroń	7,07	6,56	7,47	6,29	6,37

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu oraz Miasta Ustroń

7.3.2 Sfera gospodarcza

Profil Rejonu stawu kajakowego jest bardzo istotny dla rozwoju podstawowych funkcji gospodarczych Ustronia. Wiodący charakter posiada turystyka – usługi zakwaterowania i gastronomia. W zakresie pozostałych usług świadczonych na obszarze zdegradowanym dostrzega się spore zróżnicowanie, również w zakresie działalności profesjonalnej czy też związanej z usługami finansowymi. Traktując zilustrowaną strukturę jako punkt wyjścia zrewitalizowanie terenu otaczającego staw kajakowy mogłoby potencjalnie przyczynić się do zdynamizowania gospodarki w obrębie obszaru.

Wykres 43 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 - rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CEIDG

Wskaźnik aktywności gospodarczej Rejonu stawu kajakowego wynosi 22,99, co pokazuje, że aktywność gospodarcza na podobszarze rewitalizacji jest wysoka w stosunku do całego miasta.

Tabela 64 Wskaźnik aktywności gospodarczej

Wyszczególnienie	2016
Zarejestrowana działalność gospodarcza w stosunku do liczby ludności obszaru zdegradowanego	
Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja	22,99
Miasto Ustroń	16,12

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Miasta Ustroń

7.3.3 Sfera techniczna

Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja cechuje zwarta zabudowa domów jednorodzinnych. Elementem charakterystycznym tego podobszaru jest staw kajakowy, który powstał dla potrzeb przemysłu hutniczo-kuźniczego. Dawniej woda ze stawu napędzała ciężkie maszyny w zakładach przemysłowych zlokalizowanych na terenie miasta. Od 1890 roku staw zaczął być wykorzystywany w celach rekreacyjnych i taką też funkcję pełni do dzisiaj. Istotnym elementem sfery technicznej jest infrastruktura techniczna, która w znacznym stopniu determinuje jakość życia ludności mieszkającej na danym terenie. Wskaźnikiem określającym stan infrastruktury technicznej podobszaru jest udział budynków wybudowanych przed 1989 rokiem. Jak wynika z poniższej tabeli, w Rejonie stawu kajakowego ponad 78% zabudowy powstało w latach 1945 – 1989, co świadczy o dużych potrzebach infrastrukturalnych tego terenu. Na uwagę zasługuje także otoczenie stawu kajakowego, które wymaga kompleksowej odnowy i ożywienia społecznego. Niewątpliwie miejsce to stanowi duży potencjał dla całego podobszaru.

Tabela 65 Liczba budynków wg kategorii: wybudowanych przed 1945 r., wybudowanych przed 1989 r., budynki od 1989 r.

Wyszczególnienie	Liczba budynków wybudowanych przed 1945 r.	Liczba budynków wybudowanych przed 1989 r.	Liczba budynków wybudowanych od 1989 r.
Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja	8	17	7
Miasto Ustroń	661	1902	1370

Źródło: Dane Miasta Ustroń

7.3.4 Sfera środowiskowa

Sfera środowiskowa odgrywa ważną rolę w życiu wszystkich mieszkańców ustrońskich osiedli, w tym oczywiście również tych zamieszkujących wyznaczony podobszar rewitalizacji – „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja” (część osiedla Ustroń Górny). W diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dokonano analizy dwóch zmiennych: jakości powietrza oraz poziomu hałasu. W ramach analizy pogłębionej zostaną przywołane dane na temat tych zmiennych wraz z komentarzem wskazującym na źródła i skutki tego stanu rzeczy. Jednocześnie należy założyć, że w wymiarze ilościowym zjawiska środowiskowe identyfikowane w danej jednostce statystycznej – osiedlu (w omawianym przypadku Ustroń Górny), są tożsame z sytuacją odnotowaną na wyodrębnionym i zawężonym terytorialnie podobszarze rewitalizacji (podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja”).

Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja” cechuje się nieco gorszą od przeciętnej oceną jakości powietrza, średnia ważona na poziomie 3,00 (przeciętna dla całego miasta kształtuje się na poziomie 3,02). Równocześnie jako swoisty pozytyw należy ocenić poziom hałasu oscylujący na poziomie 3,14, w porównaniu do średniej miejskiej wynoszącej 3,03. Oba wskaźniki balansują na granicy wartości przeciętnych osiąganych przez miasto.

Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja” ze względu na położenie, centralne usytuowanie w mieście boryka się z problemami w stopniu i w skali zbliżonej do średniej dla Ustronia. Bez wątpienia wskazuje to na konieczność interwencji w skali lokalnej, wykraczające poza ściśle zarysowane granice obszaru rewitalizacji. Można zatem stwierdzić, że presja na środowisko naturalne jest w normie, niemniej potencjalnie antropopresja może się wzmacniać. Jednocześnie ważnym aspektem jest tworzenie i rozwijanie stref zieleni miejskiej, parków znajdujących się w pobliżu Muzeum Ustrońskiego i głównych osi spacerowych tej części miasta.

7.3.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja” pomimo korzystnej lokalizacji cechuje się kryzysem w omawianej sferze. Sfera przestrzenno-funkcjonalna została poddana analizie na etapie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Natężenie stanu kryzysowego zostało ocenione dzięki pięciu wskaźnikom. Trzy spośród nich mają

charakter pozytywny są nimi: dostępność żłobków i przedszkoli (najlepsza sytuacja w mieście w tym kontekście), dostępność obiektów użyteczności publicznej (autentyczna bliskość centrum administracyjno-usługowego miasta) oraz poziom obsługi komunikacyjnej (położenie wzdłuż głównej ulicy, na której zatrzymują się autobusy i busy zarówno do Skoczowa i Cieszyna, jak również do Wisły). Odmienny, negatywny charakter mają z kolei dwa wskaźniki są nimi: jakość przestrzeni publicznej oraz poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru. Wskazują one na konieczność interwencji rewitalizacyjnej związanej z estetyzacją tej części przestrzeni miejskiej ale również wypracowania ładu związanego z zagospodarowaniem tego terenu z punktu widzenia przenikania się jego funkcji mieszkaniowych, usługowych, edukacyjnych, gospodarczych i turystycznych.

7.3.6 Potencjały i deficyty podobszaru rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja”

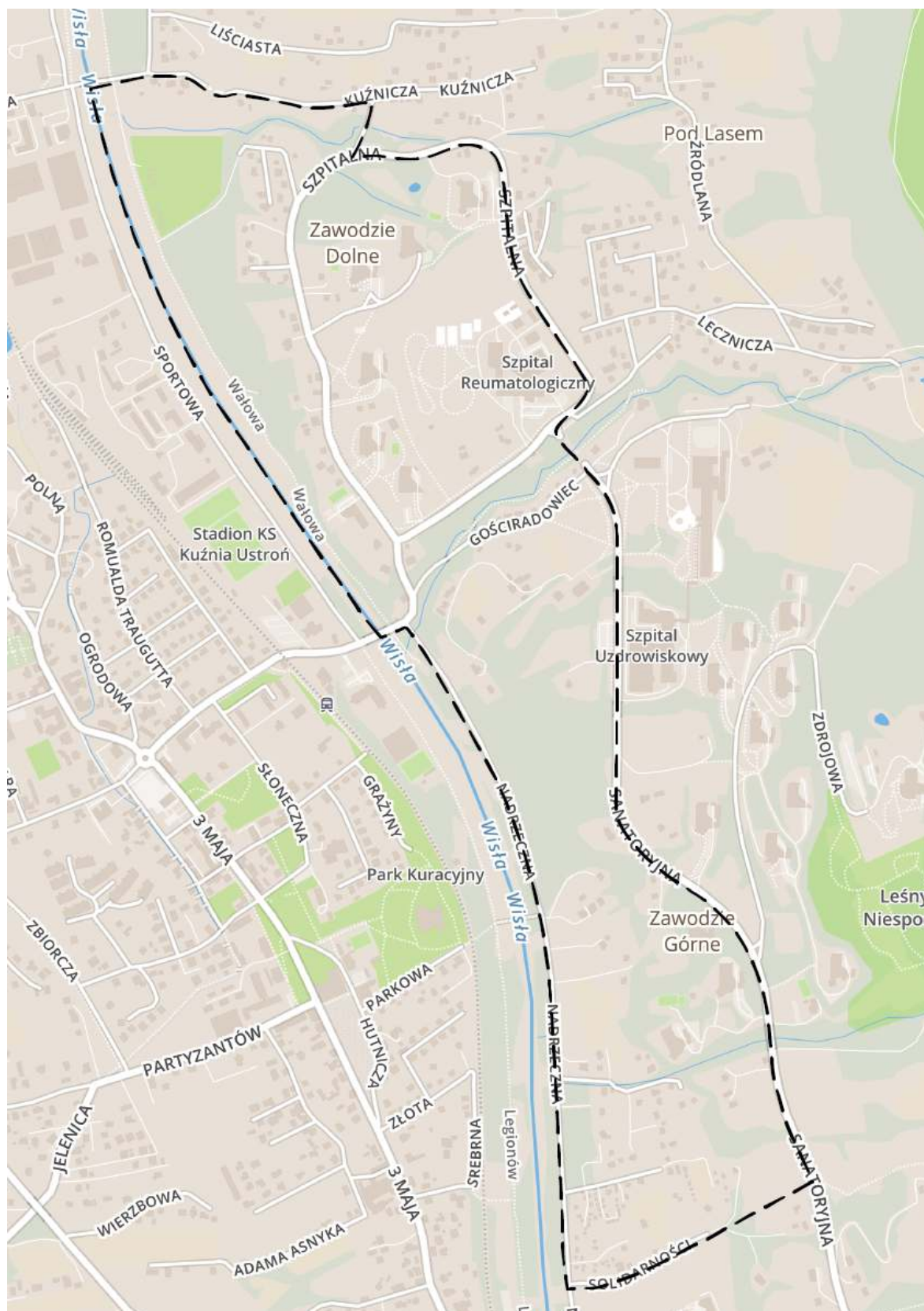
Wśród potencjałów podobszaru rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja” należy wskazać na kluczowe elementy z punktu widzenia planowanej rewitalizacji:

- „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja” to teren znajdujący się w bezpośrednim centrum miasta, w strefie oddziaływania najważniejszych miejskich instytucji oraz organizacji i przedsiębiorstw, które są potencjalnymi silnymi partnerami, interesariuszami rewitalizacji na tym terenie,
- Potencjałem podobszaru jest staw kajakowy, który po rewitalizacji może stać się atrakcją dla mieszkańców, turystów, jak również może stać się impulsem do kompleksowego przeobrażenia terenu. Warto podkreślić, że sam staw stanowi element przemysłowego, kuźniczego dziedzictwa miasta,
- Na terenie znajdują się placówki edukacyjne, które mogą włączyć się w proces rewitalizacji w formie instytucjonalnych partnerów, są nimi: Szkoła Podstawowa nr 1 w Ustroniu oraz Zespół Szkół Technicznych w Ustroniu,
- Potencjałem omawianego podobszaru rewitalizacji są również tereny zieleni oraz sąsiadujący z „Rejonem stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja” park miejski. Należy zatem podkreślić potencjał rekreacyjny i wypoczynkowy, który może być wykorzystany do osiągnięcia celów rewitalizacji,
- Potencjałem „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja” jest również Muzeum Ustrońskie im. Jana Jarockiego, które znajduje się na trasie Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego.

7.4 Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne”

Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne” to część obszaru zdegradowanego, konkretnie osiedla Zawodzie położonego na wschód od rzeki Wisły, na zboczu Równicy. Na Zawodziu znajdują się m.in.: ośrodki wypoczynkowe i sanatoria (charakterystyczne piramidy), bary, restauracje, pijalnia wód, szpital reumatologiczno-rehabilitacyjny oraz kwatery prywatne. Przez dzielnicę przebiega linia autobusowa Wispol (linia Cieszyn-Ustroń). Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne” jest tą częścią osiedla, która leży w jego niższych partiach i pełni rolę mieszanej strefy mieszkaniowo-uzdrowiskowej. Istotnym elementem zagospodarowania podobszaru rewitalizacji są m.in. bulwary nadwiślańskie. Wskazany teren cechuje się również sporymi potencjałami w zakresie aktywizacji i rozwijania oferty dla mieszkańców.

Tabela 66 Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne” – zasięg terytorialny

Źródło: opracowanie własne

7.4.1 Sfera społeczna

Podobszar Zawodzie Dolne zamieszkiwany jest przez 318 osób, co stanowi 1,99% mieszkańców miasta.

Liczba ta od 2012 roku utrzymuje się na relatywnie stałym poziomie.

Tabela 42 Liczba mieszkańców obszarów

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Zawodzie Dolne	318	318	315	310	318
Miasto Ustroń	15 975	16002	16 003	16 073	16 013

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Ustroniu

Zasadniczym problemem w sferze społecznej jest bezrobocie, które implikuje niekorzystną sytuację materialną rodzin i niepożądane zachowania społeczne. Analiza zjawiska bezrobocia na poziomie całego miasta wykazała, że problemem tym dotknięty jest także podobszar Zawodzie Dolne. Analiza bezrobocia pozwoliła wyprowadzić wskaźniki, które wskazują na niską kondycję społeczną podobszaru w omawianym aspekcie. Wartość wskaźnika liczby zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców wyniosła 4,09, tym samym jest ona wyższa w stosunku do wartości wskaźnika dla miasta.

Tabela 67 Poziom bezrobocia

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców					
Zawodzie Dolne	5,66	4,72	3,49	4,52	4,09
Miasto Ustroń	3,58	3,60	3,88	3,40	2,82
Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców					
Zawodzie Dolne	2,52	3,14	2,54	1,94	2,20
Miasto Ustroń	1,2	1,4	1,5	1,7	1,9

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie oraz Miasta Ustroń

Analiza danych w podobszarze Zawodzie Dolne wykazała wysokie przekroczenia wartości wskaźnika związanego z odnotowanymi zgłoszeniami przestępstw i wykroczeń w stosunku do tych samych danych przedstawionych dla całego miasta. Ogólna liczba rejestrowanych przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru jest o ponad dwukrotnie wyższa w porównaniu do całego miasta. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców tego terenu można stwierdzić, iż jest to sytuacja wskazująca na duże skupisko zachowań patologicznych.

Tabela 68 Poziom przestępczości

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba przestępstw na 100 mieszkańców					
Zawodzie Dolne	1,57	2,52	1,90	1,29	2,20
Miasto Ustroń	1,34	1,50	1,63	1,31	0,87

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Ustroniu oraz Miasta Ustroń

Istotnym aspektem w kontekście planowania działań rewitalizacyjnych, ukazującym kondycję podobszaru Zawodzie Dolne jest sytuacja w zakresie koniecznych działań pomocowych skierowanych do mieszkańców podobszaru. Skala wsparcia MOPS udzielonego mieszkańcom tego terenu wynika przede wszystkim z relatywnie dużego skupiska patologii, wysokiej przestępczości oraz wskaźnika bezrobocia. Potwierdza to przeprowadzona analiza danych uzyskanych dla podobszaru Zawodzie Dolne. Poniżej przedstawiono wskaźnik obrazujący sytuację w obszarze Zawodzia Dolnego w porównaniu z wartościami dla całego miasta. Wskaźnik ten obrazuje niekorzystną sytuację - wartość wskaźnika w porównaniu z miastem Ustroń jest wyższa.

Tabela 69 Poziom ubóstwa i wykluczenia

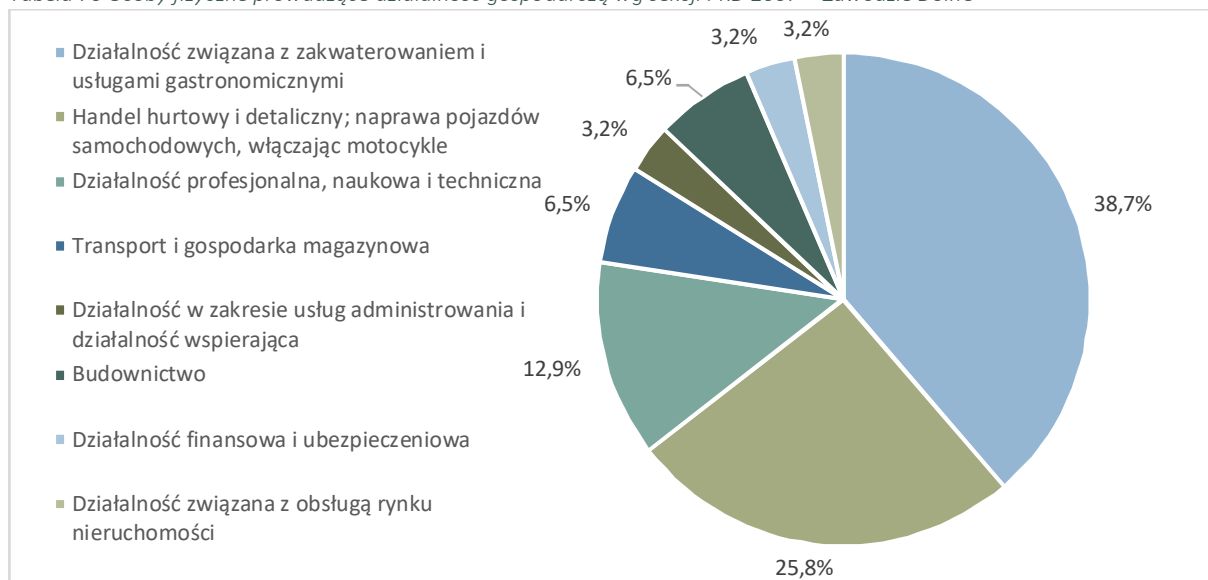
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Osoby korzystające z pomocy społecznej na 100 mieszkańców					
Zawodzie Dolne	7,23	6,92	7,94	8,71	8,18
Miasto Ustroń	7,07	6,56	7,47	6,29	6,37

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu oraz Miasta Ustroń

7.4.2 Sfera gospodarcza

Większość firm zarejestrowanych na terenie Zawodzia Dolnego, to drobna przedsiębiorczość w zakresie usług i sprzedaży. Jest tutaj stosunkowo dużo miejsc oferujących zakwaterowanie i usługi gastronomiczne (38,7) oraz handel hurtowy i detaliczny (25,8%), co prezentuje wykres poniżej.

Tabela 70 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 – Zawodzie Dolne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CEIDG

W podobszarze Zawodzie Dolne wskaźnik aktywności gospodarczej określany poprzez liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców na tym terenie jest umiarkowany i jego wartość to 15,09.

Tabela 71 Wskaźnik aktywności gospodarczej

Wyszczególnienie	2016
Zarejestrowana działalność gospodarcza w stosunku do liczby ludności obszaru zdegradowanego	
Zawodzie Dolne	15,09
Miasto Ustroń	16,12

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Miasta Ustroń

7.4.3 Sfera techniczna

Uwarunkowania sfery technicznej mają istotne znaczenie dla wizerunku podobszaru i jakości życia. Poniżej zestawiono liczbę budynków wybudowanych przed rokiem 1945, przed 1989 oraz od 1989. Ponad połowa (55,56%) budynków na terenie Zawodzia Dolnego powstała przed rokiem 1989 (uwzględniając także budynki powstałe przed 1945 rokiem), co świadczy o dużych potrzebach modernizacyjnych i infrastrukturalnych tego podobszaru.

Tabela 72 Liczba budynków wg kategorii: wybudowanych przed 1945 r., wybudowanych przed 1989 r., budynki od 1989 r.

Wyszczególnienie	Liczba budynków wybudowanych przed 1945 r.	Liczba budynków wybudowanych przed 1989 r.	Liczba budynków wybudowanych od 1989 r.
Zawodzie Dolne	20	20	32
Miasto Ustroń	661	1902	1370

Źródło: Dane Miasta Ustroń

7.4.4 Sfera środowiskowa

Sfera środowiskowa odgrywa ważną rolę w życiu wszystkich mieszkańców ustrońskich osiedli, w tym oczywiście również tych zamieszkujących wyznaczony podobszar rewitalizacji – „Zawodzie Dolne”. W diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dokonano analizy dwóch zmiennych: jakości powietrza oraz poziomu hałasu. W ramach analizy pogłębionej zostaną przywołane dane na temat tych zmiennych wraz z komentarzem wskazującym na źródła i skutki tego stanu rzeczy. Jednocześnie należy założyć, że w wymiarze ilościowym zjawiska środowiskowe identyfikowane w danej jednostce statystycznej – osiedlu, są tożsame z sytuacją odnotowaną na wyodrębnionym i zawężonym terytorialnie podobszarze rewitalizacji. Głównie ze względu na brak empirycznych narzędzi pozwalający na zilustrowanie zmienności zjawisk środowiskowych.

Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne” cechuje się lepszą od przeciętnej oceną jakości powietrza, średnia ważona na poziomie 4,14 (przeciętna dla całego miasta kształtuje się na poziomie 3,02). Równocześnie jako pozytywny należy ocenić poziom hałasu oscylujący na poziomie 3,57, w porównaniu do średniej miejskiej wynoszącej 3,03 (im wyższa wartość wskaźnika tym niższe natężenie problemu).

Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne” to integralna część ustrońskiej dzielnicy sanatoryjno-wypoczynkowej. Z punktu widzenia uwarunkowań środowiskowych i przyrodniczych ich stan aktualny

należy ocenić jako dobry. Dodatkowo omawiany podobszar rewitalizacji cechuje się korzystnym zagospodarowaniem zasobów przyrodniczych i terenów zielonych.

7.4.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne” został zanalizowany przy wykorzystaniu analogicznych wskaźników jak w przypadku pozostałych wyodrębnionych podobszarów rewitalizacji. Na omawianym terenie nie ma żłobka ani przedszkola, niemniej z społecznym odczuciu nie stanowi to dużego problemu w odczuciach mieszkańców ze względu na bliskość placówek na terenie pozostałych, sąsiednich osiedli. Ze względu na peryferyjność „Zawodzia Dolnego” cechuje się ono relatywnie niską dostępnością do obiektów użyteczności publicznej. Z punktu widzenia stanu kryzysowego na tym terenie czynniki przestrzenno-funkcjonalne nie stanowią dominanty, jakość przestrzeni czy też dostosowanie urbanistyczne jest wyższe od średniej dla całego Ustronia. Również ze względu na konieczność obsługi komunikacyjnej turystów i kuracjuszy poziom obsługi komunikacyjnej jest ponadprzeciętny. Problemem o mniej mierzalnym charakterze jest brak instytucji/miejsca, które pełniłoby rolę integrującą społeczność dzielnicy. Ten postulat odnotowano w trakcie konsultacji niemniej nie jest on podzielany przez wszystkich interesariuszy.

7.4.6 Potencjały i deficyty podobszaru rewitalizacji „Zawodzie Dolne”

Wśród potencjałów podobszaru rewitalizacji „Zawodzie Dolne” należy wskazać na kluczowe elementy z punktu widzenia planowanej rewitalizacji:

- „Zawodzie Dolne” znajduje się w strefie uzdrowiskowej, w której dominują sanatoria, domy wczasowe oraz inne obiekty noclegowe dedykowane turystom i kuracjuszom. Potencjałem w tym kontekście jest malownicze położenie, wyizolowanie od miejskiego zgiełku i oddzielenie naturalną barierą (rzeką Wisłą) od reszty miasta,
- Podobszar rewitalizacji cechuje się znaczną atrakcyjnością przyrodniczą, wato zwrócić uwagę również na bliskość Równicy – atrakcji turystycznej miasta i jednego z jego identyfikowanych symboli,
- Potencjałem tej części miasta są jego mieszkańcy, zintegrowani i wskazujący na konieczność kompleksowej rewitalizacji tej części osiedla, która ma charakter strefy mieszkaniowo-usługowej przeznaczonej dla mieszkańców. Jak podnoszą interesariusze została ona zmarginalizowana kosztem części uzdrowiskowej leżącej głównie na terenie Ustronia Górnego. Zintegrowana wspólnota lokalna to istotna część składowa dobrze rozwiniętego kapitału społecznego identyfikowanego na podobszarze rewitalizacji.

7.5 Podobszar rewitalizacji „Hermanice”

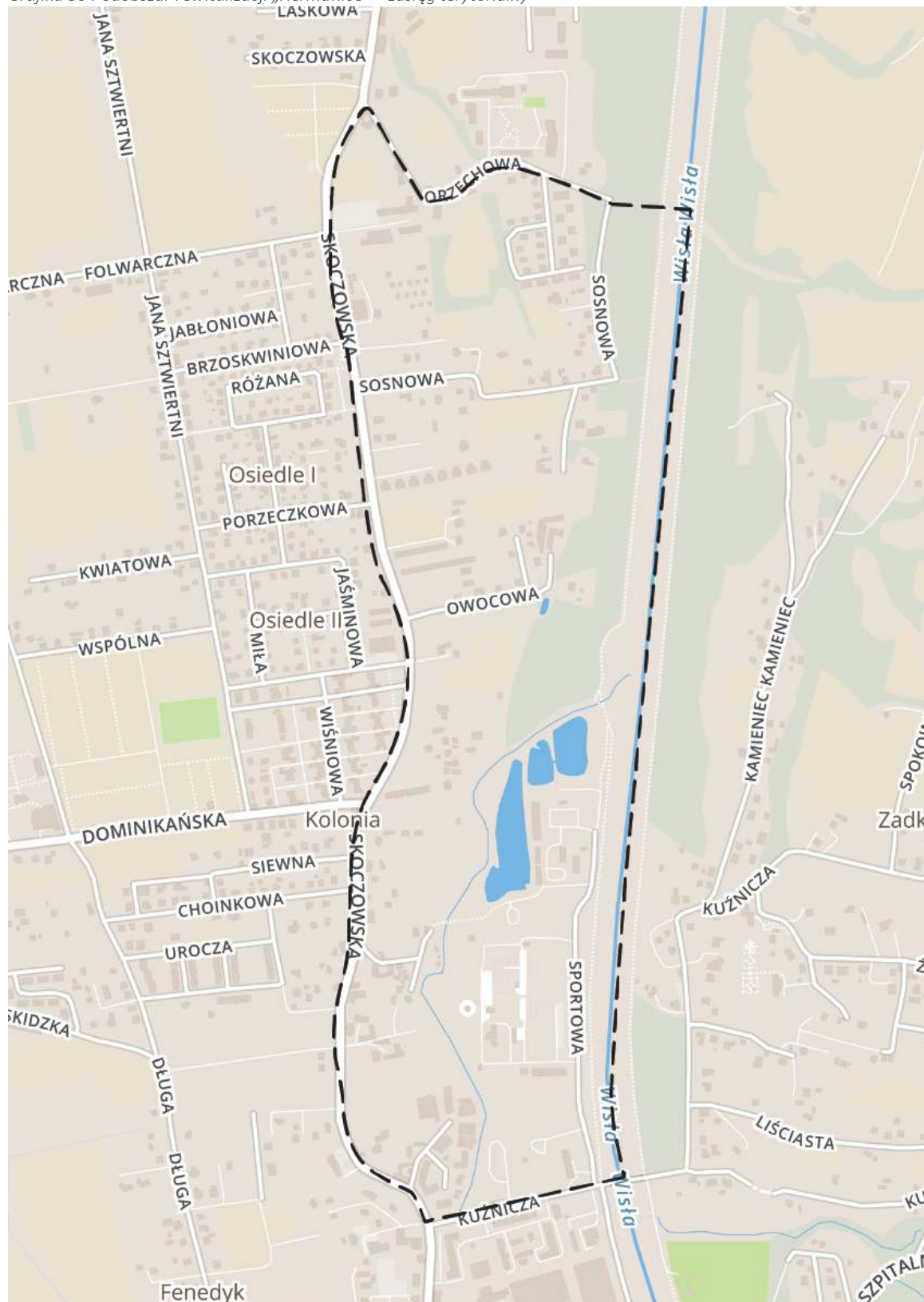
W zakresie zagospodarowania przestrzennego teren ten stanowi strefę zurbanizowaną o charakterze mieszkaniowym. Drugim obliczem, a zarazem drugą częścią omawianego terenu jest pas obiektów i specyfika zagospodarowania przestrzeni publicznej wzdłuż rzeki Wisły. Elementem wyróżniającym teren oraz wpływającym na jego negatywny wizerunek w wymiarze społecznym i przestrzennym jest zlokalizowanie budynku socjalnego przy ul. Kuźniczej, który jest identyfikowany jako enklawa i miejsce koncentracji oraz szczególnej intensyfikacji zjawisk patologicznych. Na ul. Sportowej znajduje się ponadto składowisko odpadów oraz zespół stawów, które kwalifikują się do rekultywacji. W obrębie obszaru zlokalizowany jest również nieużytkowany kompleks budynków po dawnym Wojskowym Domu Wypoczynkowym przy ul. Orzechowej (wystawiony na sprzedaż i stanowiący własność Agencji Mienia Wojskowego, podlegający powolnemu procesowi dewaloryzacji). Degradacja tkanki miejskiej i kapitału ludzkiego wzdłuż wałów przeciwpowodziowych nad rzeką Wisłą na odcinku od ul. Kuźniczej do ul. Lipowskiej negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców. Koncentracja osób zagrożonych marginalizacją społeczną (m.in. zjawisko biedy, długotrwałego bezrobocia, zagrożenia w zakresie uzależnień) w tym rejonie wpływa na ograniczenie realizacji funkcji rekreacyjnej przez obszar – pomimo zidentyfikowanego potencjału i niezbędnych zasobów dedykowanych turystyce aktywnej. Społeczna potrzeba rewitalizacji wynika z naturalnego koncentrowania się środowisk zmarginalizowanych w otoczeniu centrów komunikacyjnych.

Określenie granic obszaru rewitalizacji

Podobszar Hermanice wyznaczają granice tworzone przez następujące szlaki komunikacyjne i bariery o charakterze naturalnym:

- od północy – ul. Orzeszkowa,
- od południa – ul. Kuźnicza,
- od wschodu – rzeka Wisła wraz z wałami przeciwpowodziowymi po obu jej stronach,
- od zachodu – ul. Skoczowska.

Grafika 30 Podobszar rewitalizacji „Hermanice” – zasięg terytorialny

Źródło: opracowanie własne

Cele i uzasadnienie rewitalizacji

Teren Hermanic jest położony peryferyjnie względem centrum Ustronia, niemniej ze względu na położenie wzdłuż osi – jaką jest rzeka Wisła ma potencjał do przeobrażenia się w integralną część istniejących w Ustroniu stref rekreacji i wypoczynku (m.in. przebiegające przez obszar trasy rowerowe). Drugim czynnikiem wpływającym na konieczność rewitalizacji terenu jest potrzeba zadbania o jakość życia mieszkańców w Hermanicach, którzy znajdują się w strefie bezpośredniego oddziaływania obszaru. Społeczny wymiar konieczności rewitalizacji społeczności funkcjonującej na terenie był zgłaszany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz organizacje pozarządowe zajmujące się działalnością charytatywną i pomocową (m.in. Fundacja św. Antoniego). Kluczowymi zjawiskami wskazywanymi jako dominujące w obrębie terenu są alkoholizm, bezrobocie oraz przestępczość. Wysoki i ponadprzeciętny poziom zagrożenia wymienionych czynników kształtował się na poziomie 75%. Kompleksowe przeobrażenie terenu o silnych symptomach kryzysu społecznego jest możliwe jedynie poprzez kompleksowe działania pomocowe, doradcze i aktywizacyjne. Obszar pomimo swojego zdegradowania stanowi rzeczywistą „wizytówkę miasta”, jako teren stanowiący łącznik z Uzdrowskiem Ustroń. Wizje lokalne potwierdzają wysoką obecność środowisk zmarginalizowanych, które wykorzystują tereny podlegające dewastacji jako przestrzeń konsumpcji alkoholu. Zatem omawiany obszar jest silnie eksploatowany narażając go na konsekwentną degradację. Należy podkreślić, iż tereny w sąsiedztwie zdelimitowanego obszaru zostały poddane działaniom naprawczym i brak skoordynowanych działań w zakresie rewitalizacji może skutkować promieniowaniem zjawisk patologicznych.

7.5.1 Sfera społeczna

Podobszar rewitalizacji „Hermanice” zamieszkiwany jest przez 355 osób, co stanowi 2,22% ogółu mieszkańców Ustronia. Liczba ludności tego terenu od 2012 roku nieznacznie wzrosła, co potwierdza tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 42 Liczba mieszkańców obszarów

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Hermanice	352	353	352	352	355
Miasto Ustroń	15 975	16002	16 003	16 073	16 013

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Ustroniu

Wskaźnik bezrobocia w przeliczeniu na 100 mieszkańców na podobszarze rewitalizacji Hermanice jest nieznacznie wyższy od wskaźnika bezrobocia na terenie całego miasta i wynosi 2,97. Jednocześnie podwyższoną wartość wskaźnika odnotowuje się w przypadku osób bezrobotnych długotrwale (1,97). Może to wynikać z braku motywacji do podjęcia pracy lub podejmowaniu pracy poza jej legalnym rynkiem. Długotrwale bezrobocie sprzyja zmniejszeniu aktywności społecznej mieszkańców oraz zwiększeniu wykorzystania świadczeń pomocy społecznej.

Tabela 73 Poziom bezrobocia

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców					

Hermanice	2,98	3,12	3,12	3,39	2,97
Miasto Ustroń	3,58	3,60	3,88	3,40	2,82
Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców					
Hermanice	1,99	1,98	2,27	1,70	1,97
Miasto Ustroń	1,2	1,4	1,5	1,7	1,9

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie oraz Miasta Ustroń

Poziom odczuwanego bezpieczeństwa na określonym terenie jest również miernikiem jego kondycji społecznej, określane za pomocą danych dotyczących liczby przestępstw na wybranym terenie. Analiza tego zjawiska ma także znaczenie dla planowanych działań rewitalizacyjnych. Dane wykazują przekroczenie wartości wskaźnika przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób na podobszarze Hermanice ponad dwukrotnie.

Tabela 74 Poziom przestępczości

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba przestępstw na 100 mieszkańców					
Hermanice	6,68	6,95	4,82	4,66	2,83
Miasto Ustroń	1,34	1,50	1,63	1,31	0,87

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Ustroniu oraz Miasta Ustroń

W tabeli poniżej przedstawiono wskaźniki obrazujące sytuację w zakresie pomocy społecznej udzielanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej mieszkańcom podobszaru rewitalizacji Hermanice w porównaniu z wartościami dla całego miasta. Wskaźnik wypracowany dla tego zagadnienia obrazuje przeciętną sytuację na wybranym terenie, niewiele różni się ona od sytuacji całego miasta.

Tabela 75 Poziom ubóstwa i wykluczenia

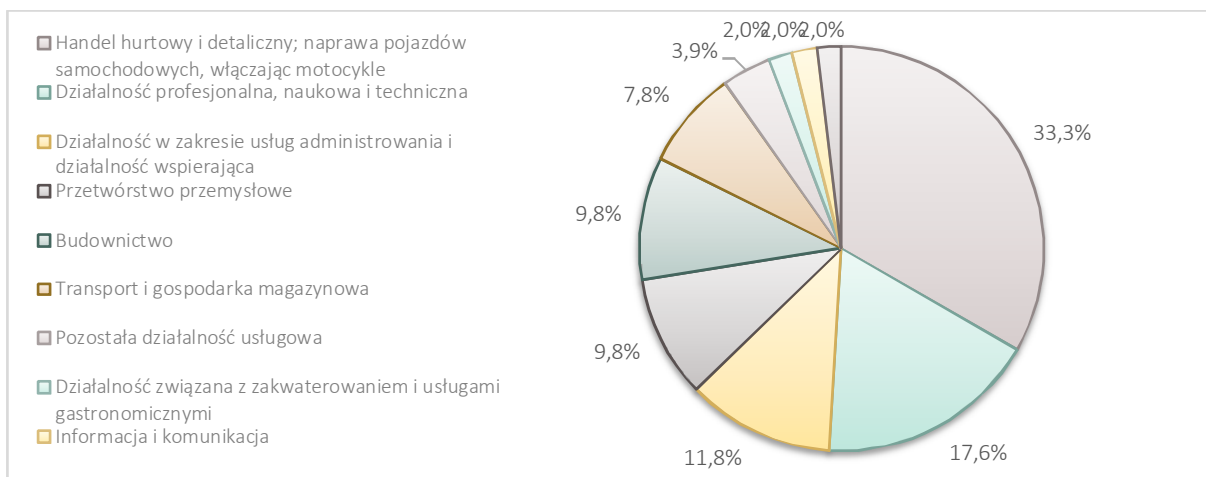
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Osoby korzystające z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności obszaru zdegradowanego					
Hermanice	4,83	5,67	5,11	6,64	6,52
Miasto Ustroń	7,07	6,56	7,47	6,29	6,37

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu oraz Miasta Ustroń

7.5.2 Sfera gospodarcza

Podobszar Hermanice posiada profil usługowy z silnym segmentem profesjonalnym, naukowym i technicznym. Ta struktura wynika po części ze struktury osiedleńczej – powstających nowych stref mieszkaniowych.

Wykres 44 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 – Hermanice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CEIDG

Pod względem gospodarczym, podobszar rewitalizacji Hermanice, stanowi relatywnie atrakcyjny teren do prowadzenia działalności gospodarczej w mieście. Podobszar rewitalizacji z punktu widzenia całego miasta, stanowi istotny gospodarczo obszar. Wartość wskaźnika aktywności gospodarczej dla tego terenu wyniosła 12,04.

Tabela 76 Wskaźnik aktywności gospodarczej

Wyszczególnienie	2016
Zarejestrowana działalność gospodarcza w stosunku do liczby ludności obszaru zdegradowanego	
Hermanice	12,04
Miasto Ustroń	16,12

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Miasta Ustroń

7.5.3 Sfera techniczna

Istotnym elementem sfery technicznej jest infrastruktura techniczna, która w znacznym stopniu determinuje jakość życia ludności mieszkającej na danym terenie. Dostępna infrastruktura, jej lokalizacja i jakość stanowią jeden z podstawowych czynników kształtujących atrakcyjność i konkurencyjność obszaru. W ramach analizy sfery technicznej, zdiagnozowano stopień degradacji technicznej budynków bazując na roku ich powstania. Jak wynika z badań, obszar Hermanice wykazuje się stosunkowo dobrą sytuacją w tym zakresie – nieco ponad połowa budynków powstała przed rokiem 1989. Natomiast relatywnie dużo budynków powstało po 1989, co dowodzi o umiarkowanej degradacji technicznej tego podobszaru.

Tabela 77 Liczba budynków wg kategorii: wybudowanych przed 1945 r., wybudowanych przed 1989 r., budynki od 1989 r.

Wyszczególnienie	Liczba budynków wybudowanych przed 1945 r.	Liczba budynków wybudowanych przed 1989 r.	Liczba budynków wybudowanych od 1989 r.
Hermanice	7	42	48
Miasto Ustroń	661	1902	1370

Źródło: Dane Miasta Ustroń

7.5.4 Sfera środowiskowa

Sfera środowiskowa odgrywa ważną rolę w życiu wszystkich mieszkańców ustrońskich osiedli, w tym oczywiście również tych zamieszkujących wyznaczony podobszar rewitalizacji – „Hermanice” (część osiedla Hermanice). W diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dokonano analizy dwóch zmiennych: jakości powietrza oraz poziomu hałasu. W ramach analizy pogłębionej zostaną przywołane dane na temat tych zmiennych wraz z komentarzem wskazującym na źródła i skutki tego stanu rzeczy. Jednocześnie należy założyć, że w wymiarze ilościowym zjawiska środowiskowe identyfikowane w danej jednostce statystycznej – osiedlu (w omawianym przypadku o tym samym brzmieniu - Hermanice), są tożsame z sytuacją odnotowaną na wyodrębnionym i zawężonym terytorialnie podobszarze rewitalizacji (podobszar rewitalizacji „Hermanice”).

Podobszar rewitalizacji „Hermanice” cechuje się nieco gorszą od przeciętnej oceną jakości powietrza, średnia ważona na poziomie 2,43 (przeciętna dla całego miasta kształtuje się na poziomie 3,02). Ten stan rzeczy może wynikać z dużej liczby domów jednorodzinnych wyposażonych w indywidualne źródła ciepła starego typu (konsekwencją tego stanu rzeczy jest powstawanie smogu). Natomiast poziom hałasu oscylujący na poziomie 3,29, w porównaniu do średniej miejskiej wynoszącej 3,03 – nie stanowi dużego problemu, wynika to z oddalenia podobszaru od drogi wojewódzkiej 941 (DW 941), która jest problemem dla podobszaru zdegradowanego Hermanice nie wchodzącego w granice obszaru rewitalizacji. Jednocześnie ze względu na położenie omawianego podobszaru nad Wisłą, w pobliżu terenów cenny przyrodniczo dostrzega się deficyty w zakresie zagospodarowania terenów zielonych i bulwarów stanowiących również ważny szlak pieszo-rowerowy.

Sfera środowiskowa odgrywa ważną rolę w życiu wszystkich mieszkańców ustrońskich osiedli, w tym oczywiście również tych zamieszkujących wyznaczony podobszar rewitalizacji – „Hermanice” (część osiedla Hermanice). W diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dokonano analizy dwóch zmiennych: jakości powietrza oraz poziomu hałasu. W ramach analizy pogłębionej zostaną przywołane dane na temat tych zmiennych wraz z komentarzem wskazującym na źródła i skutki tego stanu rzeczy. Jednocześnie należy założyć, że w wymiarze ilościowym zjawiska środowiskowe identyfikowane w danej jednostce statystycznej – osiedlu (w omawianym przypadku o tym samym brzmieniu - Hermanice), są tożsame z sytuacją odnotowaną na wyodrębnionym i zawężonym terytorialnie podobszarze rewitalizacji (podobszar rewitalizacji „Hermanice”).

Podobszar rewitalizacji „Hermanice” cechuje się nieco gorszą od przeciętnej oceną jakości powietrza, średnia ważona na poziomie 2,43 (przeciętna dla całego miasta kształtuje się na poziomie 3,02). Ten stan rzeczy może wynikać z dużej liczby domów jednorodzinnych wyposażonych w indywidualne źródła ciepła starego typu (konsekwencją tego stanu rzeczy jest powstawanie smogu). Natomiast poziom

hałasu oscylujący na poziomie 3,29, w porównaniu do średniej miejskiej wynoszącej 3,03 – nie stanowi dużego problemu, wynika to z oddalenia podobszaru od drogi wojewódzkiej 941 (DW 941), która jest problemem dla podobszaru zdegradowanego Hermanice nie wchodzącego w granice obszaru rewitalizacji. Jednocześnie ze względu na położenie omawianego podobszaru nad Wisłą, w pobliżu terenów cenny przyrodniczo dostrzega się deficyty w zakresie zagospodarowania terenów zielonych i bulwarów stanowiących również ważny szlak pieszo-rowerowy.

7.5.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna została poddana analizie na etapie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Natężenie stanu kryzysowego zostało ocenione dzięki pięciu wskaźnikom, takim jak: dostępność żłobków i przedszkoli, dostępność obiektów użyteczności publicznej, jakość przestrzeni publicznej, poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru oraz poziom komunikacji. W kontekście dostępności żłobków i przedszkoli w Ustroniu podobszar rewitalizacji cechuje się relatywnie dobrą sytuacją – posiadające 1 palcówkę na swoim terenie. Również dostępność do obiektów użyteczności publicznej jest wyższa od przeciętnej i wynika z sąsiedztwa z dzielnicami centralnymi i dobrego wyposażenia w infrastrukturę społeczną. Ocena poziomu dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru jest relatywnie korzystna i wynika z konsekwentnego rozwijania funkcji mieszkaniowych na tym terenie. Istotnym problemem dla zamieszkujących podobszar jest z pewnością jakość przestrzeni publicznej, która jest dewaloryzowana, bywa dewastowana i powinna zostać odtworzona w ramach działań naprawczych. Analizując sferę przestrzenno-funkcjonalną należy wspomnieć, że pomimo pozornej peryferyjności podobszaru rewitalizacji „Hermanice” jest on skomunikowany korzystnie również w dzięki transportowi publicznemu.

7.5.6 Potencjały i deficyty podobszaru rewitalizacji „Hermanice”

Wśród potencjałów podobszaru rewitalizacji „Hermanice” należy wskazać na kluczowe elementy z punktu widzenia planowanej rewitalizacji:

- Bliskość rzeki Wisły, jej wypoczynkowy charakter, przebiegający przez podobszar (wzdłuż bulwarów) Wiślana Trasa Rowerowa. Ten aspekt wzmacnia wizerunek oraz rozpoznawalność tej części miast,
- Relatywnie wysoka atrakcyjność osiedleńcza skutkująca wzrostem gęstości zaludnienia oraz rozwijaniem funkcji mieszkaniowych i usługowych,
- Niewykorzystywana aktualnie nieruchomość po dawnym Wojskowym Dom Wypoczynkowym Beskid, która może zostać zagospodarowana na cele społeczne ukierunkowane na rozwiązywanie problemów społecznych,

- Podobszar rewitalizacji „Hermanice” jest terenem bardzo intensywnie się rozbudowującym. W tym kontekście należy podkreślić harmonijność współzamieszkiwania tego podobszaru przez autochtonów oraz osoby przyjezdne. Odnotowana pozytywna koegzystencja stanowi potencjał pozytywnie wpływający na osiągnięcie zakładanego, pozytywnego efektu rewitalizacyjnego.

7.6. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest podstawowym narzędziem umożliwiającym diagnozowanie obecnej sytuacji danego podmiotu w kontekście planowania jego dalszego rozwoju. Jako główne zalety tej metody należy wskazać:

- generowanie z otoczenia szans rozwoju oraz zagrożeń hamujących rozwój miasta szczególnie w kontekście efektywnego wykorzystania lokalnego potencjału,
- diagnoza bliższego oraz dalszego otoczenia miasta,
- określenie mocnych punktów oraz wskazania jej słabych stron pod kątem zasobów,
- poznanie otoczenia konkurencyjnego (szczególnie ważne w kontekście samorządów zorientowanych na rozwój oparty na turystyce).

Przy wykorzystaniu narzędzia jakim jest analiza SWOT zostaną wykorzystane dane zaprezentowane w rozdziałach diagnostycznych. Każdy ze zdefiniowanych obszarów kryzysowych zostanie poddany odrębnej analizie, która umożliwi zaprezentowaniu syntetycznego portretu danego obszaru.

Tabela 78 Tereny przemysłowe

Analiza SWOT	
Mocne strony	Słabe strony
– Funkcjonowanie organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw w obrębie wyznaczonego obszaru – Dobre skomunikowanie obszaru – sąsiedztwo z główną osią komunikacyjną miasta – ul. Ignacego Daszyńskiego oraz istniejące połączenia kolejowe	– Koncentracja zjawisk patologicznych w obrębie obszaru – Zdewaloryzowany zabytkowy budynek dworca kolejowego – Pogłębiający się chaos przestrzenny na terenach przemysłowych i kolejowych – Niska estetyka obszaru – głównie w zakresie budynków pełniących w przeszłości funkcje gospodarcze – Nieuporządkowane tereny zielone przy ul. Kościelnej i Stawowej
Szanse	Zagrożenia
– Nadanie terenowi funkcji rekreacyjnej ułatwiającej ekonomiczne przeobrażenie obszaru zdegradowanego – Możliwość wykorzystania kapitału prywatnego poprzez przyciągnięcie	– Problemy w zakresie własności gruntów na obszarze zdegradowanym (nieczynny dworzec kolejowy stanowi własność PKP, część gruntów pozostaje w rękach prywatnych)

inwestorów zewnętrznych czy też zawiązywania partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) – Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na finansowanie inwestycji komunalnych – Możliwość korzystania z doświadczeń innych samorządów i instytucji w zakresie kompleksowej rewitalizacji – dobre praktyki Fundacji Być Razem z Cieszyna w zakresie rozwijania spółdzielczości socjalnej	– Niechęć osób wykluczonych do zaangażowania się w projekty społeczne i pomocowe – Brak konsensusu w zakresie nadania obszarowi nowych funkcji
--	---

Tabela 79 Jaszowiec

Analiza SWOT	
Mocne strony	Słabe strony
– Spójność terytorialna Jaszowca, konsensus społeczny w zakresie konieczności rewitalizacji obszaru – Walory krajobrazowe, bliskość szlaków turystycznych oraz atrakcji turystycznych – Funkcjonowanie bazy niezbędnej (potencjału) do rozwijania rynku usług turystycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych	– Postępująca degradacja dzielnicy Jaszowiec, wpływająca na zachwianie spójności terytorialnej miasta Ustroń w wymiarze społecznym i przestrzennym – Deficyt produktów turystycznych przystosowanych do wykorzystania przez osoby niepełnosprawne – Niewystarczające wykorzystanie potencjału turystycznego oraz specyficznych walorów terenu Jaszowca (krajobraz, zaplecze noclegowe, dogodne uwarunkowania komunikacyjne)
Szanse	Zagrożenia
– Możliwość wykorzystania potencjału społecznego do skutecznej rewitalizacji obszaru – wolontariat i streetworking – Rozwijanie systemu ścieżek przyrodniczych o charakterze edukacyjnym – Poszerzenie dostępu do terenu dla seniorów i osób z dysfunkcjami narządów ruchu	– Plany likwidacji ośrodka wsparcia dla osób bezdomnych i zmarginalizowanych przy Fundacji Dobrego Pasterza w Ustroniu Polanie (bezpośrednie sąsiedztwo z terenem zdegradowanym) – Rosnąca konkurencja na rynku turystycznym oraz wzrastające oczekiwania turystów i kuracjuszy odwiedzających Ustroń

Tabela 80 Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja

Analiza SWOT	
Mocne strony	Słabe strony
– Umiejscowienie w rejonie stanowiącym tradycyjne miejsce wypoczynku i rekreacji mieszkańców i odwiedzających Ustroń	– Bariery architektoniczne uniemożliwiające korzystanie z obszaru i jego infrastruktury przez osoby niepełnosprawne – Zanieczyszczenie środowiska w rejonie stawu kajakowego

– Sąsiedztwo z kluczową ustrońską instytucją kultury – Muzeum Ustrońskie im. Jana Jarockiego	
Szanse	Zagrożenia
– Przywrócenie obszarowi pierwotnych funkcji społecznych i gospodarczych	– Możliwość rozszerzania się zjawisk demoralizujących na uczniów pobliskich placówek edukacyjnych

Tabela 81 Zawodzie Dolne

Analiza SWOT	
Mocne strony	Słabe strony
– Spójność terytorialna Zawodzia Dolnego w zakresie lokalizacyjnym, – Uzdrowiskowy i sanatoryjny charakter przyciągająca kuracjuszy oraz gości, – Relatywnie wysoka atrakcyjność turystyczna oraz walory krajobrazowe	– Brak przestrzeni i obiektu przeznaczonego na integrację i aktywizację społeczności lokalnej, – Atomizacja wspólnoty lokalnej wynikająca z dominacji funkcji turystycznej i gospodarczej
Szanse	Zagrożenia
– Przywrócenie obszarowi pierwotnych funkcji ukierunkowanych na dobrostan mieszkańców	– Brak środków na realizację projektów rewitalizacyjnych

Tabela 82 Podobszar rewitalizacji Hermanice

Analiza SWOT	
Mocne strony	Słabe strony
– Położenie w charakterze łącznika pomiędzy ścisłym centrum a dzielnicami peryferyjnymi – Lipowcem, Nierodzimem – Ukierunkowanie działań pomocowych – m.in. MOPS i Fundacji św. Antoniego na obszar zdegradowany, dobre rozpoznanie terenu w kontekście rewitalizacji społecznej – Konsensus wśród mieszkańców w zakresie konieczności rewitalizacji obszaru	– Enklawa biedy i patologii życia społecznego w rejonie domu socjalnego przy ul. Kuźniczej, – Niewykorzystany potencjał stawów przy ul. Sportowej, – Niszczenie kompleksu po dawnym Wojskowym Domu Wypoczynkowym w Hermanicach, – Koncentracja środowisk o potencjale patologicznym w obrębie terenów o wysokim stopniu atrakcyjności turystycznej (wały przeciwpowodziowe nad Wisłą) – Ograniczona możliwość użytkowania przestrzeni w obszarze zdegradowanym przez osoby niepełnosprawne

Szanse	Zagrożenia
– Kompleksowe przekształcenie przestrzeni zdegradowanej i dostosowanie jej do potrzeb mieszkańców wraz z rozwijaniem jej funkcji wypoczynkowej i turystycznej – Efektywna integracja obszaru z centrum miasta – Zaadaptowanie budynku dworca na cele prowadzenia działalności pomocowej dedykowanej młodzieży np. poprzez stworzenie Centrum wolontariatu	– Możliwość rozszerzania się zjawisk niepożądanych – kryminalnych i związanych z uzależnieniami na obszary zabudowy jednorodzinnej

8. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Analiza wewnętrznych potencjałów, zewnętrznych uwarunkowań oraz szczegółowej diagnozy podobszarów przewidzianych do rewitalizacji stanowi podstawę dla sformułowania wizji stanu zdelimitowanych terenów po przeprowadzeniu rewitalizacji w Ustroniu. W przedmiotowym rozdziale prezentuje się kluczowe założenia, które w perspektywie roku 2020 będą stanowiły efekt zintegrowanego procesu rewitalizacji w mieście. Zaprezentowane wizje, zdefiniowane oddzielnie dla poszczególnych podobszarów, to pożądaný, docelowy rezultat sekwencji przedsięwzięć i projektów, które stanowią zwieńczenie części postulatycznej opracowania i tworzą bazę do zdefiniowania celów strategicznych oraz kierunków działań. Zawartość wizji jest wypadkową analizy eksperckiej oraz konsultacji społecznych i spotkań warsztatowych prowadzonych z interesariuszami procesu w mieście. Poniżej sformułowano wizje dla poszczególnych podobszarów:

- dla podobszaru: Tereny przemysłowe

Tereny przemysłowe podobszarem o dużej atrakcyjności osiedleńczej, skutecznie adaptującym się do zmieniającej się funkcji gospodarczych i społecznych związanych z deindustrializacją, opierającym swój rozwój na zasadach partycypacyjnych oraz solidarystycznych. Teren charakteryzuje się wykorzystaniem energii jej mieszkańców na rzecz rozwiązywania zidentyfikowanych problemów społecznych we współpracy z aktywnymi organizacjami pozarządowymi.

- dla podobszaru: Jaszowiec

Jaszowiec strefą skutecznie zrewitalizowaną, cieszącą się dobrą opinią oraz renomą jako miejsce efektywnego ograniczenia problemów społecznych. Podobszar stanowi przestrzeń zintegrowaną społecznie, technicznie i funkcjonalnie z centrum miasta oraz strefą uzdrowiskową. Jaszowiec powraca do lat swojej świetności stanowiąc teren intensywnej eksploracji przez turystów, kuracjuszy oraz mieszkańców miasta.

- dla podobszaru: Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja

Ustrońskie śródmieście terenem, który pełni funkcje symboliczne i integrujące społeczność lokalną. Skala negatywnych zjawisk społecznych została ograniczona dzięki zaangażowaniu instytucji miejskich oraz aktywnych mieszkańców. Zdegradowaną infrastrukturę techniczną poddano modernizacji i dostosowano ją do potrzeb grup marginalizowanych, w tym seniorów oraz niepełnosprawnych.

- dla podobszaru: Podobszar rewitalizacji Hermanice

Podobszar rewitalizacji Hermanice skutecznie wdraża rozwiązania społeczne w zakresie inkluzji społecznej, minimalizując negatywne oddziaływania miejsc cechujących się koncentracją patologii życia społecznego.

Zdegradowany teren stawów w efekcie interwencji staje się podobszarem dynamicznego rozwoju w zakresie pełnienia usług związanych ze spędzaniem czasu wolnego, rekreacją, wypoczynkiem oraz działalnością gospodarczą, turystyczną i uzdrowiskową.

– dla podobszaru: Zawodzie Dolne

Zawodzie Dolne terenem zintegrowanym społecznie i funkcjonalnie. Wspólnota lokalna chętnie angażuje się w życie społeczne całego osiedla a jej kapitał ludzki i społeczny wzrasta.

Teren poddany rewitalizacji stanowi przestrzeń przyjaznej koegzystencji turystów, gości i kuracjuszy oraz mieszkańców, a jakość infrastruktury społecznej i usługi dedykowane mieszkańcom ulegają stopniowej i zauważalnej poprawie.

Powyżej zdefiniowane wizje poszczególnych podobszarów po przeprowadzeniu rewitalizacji określają precyzyjnie zakładany zakres przeobrażeń oraz planowany efekt rewitalizacji. Zapisy wizji zostały opracowane przy aktywnym udziale interesariuszy zaangażowanych w powstawanie dokumentu i uwzględniają zdefiniowane problemy. Zawartość treściowa wizji ma charakter wypracowanego konsensusu, a wartości na podstawie, których wypracowano ostateczny kształt zapisów są podzielane przez społeczność biorącą udział w pracach nad opracowaniem na każdym etapie partycypacji społecznej. Wizja stanu podobszarów rewitalizacji w Ustroniu jest wizją korzystnej zmiany, której osiągnięcie wymaga podjęcia przez samorząd i społeczność lokalną konkretnych działań, które zostały zdefiniowane w niniejszym Programie Rewitalizacji.

9. Cele rewitalizacji, kierunki działań i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

9.1. Cele rewitalizacji – logika interwencji i kierunki działań

Zgodnie z wytycznymi zdefiniowane podobszary problemowe będą rewitalizowane z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych. Szczególny nacisk będzie ukierunkowany na stopień nasilenia problemów społecznych na danym terenie – głównie w zakresie marginalizacji materialnej i społecznej mieszkańców danego obszaru. Biorąc pod uwagę konieczność kompleksowej rewitalizacji, logika zdefiniowanej interwencji uwzględnia dwufunduszowy charakter źródeł finansowania – montażu finansowego. Częścią wiodącą będą środki Europejskiego Funduszu Społecznego stanowiącego dopełnienie dla środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Założenia planistyczne wynikające z przyjętych dla poszczególnych podobszarów wizji składają się z celu nadrzędnego wyznaczonego dla procesu rewitalizacji w mieście Ustroń oraz celów strategicznych oraz przypisanych im kierunków działań opracowanych dla każdego podobszaru oddzielnie. Poszczególne zapisy o charakterze postulatywnym wynikają z szczegółowej analizy problemowej zaprezentowanej w części diagnostycznej i stanowią odpowiedź na zidentyfikowane zjawiska niekorzystne.

Celem nadrzędnym Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 jest:

Przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych obszarów Ustronia, na których nasilają się niepożądane zjawiska społeczne i ekonomiczne oraz ulega degradacji stan i jakość zagospodarowania tkanki miejskiej.

Poniżej przedstawiono układ celów strategicznych oraz kierunków działań dla obszarów rewitalizacji w mieście Ustroń.

Tabela 83 Układ celów strategicznych i kierunków działań dla podobszaru Tereny potartaczne przy ul. Kościelnej

Tereny przemysłowe	
Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych o charakterze dysfunkcyjnym na obszarach zdegradowanych w Ustroniu.	
Działanie 1.1 Współpraca z organizacjami społecznymi na rzecz ograniczania zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród mieszkańców obszaru	
Działanie 1.2 Aktywizacja zawodowa poprzez instrumenty ekonomii społecznej	
Działanie 1.3 Budowa systemu wsparcia dedykowanego rodzinom przeżywającym trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	
Cel strategiczny 2. Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla rozwoju miasta	
Działanie 2.1 Stworzenie przedpola strefy inwestycyjnej poprzez rewitalizację dworca kolejowego i terenów przyległych	
Działanie 2.2 Zagospodarowanie terenu przemysłowego	
Cel strategiczny 3. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez ochronę środowiska	

Działanie 3.1 Zastosowanie odnawialnych źródeł energii na obszarze zdegradowanym

Działanie 3.2 Niwelowanie zagrożeń dla bezpieczeństwa ekologicznego obszaru

Źródło: opracowanie własne

Tabela 84 Układ celów strategicznych i kierunków działań dla podobszaru Jaszowiec

Jaszowiec
Cel strategiczny 1. Wykorzystanie instrumentów wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Działanie 1.1 Zastosowanie ekonomii społecznej dla aktywizacji zawodowej
Działanie 1.2 Stworzenie kompleksowej oferty spędzania czasu dla seniorów i niepełnosprawnych
Cel strategiczny 2. Ożywienie obszaru zdegradowanego poprzez wzmocnienie jego funkcji symbolicznych
Działanie 2.1 Rozwój stref rekreacyjno-wypoczynkowych dla mieszkańców, kuracjuszy i turystów
Działanie 2.2 Wzmocnienie i ochrona walorów środowiskowych obszaru

Źródło: opracowanie własne

Tabela 85 Układ celów strategicznych i kierunków działań dla podobszaru Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja

Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja
Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia i tożsamości lokalnej mieszkańców zdegradowanego obszaru
Działanie 1.1 Efektywna integracja społeczno-zawodowa dla osób nieaktywnych zawodowo
Działanie 1.2 Prowadzenie działań profilaktycznych – wsparcie dla osób uzależnionych od alkoholu
Cel strategiczny 2. Przywrócenie ładu przestrzennego obszaru sprzyjającego realizacji społecznych działań rewitalizacyjnych
Działanie 2.1 Zwiększenie dostępu do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych dla mieszkańców i przyjezdnych
Działanie 2.2 Dostosowanie zdegradowanej infrastruktury obszaru dla osób niepełnosprawnych
Cel strategiczny 3. Rewaloryzacja przestrzeni publicznej dla podniesienia jakości życia i zachowania dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego
Działanie 3.1 Wzmocnienie funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej obszaru zdegradowanego
Działanie 3.2 Wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego obszaru

Źródło: opracowanie własne

Tabela 86 Układ celów strategicznych i kierunków działań dla podobszaru Zawodzie Dolne

Zawodzie Dolne
Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych
Działanie 1.1 Aktywizacja mieszkańców w aktywne życie społeczne
Działanie 1.2 Stworzenie zintegrowanego systemu oferty wypoczynkowej i związanej z przemysłami czasu wolnego
Działanie 1.3 Integracja międzypokoleniowa mieszkańców
Cel strategiczny 2. Rewaloryzacja obszaru zdegradowanego
Działanie 2. 1 Nadanie nowych funkcji społeczno-gospodarczych w wymiarze technicznym i przestrzennym
Działanie 2.2 Zagospodarowanie istniejącej przestrzeni publicznej w harmonii z otoczeniem poprzez efektywne wykorzystanie funkcji rekreacyjnych i integracyjnych

Źródło: opracowanie własne

Tabela 87 Układ celów strategicznych i kierunków działań dla podobszaru Hermanice

Hermanice
Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych o charakterze dysfunkcyjnym
Działanie 1.1 Rozwijanie instrumentów wsparcia w zakresie wykorzystania ekonomii społecznej
Działanie 1.2 Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia specjalistycznego dla rodzin ze środowisk narażonych na marginalizację społeczną
Działanie 1.3 Działania profilaktyczno-edukacyjne zmierzające do poprawy stanu zdrowia mieszkańców obszaru zdegradowanego – efektywne przeciwdziałanie uzależnieniom
Cel strategiczny 2. Przywrócenie pierwotnej jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej na podobszarze rewitalizacji
Działanie 2.1 Rewitalizacja stawów
Działanie 2.2 Poprawa jakości przestrzeni publicznych

9.2 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

9.2.1 Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe”

1. Nazwa projektu	Rozwój budownictwa komunalnego, zagospodarowanie terenu przemysłowego w partnerstwie z Towarzystwem Budownictwa Społecznego w Ustroniu Sp. z o.o.,
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Tworzenie szans dla budownictwa komunalnego poprzez odpowiednie zagospodarowanie terenu przemysłowego umożliwia wsparcie osób

	wykluczonych i zagrożonych wykluceniem społecznym, którym towarzyszy często brak miejsca zamieszkania lub bardzo trudne warunki mieszkaniowe.				
Cel ogólny (cele) projektu	Zagospodarowanie terenów przemysłowych dla wsparcia budownictwa komunalnego i osób z niego korzystających.				
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cele strategiczne: – Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych o charakterze dysfunkcyjnym na obszarach zdegradowanych w Ustroniu. – Cel strategiczny 2. Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla rozwoju miasta				
Zakres realizowanego zadania	Miasto Ustroń w partnerstwie z Towarzystwem Budownictwa Społecznego w Ustroniu Sp. z o.o., dokona zagospodarowania terenów pod budownictwo komunalne.				
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji Tereny przemysłowe				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Tereny przemysłowe				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Tereny przemysłowe				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	X EFRR	EFS	środki prywatne	X środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	7 000 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	– Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – km²				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	– Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluceniem społecznym objętych wsparciem w programie – 20 os./rok				

2. Nazwa projektu	Modernizacja wielofunkcyjnego obiektu sportowego Kuźnia – etap II, etap III
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Obiekt sportowy Kuźnia wymaga wymiany nawierzchni boiska, uporządkowania terenu wokół boiska, budowy małej architektury oraz trybun. Ponad to w ramach projektu przewiduje się także animację czasu wolnego. Wpłynie to na poprawę bezpieczeństwa oraz wzrost atrakcyjności obiektu.
Cel ogólny (cele) projektu	Zwiększenie aktywności i partycypacji społecznej w wymiarze lokalnym poprzez animowanie i organizowanie społeczności osób wykluczonych i zagrożonych wykluceniem społecznym, a także ich otoczenia. Wzrost bezpieczeństwa i atrakcyjności obiektu sportowego.
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cele strategiczne: – Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych o charakterze dysfunkcyjnym na obszarach zdegradowanych w Ustroniu.

	– Cel strategiczny 2. Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla rozwoju miasta				
Zakres realizowanego zadania	W ramach projektu przewiduje się następujące działania: Etap II: wymianę nawierzchni boiska, budowę trybun, instalację małej architektury (ławki, kosze, stojaki na rowery), budowa parkingu oraz budynku o przeznaczeniu sportowym; Etap III: Animację czasu wolnego, organizację różnego rodzaju wydarzeń sportowych dedykowanych osobom wykluczonym z podobszaru rewitalizacji Tereny poprzemysłowe.				
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji Tereny poprzemysłowe				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Tereny poprzemysłowe				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Tereny poprzemysłowe				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	EFRR	X EFS	środki prywatne	X środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	10 000 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba organizowanych wydarzeń sportowych w ramach projektu – 20 wydarzeń/rok				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 10 os./rok				

3. Nazwa projektu	Modernizacja systemu ciepłowniczego miasta Ustronia w oparciu o ekologiczne źródła energii z wykorzystaniem wysokosprawnej kogeneracji
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Realizacja projektu ma przyczynić się do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza na terenie Ustronia, mającego wpływ na zdrowie i funkcjonowanie ludzi oraz kondycję lokalnych ekosystemów.
Cel ogólny (cele) projektu	Poprawa jakości powietrza, a przez to poprawa zdrowia i jakości życia mieszkańców Ustronia
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cele strategiczne: – Cel strategiczny 3. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez ochronę środowiska
Zakres realizowanego zadania	Przebudowa kotłowni wraz z instalacjami centralnego ogrzewania, zgodnie z obowiązującymi normami.
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji Tereny poprzemysłowe
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Tereny poprzemysłowe
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Tereny poprzemysłowe

Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	EFRR	EFS	środki prywatne	X środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	500 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 4.4 Wysokosprawna kogeneracja RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba zmodernizowanych systemów – 1 szt.				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Poprawa jakości życia mieszkańców, zmniejszenie zużycia energii, ilość zaoszczędzonej energii cieplnej, oszczędność kosztów, redukcja zanieczyszczeń do atmosfery				

4. Nazwa projektu	Rewitalizacja dworca kolejowego Ustroń (wraz z terenami przyległymi) – tworzenie nowych funkcji dla rozwoju miasta (strefa inwestycyjna)				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń				
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Realizacja projektu ma ułatwić wchodzenie na rynek pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, dzięki funkcjonowaniu spółdzielni socjalnej. Zaniedbany budynek dworca kolejowego wraz z terenami przyległymi może zyskać na atrakcyjności i funkcjonalności poprzez wykonanie koniecznych prac przez członków spółdzielni. Wykorzystany zostanie instrument aktywizacyjny w postaci spółdzielni socjalnej zajmującej się produkcją małej architektury wykorzystywanej w ramach rutynowych działań wykonywanych przez Zakład Oczyszczania Miasta w Ustroniu, dzięki czemu tereny przyległe dworca kolejowego zyskają na estetyce.				
Cel ogólny (cele) projektu	Zagospodarowanie budynku w celu poprawy jakości przestrzeni publicznej i atrakcyjności inwestycyjnej. Otwarcie rynku pracy dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.				
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cele strategiczne: – Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych o charakterze dysfunkcyjnym na obszarach zdegradowanych w Ustroniu, – Cel strategiczny 2. Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla rozwoju miasta.				
Zakres realizowanego zadania	Remont budynku dworca kolejowego, stworzenie strefy punktów handlowych, uporządkowanie terenów przyległych.				
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji Tereny przemysłowe, podróźni				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Tereny przemysłowe				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Tereny przemysłowe				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	X EFRR	EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	2 300 000,00 zł				

Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych RPO WSL 2014-2020
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 15 os./rok

5. Nazwa projektu	Utworzenie „Centrum pod jednym dachem”				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń				
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, które objęte mają być tym projektem zmagają się z problemami wymagającymi pomocy specjalistycznej: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej i w zakresie doradztwa zawodowego.				
Cel ogólny (cele) projektu	Zwiększenie spójności społecznej oraz aktywności i partycypacji społecznej w wymiarze lokalnym poprzez animowanie i organizowanie społeczności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także ich otoczenia.				
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cel strategiczny: Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych o charakterze dysfunkcyjnym				
Zakres realizowanego zadania	Praca specjalistyczna wśród dzieci, młodzieży oraz osób wchodzących na rynek pracy: pomoc specjalistyczna – pedagogiczna, psychologiczna, psychoterapeutyczna, doradztwo prawne w zakresie prawa rodzicielskiego, tworzenie grup wsparcia dla młodzieży, warsztaty i treningi dla rodziców, streetworking na obszarze rewitalizacji. Stworzenie kompleksowego systemu doradztwa zawodowego, psychologicznego, prawnego. Stworzenie zintegrowanego systemu udzielania porad bezpośrednio w miejscu zamieszkania osoby zmarginalizowanej,				
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji Tereny przemysłowe				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Tereny przemysłowe				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Tereny przemysłowe				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	EFRR	X EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	350 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 9.3 Rozwój ekonomii społecznej w regionie RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 30 os./rok Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 3 os./rok				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu,				

odniesieniu do celów rewitalizacji	zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu – 3 os./rok
------------------------------------	---

6. Nazwa projektu	Spółdzielnia socjalna					
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Członkami spółdzielni będą osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, zamieszkujące tereny objęte rewitalizacją w mieście Ustroń, pozbawione zatrudnienia. Dzięki takiemu instrumentowi jak ekonomia społeczna osoby te zyskują szansę wejścia na rynek pracy, co wpłynie na ich sytuację społeczną i ekonomiczną.					
Cel ogólny (cele) projektu	Zwiększenie szans na zatrudnienie, w tym w podmiotach ekonomii społecznej, wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez realizację instrumentów aktywnej integracji. Rozwój i wzmocnienie potencjału rozwojowego podmiotów ekonomii społecznej ukierunkowane na wzrost zatrudnienia i aktywności społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cel strategiczny: – Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych o charakterze dysfunkcyjnym					
Zakres realizowanego zadania	Stworzenie spółdzielni socjalnej świadczącej szeroki zakres usług: prace porządkowe i remontowych, prace budowlane. Zakłada się, że oferta spółdzielni będzie wykorzystana także w pozostałych projektach rewitalizacyjnych na terenie miasta Ustroń (m.in. obsługa stref rekreacyjno-wypoczynkowych).					
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji tereny przemysłowe					
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Tereny przemysłowe					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Tereny przemysłowe					
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	EFRR	X EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	250 000,00 zł					
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 9.3 Rozwój ekonomii społecznej w regionie RPO WSL 2014-2020					
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	– Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 10 os./rok					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	– Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu – 5 os./rok					

9.2.2 Podobszar rewitalizacji „Jaszowiec”

7. Nazwa projektu	Poprawa stanu środowiska naturalnego w zdegradowanej dzielnicy Jaszowiec w Ustroniu
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Dzielnica Jaszowiec jest zdegradowana, posiada nieliczne place zabaw w złym stanie technicznym, praktycznie na całym obszarze brak chodników i tras spacerowych. Na potoku Jaszowiec przepływającym przez znaczną część dzielnicy znajduje się nie spełniająca żadnej funkcji ekologicznej zaporą przeciw rumoszowa. Zapora ta stanowi trwałą barierę migracyjną. Teren dzielnicy i całego otoczenia jest bardzo silnie zalesiony różnorodnym drzewostanem z licznymi śladami bytowania dużych ssaków. Dalsze pozostawienie terenów objętych projektem na nieorganizowane i niezaplanowane działania ludzkie polegające na braku wskazania i wydzielenia miejsc dla potrzeb rekreacji, naraża obszar na biologiczną degradację. Powyższy sytuacja wpływa na pogarszający się stan bioróżnorodności biologicznej na obszarze Miasta Ustroń, wobec czego w przedmiotowym projekcie jako problem kluczowy określono: „niewystarczający stopień ochrony bioróżnorodności biologicznej na obszarze Miasta Ustroń”.
Cel ogólny (cele) projektu	Celem projektu jest ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej na obszarze miasta poprzez: - Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym; - Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji ekologicznej.
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cel strategiczny: – Cel strategiczny 1. Wykorzystanie instrumentów wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, – Cel strategiczny 2. Ożywienie obszaru zdegradowanego poprzez wzmocnienie jego funkcji symbolicznych.
Zakres realizowanego zadania	Projekt będzie polegał na modernizacji zdegradowanych terenów dzielnicy Jaszowiec poprzez ochronę zieleni i bioróżnorodności wraz z odtworzeniem istniejących szlaków i ścieżek biegnących w dzielnicy Jaszowiec łączących górę Równica i nadbrzeża rzeki Wisły, wykonaniu węzłów komunikacyjnych na skrzyżowaniach szlaków i tras z drogami i ciekami wodnymi (celem zapewnienia ciągłości przebiegu tras) oraz budowie i modernizacji kładek nad ciekami wodnymi. Zakres projektu obejmuje: – Wykonania analizy zagospodarowania zdegradowanej dzielnicy Jaszowiec dla potrzeb stanu środowiska naturalnego, – Przygotowania opracowania dotyczącego ochrony zieleni i bioróżnorodności, – Ustanowienie pomników przyrody (wraz z infrastrukturą: ścieżki, tablice informacyjne), – Ustanowienie stanowisk dokumentacyjnych (wraz z infrastrukturą: ścieżki, tablice informacyjne), – Ustanowienie użytków ekologicznych (wraz z infrastrukturą: ścieżki, tablice informacyjne), – Nasadzenie roślin rodzimych – Wykonanie ścieżek edukacyjnych, ustawienie tablic informacyjnych, – Remont i odsłonięcie zapory przeciwrumszowej na potoku Jaszowiec stanowiącego dopływ rzeki „Wisła”, usunięcie samosiejek, wyrównanie terenu, wykonanie nowych nasadzeń, – Montaż oświetlenia solarne – Poprawa stanu koryt cieków wodnych, – Odwodnienie terenu w Jaszowcu, – Wycinka i pielęgnacja drzew i krzewów, – Utworzenie terenów do wypoczynku, – Remont kortów tenisowych, – Ustawienie 3 toalet samoczyszczących, – Remont istniejących ścieżek i chodników dla pieszych (w tym odsłonięcie i przywrócenie poprzedniej funkcji ścieżkom pozarastanym, niewykorzystywanym w chwili obecnej, budowa parkingów, – Wykonanie tras dla nartorolkarzy, rolkarzy i nordic walking, narciarzy biegowych,

	– Ustawienie koszy na śmieci przy ścieżkach, ławek, donic kwiatowych (wykonanie obsad), – Likwidacja barier architektonicznych, – Uatrakcyjnienie, podświetlenie kładki na rzece Wiśle, – Przygotowanie terenu pod trasę do nauki jazdy na nartach dla dzieci (utworzenie wypożyczalni sprzętu).				
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji Jaszowiec, turyści				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Jaszowiec				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Jaszowiec				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	X EFRR	EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	3 900 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów [ha] - 2 Długość odnowionych szlaków turystycznych [km] - 8 Długość utworzonych szlaków turystycznych [km] - 20 Liczba przeprowadzonych kampanii reklamowych promujących walory turystyczne [szt.] - 1 Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z edukacją ekologiczną [szt.] - 1 Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem [szt.] – 1				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wzrost udziału obszarów chronionych w powierzchni obszarów ogółem; Powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmacnianie potencjału rozwoju gospodarczego i społecznego w oparciu o zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczych; Rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – zapewniającej z jednej strony lepszą ochronę wartości przyrodniczych, a jednocześnie przyczyniające się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej tych obszarów.				

8. Nazwa projektu	Cykl wydarzeń i oferta aktywizacji przez kulturę, sport i rekreację (projekty kulturalne zwiększające poziom aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym)
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Jednym z kluczowych problemów podobszaru jest niska aktywność społeczna mieszkańców. Zrealizowanie kompleksowego programu imprez kulturalnych i integrujących społeczność lokalną pozytywnie wpłynie na poziom integracji społecznej. Projekty kulturalne zwiększające poziom aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - zorganizowanie festynów integracyjnych, pikników oraz zorganizowanie wydarzeń sportowych łączyących pokolenia winno zwiększyć aktywność społeczną mieszkańców.
Cel ogólny (cele) projektu	Wykorzystanie kulturalnych i przyrodniczych walorów przestrzeni do rozwoju usług czasu wolnego, rozwój funkcji rekreacyjnej w oparciu o cechy obszaru i jego bezpośrednie sąsiedztwo.
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cel strategiczny: – Cel strategiczny 1. Wykorzystanie instrumentów wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zakres realizowanego zadania	Organizacja 5 pikników integracyjnych na terenie poddanym rewitalizacji; Organizacja rocznego cyklu zawodów sportowych.				
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji Jaszowiec, turyści				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Jaszowiec				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Jaszowiec				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	EFRR	X EFS	środki prywatne	X środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	210 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Poddziałanie 9.1 Aktywna integracja RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba organizowanych imprez - 10 szt./rok Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 50 os.				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba uczestników imprez - 1 000 os./rok				

9.2.3 Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja”

9. Nazwa projektu	Kompleksowa rewitalizacja stawu kajakowego wraz z otoczeniem – wykorzystanie obiektu w cyklu całorocznym
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Rejon stawu kajakowy przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja wymaga uporządkowania ze względu na niską estetykę miejsca i negatywny wpływ na środowisko. Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na rozwój funkcji turystycznych miasta Ustroń oraz poprawi jakość życia mieszkańców. Wpłynie także na poprawę stanu środowiska naturalnego w Ustroniu
Cel ogólny (cele) projektu	Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego oraz niezbędnej infrastruktury w celu poprawy jakości przestrzeni publicznej Poprawa ładu przestrzennego, rozwój zrównoważonej przestrzeni publicznej i rewitalizacja zdegradowanych obszarów Podniesienie atrakcyjności turystycznej miasta
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cel strategiczny: – Cel strategiczny 2 Przywrócenie ładu przestrzennego obszaru sprzyjającego realizacji społecznych działań rewitalizacyjnych, – Cel strategiczny 3. Rewaloryzacja przestrzeni publicznej dla podniesienia jakości życia i zachowania dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego
Zakres realizowanego zadania	Rewitalizacja terenu stawu kajakowego oraz podjęcie działań w kierunku szerszego udostępnienia akwenu mieszkańcom i turystom, rozbudowa infrastruktury okołoturystycznej –, place zabaw, siłownie zewnętrzne, stacje „Ustroński Rower Miejski”
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja, turyści

Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	X EFRR	EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	3 500 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Powierzchnia terenów objętych rewitalizacją – km ²				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba mieszkańców korzystających ze zrewitalizowanych terenów – 10 000 os./rok				

10. Nazwa projektu	Instalacja fotowoltaiczna dla budynku Szkoły Podstawowej nr 1 oraz przedszkola				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń				
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Niska efektywność energetyczna budynku Szkoły Podstawowej i przedszkola				
Cel ogólny (cele) projektu	Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkoły Podstawowej nr 1 oraz przedszkola				
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cel strategiczny: – Cel strategiczny 2. Przywrócenie ładu przestrzennego obszaru sprzyjającego realizacji społecznych działań rewitalizacyjnych.				
Zakres realizowanego zadania	Zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej (PV), służącej do produkcji energii elektrycznej z promieniowania słonecznego, ukierunkowanej na wykorzystanie energii elektrycznej na własne potrzeby budynku Szkoły Podstawowej i przedszkola.				
Beneficjenci	Miasto Ustroń, Szkoła Podstawowa nr 1 oraz przedszkole				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	X EFRR	EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	550 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich	Liczba jednostek wytworzenia energii elektrycznej z OZE – 1 szt.,				

oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Zmniejszenie energochłonności infrastruktury publicznej, wzrost udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii ogółem.

11. Nazwa projektu	Stawiam na siebie – efektywna integracja społeczno-zawodowa				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń				
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Projekt adresowany jest do osób poszukujących pracy - nieaktywnych zawodowo, w tym bezrobotnych, będących w wieku aktywności zawodowej, które jednocześnie korzystają z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z uwagi na swój niski status ekonomiczny, trudną sytuację rodzinną czy socjalno – bytową.				
Cel ogólny (cele) projektu	Realizacja projektu będzie miała pozytywny wpływ na kształtowanie relacji społecznych w mieście Ustroń oraz integrację społeczną mieszkańców. W szczególności projekt przyczyni się w istotny sposób do rewitalizacji społecznej na wskazanym obszarze.				
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cel strategiczny: – Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia i tożsamości lokalnej mieszkańców zdegradowanego obszaru				
Zakres realizowanego zadania	Praca socjalna w ramach kontraktu socjalnego będzie miała na celu pomoc osobom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.				
Beneficjenci	Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	EFRR	X EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	150 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Poddziałanie 9.1 Aktywna integracja RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 20 os. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 2 os.				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu – 5 os.				

12. Nazwa projektu	Modernizacja zaplecza i poprawa zasobów technicznych Muzeum Ustrońskiego wraz z bezpośrednim otoczeniem				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń				
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Muzeum Ustrońskie znajduje się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego. Tu gromadzone są wszelkie informacje oraz artefakty dotyczące miejscowych tradycji przemysłowych, a także bogate zbiory związane z kulturą regionu. Dlatego istotna jest dbałość o kondycję placówki ponieważ stanowi ona ważny element w ofercie kulturalnej i turystycznej miasta. Otoczenie obiektu można wykorzystać jako ogólnodostępną przestrzeń publiczną.				
Cel ogólny (cele) projektu	Wzmocnienie zasobów technicznych placówki w celu kontynuowania misji związanej z kulturą miasta i regionu. Podniesienie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej miasta.				
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cel strategiczny: – Cel strategiczny 3. Rewaloryzacja przestrzeni publicznej dla podniesienia jakości życia i zachowania dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego				
Zakres realizowanego zadania	Reorganizacja otoczenia placówki w celu stworzenia estetycznej przestrzeni publicznej: zieleni, nasadzenia, mała architektura. Poszerzenie oferty kulturalnej placówki.				
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Muzeum Ustrońskie: ul. Hutnicza 3, 43-450 Ustroń				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	X EFRR	EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	2 300 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba obiektów wspartych projektem – 1 szt.				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba osób odwiedzających placówkę – 12 000 os./rok				

9.2.4 Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne”

13. Nazwa projektu	Rewitalizacja przestrzeni publicznej
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Odnova jakości krajobrazu przestrzeni publicznej jest pretekstem do aktywizacji społecznej i tym samym rzeczywistego ożywienia podobszaru Zawodzia Dolnego.
Cel ogólny (cele) projektu	Wzrost atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej Zawodzia Dolnego poprzez rewitalizację przestrzeni publicznej

Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cel strategiczny: – Cel strategiczny 2. Rewaloryzacja obszaru zdegradowanego.					
Zakres realizowanego zadania	Poprawa stanu infrastruktury technicznej, sieci, dróg, chodników, przebudowa nawierzchni ciągów pieszych i rowerowych, uporządkowanie zieleni, zabiegi pielęgnacyjne istniejącego drzewostanu, montaż małej architektury wraz z urządzeniami rekreacyjnymi (plac zabaw, ławki, kosze na śmieci), budowa tężni solankowej, organizacja imprez, zabaw i spotkań na terenie zrewitalizowanej przestrzeni publicznej.					
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji Zawodzie Dolne, turyści					
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Zawodzie Dolne					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Zawodzie Dolne					
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	X EFRR	EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	3 500 000,00 zł					
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych RPO WSL 2014-2020					
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba jednostek poddanych procesowi rewitalizacji – 1 szt.					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej przestrzeni publicznej – 5 000os./rok					

14. Nazwa projektu	Społeczny Bank Czasu
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Seniorzy z obszaru zdegradowanego jako osoby dotknięte wykluczeniem społecznym odczuwają szczególną potrzebę wsparcia i wzajemnej pomocy. Projekt odpowiada na tę potrzebę dzięki tworzeniu szans na społeczną integrację i wymianę pomocy pomiędzy osobami potrzebującymi.
Cel ogólny (cele) projektu	Wsparcie osób starszych dotkniętych wykluczeniem społecznym
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cel strategiczny: – Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych.
Zakres realizowanego zadania	Metoda pracy socjalnej polegająca na inicjowaniu ruchu wsparcia w grupie osób dotkniętych wykluczeniem społecznym w formie pośrednictwa we wzajemnej wymianie usług i pomocy pomiędzy jego uczestnikami. Grupą docelową byłoby mieszkańcy Miejskiego Domu Spokojnej Starości w Ustroniu oraz seniorzy z obszaru zdegradowanego.
Beneficjenci	Miasto Ustroń
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Zawodzie Dolne
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Zawodzie Dolne

Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	EFRR	X EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	100 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 9.1 Aktywna integracja RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	– Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 10 os. – Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 1 os.				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	– Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu – 2 os.				

15. Nazwa projektu	Mobilny dzienny dom opieki dla osób starszych i osób niepełnosprawnych				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń				
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Projekt będzie skierowany do osób starszych i osób niepełnosprawnych oraz osób z otoczenia niepełnosprawnego, w celu zacieśniania więzi ze środowiskiem.				
Cel ogólny (cele) projektu	Integracja społeczno – zawodowa osób niepełnosprawnych oraz osób z otoczenia niepełnosprawnych w celu zacieśniania więzi ze środowiskiem i „wyjścia na zewnątrz” oraz nauka „wejścia na rynek pracy”.				
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cel strategiczny: – Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych				
Zakres realizowanego zadania	Cykliczne spotkania o charakterze edukacyjnym i samopomocowym, spotkania integracyjne, warsztaty psychologiczne i/lub zawodowe dla osób niepełnosprawnych i osób z ich otoczenia, warsztaty zajęciowe (ikebana, decupage, malarskie), bezpłatne porady prawne.				
Beneficjenci	Osoby starsze i niepełnosprawne z podobszaru rewitalizacji Zawodzie Dolne				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Zawodzie Dolne				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Zawodzie Dolne				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	EFRR	X EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	230 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 9.1 Aktywna integracja RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	– Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 10 os.				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w	– Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 1 os.				

odniesieniu do celów
rewitalizacji

9.2.5 Podobszar rewitalizacji „Hermanice”

16. Nazwa projektu	Rewitalizacja terenu stawów pokuźnicznych w Hermanicach przy ul. Sportowej				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń				
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Tereny stawów pokuźnicznych wymagają uporządkowania ze względu na niską estetykę tych miejsc i negatywny wpływ na środowisko. Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na rozwój funkcji turystycznych miasta Ustroń oraz poprawi jakość życia mieszkańców. Wpłynie także na poprawę stanu środowiska naturalnego w Ustroniu				
Cel ogólny (cele) projektu	Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego oraz niezbędnej infrastruktury w celu poprawy jakości przestrzeni publicznej Poprawa ładu przestrzennego, rozwój zrównoważonej przestrzeni publicznej i rewitalizacja zdegradowanych obszarów Podniesienie atrakcyjności turystycznej miasta				
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cel strategiczny: – Cel strategiczny 2. Przywrócenie pierwotnej jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej na podobszarze rewitalizacji.				
Zakres realizowanego zadania	Rewitalizacja terenu stawów pokuźnicznych w Hermanicach przy ul. Sportowej oraz podjęcie działań w kierunku szerszego udostępnienia akwenu mieszkańcom i turystom; Rozbudowa infrastruktury okołoturystycznej – boisko do siatkówki plażowej, place zabaw, siłownie zewnętrzne, stacje „Ustroński Rower Miejski” Wykorzystanie budynków dla rozbudowy sieci handlowo-usługowej; Remont ulicy Sportowej z uwzględnieniem ścieżki rowerowej.				
Beneficjenci	Miasto Ustroń,				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Hermanice				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Sportowa, Ustroń				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	X EFRR	EFS	środki prywatne	X środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	3 500 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba jednostek poddanych procesowi rewitalizacji – 1 szt.				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba mieszkańców obszaru korzystających ze zrewitalizowanych terenów – 5000 os./rok				

17. Nazwa projektu	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Realizacja projektu przyczyni się do zmniejszenia problemu ubóstwa i bezrobocia oraz niskiej integracji społecznej na wskazanym podobszarze rewitalizacji.					
Cel ogólny (cele) projektu	Poprawa dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i rozwijanie sektora ekonomii społecznej					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cel strategiczny: – Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych o charakterze dysfunkcyjnym.					
Zakres realizowanego zadania	Organizacja zajęć edukacyjnych – kursy specjalistyczne, kursy z podstaw obsługi komputera, doradztwo zawodowe – prowadzenie warsztatów doskonalenia zawodowego, opracowanie ścieżki reintegracji zawodowej dla wszystkich uczestników przedsięwzięcia, przeprowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe, uruchomienie staży zawodowych.					
Beneficjenci	Miasto Ustroń,					
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	Hermanice					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Sportowa, Ustroń					
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	EFRR	X EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	250 000,00 zł					
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 9.1 Aktywna integracja RPO WSL 2014-2020					
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie- 10 osób Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - 5 osób Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie -10 osób Liczba godzin szkoleń zawodowych - 200 h Liczba godzin szkoleń komputerowych - 120 h Liczba godzin poradnictwa zawodowego - 80 h					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu - 15 os. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - 10 os.					

9.3 Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poza szczegółowo opisanymi powyżej projektami podstawowymi związanymi z planem rewitalizacji Miasta Ustroń, przewidziana jest również możliwość realizacji innych przedsięwzięć rewitalizacyjnych o charakterze uzupełniającym.

Poniżej przedstawiono przedsięwzięcia mające charakter uzupełniający korespondujące z przedsięwzięciami podstawowymi:

- „CYKLO-BESKIDY. Stworzenie beskidzkiej magistrali rowerowej elementem rozwoju turystyki rowerowej na Śląsku Cieszyńskim”,

- Uporządkowanie nabrzeża rzeki Wisły – skomunikowanie terenów rekreacyjnych – stworzenie infrastruktury rekreacyjnej i okołoturystycznej,
- Wymiana oświetlenia drogowego w ramach ciągów drogowych na energooszczędne w obrębie obszaru rewitalizowanego (również wykorzystanie odnawialnych źródeł energii),
- Uruchomienie miejskiej aplikacji dedykowanej turystom i kuracjusom (rozwój e-turystyki, aplikacje mobilne),
- Stworzenie ogólnodostępnych publicznych punktów sanitarnych na terenach zdegradowanych,

Ponadto należy mieć na uwadze, że na chwilę obecną trudno jest zidentyfikować jednoznacznie wszystkie potrzeby mieszkańców oraz podmiotów funkcjonujących na terenach zdegradowanych. Mogą się one bowiem zmieniać, na przestrzeni kolejnych lat funkcjonowania Programu, także ze względu na realizację wpisanych do dokumentu działań. Z punktu widzenia jakości dokumentu warto zwrócić uwagę na fakt, że ustroński samorząd jako organ opracowujący dokument włączył maksymalnie dużą liczbę projektów zgłaszanych przez interesariuszy procesu rewitalizacji w Ustroniu.

Aby Lokalny Program Rewitalizacji był elastyczny i mógł reagować na zmieniające się potrzeby mieszkańców, poniżej zaprezentowano możliwe do realizacji przedsięwzięcia:

- wyrównywanie szans społecznych i zawodowych osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- aktywizacja i integracja społeczna seniorów,
- rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzmocnienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców;
- przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców,
- promowanie przedsiębiorczości, podejmowanie działań na rzecz rozwoju gospodarczego, w tym podejmowanie działań sprzyjających tworzeniu nowych firm i rozwoju kompetencji przedsiębiorczości mieszkańców,
- wspieranie przedsiębiorczości poprzez tworzenie mechanizmów wspierających działalność inwestycyjną firm, w tym w postaci funduszy pożyczkowych,
- wsparcie przedsiębiorczości społecznej,
- rozbudowa infrastruktury społecznej, turystycznej i okołoturystycznej,
- poprawa efektywności energetycznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej,
- poprawa stanu zagospodarowania oraz jakości przestrzeni publicznych i półpublicznych,
- zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego,
- integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie stopnia ich udziału w życiu publicznym,
- rozwój nowych przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb społecznych,

- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i ich udostępnianie na cele społeczne i gospodarcze,
- ochrona środowiska przyrodniczego (zwłaszcza powietrza atmosferycznego),
- poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej oraz zasobów mieszkaniowych,
- poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej i zdrowotnej dla mieszkańców terenów zdegradowanych.

9.3.1 Pozostałe projekty (uzupełniające)

18. Nazwa projektu	„CYKLO-BESKIDY. Stworzenie beskidzkiej magistrali rowerowej elementem rozwoju turystyki rowerowej na Śląsku Cieszyńskim”					
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Ustroń jest miastem o charakterze turystycznym i uzdrowiskowym, co determinuje konieczność dbania o środowisko naturalne. Umożliwienie mieszkańcom oraz turystom i kuracjuszom przemieszczanie się rowerem wpłynie korzystnie na środowisko naturalne. Ponadto inicjatywa wpłynie na rozwój funkcji turystycznych miasta.					
Cel ogólny (cele) projektu	Ochrona środowiska naturalnego i podniesienie funkcji turystycznych miasta. Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie dodatkowej formy komunikacji.					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cele strategiczne: – Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla rozwoju miasta.					
Zakres realizowanego zadania	Uruchomienie punktów wypożyczania i zwrotu rowerów zakup rowerów.					
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy miasta w tym mieszkańcy obszaru rewitalizacji, turyści					
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	-					
Miejsce realizacji danego projektu	-					
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	X EFRR	EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	1 200 000,00 zł					
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego RPO WSL 2014-2020					
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	– Liczba punktów wypożyczania i zwrotu rowerów – szt.					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	– Liczba użytkowników programu – 25 000 os./rok					

19. Nazwa projektu	Uporządkowanie terenów w okolicy rzeki Wisły - odtworzenie i skomunikowanie zasobów przyrodniczych					
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Realizacja projektu przyczyni się do poprawy wizerunku i estetyki zaniedbanych terenów wzdłuż rzeki Wisły.					
Cel ogólny (cele) projektu	Poprawa estetyki terenów wzdłuż rzeki Wisły					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cele strategiczne: – Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla rozwoju miasta, – Ożywienie obszaru zdegradowanego poprzez wzmocnienie jego funkcji symbolicznych, – Przywrócenie ładu przestrzennego obszaru sprzyjającego realizacji społecznych działań rewitalizacyjnych,					

	– Rewaloryzacja przestrzeni publicznej dla podniesienia jakości życia i zachowania dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego, – Rewaloryzacja obszaru zdegradowanego, – Przywrócenie pierwotnej jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej na podobszarze rewitalizacji.				
Zakres realizowanego zadania	Zagospodarowanie terenu w okolicy rzeki Wisły w Ustroniu, które polegać będzie na budowie nowych ścieżek spacerowo-rowerowych i edukacyjnych, miejsc wypoczynku, elementów małej architektury (tablice przyrodnicze i edukacyjne, ławki, kosze na śmieci, stojaki do rowerów itp.), urządzeń i obiektów rekreacyjno-sportowych (w tym np. zabawowe, rekreacyjne, siłownie zewnętrzne, boiska, stoły do gier itp.), toalety, infokioski, oświetlenie itp.				
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy miasta w tym mieszkańcy obszaru rewitalizacji, turyści				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	-				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Obszar wzdłuż rzeki Wisły na terenie miasta Ustronia				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	X EFRR	EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	4 700 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Łączna pow. zrekultywowanych gruntów (ha) - 2 Długość odnowionych szlaków turystycznych [km] - 8 Długość utworzonych szlaków turystycznych [km] - 20 Liczba przeprowadzonych kampanii reklamowych promujących walory turystyczne [szt.] - 1 Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z edukacją ekologiczną [szt.] - 1				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba osób korzystających z zagospodarowanych bulwarów nadwiślańskich – 50 000 os./rok Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem [szt.] - 1				

20. Nazwa projektu	Wymiana oświetlenia drogowego w ramach ciągów drogowych na energooszczędne w obrębie obszaru rewitalizowanego z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Aktualnie funkcjonująca na terenach zdegradowanych infrastruktura w zakresie oświetlenia drogowego wykazuje wysoką nieefektywność wykorzystania energii, co wskazuje na konieczność jej wymiany.
Cel ogólny (cele) projektu	Zwiększenie efektywności wykorzystania energii. Poprawa ładu przestrzennego, rozwój zrównoważonej przestrzeni publicznej i rewitalizacja zdegradowanych obszarów.
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cele strategiczne: – Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla rozwoju miasta, – Przywrócenie ładu przestrzennego obszaru sprzyjającego realizacji społecznych działań rewitalizacyjnych, – Rewaloryzacja obszaru zdegradowanego.
Zakres realizowanego zadania	W ramach zadania wykonane zostanie nowe energooszczędne oświetlenie uliczne wraz zamontowaniem systemu zarządzania energią,

	w ciągach drogowych przebiegających w granicach terenów rewitalizacji.				
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy miasta w tym mieszkańcy obszaru rewitalizacji, turyści				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	-				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Miasto Ustroń				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	X EFRR	EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	2 000 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 4.5 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Długość ciągów drogowych objętych projektem - 7 km				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba osób dla których podniósł się poziom bezpieczeństwa – 200 os./rok				

21. Nazwa projektu	Uruchomienie miejskiej aplikacji dedykowanej turystom i kuracjom (rozwój e-turystyki, aplikacje mobilne),				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń				
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Ustroń ma charakter turystyczny i uzdrowiskowy. Uruchomienie aplikacji umożliwi scalenie informacji atrakcyjnych dla mieszkańców, turystów i kuracjuszy i udostępnienie ich w sposób łatwo dostępny.				
Cel ogólny (cele) projektu	Rozwój atrakcyjności turystycznej i podniesienie jakości życia mieszkańców.				
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cele strategiczne: – Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla rozwoju miasta.				
Zakres realizowanego zadania	Uruchomienie punktów do korzystania z aplikacji w każdym z obszarów zdegradowanych				
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy miasta w tym mieszkańcy obszaru rewitalizacji, turyści				
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	-				
Miejsce realizacji danego projektu	Miasto Ustroń				
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	EFRR	EFS	środki prywatne	X środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	800 000,00 zł				
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 3.3 Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych RPO WSL 2014-2020				
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w	Liczba punktów do korzystania z aplikacji – 10 szt.				

odniesieniu do celów rewitalizacji	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba osób korzystających z punktów gdzie dostępna jest aplikacja – 10 000 os./rok

22. Nazwa projektu	Stworzenie ogólnodostępnych publicznych punktów sanitarnych					
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Ustroń					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Na terenie zdegradowanym brakuje punktów sanitarnych, z których mogliby korzystać zarówno mieszkańcy jak i osoby będące tam przejazdem, ze względu na turystyczny charakter miasta Ustroń					
Cel ogólny (cele) projektu	Wsparcie terenów zdegradowanych w przenośną infrastrukturę sanitarną w celu poprawy jakości życia mieszkańców					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Projekt wpisuje się w cele strategiczne: – Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla rozwoju miasta.					
Zakres realizowanego zadania	Zakup przenośnych punktów sanitarnych i umieszczenie ich na terenach rewitalizacji.					
Beneficjenci	Miasto Ustroń, mieszkańcy miasta w tym mieszkańcy obszaru rewitalizacji, turyści					
Lokalizacja w ramach podobszarów rewitalizacji	-					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Miasto Ustroń					
Potencjalne źródła finansowania projektu	X krajowe środki publiczne	X EFRR	EFS	środki prywatne	środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	1 500 000,00 zł					
Zgodność z SZOOP RPO WSL	Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych RPO WSL 2014-2020					
Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Liczba przenośnych punktów sanitarnych zlokalizowanych na rewitalizowanym terenie – 6 szt.					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wzrost dostępności punktów sanitarnych					

10. Komplementarność działań rewitalizacyjnych

Komplementarność, obok szczegółowej diagnozy oraz możliwie szerokiej partycypacji społecznej, stanowi bardzo ważny aspekt Programu Rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować będzie efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Według Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wymogiem koniecznym przy opracowaniu programów rewitalizacji jest konieczność zapewnienia komplementarności w pięciu aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

10.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 została zapewniona dzięki skupieniu projektów wybranych do realizacji na czterech ściśle określonych, wyznaczonych i zdelimitowanych obszarach rewitalizacji. Obszary rewitalizacji i obszary zdegradowane mają charakter tożsamy i zostały wyznaczone po przeprowadzeniu dogłębnej analizy wskaźnikowej przy zasięgnięciu opinii przedstawicieli zainteresowanych środowisk oraz samych mieszkańców. Obszary wyznaczone w pierwszej kolejności jako tereny zdegradowane po przeprowadzeniu szczegółowej diagnozy zostały wskazane jako obszary przewidziane do rewitalizacji po uwzględnieniu nieznanych korekt, które zostały zgłoszone podczas spotkań warsztatowych.

Wszystkie podstawowe projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Są odpowiedzią na główne problemy dla tego terenu. Dzięki ich realizacji pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli mieszkańcy obszaru, całego miasta jak i regionu. Ich realizacja będzie zapobiegać przenoszeniu się różnych problemów na dalsze obszary miasta.

10.2 Komplementarność problemowa

W Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 zapewniona została także komplementarność problemowa. Wybrane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ze sobą wzajemnie powiązane, a także wzajemnie się dopełniają. Zadania infrastrukturalne, związane z renowacją bądź przebudową zniszczonych budynków użyteczności publicznej zakładają prowadzenie tam działań o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców).

Zadania zostały przewidziane w taki sposób, aby równocześnie przeciwdziałały problemom w różnych sferach. Działania rewitalizacyjne związane z remontem lub modernizacją infrastruktury technicznej służą zarówno poprawie jakości życia mieszkańców, jak również zwiększeniu ład przestrzennego.

10.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Za realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 odpowiada Operator (szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w rozdziale 11. System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz przejrzystość i odpowiedzialność publiczna za wdrożenie LPR). Umieszczenie Operatora w ramach obecnych struktur Urzędu Miasta zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Realizacja LPR będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Wszyscy interesariusze będą włączeni w proces realizacji programu oraz do jego okresowej oceny.

10.4 Komplementarność międzyokresowa

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 zwraca także uwagę na zachowanie ciągłości programowej. Przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich okresach programowych mają swoją ciągłość i kontynuację w obecnym dokumencie. W części interwencji inwestycyjnej, infrastrukturalnej, przedmiotowe opracowanie stanowi kontynuację działań wskazanych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Ustronia z roku 2005 oraz w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Ustroń 2009 – 2015. Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań rewitalizacyjnych pozwolą na jeszcze bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej.

10.5 Komplementarność źródeł finansowania

Projekty, które zostały zapisane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 mają zapewnione finansowanie z różnych źródeł, które wzajemnie się uzupełniają i łączą. Kluczowe znaczenie z punktu widzenia skutecznej realizacji założeń rewitalizacyjnych są środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Kluczowe inwestycje będą realizowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego, na realizację wkładów własnych zabezpieczono środki własne. Ponadto projekty zapisane w dokumencie dają także możliwość włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji. Projekty przewidziane do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 będą korzystały z różnych form wsparcia zewnętrznego, również w ramach Krajowych Programów Operacyjnych, a także grantów i dotacji.

10.6 Podsumowanie komplementarności

Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe”							
Cel strategiczny	Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych o charakterze dysfunkcyjnym na obszarach zdegradowanych w Ustroniu			Cel strategiczny 2. Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla rozwoju miasta		Cel strategiczny 3. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez ochronę środowiska	
Kierunek działania	Działanie 1.1 Współpraca z organizacjami społecznymi na rzecz ograniczania zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród mieszkańców obszaru	Działanie 1.2 Aktywizacja zawodowa poprzez instrumenty ekonomii społecznej	Działanie 1.3 Budowa systemu wsparcia dedykowanego rodzinom przeżywającym trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Działanie 2.1 Stworzenie przedpola strefy inwestycyjnej poprzez rewitalizację dworca kolejowego i terenów przyległych	Działanie 2.2 Zagospodarowanie terenu przemysłowego	Działanie 3.1 Zastosowanie odnawialnych źródeł energii na obszarze zdegradowanym	Działanie 3.2 Niwelowanie zagrożeń dla bezpieczeństwa ekologicznego obszaru
1.Rozwój budownictwa komunalnego, zagospodarowanie terenu przemysłowego w partnerstwie z Towarzystwem Budownictwa Społecznego w Ustroniu Sp. z o.o.,							
2.Modernizacja wielofunkcyjnego							

obiektu sportowego Kuźnia – etap II, etap III							
3.Modernizacja systemu ciepłowniczego miasta Ustronia w oparciu o ekologiczne źródła energii z wykorzystaniem wysokosprawnej kogeneracji							
4.Rewitalizacja dworca kolejowego Ustroń (wraz z terenami przyległymi) – tworzenie nowych funkcji dla rozwoju miasta (strefa inwestycyjna)							
5.Utworzenie „Centrum pod jednym dachem”							
6.Spółdzielnia socjalna							
Podobszar rewitalizacji „Jaszowiec”							
Cel strategiczny	Cel strategiczny 1. Wykorzystanie instrumentów wsparcia dla osób zagrożonych wykluceniem społecznym			Cel strategiczny 2. Ożywienie obszaru zdegradowanego poprzez wzmocnienie jego funkcji symbolicznych			
Kierunek działania	Działanie 1.1 Zastosowanie ekonomii społecznej dla aktywizacji zawodowej	Działanie 1.2 Stworzenie kompleksowej oferty spędzania czasu dla seniorów i niepełnosprawnych		Działanie 2.1 Rozwój stref rekreacyjno-wypoczynkowych dla mieszkańców, kuracjuszy i turystów		Działanie 2.2 Wzmocnienie i ochrona walorów środowiskowych obszaru	

7. Poprawa stanu środowiska naturalnego w zdegradowanej dzielnicy Jaszowiec w Ustroniu						
8. Cykl wydarzeń i oferta aktywizacji przez kulturę, sport i rekreację (projekty kulturalne zwiększające poziom aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym)						
Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja”						
Cel strategiczny	Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia i tożsamości lokalnej mieszkańców zdegradowanego obszaru		Cel strategiczny 2. Przywrócenie ładu przestrzennego obszaru sprzyjającego realizacji społecznych działań rewitalizacyjnych		Cel strategiczny 3. Rewaloryzacja przestrzeni publicznej dla podniesienia jakości życia i zachowania dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego	
Kierunek działania	Działanie 1.1 Efektywna integracja społeczno-zawodowa dla osób nieaktywnych zawodowo	Działanie 1.2 Prowadzenie działań profilaktycznych – wsparcie dla osób uzależnionych od alkoholu	Działanie 2.1 Zwiększenie dostępu do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych dla mieszkańców i przyjezdnych	Działanie 2.2 Dostosowanie zdegradowanej infrastruktury obszaru dla osób niepełnosprawnych	Działanie 3.1 Wzmocnienie funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej obszaru zdegradowanego	Działanie 3.2 Wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego obszaru
9. Kompleksowa rewitalizacja stawu kajakowego wraz z						

otoczeniem – wykorzystanie obiektu w cyklu całorocznym						
10.Instalacja fotowoltaiczna dla budynku Szkoły Podstawowej nr 1 oraz przedszkola						
11.Stawiam na siebie – efektywna integracja społeczno-zawodowa						
12.Modernizacja zaplecza i poprawa zasobów technicznych Muzeum Ustrońskiego wraz z bezpośrednim otoczeniem						
Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne”						
Cel strategiczny	Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych			Cel strategiczny 2. Rewaloryzacja obszaru zdegradowanego		
Kierunek działania	Działanie 1.1 Aktywizacja mieszkańców w aktywne życie społeczne	Działanie 1.2 Stworzenie zintegrowanego systemu oferty wypoczynkowej i związanej z przemysłami czasu wolnego	Działanie 1.3 Integracja międzypokoleniowa mieszkańców	Działanie 2. 1 Nadanie nowych funkcji społeczno- gospodarczych w wymiarze technicznym i przestrzennym	Działanie 2.2 Zagospodarowanie istniejącej przestrzeni publicznej w harmonii z otoczeniem poprzez efektywne wykorzystanie funkcji rekreacyjnych i integracyjnych	

13.Rewitalizacja przestrzeni publicznej					
14.Społeczny Bank Czasu					
15.Mobilny dzienny dom opieki dla osób starszych i osób niepełnosprawnych					
Podobszar rewitalizacji „Hermanice”					
Cel strategiczny	Cel strategiczny 1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych o charakterze dysfunkcyjnym			Cel strategiczny 2. Przywrócenie pierwotnej jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej na podobszarze rewitalizacji	
Kierunek działania	Działanie 1.1 Rozwijanie instrumentów wsparcia w zakresie wykorzystania ekonomii społecznej	Działanie 1.2 Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia specjalistycznego dla rodzin ze środowisk narażonych na marginalizację społeczną	Działanie 1.3 Działania profilaktyczno–edukacyjne zmierzające do poprawy stanu zdrowia mieszkańców obszaru zdegradowanego – efektywne przeciwdziałanie uzależnieniom	Działanie 2.1 Rewitalizacja stawów	Działanie 2.2 Poprawa jakości przestrzeni publicznych
16.Rewitalizacja terenu stawów pokuźnicznych w Hermanicach przy ul. Sportowej					

17.Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych					
---	--	--	--	--	--

11. Indykatywne ramy finansowe

11.1 Ramy finansowe

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, uwzględnione w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 obejmują zadania o charakterze głównym, których realizacja uzależniona została przede wszystkim od możliwości finansowych miasta oraz stopnia efektywności pozyskiwania środków na realizację poszczególnych przedsięwzięć. W tym kontekście przedmiotowy plan finansowy ma charakter indykatywny i obejmuje wszystkie zidentyfikowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Łączna wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach LPR zamyka się kwotą 38 590 000,00 zł. Szczegółowe rozbieżności z uwzględnieniem podziału na poszczególne przedsięwzięcia znajduje się w poniższej tabeli. Poza ramowym okresem realizacji, szacunkowymi kosztami obejmuje ona również potencjalne źródła finansowania. Kolejna tabela prezentuje łączną kwotę dofinansowania na poszczególne źródła finansowania.

Tabela 88 Indykatywne ramy finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
1.	Rozwój budownictwa komunalnego, zagospodarowanie terenu przemysłowego w partnerstwie z Towarzystwem Budownictwa Społecznego w Ustroniu Sp. z o.o.,	Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020, Bank Gospodarstwa Krajowego	7 000 000,00 zł
2.	Modernizacja wielofunkcyjnego obiektu sportowego Kuźnia – etap II, etap III	Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020, Ministerstwo Sportu i Turystyki	10 000 000,00 zł
3.	Modernizacja systemu ciepłowniczego miasta Ustronia w oparciu o ekologiczne źródła energii z wykorzystaniem wysokosprawnej kogeneracji	Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	500 000,00 zł

4.	Rewitalizacja dworca kolejowego Ustroń (wraz z terenami przyległymi) – tworzenie nowych funkcji dla rozwoju miasta (strefa inwestycyjna)	Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	2 300 000,00 zł
5.	Utworzenie „Centrum pod jednym dachem”	Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	350 000,00 zł
6.	Spółdzielnia socjalna	Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	250 000,00 zł
7.	Poprawa stanu środowiska naturalnego w zdegradowanej dzielnicy Jaszowiec w Ustroniu	Podobszar rewitalizacji „Jaszowiec”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	3 900 000,00 zł
8.	Cykl wydarzeń i oferta aktywizacji przez kulturę, sport i rekreację (projekty kulturalne zwiększające poziom aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym)	Podobszar rewitalizacji „Jaszowiec”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020, Interreg Polska-Słowacja, Interreg Polska-Czechy	210 000,00 zł
9.	Kompleksowa rewitalizacja stawu kajakowego wraz z otoczeniem – wykorzystanie obiektu w cyklu całorocznym	Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	3 500 000,00 zł
10.	Instalacja fotowoltaiczna dla budynku Szkoły Podstawowej nr 1 oraz przedszkola	Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	550 000,00 zł
11.	Stawiam na siebie – efektywna integracja społeczno-zawodowa	Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul.	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	150 000,00 zł

		Hutniczej / ul. 3 Maja”			
12.	Modernizacja zaplecza i poprawa zasobów technicznych Muzeum Ustrońskiego wraz z bezpośrednim otoczeniem	Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	2 300 000,00 zł
13.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej	Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	3 500 000,00 zł
14.	Społeczny Bank Czasu	Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	100 000,00 zł
15.	Mobilny dzienny dom opieki dla osób starszych i osób niepełnosprawnych	Mobilny dzienny dom opieki dla osób starszych i osób niepełnosprawnych	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	230 000,00 zł
16.	Rewitalizacja terenu stawów pokuźniczych w Hermanicach przy ul. Sportowej	Podobszar rewitalizacji „Hermanice”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	3 500 000,00 zł
17.	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych	Podobszar rewitalizacji „Hermanice”	2017 -2020	Krajowe środki publiczne, RPO WSL 2014-2020	250 000,00 zł
Łącznie					38 590 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne

11.2 Potencjalne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych

Źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych w województwie śląskim w latach 2014 – 2020 są środki w ramach funduszy europejskich wydatkowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020. Jednocześnie ważnymi źródłami zapewniającymi komplementarność finansowania przedsięwzięć są: krajowe fundusze europejskie (np. PO WER, PO IŚ, PO PC), środki celowe będące w dyspozycji Ministerstw (np. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej), inne środki regionalne i lokalne, a także środki pochodzące od prywatnych inwestorów.

11.2.1 Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020

Ważnym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020. W ramach tego Programu przedsięwzięcia rewitalizacyjne wspierane będą przede wszystkim w Osi Priorytetowej X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna. Głównym celem tego działania jest ograniczenie problemów społecznych na terenach zdegradowanych, a finansowane będą projekty ukierunkowane na ograniczenie istotnych problemów społecznych zidentyfikowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Dodatkowo przewidziano preferencję na poziomie wyboru projektów w Osi IX Włączenie społeczne, Osi VII Regionalny rynek pracy. Poniżej wskazano działania w ramach RPO Województwa Śląskiego będące potencjalnymi źródłami finansowania projektów zidentyfikowanych na poziomie LPR.

1. Preferencje terytorialne związane z rewitalizacją:
 - Oś 10. Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna:
 - 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
 - 10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego.
2. Kryteria premiujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne:
 - Oś 9. Włączenie społeczne:
 - 9.1 Aktywna integracja,
 - 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne,
 - Rozwój ekonomii społecznej w regionie.
 - Oś 4 Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna
 - 4.1 Odnawialne źródła energii,
 - 4.4 Wysokosprawna kogeneracja,
 - 4.5 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie.
 - Oś 7 Regionalny rynek pracy

- 7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- 7.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia,
- 7.3 Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej,
- 7.4 Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu),
- 7.5 Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej poprzez instrumenty finansowe.
- Oś 11 Wzmocnienie potencjału edukacyjnego
 - 11.2 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów ,
 - 11.3 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych ,
 - 11.4 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych.

11.2.2 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020

Projekty rewitalizacyjne zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 mogą być finansowane również w ramach środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020, który może być narzędziem wdrażania działań rewitalizacyjnych. Wprawdzie w ramach programu nie przewidziano odrębnych działań dedykowanych projektom rewitalizacyjnym, jednak przyjęto rozwiązania promujące projekty związane z rewitalizacją poprzez wprowadzenie dedykowanych kryteriów wyboru. Preferencje dla projektów rewitalizacyjnych przewidziane zostały w następujących Działaniach/Poddziałaniach:

- Działanie 1.3 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach (wsparcie skierowane będzie na tzw. głęboką kompleksową modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej);
- Działanie 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury (w ramach działania realizowane będą inwestycje dotyczące zarówno ochrony zabytków, jak też rozwoju zasobów kultury).

11.2.3 Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych

Zadania do realizacji związane z zaspokojeniem potrzeb osób starszych, przewidziane w Lokalnym Programie Rewitalizacji mogą być dofinansowane przez Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2025. Program ASOS za cel przyjął poprawę jakości i poziomu

życia osób starszych dla godnego starzenia się, poprzez aktywność społeczną. U podstaw programu leży natomiast zróżnicowanie populacji osób starszych i ich potrzeb. Promowane są zatem działania mające na celu podtrzymanie aktywności osób starszych i zapewnienie ich udziału w życiu społecznym oraz działania ukierunkowane na osoby o ograniczonej samodzielności. W programie wyznaczone zostały 4 Priorytety:

- Priorytet 1. Edukacja osób starszych. Celem Priorytetu jest zwiększenie różnorodności oraz poprawa jakości oferty edukacyjnej dla osób starszych. W ramach priorytetu wspierane są działania obejmujące np. tworzenie ofert zajęć edukacyjnych i warsztatów o aktywnym starzeniu się, kształcenie opiekunów.
- Priorytet 2. Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz i międzypokoleniową. Celem priorytetu jest tworzenie odpowiednich warunków dla integracji wewnątrzpokoleniowej, a także międzypokoleniowej osób starszych w oparciu o istniejącą infrastrukturę społeczną. W ramach priorytetu wspierane są projekty dotyczące m.in. aktywności społecznej oraz fizycznej i turystyczno-rekreacyjnej osób starszych, działania angażujące różne pokolenia, przeciwdziałania e-wykluczeniu.
- Priorytet 3. Partycypacja społeczna osób starszych. Celem priorytetu jest rozwój zróżnicowanych form aktywności społecznej osób starszych, w tym zwłaszcza ich partycypacji w życiu społecznym, procesach decyzyjnych i kształtowaniu polityk publicznych. W ramach tego priorytetu wspierane są projekty dotyczące m.in. form aktywności osób starszych wobec społeczności lokalnych, aktywności wspierających uczestnictwo i integrację w życiu społecznym i publicznym, pomocy obywatelskiej.
- Priorytet 4. Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne). Celem priorytetu jest zwiększenie stopnia dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych dla osób starszych, a także wspieranie różnych działań na rzecz samoorganizacji i samopomocy. W ramach tego priorytetu wspierane są projekty obejmujące m.in. szkolenia dla wolontariuszy i opiekunów (z zakresu pomocy osobom starszym), wspieranie różnych form samopomocy, poprawę dostępności osób starszych do różnorodnych usług (m.in. opiekuńczych, kulturalnych, edukacyjnych, doradczych, sportowych i turystycznych). Podmiotami, które mogą składać wnioski na realizację projektów są: organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, przepisów o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, spółdzielnie socjalne, spółki

akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.

11.2.4 Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020

Działania społeczne, które ukierunkowane są na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, włączanie mieszkańców we współdecydowanie i zaangażowanie ich w sprawy lokalne, które przewidziane są do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji mogą być wspierane finansowo poprzez Program Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 – 2020. Program FIO jest programem rządowym, wspieranym ze środków budżetu państwa i adresowany jest do podmiotów sektora pozarządowego (tzw. III sektora). Celem głównym programu jest zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. W ramach Programu realizowane są cztery główne priorytety:

- Priorytet 1. Małe inicjatywy. Celem Priorytetu jest zwiększenie możliwości obywateli w realizacji inicjatyw oddolnych. Priorytet wspiera m.in. inicjatywy nieformalne, samopomocowe czy wsparcie młodych organizacji pozarządowych.
- Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo. Celem priorytetu jest zwiększenie liczby obywateli angażujących się w inicjatywy lokalne oraz działania realizowane przez organizacje pozarządowe. W ramach tego priorytetu wspierane są działania skierowane m.in. na: aktywizację obywateli w sprawach wspólnotowych, rozwijanie wolontariatu, aktywizację współpracy wspólnot lokalnych i organizacji publicznych, wspieranie aktywnych form integracji społecznej, a także rozwój przedsiębiorczości społecznej.
- Priorytet 3. Aktywni obywatele. Celem priorytetu jest wzrost poziomu partycypacji obywateli w sprawach publicznych. W ramach priorytetu wspierane są przedsięwzięcia dotyczące m.in. zwiększania wpływu obywateli na polityki publiczne, rozwijanie edukacji obywatelskiej i kompetencji społecznych, a także wspierania tworzenia partnerstw i innych form współpracy służących aktywizacji obywateli i przekazywaniu im realizacji zadań publicznych.
- Priorytet 4. Silne organizacje pozarządowe. Celem priorytetu jest wzmocnienie potencjału sektora pozarządowego, w szczególności wzmocnienie potencjału organizacji federacyjnych. W ramach tego Priorytetu dofinansowane są działania dotyczące wspierania działań o charakterze systemowym oraz wspomaganie zwiększania kompetencji organizacji społecznych.

11.2.5 Programy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach jest publiczną instytucją finansową, realizującą politykę ekologiczną województwa śląskiego. W ramach funduszu wspierane są działania proekologiczne.

Realizując swoją misję, Fundusz koncentruje się na:

- wspieraniu działań proekologicznych podejmowanych przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe,
- zarządzaniu środkami europejskimi ukierunkowanymi na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

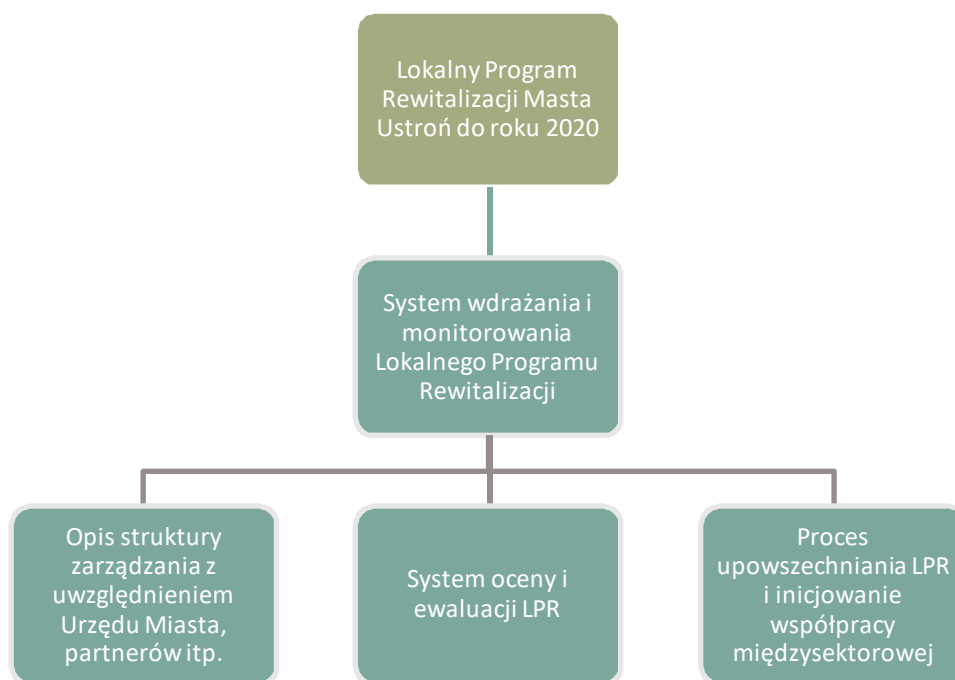
12. Opis struktury zarządzania

Za wdrażanie i monitoring Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 odpowiadać będzie Burmistrz Miasta Ustroń we współpracy z:

1. Radą Miasta Ustroń,
2. Urzędem Miasta Ustroń,
3. Jednostkami organizacyjnymi miasta: jednostkami budżetowymi, samorządowymi instytucjami kultury.

Zaprezentowany poniżej system zarządzania realizacją programu zapewni sprawne wykorzystanie LPR jako programu pozwalającego na koordynację procesu rewitalizacji, jednocześnie zapewniając wysoki poziom partycypacji społecznej w procesie jego wdrażania, monitorowania i ewaluacji.

Grafika 31 Struktura zarządzania LPR

Źródło: opracowanie własne

Realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 powierza się Burmistrzowi Miasta poprzez Urząd Miasta w Ustroniu, w szczególności – Wydział Organizacyjny, jako operatora procesu rewitalizacji. Zarządzanie LPR będzie odbywać się zatem w ramach istniejących struktur Urzędu Miasta, przez co nie przewiduje się dodatkowych kosztów na zarządzanie programem.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne miasta będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Miasta Ustroń Wieloletnią Prognozą Finansową oraz poszczególnymi budżetami rocznymi. Spójność

niniejszego programu z WPF zapewnić ma efektywną realizację zaplanowanych, zhierarchizowanych i ujętych ww. planie przedsięwzięć.

Celem sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi, Burmistrz Miasta może powoływać zespoły zadaniowe, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za częściowe funkcje zarządzania przedsięwzięciem. Ideą powołania ww. zespołów jest właściwe przygotowanie przedsięwzięcia od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzania przepływem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

13. System monitoringu i ewaluacji

13.1 System monitoringu

System monitorowania realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 jest procesem ciągłym, mającym na celu ukazanie i analizowanie stanu zaawansowania wdrażania zapisów dokumentu. Będzie on realizowany w formie monitoringu przeprowadzanego w całym okresie wdrażania programu, a dotyczyć będzie wszystkich zaangażowanych podmiotów prywatnych i publicznych.

Przyjęte rozwiązanie pozwoli na realizację zadań związanych z monitoringiem w sposób zgodny z regulacjami prawnymi, jednocześnie nie powodując znaczącego obciążenia kosztami prowadzenia tych prac. Ważnym czynnikiem przemawiającym za przyjęciem prezentowanej metodologii monitoringu było ograniczanie obciążenia biurowego dla podmiotów zewnętrznych względem Urzędu Miasta Ustroń.

W związku z powyższym, monitoring będzie polegał na utrzymywaniu stałego kontaktu z podmiotami realizującymi przedsięwzięcia rewitalizacyjne poprzez przeznaczony do tego celu adres poczty elektronicznej. Służyć on będzie do prowadzenia korespondencji z zaangażowanymi podmiotami w zakresie przesyłania do operatora informacji o postępie realizacji poszczególnych przedsięwzięć. W cyklu rocznym, operator wyśle do wszystkich zaangażowanych podmiotów prośbę o przesłanie takich informacji. Dane te będą zbierane i agregowane przez operatora. Umożliwi to reagowanie na trudności związane z wdrażaniem.

Tak zaplanowany monitoring pozwoli na utrzymanie systematycznego kontaktu ze wszystkim zaangażowanymi podmiotami, jednocześnie pozwalając na właściwe przygotowanie ewaluacji.

13.2 Ewaluacja i aktualizacja LPR

Ewaluacja okresowa Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 będzie realizowana w cyklu trzyletnim. Obejmować będzie całość działań zaplanowanych do realizacji w ramach LPR, w tym pośrednią ocenę osiągnięcia wskaźników przypisanych poszczególnym celom. Poniżej zaprezentowano strukturę uprawnień i odpowiedzialności w ramach ewaluacji.

Tabela 89 Ewaluacja – organizacja procesu

Stanowisko	Uprawnienie	Odpowiedzialność
Burmistrz Miasta Ustroń	Wskazanie terminów i sposobów wykonania zadań, zatwierdzenie raportu z ewaluacji okresowej	Za zrealizowanie zadań przewidzianych na dany rok budżetowy, terminowe przekazanie raportu z ewaluacji okresowej
Pracownik merytoryczny odpowiedzialny za monitorowanie LPR	1. Sprawdzenie poprawności wypełnienia kart, sporządzenie raportu zbiorczego z realizacji zadań ujętych w LPR 2. Przeprowadzenie ankietyzacji podmiotów prywatnych i publicznych (innych niż jednostki miejskie) zaangażowanych we wdrażanie LPR	Skompletowanie kart zadań, skompletowanie ankiet, przygotowanie raportu zbiorczego na podstawie informacji zawartych w kartach zadań, weryfikacja wskaźników realizacji LPR. terminowe przekazanie raportu do zatwierdzenia Burmistrzowi
Podmioty prywatne i publiczne (inne niż jednostki miejskie)	Realizacja zadań ujętych w LPR, wypełnienie ankiet dostarczonych przez pracownika merytorycznego odpowiedzialnego za monitorowanie LPR	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie ankiet do Urzędu Miasta

Źródło: opracowanie własne

Zasady aktualizacji LPR

Wnioski z raportów ewaluacyjnych będą przesłanką do reakcji na zmienność otoczenia korekt na poziomie pojedynczych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Korekty takie będą w miarę potrzeby, a w przypadkach uzasadnionych – także śródrocznie (doraźnie).

W razie nagromadzenia w ramach któregoś z celów strategicznych rewitalizacji przedsięwzięć wymagających korekty w liczbie ponad 20% całkowitej liczby przedsięwzięć danego celu – zostanie rozważona korekta sformułowania tego celu i ewentualnie – skorygowania przypisanych mu wskaźników.

Równocześnie będzie przeprowadzany przegląd uzasadnień dla korekt celów strategicznych rewitalizacji w reakcji na zmienność otoczenia Programu, a w przypadku uznania konieczności korekty – zostanie przeanalizowana także ewentualność korekty takiego celu strategicznego. Zmiany wizji nie przewiduje się w całym horyzoncie Lokalnego Programu Rewitalizacji.

13.3 Harmonogram realizacji

W poniższej tabeli zaprezentowano ramowy harmonogram realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020.

Tabela 90 Harmonogram realizacji LPR

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Uchwalenie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020	2017 r.
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Ustroń	Niezwłocznie po uchwaleniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach LPR	Od 2017 r. do 2020 r.
Monitoring	Od 2017 r. do 2020 r. (realizowany systematycznie w okresie wdrażania LPR)
Ewaluacja okresowa	Od 2018 r. do 2020 r.
Komunikacja społeczna LPR	Od 2017 r. do 2020 r.

Źródło: opracowanie własne

13.4 Koszty zarządzania

Funkcję operatora procesu rewitalizacji będzie pełnił Urząd Miasta Ustroń. Całość procesu wdrażania, monitoringu i ewaluacji będzie realizowana przez pracowników Urzędu Miasta Ustroń w ramach obowiązków służbowych, w związku z tym nie przewiduje się ponoszenia dodatkowych kosztów w związku z obsługą procesu.

13.5 Wskaźniki realizacji

Podstawowym narzędziem do śledzenia postępu realizacji LPR są wskaźniki monitorowania. Dostarczają one informacji dotyczących wskaźników rezultatu, a więc efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Podkreślić należy, iż wybór wskaźników skupiony jest na ocenie osiągnięcia celów LPR, a nie produktów poszczególnych projektów. Wynika to z postrzegania interwencji w ramach rewitalizacji, jako procesu całościowego, który nie jest prostą sumą realizowanych projektów, a ma na celu osiągnięcie zmiany we wskazanych obszarach poddanych rewitalizacji.

Wybór wskaźników skupia się przede wszystkim na zapewnieniu adekwatnych mierników poszczególnych celów strategicznych.

Poniżej zestawiono wskaźniki monitoringu realizacji LPR.

Tabela 91 Wskaźniki realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Ustronia do roku 2020

Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
CELE SPOŁECZNE			
OGRANICZENIE NIEKORZYSTNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH O CHARAKTERZE DYSFUNKCJONALNYM NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH W USTRONIU; WYKORZYSTANIE INSTRUMENTÓW WSPARCIA DLA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM; POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA I TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ MIESZKAŃCÓW ZDEGRADOWANEGO OBSZARU; OGRANICZENIE NIEKORZYSTNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH; OGRANICZENIE NIEKORZYSTNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH O CHARAKTERZE DYSFUNKCJONALNYM.			
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	11,59	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	10,09
Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	5,58	Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie	5,01
Liczba osób bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	3,00	Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie	2,72
CELE INFRASTRUKTURALNE			
PODNIESIENIE JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ DLA ROZWOJU MIASTA; POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZEC OCHRONĘ ŚRODOWISKA; OŻYWIENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO POPRZEC WZMOCNIENIE JEGO FUNKCJI SYMBOLICZNYCH; PRZYWRÓCENIE ŁADU PRZESTRZENNEGO OBSZARU SPRZYJAJĄCEGO REALIZACJI SPOŁECZNYCH DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH ; REWALORYZACJA PRZESTRZENI PUBLICZNEJ DLA PODNIESIENIA JAKOŚCI ŻYCIA I ZACHOWANIA DZIEDZICTWA KULTUROWO-PRZYRODNICZEGO; REWALORYZACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO; PRZYWRÓCENIE PIERWOTNEJ JAKOŚCI I FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA PODOBSZARZE REWITALIZACJI.			
Dostępność do obiektów użyteczności publicznej	3,21	Miasto Ustroń	3,61
Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	3,10	Miasto Ustroń	3,50
Poziom komunikacji	0,51	Miasto Ustroń	0,75

Źródło: opracowanie własne

14. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

14.1 Uspołecznienie opracowania LPR

Dokument jakim jest Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 został przygotowany w procesie szerokiej partycypacji społecznej. Na każdym etapie prac związanych z dokumentem tj. diagnozowaniu i programowaniu realizowana była zasada partnerstwa różnych środowisk i partnerów, w tym podczas wyznaczenia obszarów zdegradowanych, obszarów rewitalizacji, a także zbieranie propozycji rozwiązań, projektów, pomysłów na zadania. Zasada partycypacji społecznej będzie realizowane także na etapie wdrażania i monitorowania LPR.

W ramach prac nad dokumentem wykorzystano następujące mechanizmy partycypacji społecznej:

- Spotkanie z Radą Miasta Ustronia – 30 marca br. o godz. 17:00 w Ratuszu w Ustroniu.
- Konferencja inaugurująca prace nad Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 (11 maj 2016 r.) z udziałem mieszkańców.
- Otwarte spotkanie informacyjno-konsultacyjne przeprowadzone z interesariuszami i wszystkimi mieszkańcami – 16 czerwiec br. godz. 17:00.
- 3 Warsztaty strategiczne z udziałem interesariuszy sektora publicznego (20-22.07.2016 r.). Dodatkowo zorganizowano warsztat z organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie Miasta Ustronia – 12 marca br. o godz. 14:00 w Ratuszu w Ustroniu.
- Ankieta rewitalizacyjna dystrybuowana w wersji papierowej oraz elektronicznej za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Miejskiego w Ustroniu. Ankietyzacja była prowadzona od 02 marca do 16 marca 2016 r. Mieszkańcy mogli z wykorzystaniem ankiety zgłaszać własne propozycje obszarów zdegradowanych wraz z uzasadnieniem oraz komentować na bieżącego postęp prac nad sformułowaniem programu rewitalizacji. W ramach ankiety prowadzono również badania społeczne o charakterze ilościowym skupione przede wszystkim na rozpoznaniu potrzeb mieszkańców z zakresu rewitalizacji społecznej, przestrzennej, środowiskowej, technicznej jak i gospodarczej miasta.
- Nabór projektów do Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020. W ramach naboru udostępnione zostało narzędzie on-line, za pomocą którego interesariusze mieli możliwość zgłoszenia propozycji projektów oraz dystrybuowany był formularz w wersji papierowej (18.07-1.08.2016 r.).
- Szkolenie rewitalizacyjne obejmujące część teoretyczną i praktyczną w zakresie tworzenia LPR, opracowywania projektów rewitalizacyjnych (29-30 sierpnia 2016 r.)
- Wizja lokalna (spacer studyjny) – badanie jakościowe, polegające na zwizytowaniu obszarów miasta Ustroń, połączone z rozmowami z mieszkańcami, korzystającymi w danej chwili

z odwiedzanej przestrzeni miejskiej. Metoda ta miała na celu zdiagnozowanie występujących w terenie problemów przede wszystkim w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Zrealizowano 5 spacerów studyjnych każdy z nich był dedykowany podobszarowi wsparcia.

- Wyłożenie do publicznej wiadomości projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 dwukrotnie:
 - a. w formie elektronicznej w okresie od 18 lipca do 1 sierpnia 2016 r. oraz
 - b. a. w formie elektronicznej w okresie od 21 sierpnia do 28 sierpnia 2016 r.
- W ramach konsultacji nie wpłynęły uwagi do projektu ww. dokumentu.

14.2 Uspołecznienie wdrażania LPR

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 powstał w odpowiedzi na potrzeby społeczności tej gminy miejskiej w zakresie ożywienia zdegradowanych i zaniedbanych fragmentów przestrzeni miejskiej, ratowania i przywracania do życia obiektów, które utraciły swoją dawną funkcję i znaczenie, a także dla podjęcia kroków ku zatrzymaniu i odwróceniu zjawiska wykluczenia społecznego współwystępującego na tych obszarach.

Dla powodzenia procesu rewitalizacji nieodzowna jest partycypacja i akceptacja społeczna, dlatego odbyły się otwarte spotkania konsultacyjne z mieszkańcami, których celem było zaktywizowanie społeczności miasta i włączenie jej przedstawicieli do realizacji wspólnego Programu, który uwzględni zgłoszone postulaty i propozycje wysuniętych przez nich konkretnych zadań. Mieszkańcy uczestniczyli także w badaniach ankietowych, których celem było zebranie informacji o obszarach kryzysowych miasta, jak również określenie oczekiwań wobec powstającego Programu Rewitalizacji.

Realizacja programu, począwszy od etapu jego tworzenia, odbywać się będzie przy ścisłej współpracy z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi instytucjami publicznymi. W celu dotarcia z informacją do wszystkich zainteresowanych, o przyjęciu Programu, planowanym przebiegu i spodziewanych efektach, a w następnych latach - o postępach w jego realizacji:

- poinformowane zostaną m.in. lokalne media,
- Program oraz jego oceny, korekty, analizy lub uchwały zmieniające (wraz z załącznikami) zostaną opublikowane na stronie internetowej Miasta Ustroń (w tym BIP),
- informacje nt. zmian w LPR zostaną opublikowane na tablicy ogłoszeniowej urzędu,
- odbędą się publiczne prezentacje Programu przy okazji różnorodnych spotkań ze społecznością lokalną i podmiotami życia społecznego.

Miasto, realizując Lokalny Program Rewitalizacji, będzie współpracować ze wszystkimi partnerami, również tymi, którzy przystąpią do realizacji działań Programu w trakcie jego trwania (w tym między innymi z organizacjami pozarządowymi, oświatą, wspólnotami kościelnymi, instytucjami kultury i sportu,

wspólnotami mieszkaniowymi). Ich bogate doświadczenie w realizacji projektów z zakresu rewitalizacji będzie niezwykle pomocne przy wdrażaniu kolejnych zadań w okresie programowania 2014-2020. Zaangażowanie tych instytucji, jak i osób prywatnych, może zapewnić władzom lokalnym informacje nt. zasadności publicznej interwencji (przekładając się na jej efektywność) i pozwoli na wypracowanie zaufania pomiędzy społecznością obszarów zdegradowanych a władzami.

Samorząd miasta zaprasza wszystkie zainteresowane podmioty życia społeczno-gospodarczego z terenu miasta do aktywnego współdziałania w zakresie realizacji programu i kreowania polityki rozwoju obszarów. Przy tym bierze na siebie odpowiedzialność za proces rewitalizacji zdegradowanych obszarów miasta, a w ostateczności to Rada Miasta odpowiada za realizację przez władze wykonawcze przyjętego Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020.

Zestawienie grafik, tabel i wykresów

Tabela 1 Zgodność LPR z zapisami dokumentów o charakterze planistycznym na poziomie lokalnym.....	12
Tabela 2 Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Mieście Ustroń.....	21
Tabela 3 Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy w Mieście Ustroń.....	22
Tabela 4 Dane dotyczące zjawiska uzależnienia od alkoholu w Mieście Ustroń.....	29
Tabela 5 Stowarzyszenia działające na terenie miasta, które otrzymują dotacje z budżetu Miasta Ustroń.....	30
Tabela 6 Liczba i wartość udzielonych dotacji na rzecz organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych.....	31
Tabela 7 Statystyki zdarzeń/interwencji Straży Pożarnej na terenie miasta Ustronia na przestrzeni lat 2012-2016.....	31
Tabela 8 Liczba zdarzeń oraz liczba zastępów Straży Pożarnej uczestniczących w zdarzeniu – wydzielone obszary.....	32
Tabela 9 Najważniejsze wyposażenie jednostek w specjalistyczny sprzęt (liczba i rodzaj pojazdów), potrzeby w tym zakresie..	32
Tabela 10 Przestępczość, w tym przestępczość nieletnich w podziale na kategorie przestępstw - Miasto Ustroń.....	33
Tabela 11 Zdarzenia w ruchu drogowym w Mieście Ustroń.....	34
Tabela 12 Żłobki i przedszkola w Ustroniu.....	34
Tabela 13 Uczniowie szkół podstawowych z Ustronia.....	35
Tabela 14 Absolwenci szkół podstawowych z Ustronia.....	36
Tabela 15 Uczniowie szkół gimnazjalnych z Ustronia.....	36
Tabela 16 Absolwenci szkół gimnazjalnych z Ustronia.....	36
Tabela 17 Szkoły ponadgimnazjalne, policealne i uczelnie wyższe w Ustroniu.....	37
Tabela 18 Instytucje kultury w Mieście Ustroń.....	38
Tabela 19 Turystyczne obiekty noclegowe w Mieście Ustroń wg kategorii.....	38
Tabela 20 Oznakowane trasy rowerowe przebiegające przez Ustroń.....	39
Tabela 21 Podmioty wg klas wielkości w Mieście Ustroń.....	39
Tabela 22 Wskaźniki gospodarcze.....	41
Tabela 23 Pomiar jakości powietrza w Ustroniu, punkt pomiarowy zlokalizowany na ul. Sanatoryjnej 7.....	45
Tabela 24 Struktura przestrzenno-funkcjonalna miasta Ustroń.....	46
Tabela 25 Lokale socjalne w Mieście Ustroń.....	52
Tabela 26 Lokale komunalne w Mieście Ustroń.....	52
Tabela 27 Liczba ludności jednostek statystycznych – osiedli miasta Ustronia.....	54
Tabela 28 Mierniki delimitacji z podziałem na sfery analizy.....	57
Tabela 29 Poziom bezrobocia w Ustroniu w podziale na osiedla.....	58
Tabela 30 Poziom bezpieczeństwa w Ustroniu w podziale na osiedla.....	60
Tabela 31 Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym w Ustroniu w podziale na osiedla.....	62
Tabela 32 Ubóstwo w Ustroniu w podziale na osiedla.....	64
Tabela 33 Poziom kapitału społecznego w Ustroniu w podziale na osiedla.....	66
Tabela 34 Poziom uzależnienia od alkoholu w Ustroniu w podziale na osiedla.....	68
Tabela 35 Indeks starości w Ustroniu w podziale na osiedla.....	70
Tabela 36 Poziom aktywności obywatelskiej w Ustroniu w podziale na osiedla.....	72
Tabela 37 Wskaźniki opisujące sferę gospodarczą w Ustroniu w podziale na osiedla.....	74
Tabela 38 Ocena poziomu degradacji technicznej.....	78
Tabela 39 Ocena potrzeb w zakresie termomodernizacji.....	80
Tabela 40 Ocena jakości powietrza.....	82
Tabela 41 Ocena poziomu hałasu.....	84
Tabela 42 Dostępność żłobków i przedszkoli w Ustroniu w podziale na osiedla.....	86
Tabela 43 Ocena dostępności do obiektów użyteczności publicznej.....	88
Tabela 44 Ocena jakości przestrzeni publicznej.....	90
Tabela 45 Ocena poziomu dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru.....	92
Tabela 46 Poziom komunikacji.....	94
Tabela 47 Podsumowanie analizy osiedli miasta Ustroń – sfera społeczna.....	97
Tabela 48 Podsumowanie analizy osiedli miasta Ustroń – pozostałe sfery i syntetyczny wskaźnik degradacji.....	99
Tabela 49 Liczba ludności oraz powierzchnia obszaru zdegradowanego.....	100

Tabela 50 Obszar rewitalizacji	101
Tabela 52 Poziom bezrobocia.....	123
Tabela 53 Poziom przestępczości	124
Tabela 54 Poziom ubóstwa i wykluczenia.....	124
Tabela 55 Wskaźnik aktywności gospodarczej.....	125
Tabela 56 Liczba budynków wg kategorii: wybudowanych przed 1945 r., wybudowanych przed 1989 r., budynki od 1989 r..	126
Tabela 57 Poziom bezrobocia.....	130
Tabela 58 Poziom przestępczości	131
Tabela 59 Poziom ubóstwa i wykluczenia.....	131
Tabela 60 Wskaźnik aktywności gospodarczej.....	132
Tabela 61 Liczba budynków wg kategorii: wybudowanych przed 1945 r., wybudowanych przed 1989 r., budynki od 1989 r..	132
Tabela 62 Poziom bezrobocia.....	136
Tabela 63 Poziom przestępczości	137
Tabela 64 Poziom ubóstwa i wykluczenia.....	137
Tabela 65 Wskaźnik aktywności gospodarczej.....	138
Tabela 66 Liczba budynków wg kategorii: wybudowanych przed 1945 r., wybudowanych przed 1989 r., budynki od 1989 r..	139
Tabela 67 Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne” – zasięg terytorialny.....	142
Tabela 68 Poziom bezrobocia.....	143
Tabela 69 Poziom przestępczości	143
Tabela 70 Poziom ubóstwa i wykluczenia.....	144
Tabela 71 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 – Zawodzie Dolne	144
Tabela 72 Wskaźnik aktywności gospodarczej.....	145
Tabela 73 Liczba budynków wg kategorii: wybudowanych przed 1945 r., wybudowanych przed 1989 r., budynki od 1989 r..	145
Tabela 74 Poziom bezrobocia.....	149
Tabela 75 Poziom przestępczości	150
Tabela 76 Poziom ubóstwa i wykluczenia.....	150
Tabela 77 Wskaźnik aktywności gospodarczej.....	151
Tabela 78 Liczba budynków wg kategorii: wybudowanych przed 1945 r., wybudowanych przed 1989 r., budynki od 1989 r..	151
Tabela 79 Tereny poprzemysłowe	154
Tabela 80 Jaszowiec	155
Tabela 81 Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja	155
Tabela 82 Zawodzie Dolne	156
Tabela 83 Podobszar rewitalizacji Hermanice.....	156
Tabela 84 Układ celów strategicznych i kierunków działań dla podobszaru Tereny potartaczne przy ul. Kościelnej.....	160
Tabela 85 Układ celów strategicznych i kierunków działań dla podobszaru Jaszowiec.....	161
Tabela 86 Układ celów strategicznych i kierunków działań dla podobszaru Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja.....	161
Tabela 87 Układ celów strategicznych i kierunków działań dla podobszaru Zawodzie Dolne.....	162
Tabela 88 Układ celów strategicznych i kierunków działań dla podobszaru Hermanice.....	162
Tabela 89 Indykatywne ramy finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	192
Tabela 91 Ewaluacja – organizacja procesu	203
Tabela 92 Harmonogram realizacji LPR	204
Tabela 93 Wskaźniki realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Ustronia do roku 2020	205
Wykres 1 Ludność miasta Ustroń w latach 2007-2016	17
Wykres 2 Ruch naturalny w mieście Ustroń w latach 2007-2016.....	17
Wykres 3 Ludność Miasta Ustroń według grup wiekowych oraz płci w 2016 roku	18
Wykres 4 Bilans migracji w Mieście Ustroń w latach 2007-2016	18
Wykres 5 Liczba zameldowań i wymeldowań wraz z kierunkiem przemieszczeń w Mieście Ustroń w latach 2007-2016	19
Wykres 6 Ludność w Mieście Ustroń według ekonomicznych grup wieku w latach 2007-2016	19
Wykres 7 Liczba bezrobotnych w latach 2007-2016 w Mieście Ustroń, w tym wg płci.....	20

Wykres 8 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	21
Wykres 9 Placówki stacjonarnej pomocy społecznej w Ustroniu	24
Wykres 10 Wychowankowie/korzystający oraz liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (socjalizacyjne, interwencyjne) oraz placówkach wsparcia dziennego w Mieście Ustroń	24
Wykres 11 Korzystający z pomocy społecznej, otrzymujący zasiłek rodzinny wraz z kwotami wypłaconych zasiłków w Mieście Ustroń	25
Wykres 12 Dostęp do aptek i przychodni w Mieście Ustroń	26
Wykres 13 Frekwencja w wyborach samorządowych w latach 2002, 2006, 2010 i 2014 – porównanie w [%]	30
Wykres 14 Miejsca w przedszkolach, ilość dzieci oraz odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	35
Wykres 15 Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i policealnych w Ustroniu	37
Wykres 16 Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych, liczba korzystających oraz liczba udzielonych noclegów w Mieście Ustroń w latach 2007-2016	39
Wykres 17 Podmioty nowo zarejestrowane oraz wyrejestrowane w Mieście Ustroń w latach 2012-2016	40
Wykres 18 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 w 2016 r.	41
Wykres 19 Liczba pracujących w latach 2007-2016 w Mieście Ustroń, w tym wg płci	42
Wykres 20 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej w Ustroniu latach 2007-2016	48
Wykres 21 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej, wodociągowej oraz gazowej w Ustroniu w latach 2007-2016 [km]	49
Wykres 22 Zasoby mieszkaniowe w Mieście Ustroń	49
Wykres 23 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w Mieście Ustroń	50
Wykres 24 Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne w Mieście Ustroń	50
Wykres 25 Liczba mieszkańców, liczba izb w mieszkaniach oraz powierzchnia użytkowa mieszkań w Mieście Ustroń	51
Wykres 26 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych wg form własności zasobu	52
Wykres 27 Proszę wskazać, który obszar miasta Pana(i) zdaniem powinien być poddany procesowi rewitalizacji	110
Wykres 28 Proszę wskazać, który obszar miasta Pana(i) zdaniem powinien być poddany procesowi rewitalizacji - inne (jakie)?	111
Wykres 29 Proszę podać jeden teren, który Pana(i) zdaniem powinien być poddany rewitalizacji w pierwszej kolejności	112
Wykres 30 Proszę podać Pana(i) związek z tym terenem	112
Wykres 31 Proszę ocenić wymienione elementy związane z jakością życia na wskazanym przez Pana(nią) obszarze rewitalizacji	113
Wykres 32 Jakie problemy Pana(i) zdaniem występują na wybranym przez Pana(ią) obszarze?	114
Wykres 33 Pięć problemów stanowiących największe zagrożenie w opinii mieszkańców (wysokie zagrożenie problemem i średnie zagrożenie problemem)	115
Wykres 34 Jak ocenił(a) by Pan(i) poziom zainteresowania władz oraz innych instytucji wskazanymi poniżej dziedzinami na wybranym obszarze	116
Wykres 35 Jakich miejsc i form aktywności brakuje we wskazanych przez Pana(ią) miejscach?	117
Wykres 36 Czy problem rewitalizacji jest dla Pana(i) ważny?	117
Wykres 37 Płeć respondentów	118
Wykres 38 Udział wiekowy poszczególnych grup wiekowych respondentów	118
Wykres 39 Poziom wykształcenia respondentów	118
Wykres 40 Status na rynku pracy	119
Wykres 41 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 - Tereny przemysłowe	125
Wykres 42 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 - Jaszowiec	132
Wykres 43 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 - rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja	138
Wykres 44 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 – Hermanice	150
Grafika 1 Osiedla w mieście Ustroń	56
Grafika 2 Poziom bezrobocia w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej	59
Grafika 3 Poziom bezpieczeństwa w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej	61
Grafika 4 Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej	63
Grafika 5 Poziom ubóstwa w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej	65

Grafika 6 Poziom kapitału społecznego w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej	67
Grafika 7 Poziom uzależnienia od alkoholu w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej.....	69
Grafika 8 Indeks starości w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej.....	71
Grafika 9 Frekwencja wyborcza w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej	73
Grafika 10 Poziom przedsiębiorczości w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej	75
Grafika 11 Kondycja lokalnych przedsiębiorstw w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej	77
Grafika 12 Poziom degradacji technicznej w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej	79
Grafika 13 Potrzeby w zakresie termomodernizacji w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej	81
Grafika 14 Jakość powietrza w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej	83
Grafika 15 Poziom hałasu w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej.....	85
Grafika 16 Dostępność żłobków i przedszkoli w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej	87
Grafika 17 Dostępność obiektów użyteczności publicznej w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej.....	89
Grafika 18 Jakość przestrzeni publicznej w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej.....	91
Grafika 19 Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej.....	93
Grafika 20 Poziom komunikacji w Ustroniu w podziale na osiedla – kategoryzacja zmiennej	95
Grafika 21 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na tle granic administracyjnych i jednostek pomocniczych (osiedli) Miasta Ustroń	103
Grafika 22 Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe” na tle granic osiedla Ustroń Dolny.....	104
Grafika 23 Podobszar rewitalizacji „Jaszowiec” na tle granic osiedla Polana	105
Grafika 24 Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja” na tle granic osiedla Ustroń Górny	106
Grafika 25 Podobszar rewitalizacji „Zawodzie Dolne” na tle granic osiedla Zawodzie	107
Grafika 26 Podobszar rewitalizacji „Hermanice” na tle granic osiedla Hermanice	108
Grafika 27 Podobszar rewitalizacji „Tereny przemysłowe” – zasięg terytorialny	122
Grafika 28 Podobszar rewitalizacji „Jaszowiec” – zasięg terytorialny	129
Grafika 29 Podobszar rewitalizacji „Rejon stawu kajakowego przy ul. Hutniczej / ul. 3 Maja” – zasięg terytorialny	135
Grafika 30 Podobszar rewitalizacji „Hermanice” – zasięg terytorialny.....	148
Grafika 32 Struktura zarządzania LPR	200